

*Základní škola Havířov – Podlesí
F. Hrubína 5/1537
okres Karviná*

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁNÍ

OBSAH ŠVP

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
3.	CHARAKTERISTIKA ŠVP	
3.1.	Zaměření školy, pojetí ŠVP	8
3.2.	Hlavní a dílčí cíle ŠVP	9
3.3.	Výchovné a vzdělávací strategie	10
3.4.	Strategie naplňování klíčových kompetencí	11
3.5.	Začlenění průřezových témat	12
3.6.	Vzdělávací oblasti	13
3.7.	Poskytování poradenských služeb	15
3.8.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	16
3.9.	Školní družina	20
3.10.	Zájmové kroužky a zájmové vzdělání	23
3.11.	Řízení a organizace výuky	24
4.	UČEBNÍ PLÁN	27
5.	UČEBNÍ OSNOVY	
5.1.	JAZYK A JAZYKOVÉ KOMUNIKACE	29
5.1.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	29
5.1.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	30
5.1.3.	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	31
5.1.4.	ANGLICKÝ JAZYK	49
5.1.5.	NĚMECKÝ JAZYK	63
5.2.	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	
5.2.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	80
5.2.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	81
5.2.3.	MATEMATIKA	82
5.3.	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	
5.3.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	109
5.3.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	109
5.3.3.	INFORMATIKA	110
5.4.	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	
5.4.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	130
5.4.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	131
5.4.3.	PRVOUKA	132
5.4.4.	PŘÍRODOVĚDA	141
5.4.5.	VLASTIVĚDA	147
5.5.	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	
5.5.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	152
5.5.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	153
5.5.3.	DĚJEPIS	154
5.5.4.	OBČANSKÁ VÝCHOVA	166

5.6.	ČLOVĚK A PŘÍRODA		
5.6.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	_____	182
5.6.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	_____	182
5.6.3.	<i>FYZIKA</i>	_____	183
5.6.4.	<i>CHEMIE</i>	_____	195
5.6.5.	<i>PŘÍRODOPIS</i>	_____	206
5.6.6.	<i>ZEMĚPIS</i>	_____	221
5.7.	UMĚNÍ A KULTURA		
5.7.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	_____	237
5.7.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	_____	239
5.7.3.	<i>HUDEBNÍ VÝCHOVA</i>	_____	239
5.7.4.	<i>VÝTVARNÁ VÝCHOVA</i>	_____	254
5.8.	ČLOVĚK A ZDRAVÍ		
5.8.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	_____	274
5.8.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	_____	275
5.8.3.	<i>RODINNÁ VÝCHOVA</i>	_____	276
5.8.4.	<i>TĚLESNÁ VÝCHOVA</i>	_____	294
5.9.	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
5.9.1.	Charakteristika vzdělávací oblasti	_____	313
5.9.2.	Cílové zaměření vzdělávací oblasti	_____	314
5.9.3.	<i>PRACOVNÍ ČINNOSTI</i>	_____	314
5.10.	VOLITELNÉ PŘEDMĚTY		
5.10.1.	<i>SPORTOVNÍ HRY</i>	_____	335
5.10.2.	<i>NĚMECKÝ JAZYK</i>	_____	336
5.10.3.	<i>RUSKÝ JAZYK</i>	_____	342
5.10.4.	<i>SEMINÁŘ A PRAKTIKA Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ</i>	_____	347
5.10.5.	<i>SEMINÁŘ A PRAKTIKA ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ</i>	_____	360
5.10.6.	<i>TECHNICKÉ ČINNOSTI</i>	_____	365
5.10.7.	<i>DOMÁCNOST</i>	_____	368
6.	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
6.1.	<i>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV</i>	_____	373
6.2.	<i>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - VDO</i>	_____	378
6.3.	<i>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROP. A GLOB. SOUVIS. EGS</i>	_____	381
6.4.	<i>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MKV</i>	_____	384
6.5.	<i>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - EV</i>	_____	387
6.6.	<i>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MDV</i>	_____	391
7.	HODNOCENÍ		
7.1.	<i>HODNOCENÍ ŽÁKŮ</i>	_____	395
7.2.	<i>AUTOEVALUACE ŠKOLY</i>	_____	397

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

„ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ„

motivační název:

„ŠKOLA ÚSPĚŠNÉHO ŽIVOTA“

motto:

„ *VELKÉ IDEÁLY NEPOTŘEBUJÍ JEN KŘÍDLA, ALE TÉŽ VHODNÝ TERÉN, Z NĚHOŽ BY MOHLY VZLÉTNOUT.*“

E. Hemingway

PŘEDKLADATEL VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Základní škola Havířov - Podlesí
F. Hrubína 5/1537
okres Karviná

ředitel: Mgr. Miroslav Hlavačka

tel.: +420 597578975

e-mail: skola.zhh@hrub-zs-havirov.cz

www stránky: www. hrub-zs-havirov.cz

ICO: 61988723

IZO: 102156964

RED IZO: 600136493

ZŘIZOVATEL

STATUTÁRNÍ MĚSTO HAVÍŘOV
HAVÍŘOV - MĚSTO

Svornosti 2

736 01 Havířov - Město

tel.: 596803111

e-mail: posta@havirov-city.cz

www stránky: www.havirov-city.cz

PLATNOST DOKUMENTU OD

1. září 2007

Podpis ředitele školy

-----
razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. VELIKOST ŠKOLY

Základní škola Havířov - Podlesí, F. Hrubína 5/1537 okres Karviná je úplnou základní školou. Reálná kapacita školy je 450 žáků.

Školní budova byla postavena v letech 1975 - 1977. Vyučování započalo 1. září 1977. Po letech provozu je škola stále v dobrém technickém stavu, i když je nutné postupně a podle dlouhodobého, zřizovatelem schváleného harmonogramu, rekonstruovat některé technicky zastaralé, nebo nemoderní vybavení školy.

Základní škola poskytuje základní vzdělání, zaměřené k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

SOUČÁSTI ŠKOLY JSOU:

školní jídelna (denní kapacita 1100 obědů)

školní družina (kapacita 3 oddělení, 75 žáků)

bazén

Celý školní areál leží na okraji města. Okolí školy (lesopark) skýtá velmi dobré možnosti pro činnost školní družiny i pro tělesnou výchovu. Budova školy je tvořena hlavními učebními pavilony, tělocvičnou, krytým bazénem, jídelnou. U školy je školní hřiště pro většinu kolektivních sportů.

2.2 VYBAVENÍ ŠKOLY- MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ PODMÍNKY

Vyučovací pomůcky, technické zařízení: Učebna VT, učebna CJ, učebna keramiky, učebna HV, informační centrum, multimediální výukové programy, literatura, slovníky, učebna LEGODACTA, LEGO soupravy pro 1. stupeň, bezdrátové připojení školy na internet, dobré vybavení standardními učebními pomůckami.

Sportovní zařízení: Bazén 8x18 m, volejbalové hřiště (antuka, po rekonstrukci), hřiště s pevným povrchem, tělocvična.

2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy, jeho zástupce a podle počtu žáků školy přibližně 20 učitelů a 2 vychovatelky školní družiny.

Na škole pracuje metodik prevence, výchovný poradce, metodik ICT a metodik environmentální výchovy z řad pedagogických pracovníků.

Sbor je smíšený s většinou převahou žen. Téměř všichni vyučující mají pedagogickou i odbornou způsobilost. Odborná erudice pedagogického sboru je průběžně doplňována prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti aprobací, jejich funkčního zařazení, jazykového vzdělávání a počítačové gramotnosti. Posilujeme formy společného vzdělávání celého pedagogického týmu zejména v oblasti rizikového chování.

2.4. DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Škola se zapojuje do řady dlouhodobých a krátkodobých projektů, které motivují žáky a vedou je k upevňování jejich kompetencí. Účast žáků na projektech vytváří příležitost pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Projekty se prolínají většinou vyučovacích předmětů, jsou námětem jak se vypořádat s realizací průřezových témat (osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova, mediální výchova)

Účinným prostředkem modernizace výuky je zařazování žáků do celoročních a příležitostných projektů celostátních, školních i ročníkových.

Z dlouhodobých projektů školy jsou to projekty z oblasti:

- Prevence - Šikana, Kouření, Zdravý způsob života a prevence závislosti, které se zaměřují na osobnostní a sociální výchovu
- Policie škole - Dej přednost životu - besedy s MěP
- Cesty za knihou - spolupráce s městskou knihovnou
- Pasování prvňáčků na čtenáře
- Lyžařský kurz
- Škola v přírodě
- Zdravé zuby - určen pro žáky 1. st.

Krátkodobé projekty:

- Den Země
- Ochrana člověka za mimořádných událostí
- Evropský den jazyků
- Kulturně- historické exkurze - Hrádek ve Slezsku
- Poznáváme jiné kultury

Další školní projekty a jejich začlenění do vyučovacího procesu jsou uvedeny v přehledu zařazení průřezových témat v jednotlivých ročnících.

2.5. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně webovou aplikací programu „Bakaláři“ a dále na třídních schůzkách nebo konzultacích s jednotlivými vyučujícími. Prostřednictvím této aplikace mají možnost se pravidelně seznamovat s průběhem výuky a činností žáků ve školních i mimoškolních aktivitách či soutěžích a také s jejich výsledky. Žáci 1. - 3. ročníků jsou navíc informováni o prospěchu prostřednictvím žákovských knížek. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy.

Škola běžně spolupracuje i s jinými subjekty, např. s PPP v Havířově, s odborem sociálních věcí zřizovatele, s městskou policií a Policií ČR, Městskou knihovnou, Odborem školství a kultury zřizovatele, střediskem volného času Asterix.

V případě integrovaných žáků se specifickým postižením škola spolupracuje se Speciálně pedagogickými centry podle druhu postižení.

O dění ve škole se snažíme informovat veřejnost prostřednictvím článků v místním tisku a na webových stránkách školy.

Při zajišťování různých školení a seminářů pro pedagogické pracovníky naší školy spolupracujeme s KVIC Nový Jičín a NIDV Ostrava.

Na škole působí Školská rada, která je tvořena 2 zástupci jmenovanými zřizovatelem, 2 volenými zástupci z řad rodičů žáků a 2 volenými zástupci pedagogů. Školská rada napomáhá spolupráci a komunikaci s veřejností, předkládá vedení školy různé návrhy a doporučení

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY, POJETÍ ŠVP

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla dvouletou snahou o inovaci pedagogického procesu a klimatu školy, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a navázáním na tradice školy.

Název **ŠKOLA ÚSPĚŠNÉHO ŽIVOTA** vyjadřuje základní myšlenku programu - otevřenost školy všem dětem, rodičům, veřejnosti - obsahem vzdělávání, demokratickými principy, chápáním žáka jako individuální osobnosti, diferencovaným přístupem, společnými prožitky.

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání školy, posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým sociálním dovednostem a kompetencím, učit se řešit problémy. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné následujícím kompetencím:

Učení

- Být schopen vzít v úvahu zkušenost,
- dávat věci do souvislostí,
- organizovat svůj učební proces,
- být schopen řešit problémy,
- být zodpovědný za své učení.

Objevování

- Získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost,
- zvažovat různé zdroje dat,
- radit se s lidmi ze svého okolí,
- konzultovat s experty,
- vytvářet třídit dokumentaci.

Myšlení a uvažování

- Chápat kontinuitu minulosti a současnosti,
- nahlížet aspekty rozvoje společnosti kriticky,
- být schopen se vyrovnávat s nejistotou a komplexností situace,
- účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor,
- vnímat politický a ekonomický kontext při vzdělávání a práci,
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím,
- vnímat hodnoty umění, literatury atd.

Komunikace

- Rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích,
- být schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti,
- obhajovat a argumentovat vlastní názor,
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých,
- vyjadřovat se písemnou formou,
- rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

Kooperace

- Být schopen spolupráce a práce v týmu,
- činit rozhodnutí,
- řešit konflikty,
- posuzovat a hodnotit,
- navazovat a udržovat kontakty.

Práce

- Vytvářet projekty,
- brát na sebe zodpovědnost,
- přispívat k práci skupiny a společnosti,
- organizovat svou vlastní práci,
- projevovat solidaritu,
- ovládat matematické a modelové nástroje.

Adaptace

- Využívat informační a komunikační techniky,
- být flexibilní při rychlých změnách,
- nalézat nová řešení,
- být houževnatý v případě obtíží.

3.2. HLAVNÍ A DÍLČÍ CÍLE ŠVP

Školní vzdělávací program vychází z koncepce vzdělávání, kterou realizujeme od roku 2005. Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi. Základem programu naší školy je přechod od školy transmisivního typu ke škole typu konstruktivního.

Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení.

Podpora dětí k učení se:

- Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Podpora dětí k učení se:

- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Podpora dětí k učení se:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Podpora dětí k učení se:

- Spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Podpora dětí k učení se:

- Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Podpora dětí k učení se:

- Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Podpora dětí k učení se:

- Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Podpora dětí k učení se:

- Vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Podpora dětí k učení se:

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Školní vzdělávací program jednoznačně směřuje k naplňování klíčových kompetencí žáků. Učitel je nenápadným režisérem při kooperativní práci. Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyčujícím, musí umět plánovat. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti (jinak řečeno - musí být kompetentní).

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- ***Využívání různých zdrojů informací, kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní***
  - ◆ učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
  - ◆ žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku.
- ***Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky***, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, integrace výukových oblastí atd.), ***kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní***
  - ◆ škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- ***Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi*** - školská rada, obec, pedagogicko-psychologická poradna, občanská sdružení atd., ***kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní***
  - ◆ žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.
- ***Proměna klimatu školy*** - tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem, ***kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské***

3.4. STRATEGIE NAPLŇOVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů

rozdvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací - prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence k učení

rozdvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence komunikativní

rozdvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální

budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (třídní komunitní kruhy). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Kompetence občanské

rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů v samostatné kapitole **6. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**.

3.6. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

3.6.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, pro přehlednost je členěn do specifických složek

- Komunikační a slohová výchova
- Psaní - realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. - 9. ročníku; s výukou Cizího jazyka je možné začít při zájmu žáků a souhlasu jejich rodičů i v nižších ročnících; přednostně musí být žákům nabídnuta výuka anglického jazyka; pokud žák (jeho zákonný zástupce) zvolí jiný cizí jazyk než anglický, musí škola prokazatelně upozornit zákonné zástupce žáka na skutečnost, že ve vzdělávacím systému nemusí být zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného cizího jazyka při přechodu žáka na jinou základní nebo střední školu.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je do školního roku 2011/2012 zařazen jako volitelný; škola má povinnost jej nabídnout všem žákům nejpozději od 8. ročníku.

- Pro Další cizí jazyk je vymezena vázaná disponibilní časová dotace v rozsahu minimálně 6 hodin;
- pokud si žák nezvolí Další cizí jazyk, volí z nabídky jiné vzdělávací obsahy, které lépe odpovídají jeho zájmům
- Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk. Anglický jazyk jako Další cizí jazyk musí škola nabídnout žákům, kteří nezvolili anglický jazyk jako Cizí jazyk.

3.6.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

3.6.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání

3.6.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

3.6.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

- Dějepis
- Občanská výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání

3.6.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání.

3.6.7. UMĚNÍ A KULTURA

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

3.6.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **TĚLESNÁ VÝCHOVA** je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

Časová dotace pro tělesnou výchovu nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně

Součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení; škola má současně povinnost nabízet celý obsah tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách zdravotní tělesné výchovy

Pokud jsou žáci III. zdravotní skupiny osvobozeni od Tělesné výchovy; je Zdravotní tělesná výchova adekvátním povinným předmětem. Pokud absolvují Tělesnou výchovu s úlevami, je Zdravotní tělesná výchova rozšířením pohybové nabídky dotované disponibilní časové dotace - vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání; vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3.6.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně. Z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

3.7. POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.7.1. ZAMĚŘENÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů - rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba školy,
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků s odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

3.7.2. KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, žákům jsou k dispozici informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.7.3. PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovného poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně pat. jevů, využívá vybrané programy.

3.7.4. PSYCHOLOGICKÁ PÉČE

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

3.8. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, žáci se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním. Škola je otevřená i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Žáky s vývojovými poruchami učení posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do školského poradenského zařízení. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

3.8.1. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

Nejčastější skupinou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na naší škole jsou žáci s vývojovými poruchami učení a chování. Tito žáci jsou posíláni se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení jsou děti zařazovány do reedukační péče.

Někteří žáci jsou vedeni jako integrováni. Pro tyto děti zpracováváme individuální vzdělávací plány (IVP).

Na vypracování individuálních vzdělávacích plánů se podílí třídní učitel, vyučující příslušných předmětů. Jeho platnost je jeden rok. Individuální vzdělávací plán vychází z vyšetření a doporučení PPP nebo SPC. IVP je zpracován na základě učebních dokumentů a respektuje potřeby žáka. Zákonný zástupce i PPP vyjadřují souhlas se způsobem zpracování individuálního vzdělávacího plánu.

Obsah individuálního vzdělávacího plánu: základní údaje o žákovi, závěry vyšetření a doporučení z odborného pracoviště, konkrétní cíle, organizace výuky, forma zadávání úkolů, způsob klasifikace, nezbytné kompenzační pomůcky, učebnice, organizace speciálně pedagogické a psychologické péče, návrh na navýšení finančních prostředků, způsob spolupráce se zákonnými zástupci, podíl žáka na řešení problémů, popis projevů žáka ve škole.

3.8.2. ZPŮSOB PRÁCE S DĚTMI S VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI UČENÍ V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH:

Při klasifikaci přihlížíme ke stupni a druhu specifické poruchy

Kromě individuálního vzdělávacího plánu, případně úlev v kvantitě učiva, respektujeme zvláštní a doporučené přístupy:

3.8.2.1. DYSLEXIE

český jazyk

- volit texty odpovídající vyspělosti čtenáře
- omezit požadavek na písemné zpracování přečteného textu
- umožnit čtení s okénkem

cizí jazyk

- preferovat ústní projev
- upřednostňovat konverzaci
- využívání počítačových programů
- poskytnout prodloužený výklad

matematika

- slovní úlohy řešit po společném přečtení, za pomoci učitele
- omezit řešení geometrických úloh zadaných širšími slovními instrukcemi

3.8.2.2. DYSORTOGRAFIE

český jazyk

- při osvojování a upevňování gramatických pravidel důsledně uplatňovat názor
- používat zjednodušené přehledy gramatických pravidel
- do osvojování zapojit co nejvíce smyslových analyzátorů
- místo diktátu preferovat doplňovací cvičení, opisy, přepisy
- zkrácená forma diktátu, časový prostor pro opravu
- neklasifikovat nedostatečné práce
- hodnotit procentuální zastoupení správných a nesprávných jevů
- zjednodušení učiva
- prodloužený výklad
- preferovat ústní zkoušení
- nehodnotit to, co žák nestihl
- slohové práce zadávat v kratším rozsahu, po domácí přípravě

cizí jazyk

- psát jen části cvičení
- znalost slovíček ověřovat především slovně

matematika

- nehodnotit kvantitu
- omezit pětiminutovky (práce s časovým vymezením)
- respektovat pravidlo, že příklad je lepší vidět než jen diktovat
- pokud je práce časově limitovaná, poskytovat více času
- umožnit práci s názorem
- využívat práci u tabule pod individuálním dohledem

ostatní vyučovací předměty

- preferovat ústní zkoušení, testy
- v sešitech hodnotit obsahovou stránku nikoliv úpravu a písmo
- osvojovat učivo s názorem
- klást důraz na pochopení zadaného úkolu

3.8.2.3. DYSKALKULIE

matematika

- nutná individuální práce se žákem
- důraz klást na pochopení úkolu
- používat názor (pomůcky, přehledy, tabulky)
- poskytovat dostatek času na početní operace
- pracovat se speciálními pomůckami

V prvním ročníku nelze u žáků diagnostikovat vývojové poruchy učení (není ukončena výuka čtení a psaní), u těchto žáků lze vyslovit pouze domněnku. Pokud žák z nějakých příčin dovednost čtení a psaní nezvládá, je zapotřebí preventivních opatření.

Jako podklad pro tato opatření slouží testování úrovně vývoje funkcí potřebných k nácvičení čtení a psaní. Test rizika čtení a psaní (autorky Švancarová a Kucharská) mohou používat a vyhodnocovat učitelé s písemným souhlasem rodičů.

3.8.3. PÉČE O ŽÁKY S VADAMI VÝSLOVNOSTI

Na základní škole jsou i žáci, u kterých se vyskytuje dyslalie neboli patlavost. Děti s vadami výslovnosti mají školní program rozšířen o logopedickou péči, kterou vede na škole speciální pedagožka. V závažných případech spolupracuje učitelka s klinickou logopedkou.

3.8.4. PÉČE O ŽÁKY S PORUCHAMI CHOVÁNÍ

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví, impulzivní, snadno unavitelní.

Ve spolupráci a na doporučení PPP se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutně klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

3.8.5. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM

Do této skupiny patří žáci z odlišného sociálně, kulturně a jazykově odlišného prostředí. Hlavním problémem bývá zpravidla nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- zajištění skupinové nebo individuální péče
- zajištění specifických učebnic a pomůcek
- volba odpovídajících metod a forem práce
- nastolení pravidelné spolupráce s rodinou a odborným pracovištěm
- vytvoření příznivého klimatu pro tyto žáky ve školním prostředí

3.8.6. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Vycházíme ze zákona č. 561/2004, vyhlášky č. 73/2005, kapitoly č.8, kde jsou popsány možnosti a podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření a přihlédnutím k možnostem školy i místním specifikům.

Zásady práce pro žáky se zdravotním postižením

- respektování zvláštností a možností žáka
- včasné poskytnutí speciální pomoci (čím dříve, tím lepší výsledek práce)
- dodržení jednotlivých vývojových etap
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry

Spolupráce školy s odborným pracovištěm

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků s daným postižením žáka
- dohoda s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce
- pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu
- vysvětlení a objasnění způsobu hodnocení
- zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek
- zajištění odborné literatury

3.8.7. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, hádanky, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících.

V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině - mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň ...

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce - volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny. Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu. Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrníme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.9. ŠKOLNÍ DRUŽINA

- ⇒ důležitý výchovný partner rodiny a školy
- ⇒ plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí
- ⇒ má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- ⇒ rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena s prací žáků ve vyučování. Vychovatelky se seznámily s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojily do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování.

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Cíl: Připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

ŠKOLNÍ DRUŽINA MUSÍ BÝT:

- místo pro zájmové vyžití dětí
- místo pro regeneraci sil dětí po vyučování
- místo pro rozvíjení tvořivosti
- místo pro posilování sebevědomí
- místo pro radost
- místo pro komunikaci vychovatelek a rodičů (poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích aj)

PODMÍNKY PRO ČINNOST:

- Inspirující, nestresující prostředí
- Účelově vybavené prostory družinek s možností kreativního uzpůsobení
- Hrací chodba s pracovními koutky
- Možnost využívání prostor školy:
- Tělocvična
- Počítačová učebna
- Keramická dílna
- Cvičná kuchyňka
- Knihovna
- Projekce (video, DVD)
- Sportovní areál, bazén
- Koutek se stolem na tenis a fotbal
- Vhodné okolí školy-lesopark

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her. Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti)

3.9.1. VÝCHOVNÉ PROGRAMY ŠD SE ZAMĚŘUJÍ NA TYTO ZÁKLADNÍ OBLASTI:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a provázanosti mezi již získanými poznatky z vyučování

VÝCHOVA KE ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU

- výchova k odpovědnosti za svou osobu
- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

POSILOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ (ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

ODPOVĚDNOST ZA SVÉ CHOVÁNÍ

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

OVLÁDÁNÍ NEGATIVNÍCH CITOVÝCH REAKCÍ

- vypořádat se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

POZNÁNÍ SEBE SAMÉHO A UPLATNĚNÍ SE VE SKUPINĚ (ČLOVĚK JAKO JEDINEC)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

FORMOVÁNÍ ŽIVOTNÍCH POSTOJŮ

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů
  - drogy, alkohol, kouření
  - delikvence
  - virtuální drogy
  - šikanování, vandalismus, násilné chování
  - rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

NACHÁZENÍ NOVÝCH VAZEB A SOUVZTAŽNOSTI MEZI JIŽ ZÍSKANÝMI POZNATKY Z VYUČOVÁNÍ

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

ČLOVĚK A JEHO SVĚT:

Místo, kde žijeme:

- vztah ke své škole, městu, státu
- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás:

- příbuzenské vztahy v rodině
- vztahy mezi dětmi
- vztahy ke škole
- pravidla soužití
- chování lidí-pravidla slušného chování
- principy demokracie
- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti

Lidé a čas:

- regionální pověsti a báje
- tradice, zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí-muzeum, hvězdárna,
- knihovna, galerie
- orientace v čase

ČLOVĚK A PŘÍRODA:

ROZMANITOST ŽIVÉ A NEŽIVÉ PŘÍRODY

- Ochrana přírody
  - praktické poznávání přírody
  - Proměny přírody, roční období
  - Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
  - Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
  - Likvidace odpadů-třídění odpadů

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE:

- Tradiční i netradiční materiály
- Elementární dovednosti

ZÁJMOVÉ ZAMĚŘENÍ DĚTÍ V DOBĚ POBYTU VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ: (NEBO NAVAZUJÍCÍ NA ODCHODY DĚTÍ ZE ŠD):

- Dětem umožňujeme v době pobytu ve školní družině rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích.

3.9.2. KROUŽKY ŠD:

- keramický a výtvarný kroužek
- sportovní hry

Mimo tyto kroužky se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracované v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, zpěv a tanec
- literárně - dramatická činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- výpočetní technika

3.10. ZÁJMOVÉ KROUŽKY A ZÁJMOVÉ VZDĚLÁNÍ

Jak děti tráví svůj volný čas, je pro nás velmi důležité. Proto škola nabízí mnoho zájmových útvarů jako doplňkovou činnost volnočasových aktivit pro žáky, v nichž se žáci zabývají činnostmi, které jim přináší realizaci, odpočinek, uvolnění, aktivní využití času po vyučování. Osou zájmového vzdělávání je pravidelná činnost v zájmových útvech, jimiž jsou zejména kroužky a soubory.

Cílem zájmového vzdělávání je naučit účastníky:

- aktivně využívat svůj volný čas,
- rozvíjet svůj zájem (oblíbenou aktivitu) i talent,
- získávat nové poznatky, zkušenosti, dovednosti i návyky,
- realizovat se v kolektivu, umět se adaptovat v různém typu kolektivu a prostředí.

V kroužcích pracují žáci pod vedením pedagogů, kteří se jim věnují s plným nasazením.

Jejich realizace je závislá na počtu přihlášených žáků s ohledem k personálním možnostem a technickému vybavení školy.

Příležitostnou činnost uskutečňujeme prostřednictvím jednorázových akcí, kterými jsou:

- zábavná soutěžní odpoledne
- vystoupení
- turnaje
- utkání
- soutěže
- nepravdělná činnost s dětmi a jejich rodiči apod.

Příležitostná činnost umožňuje

- konfrontovat osvojené vědomosti a dovednosti v psychicky náročnějším prostředí,
- seznamovat se s novými poznatky či fakty zasazenými do nových souvislostí,
- využívaní a získávání vědomostí a dovedností v reálném světě.

Soutěžně zábavné akce mají oddechový charakter.

3.11. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE VÝUKY

Chceme být školou přístupnou všem.

Chceme:

- žákům nabídnout příjemné a kamarádké prostředí, ve kterém by se mohli svobodně a bezpečně rozvíjet
- aby poznatky zůstali žákům nejen v hlavách, ale i v srdcích po celý život.
- aby myšlenka na školu vzbuzovala v našich žácích příjemné pocity, aby sem rádi každé ráno přicházeli a až budou odcházet, aby se sem rádi vraceli
- aby do života odešli nejen se znalostmi, ale také jako lidé se sebeúctou a zdravou sebedůvěrou
- aby měli rádi lidi bez rozdílů a dokázali pomoci potřebným
- aby pochopili hodnoty lidské důstojnosti
- aby uměli naslouchat a vytvářeli si svůj vlastní názor a dokázali ho vyjádřit, ale také vyslechnout jiný a přijmout ho
- aby pochopili, že k životu jsou nutná nejen práva, ale i povinnosti
- aby se uplatnili v životě a dokázali se vyrovnat s případnými neúspěchy
- aby se dokázali dobře rozhodnout a zodpovídat sami za sebe

3.11.1. ROČNÍKOVÉ ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník, na principu horizontálního propojení tříd v jednotlivých ročnících. Vyšší jednotkou je celá škola, kde vyučovací proces probíhá na principu vertikálního propojení ročníků. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují. Cílem je větší efektivita vzdělávacího procesu, využití potenciálu spolupráce žáků v ročníku a mezi ročníky, intenzivnější spolupráce pedagogů, účelná diferenciacce a individualizace vyučovacího procesu.

3.11.2. ŘÍZENÍ A KOORDINACE PRÁCE UČITELŮ

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do týdenních plánů. Připravují a realizují ročníkové projekty.

V rámci celé školy učitelé spolupracují na přípravě celoročního celoškolského projektu a promýšlejí vertikální propojení celé školy. Týmová setkání všech učitelů probíhají formou aktivních dílen jednou za měsíc.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

3.11.2.1. *Kodex učitele*

- **Láska k dětem**
  - ◆ Problémy dětí a obtížné situace řešme s láskou a pochopením k našim žákům. Vždy žákům naslouchejme, povzbuzujme je, aby nám vyprávěli nejen o svých radostech, ale i starostech.
- **Výchova k odpovědnosti**
  - ◆ Vychovávájme žáky k odpovědnosti za své činy, nikoliv k poslušnosti v přítomnosti pedagoga.
  - ◆ Nepoužívejme fyzického ani psychického násilí, nemanipulujme se žáky z pozice nadřazenosti.
- **Pravdivost a spravedlnost**
  - ◆ Nikdy žákům nezkoušejme lhát. Neslibujme, co nemůžeme splnit. Chovejme se čestně a tak, abychom žáky nezraňovali. Každý žák by měl vědět, za co je trestán. K provinění je třeba připojit oprávněný trest. Používejme více metodu přímého důsledku než trest.
- **Vzájemný respekt**
  - ◆ Nepovyšujme se nad kolegy ani nad žáky. Nevysmívejme se, neponižujme, respektujme odlišný názor. Hledejme na ostatních spíše to pozitivní, snažme se je pochopit.
- **Důvěra**
  - ◆ Naslouchejme také srdcem, důvěrné informace nesdělujme, respektujme etická pravidla. Učitel má žákům důvěřovat a oni mají důvěřovat jemu.
- **Osobní nasazení**
  - ◆ Snažme se ze všech sil podávat co nejlepší výkon. Pomáhejme žákům co nejlépe zvládat svěřené úkoly a vzniklé problémy v radostné a přátelské atmosféře, klidně a s důvěrou.
- **Humor jako výchovný prostředek**
  - ◆ Využívejme humoru při naší práci s dětmi, nezaměňujme ho s výsměchem, shazováním a ponižováním žáka. Laskavým humorem lze obvykle dosáhnout více než strohou přísností.
- **Spolupráce a pomoc**
  - ◆ Spolupracujme s dětmi a rodiči při stanovení cílu výchovy a výuky tak, aby všichni měli radost a uspokojení z pokroku, kterých budou žáci dosahovat. Pomáhejme žákům, když nás o to požádají a spolu nacházejme správná řešení.
- **Respekt k dohodnutým pravidlům**
  - ◆ Dbejme na dodržování školního řádu, vnitřního řádu školy, pravidel soužití a společenských pravidel. To, co vyžadujeme po dětech, musíme vyžadovat i od sebe samých. Vychovávájme příkladem.
- **Loajalita ke škole, kolegiální**
  - ◆ Případně vzniklé problémy řešme na půdě školy. Projevme ochotu řešit vzniklé problémy a nedorozumění věcně a bez emocí. Neohrožujme prestiž školy vynášením interních dohod, nesnažme se získávat lepší postavení zpochybňováním kvality práce svých kolegů.

3.11.3. ŘÍZENÍ A KOORDINACE PRÁCE ŽÁKŮ

Základním plánovacím obdobím činnosti žáků je týden. V rámci každého týdne musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

Při společných činnostech ročníků jsou zařazovány ročníkové semináře. V úvodu probíhá motivace žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách. Práce ve skupinách má charakter kooperativního učení, projektového učení. V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (například pomocníci u „prvňáčků“, zpravodajové o dění ve vyšších ročnících, případně společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

3.11.3.1. Kodex žáka

- Vstoupil jsem - pozdravím.
- Odcházím-li - rozloučím se.
- Chci-li - řeknu prosím.
- Dostanu-li - řeknu, děkuji.
- Nikoho nebiji - jen slaboši a zbabělci si musí dokazovat svoji sílu.
- Neničím - každá věc, která posloužila mne, může posloužit i druhému.
- Netrápím se - všechny dveře jsou zde otevřené, proto se můžu podělit o každou radost i bolest.
- Mluvím pravdu - lež a pomluva mezi slušnými lidmi nepatří.
- Mám důvěru ve své učitele a spolužáky. Respektuji je i jejich názory.
- Jsem tolerantní, nikdy se nikomu nevysmívám a nikoho neponižuji.
- Jsem ochoten pomoci svým spolužákům i učitelům.
- Učím se být samostatný, zodpovědný za své činy. Nebojím se prosazovat svůj názor otevřeně, v klidu a slušnou formou.
- Chci dosahovat co nejlepší výsledky. Pracuji nejen pro sebe, ale i pro kolektiv třídy.
- Věřím si, i já jsem v něčem dobrý. Snažím se neustále rozvíjet své schopnosti a dovednosti.
- Dbám na dodržování školního řádu a společenských pravidel. Víím, že svým chováním a jednáním reprezentuji nejen sebe, ale i svou školu.

4. UČEBNÍ PLÁN

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. - 9. postupném ročníku ZŠ. ŠVP (RVP) rozlišuje tři vzdělávací období: 1. období zahrnuje 1. - 3. ročník, 2. období 4. - 5. ročník, 3. období 6. - 9. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence 2. a 3. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně - nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

4.1. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Předměty		minimum
		1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	Z toho DČD*	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8	8	8	7	7	38	3	35
	Cizí jazyk	x	2	3	3	3	11	2	9
Matematika a její aplikace		5	5	5	5	5	25	5	20
Informační a komunikační technologie		x	x	1	1	1	3	2	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	x	x	6	2	12
	Přírodověda	x	x	x	2	2	4		
	Vlastivěda	x	x	x	2	2	4		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0	12
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	x	x	x	x	x	0	x	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5
Volitelné předměty							x	x	
Celková povinná časová dotace v ročníku		20	22	24	26	26	118	14	

4.2. UČEBNÍ PLÁN PRO 2.STUPEŇ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Předměty		minimum
		6.	7.	8.	9.		Celkem	Z toho DČD*	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4		16	1	15
	Anglický jazyk	3	3	3	3		12	0	12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4		16	1	15
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1		4	3	1
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2		8	1	11
	Občanská výchova	1	1	1	1		4		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2		8	5	21
	Chemie	0	0	2	2		4		
	Přírodopis	2	2	2	2		8		
	Zeměpis	2	2	1	1		6		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1		4	0	10
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		6	0	
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	1	1	1	1		4	2	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2		8		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1		4	1	3
Další cizí jazyk			2	2	2		6	6	
Disponibilní časová dotace (volná)		1		1	2		4	4	
Celková povinná časová dotace v ročníku		29	30	31	32		122	24	

* DČD = Disponibilní časová dotace

Poznámky k učebnímu plánu:

Pracovní činnosti tvoří tyto složky: *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů.* Na 2. stupni je realizován ve vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* závazný tematický okruh *Svět práce* v nejvyšších ročnících

Volitelné předměty

Volitelné předměty jsou v ŠVP koncipovány jako aktuální vzdělávací nabídka reagující na aktuální vzdělávací požadavky žáků a na aktuální vzdělávací podmínky a možnosti školy. Zařazení volitelných předmětů v 6.- 9. ročníku v hodinové dotaci do učebního plánu škola sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislý od počtu žáků v daných ročnících, za uplatňování zásady nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí.

Další cizí jazyk je realizován v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách.

Základní nabídka volitelných předmětů (okruh není uzavřen) :

Sportovní hry, Seminář z fyziky, Seminář z chemie, Seminář ze zeměpisu, Seminář z biologie, Seminář ze společenskovedních předmětů, Technické činnosti, Domácnost.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5. 1. JAZYK A JAZYKOVÉ KOMUNIKACE

5.1.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech ČESKÝ JAZYK A LITERATURA a CIZÍ JAZYK a DALŠÍ CIZÍ JAZYK.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **ČESKÝ JAZYK A LITERATURA** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

CIZÍ JAZYK a **DALŠÍ CIZÍ JAZYK** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatně-

ní. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Německém jazyce směřuje k dosažení úrovně A2, vzdělávání v Další Německém jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

5.1.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.3. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. - 3. ročníku - 8 hodin týdně

ve 4. a 5. ročníku - 7 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací - př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- ⇒ učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- ⇒ učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- ⇒ učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu

Žáci

- ⇒ žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ⇒ učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Žáci

- ⇒ žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- ⇒ žáci si vzájemně radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel

- ⇒ učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Žáci

- ⇒ žáci dovedou prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

Učitel

- ⇒ učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- ⇒ učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- ⇒ učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Žáci

- ⇒ žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel

- ⇒ učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí

Žáci

- ⇒ žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- ⇒ pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

Učitel

- ⇒ učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- ⇒ učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- ⇒ učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

5.1.3.2. *Učební osnovy - Český jazyk a literatura - 1. stupeň*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ➤ člení slova na hlásky ➤ rozlišuje správně délku samohlásek ➤ zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká ➤ umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat 	<p><i>JAZYKOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zvuková stránka jazyka 	<p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ zvládá vyjadřování v běžných situacích ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<p><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mluvený projev 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ➤ rozlišuje psací a tiskací písmena ➤ umí napsat malá i velká psací písmena ➤ umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty ➤ zvládá opis a přepis slov, krátkých vět a psaní diktátu ➤ kontroluje vlastní písemný projev ➤ snaží se o úhlednost písemného projevu 	<p><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Písemný projev 	<p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí skládat slabiky, slova ➤ čte slabiky, slova ➤ hlasitě čte jednoduché věty ➤ rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ vyjádří své pocity z přečteného 	<p style="text-align: center;"><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Čtení 	<p style="text-align: center;"><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ kriticky přistupovat k médiím ▪ vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy (společně se spolužáky) ➤ přednáší z paměti literární texty přiměřené věku ➤ dokáže vyjádřit své pocity z přečteného textu a volně reprodukuje text ➤ dokáže dramatizovat jednoduchý text (společně se spolužáky) 	<p style="text-align: center;"><i>LITERÁRNÍ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Literární činnosti 	<p style="text-align: center;"><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky ➤ zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek ➤ umí rozdělit slova na slabiky ➤ seznámí se s rozdělováním slov na konci řádku ➤ umí ze slov tvořit smysluplné věty ➤ rozlišuje vlastní jména osob a zvířat ➤ pozná párové souhlásky - podobu na konci slov ➤ pozná konec věty a začátek věty následující ➤ věty začíná velkým písmenem ➤ rozlišuje druhy vět - oznamovací, tázací, rozkazovací, přací ➤ zná a správně používá interpunkční znaménka ➤ umí seřadit věty v textu 	<p><i>JAZYKOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hlásky ◆ slabiky ◆ slova ◆ věty 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kreativita <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy) <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků) ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vliv medií ve společnosti) 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ respektuje základní pravidla v rozhovoru ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ➤ umí se spisovně vyjadřovat ve větách ➤ je schopen vyjádřit svůj názor, pocity ➤ podle obrázkové osnovy vypráví děj ➤ umí naslouchat druhému 	<p><i>KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ čtení ◆ mluvený projev ◆ naslouchání 	<p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě) 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ psaní 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ umí naslouchat přednesu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ dokáže přečtený text vyprávět 	<p><i>LITERÁRNÍ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zážitkové čtení a naslouchání ◆ základní literární pojmy ◆ tvořivé činnosti s literárním textem 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ zná obojetné souhlásky ➤ zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis ➤ rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova ➤ osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek ➤ pozná podstatné jméno ➤ umí určit rod, číslo, pád podst. jm. ➤ odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ➤ rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše ➤ pozná sloveso ➤ umí určit osobu, číslo a čas sloves ➤ určí slovní druhy - předložky a spojky ➤ pozná předložky a umí je napsat s podst. jm. ➤ zná příklady slov souznačných a protikladných a umí je použít ve větě ➤ umí abecedu ➤ umí řadit slova podle abecedy 	<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ věta jednoduchá souvětí ◆ vyjmenovaná slova ◆ znělé a neznělé souhlásky ◆ podstatná jména ◆ vlastní jména ◆ slovesa ◆ ostatní slovní druhy ◆ slova souznačná a protikladná ◆ abeceda 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ psychohygiena ▪ komunikace 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ umí číst potichu i předčítat nahlas ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➤ je schopen vypravovat podle osnovy ➤ umí věrohodně popsat předmět ➤ umí telefonovat ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici ➤ dbá na úpravu v sešitě 	<p style="text-align: center;"><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ čtení ◆ naslouchání ◆ mluvený projev ◆ písemný projev 	<p style="text-align: center;"><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p style="text-align: center;"><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy (princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého) ▪ kulturní difference (vlastní kulturní zakotvení, spisovatelé, básníci) <p style="text-align: center;"><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku ➤ orientuje se v textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ využívá četbu jako zdroj poznatků ➤ umí reprodukovat text ➤ Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých možností 	<p style="text-align: center;"><i>LITERÁRNÍ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zážitkové čtení a naslouchání ◆ základní literární pojmy ◆ tvořivé činnosti s literárním textem 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace ➤ rozliší větu jednoduchou a souvětí ➤ určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché ➤ seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmínkem ➤ z vět jednoduchých vytvoří souvětí ➤ rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená ➤ umí užívat slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená ➤ rozlišuje slova ohebná a neohebná ➤ rozlišuje předpony a předložky a správně je píše ➤ určí slovní základ (předpona, kořen, přípona) ➤ zná vzory podstatných jmen ➤ umí určit rod, číslo, pád a vzor ➤ umí skloňovat podst. jm. podle vzorů ➤ píše správně zeměpisné názvy ➤ pozná zvrtná slovesa, neurčitek ➤ umí určit osobu, číslo, čas ➤ umí časovat slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím ➤ umí vyhledávat v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef. seznam) ➤ správně píše skupiny bě - bje, pě, vě - vje 	<p><i>JAZYKOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ mateřský jazyk ◆ věta, souvětí ◆ slovo ◆ stavba slova ◆ podstatná jména ◆ slovesa ◆ abeceda ◆ skupiny bě - bje, pě, vě - vje 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ etnický původ ▪ rovnocennost všech etnických skupin a kultur ▪ odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost ▪ kulturní difference ▪ poznávání vlastního kulturního zakotvení ▪ lidské vztahy ▪ uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie ▪ multikulturalita <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (reklama) 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vypravovat podle osnovy ➤ umí popsat jednoduchou věc ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená ➤ kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu ➤ umí se vyjádřit v běžných situacích ➤ zvládne úhledný, čitelný a přehledný písemný projev ➤ zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu ➤ napíše blahopřání, dopis, zprávu, oznámení, popis, vypravování, vyplní jednoduché tiskopisy (příhlášku, dotazník) ➤ čte nahlas i potichu, čte s porozuměním přiměřeně náročné texty ➤ rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat, podstatné informace zaznamenává ➤ odliší podstatné a okrajové informace ➤ dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku ➤ seznámí se s autory dětských knih ➤ spisovatelé a básníci - B. Němcová, K. J. Erben, J. Seifert, F. Halas, Z. Kružel, M. Macourek, H. Ch. Andersen, A. Lindgrenová, R. Kipling 	<p style="text-align: center;"><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ mluvený projev ◆ písemný projev ◆ čtení <p style="text-align: center;"><i>LITERÁRNÍ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zážitkové čtení a naslouchání ◆ základní literární pojmy ◆ tvořivé činnosti s literárním textem 	<p style="text-align: center;"><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p style="text-align: center;"><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p style="text-align: center;"><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu ➤ rozpozná umělecké vybrané žánry - pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ➤ zná pojmy rým, verš, sloka ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ recituje básně (přiměřené věku) ➤ dokáže zdramatizovat vhodný text 	<p><i>LITERÁRNÍ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zážitkové čtení a naslouchání ◆ základní literární pojmy ◆ tvořivé činnosti s literárním textem 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ sebepoznání a sebeorganizace <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ➤ vytvoří zkrácený zápis textu ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ sestaví osnovu k popisu a vyprávění ➤ podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje ➤ zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu ➤ napíše dopis, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení, inzerát ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<p><i>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ čtení ◆ naslouchání ◆ mluvený projev ◆ písemný projev 	<p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ tvorba mediálního sdělení ▪ práce v realizačním týmu <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní difference ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí určit všechny slovní druhy ➤ určí rod, číslo, pád, vzor podst. jmen ➤ podst. jm. skloňuje podle vzorů ➤ určí druhy příd. jmen ➤ zná gramatiku měkkých, tvrdých a přivlastňovacích příd. jmen ➤ pozná základní druhy zájmen a číslovek ➤ seznamuje se se skloňováním zájmena já ➤ časuje slovesa ve všech časech v ozn. způsobu ➤ pozná všechny slovesné způsoby ➤ pozná zvrtné sloveso ➤ rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary ➤ zná pojem přičestí minulé a umí ho vytvořit ➤ rozpozná přímou řeč a větu uvozovací ➤ umí užít přímou řeč ve vypravování ➤ pozná podmět a přísudek ➤ rozlišuje podmět holý, rozvítý, několikanásobný ➤ užívá shodu přísudku s podmětem ➤ určí větu řídicí a závislou ➤ určí větu hlavní a vedlejší ➤ pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí ➤ správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky ➤ správně píše názvy uměleckých děl, novin, časopisů 	<p><i>JAZYKOVÁ VÝCHOVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ slovní druhy ◆ podstatná jména ◆ přídavná jména ◆ zájmena, číslovky ◆ slovesa ◆ přímá řeč ◆ skladba ◆ souvětí ◆ vlastní jména, názvy 	<p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

5.1.3.3. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU - 2. STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

v 6. až 9. ročníku - 4 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů,
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s *dějepisem* (např. období Velké Moravy - misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavinské období, období národního obrození), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel - forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie
- ⇒ zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- ⇒ sleduje při hodině pokrok všech žáků
- ⇒ vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- ⇒ vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- ⇒ osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- ⇒ kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- ⇒ využívají prostředků výpočetní techniky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel

- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ⇒ vede žáky k plánování postupů

Žáci

- ⇒ vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- ⇒ využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- ⇒ samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- ⇒ uvážlivě rozhodují

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- ⇒ formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- ⇒ naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- ⇒ účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- ⇒ rozumí různým typům textů a záznamů
- ⇒ využívají informačních a komunikačních prostředků

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ dodává žákům sebedůvěru
- ⇒ vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- ⇒ účinně spolupracují ve skupině
- ⇒ podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ věcně argumentují

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- ⇒ motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- ⇒ motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- ⇒ respektují přesvědčení druhých lidí
- ⇒ chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- ⇒ aktivně se zapojují do kulturního dění
- ⇒ mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- ⇒ učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- ⇒ vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- ⇒ dodržují hygienu práce
- ⇒ dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- ⇒ využívá svých znalostí v běžné praxi

5.1.3.4. *Učební osnovy - Český jazyk a literatura - 2. stupeň*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími příručkami ➤ Správně určuje a třídí slovní druhy ➤ Skloňuje a rozlišuje druhy podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen a číslovek ➤ Správně aplikuje mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů ➤ Uvědomuje si vztah mezi jednotlivými větnými členy ➤ Rozlišuje základní literární žánry ➤ Seznamuje se se základními literárními pojmy ➤ Vyjadřuje své pocity z textu ➤ Dokáže reprodukovat jednoduché texty ➤ Snaží se o uvědomělé čtení ➤ Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ➤ Rozpozná jednoduché případy komunikace ➤ V textu vyjadřuje své postoje a pocity ➤ Píše osnovu dle daných pravidel ➤ Dodržuje časovou posloupnost v textu ➤ Dokáže rozlišit přímou a nepřímou řeč ➤ Graficky dělí text 	<p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozdělení jazyka ◆ Práce s jazykovými příručkami ◆ Ohebné slovní druhy ◆ Skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, číslovek ◆ Časování sloves- osoba, číslo, způsob, čas ◆ Shoda podmětu s přísudkem ◆ Základní větné členy ◆ Rozvíjející větné členy ◆ Všestranné větné a jazykové rozbory <p>LITERATURA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pohádky ◆ Pověsti ◆ Povídky ◆ Mýty a báje ◆ Dobrodružná literatura ◆ Fantastická literatura ◆ Humorná literatura ◆ Poezie <p>SLOH</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vypravování ◆ Popis ◆ Zpráva ◆ Označení ◆ Dopis ◆ Výtah ◆ Výpisky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference, multikulturalita, <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Určuje mluvnické kategorie sloves- osoba, číslo, čas, způsob, rod ➤ Píše správně velká písmena ➤ Orientuje se v nehybných slovních druzích ➤ Rozlišuje větné členy základní a rozvíjející ➤ Správně určuje větné členy ➤ Rozlišuje větu hlavní a vedlejší ➤ Přiměřeně se orientuje v druzích vedlejších vět ➤ Ovládá interpunkci v jednoduchém souvětí ➤ Dodržuje zásady tvoření nových slov ➤ Zná způsoby obohacování slovní zásoby ➤ Charakterizuje základní žánry literatury ➤ Vyjadřuje vlastní názor na přečtený text ➤ Vhodně přednáší literární text ➤ Orientuje se v základních literárních pojmech ➤ Chápe odbornou literaturu jako zdroj informací ➤ Dokáže popsat své pocity a emoce ➤ Prohlubuje si poznatky o vhodných jazykových prostředcích při komunikaci ➤ Shrne informace o svém životě, učí se formulovat hlavní myšlenky textu ➤ Umí sepsat žádost se všemi náležitostmi 	<p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Opakování 6. ročníku ◆ Skloňování ohebných slovních druhů ◆ Slovesa - rod činný a trpný ◆ Neohebné slovní druhy ◆ Psaní velkých písmen ◆ Věta jednočlenná a dvojčlenná ◆ Druhy vět podle postoje mluvčího ◆ Rozvíjející větné členy - doplněk ◆ Věta hlavní a vedlejší ◆ Druhy vedlejších vět ◆ Všestranné větné rozborů ◆ Tvoření nových slov- odvozování, skládání, zkracování <p>LITERATURA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Fantazie v literatuře ◆ Bajky ◆ Kronika - deník ◆ Slovní hříčky ◆ Balady ◆ Báje a pověsti ◆ Cestopisy ◆ Autorská pohádka ◆ Povídka ◆ Poezie <p>SLOH</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vypravování ◆ Popis uměleckých děl ◆ Líčení ◆ Charakteristika ◆ Životopis ◆ Žádost ◆ Výtah 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ princip sociálního smíru a solidarity 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odlišuje spisový jazyk od nespisovného ➤ Správně vyjmenuje útvary českého jazyka ➤ U sloves rozlišuje slovesný vid ➤ Správně vyslovuje, skloňuje a píše přejatá slova ➤ Správně provádí větný rozbor ➤ Rozlišuje významové poměry v souvětí i ve větě jednoduché ➤ Určí souvětí souřadné a podřadné ➤ Rozlišuje jednotlivé literární druhy a žánry ➤ Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní ➤ Srovnává literární a předlohu a její filmovou podobu ➤ Porovnává ztvárnění tématu v literární a divadelní tvorbě ➤ Formuluje dojmy ze své četby ➤ Rozlišuje charakteristiku vnější i vnitřní ➤ Vylíčí své pocity a dojmy z dané situace ➤ Formuluje hlavní myšlenky textu ➤ Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel ➤ Samostatně uvažuje nad určitým problémem ➤ Zapojuje se do diskuse a dovede vést dialog 	<p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Útvary českého jazyka ◆ Mluvnické kategorie sloves- slovesný vid ◆ Pravopis a výslovnost slov přejatých ◆ Významové poměry mezi větami hlavními a souřadně spojenými větnými členy a větami vedlejšími ◆ Souvětí souřadné a podřadné LITERATURA ◆ Biblické příběhy, báje, epos, pověst ◆ Humoristická literatura ◆ Sci-fi literatura ◆ Biografie, autobiografie ◆ Cestopis ◆ Román ◆ Balada ◆ Povídka SLOH ◆ Charakteristika literární postavy ◆ Líčení ◆ Výklad ◆ Výtah ◆ Úvaha 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ komunikace <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ stavba mediálních sdělení <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ČESKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Třídí slovanské jazyky ➤ Vyjmenuje významné jazykovědce ➤ Využívá znalosti o jazykové normě ➤ Využívá různé slovní druhy jako spojovací výrazy ➤ Dodržuje pravidla mezislovního navazování ➤ Rozpozná v textu přechodník ➤ Dodržuje pravidla týkající se zvukové stránky jazyka ➤ Dbá na ustálený pořádek slov ve větě ➤ Dbá na kladení správného přízvu-ku ➤ Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ Vyhledává v jazykových příručkách odborné názvy, orientuje se v encyklopediích ➤ Uvádí základní představitele daného období v české i světové literatuře ➤ Charakterizuje dané období ➤ Porovnává ztvárnění literárního námětu v literatuře, dramatu a filmu ➤ Vlastními slovy interpretuje smysl díla a jeho význam ➤ Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora ➤ Vyhledává informace z různých zdrojů (knihovna, internet) ➤ Na základě osvojených znalostí tvoří vlastní text ➤ Formuluje hlavní myšlenky textu ➤ Chronologicky řadí data ➤ Používá vhodné jazykové projevy podle komunikační situace ➤ S oporou o text přednese referát ➤ Zapojuje se do diskuse ➤ Využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ➤ Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích ➤ Rozlišuje seriózní a bulvární tisk 	<p>MLUVNICE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozdělení slovanských jazyků ◆ Vývoj českého jazyka ◆ Základní a rozvíjející větné členy ◆ Samostatný větný člen ◆ Věta jednoduchá ◆ Souvětí ◆ Slovosled ve větě ◆ Slovesné třídy a vzory ◆ Přechodníky ◆ Hláskosloví ◆ Přívlástek volný a těsný ◆ Vsuvka ◆ Přejatá slova ◆ Odborné názvy <p>LITERATURA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Meziválečná literatura ◆ Poválečná literatura ◆ Exilová a samizdatová literatura ◆ Drama ◆ Moderní básnické směry ◆ Současní autoři ◆ Dějiny literatury (od renesance po literaturu 20 století) <p>SLOH</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vypravování ◆ Popis ◆ Charakteristika ◆ Životopis ◆ Úvaha ◆ Fejeton ◆ Proslov ◆ Diskuse ◆ Výklad ◆ Funkční styly 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů v politickém životě <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ tvorba mediálního sdělení ▪ práce v realizačním týmu 	

5.1.4. ANGLICKÝ JAZYK

5.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

ve 2. ročníku - 2 hodinu týdně

ve 3. až 5. ročníku - 3 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu ANGLICKÝ JAZYK je zaměřeno na:

- ⇒ získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- ⇒ osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v Německém jazyce
- ⇒ získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném Německém jazyce
- ⇒ porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- ⇒ poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- ⇒ pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- ⇒ žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- ⇒ žáci propojují získané poznatky do širších celků
- ⇒ žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- ⇒ vedení žáků k ověřování výsledků
- ⇒ zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- ⇒ žáci jsou schopni pochopit problém
- ⇒ žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- ⇒ kladení vhodných otázek
- ⇒ umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- ⇒ žáci komunikují na odpovídající úrovni
- ⇒ žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- ⇒ vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- ⇒ vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- ⇒ vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- ⇒ žáci spolupracují ve skupině
- ⇒ žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- ⇒ hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ⇒ **podněcování žáků k argumentaci**

Kompetence občanské

- ⇒ žáci respektují názory ostatních
- ⇒ žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- ⇒ vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ⇒ vedení žáků k diskusi
- ⇒ vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- ⇒ žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- ⇒ napomáhání při cestě ke správnému řešení
- ⇒ zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

5.1.4.2. Učební osnovy - Anglický jazyk - 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí pozdravit, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje. ➤ Představí sebe a členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti. ➤ Umí pojmenovat barvy, části oblečení, zná spojky a + nebo. ➤ Umí vyjádřit velikost a délku. ➤ Pojmenuje části hlavy ➤ Umí pojmenovat části těla 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pozdravy, poděkování ◆ moje rodina ◆ barvy ◆ velký nebo malý ◆ moje hlava ◆ oblečení, čísla ◆ hračky, předložky 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenují běžné ovoce a zeleninu, používají sloveso chci. ➤ Umí pojmenovat dětské dopravní prostředky, užívá sloveso umím. ➤ Vyjmenují běžné potraviny, vyjádří libost a nelibost. ➤ Rozlišují druhy aut a dopravních prostředků, užívají slovesa vidím, slyším. ➤ Pojmenují domácí zvířata, rozlišují jejich hlasy, udají, čím se živí. ➤ Vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti, umí dát pokyn. ➤ Umí pojmenovat objekty a činnosti na zahradě. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ovoce a zelenina, sloveso chci ◆ vyjádření umím jezdit, sloveso umím ◆ jídlo ◆ dopravní prostředky, sloveso vidím, ◆ slyším ◆ farma ◆ domov ◆ zahrada 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	1.	3
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí pozdravit, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas. ➤ Umí počítat do dvanácti, určí celou hodinu, udá svůj věk ➤ Dokáže pojmenovat školní potřeby, udá jejich barvu a počet. ➤ Umí pojmenovat základní geom. tvary, vyjádří velikost a délku, užívá slovesný tvar vidím. ➤ Umí představit členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti, užívá slovesný tvar mám. ➤ Vyjmenuje anglickou abecedu, znají svojí národnost, hláskují své jméno. ➤ Pojmenují části hlavy, vyjádří pocit radosti, smutku, užívají slovesný tvar má. ➤ Používají názvy běžného ovoce a zeleniny, slovesný tvar máme - máte, používají pobídku Let's... ➤ Pojmenují běžné potraviny, vyjádří pocit hladu, libosti a nelihosti, slovesný tvar chci. ➤ Hovoří o oblíbených nápojích, vyjádří pocit žízně. ➤ Pojmenuje části lidského těla, určí výšku postavy / možno ve stopách /. ➤ Znají běžné části oblečení, slovesné tvary oblékni, svlékni. ➤ Umí pojmenovat oblíbené hry, hudební nástroje, slovesné tvary umím - neumím hrát. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hello ◆ Čísla ◆ Ve škole ◆ Tvary a velikosti ◆ I can see ◆ Moje rodina ◆ I have got ◆ Abeceda ◆ Hračky ◆ Můj obličej ◆ He/she/ has got ◆ Ovoce a zelenina ◆ Food ◆ I want ◆ Nápoje ◆ Moje tělo ◆ Oblečení ◆ Ve hře ◆ I can-can't play ◆ V parku 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ▪ kulturní diference <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ zvyky a tradice angl. mluvících národů 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	1.	3
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí pojmenovat dětské dopravní prostředky, slovesný tvar umím jezdit / na něčem/. ➤ Určují místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti. ➤ Umí pojmenovat domácí zvířata, rozlišují jejich hlasy, určují čím se živí. ➤ Znají různé druhy aut a dopravních prostředků, užívají slovesný tvar slyším. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Doma ◆ Na farmě ◆ Ve městě ◆ I can hear 	<p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ získá základní slovní zásobu ➤ umí udržet pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení ➤ rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě ➤ prezentuje jednoduché básničky a písničky ➤ řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových a jiných informací. ➤ uvědomění si rozdílu mezi fonetickou a psanou formou jazyka ➤ umí používat abecední slovník učebnice ➤ reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy ➤ formuluje otázky a odpovídá na ně ➤ písemně obměňuje krátké probrané texty 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ sloveso "be" a "have got" ◆ spojování jednoduchých vět (and, but, or) ◆ užívání členů (an, a) ◆ anglická abeceda ◆ stavba věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací ◆ zápor ve větě ◆ zájmena osobní ◆ seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým ◆ části těla ◆ číslovky do 100 ◆ technika čtení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí říkanky, básničky, písničky a jiné texty ➤ umí používat základní slovní zásobu, např. na téma rodina, zvířata, škola, věci kolem nás,... ➤ umí pozdravit při setkání a loučení, oslovit, představit se a představit druhé ➤ poděkovat a odpovědět na poděkování ➤ vyjádřit souhlas a nesouhlas, radost ➤ čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audio-orálně připravené texty. ➤ čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky ➤ orientuje se v obsahu jednoduchého textu ➤ vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci ➤ umí navázat kontakt s konkrétní osobou ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ písemně obměňuje krátké texty ➤ rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl ➤ používá abecední slovník učebnice 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ opakování a procvičování probraného učiva ◆ přítomný čas prostý a průběhový ◆ tvoření otázek a odpovědí, tvoření záporů ◆ slovesa "to be ", "have got" ◆ modální sloveso can ◆ otázka a zápor pomocí slovesa "do" ◆ číslovky 1-100 ◆ ukazovací zájmena ◆ přivlastňovací pád ◆ určování hodin 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

5.1.4.3. Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 6. až 9. ročníku - 3 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **ANGLICKÝ JAZYK** je zaměřeno na:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v Německém jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném Německém jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

KOMPETENCE K UČENÍ

- ⇒ žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- ⇒ žáci propojují získané poznatky do širších celků
- ⇒ žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- ⇒ vedení žáků k ověřování výsledků
- ⇒ zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- ⇒ žáci jsou schopni pochopit problém
- ⇒ žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- ⇒ kladení vhodných otázek
- ⇒ umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ⇒ žáci komunikují na odpovídající úrovni
- ⇒ žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- ⇒ vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- ⇒ vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- ⇒ vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- ⇒ žáci spolupracují ve skupině
- ⇒ žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- ⇒ hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ⇒ podněcování žáků k argumentaci

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- ⇒ žáci respektují názory ostatních
- ⇒ žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- ⇒ vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ⇒ vedení žáků k diskusi
- ⇒ vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- ⇒ žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- ⇒ napomáhání při cestě ke správnému řešení
- ⇒ zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

5.1.4.4. *Učební osnovy - Anglický jazyk - 2. stupeň*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým zřetelně vyslovaným přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováným) ➤ dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace ➤ rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat ➤ čte plynule nahlas a foneticky správně přiměřené jednoduché audio-orálně připravené texty. ➤ rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory ➤ vyhledává v textech známé výrazy, fráze a odpovídá na otázky ➤ recituje z paměti několik říkanek ➤ formuluje otázky a odpovídá na ně ➤ umí sdělit základní informace o sobě, své rodině a bydlišti ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty ➤ má zákl. poznatky o zemích dané jazykové oblasti ➤ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích ➤ používá dvojjazyčný slovník ➤ sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ předložky místa (in front of, between, behind, in, near, next to) ◆ základní společenské obraty a fráze. ◆ určování hodin a času ◆ vyjádření přání a potřeb (want, need) ◆ přítomný čas průběhový a prostý ◆ rozkazovací způsob ◆ popsání každodenních zvyků a činností ◆ přídavná jména ◆ vyjádření povinnosti ◆ zájmena neurčitá (somebody, nobody,...) ◆ seznámení s měnami anglicky mluvících zemí ◆ popis lidí, charakteristika oblečení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní difference, lidské vztahy <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout. ➤ dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů ➤ umí vyhledat zákl. informace a hlavní myšlenky. ➤ tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob ➤ vhodně reaguje v nejběžnějších řečových situacích ➤ umí jednoduše vyjádřit svůj názor ➤ umí přednést krátkou zprávu či sdělení ➤ má základní poznatky o angl. mluvčích zemích ➤ rozumí jednoduchým zřetelně vyslovovaným přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováným) ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace ➤ rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat ➤ čte plynule nahlas a foneticky správně přiměřené jednoduché audio-orálně připravené texty. ➤ rozumí obsahu jednoduchých textů a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory ➤ vyhledává v textech známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty ➤ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích ➤ používá dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ psaní krátkých stručných dopisů a pohlednic ◆ žádání a poskytování osobních informací. ◆ modální slovesa (can/can't) ◆ popis města a instrukce k určení směru ◆ popsání denní rutiny, zvyků a živ. stylu ◆ vyjádření množství ◆ minulý čas nepravidelných sloves ◆ minulý čas slovesa „být“ a pravidelných sloves ◆ vyjádření povinností pomocí „going to“ ◆ příslovce frekvenční, způsobová a místní 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kooperace a kompetice <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní difference <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení ➤ dokáže postihnout hlavní smysl sdělení ➤ dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu ➤ písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ čte širší okruh tištěných materiálů, orientuje se i v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru. ➤ je schopen domluvit si setkání, společný program, nakupovat různé zboží, jízdenky, vstupenky apod. ➤ sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy ➤ napíše osobní dopis, umí vyjádřit své zážitky, dojmy, přání, atd. ➤ vyplní běžný formulář a dotazník ➤ používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku ➤ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích ➤ má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi (k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot jiných národů) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ přítomný, minulý a budoucí čas prostý a průběhový ◆ modální slovesa ◆ stupňování přídavných jmen ◆ popis osoby, místa, předmětu, času a situace ◆ předložky místa a času ◆ budoucí, přítomný a minulý čas ◆ nepravděpodobná slovesa 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity ▪ problémy životního prostředí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů v politickém životě <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace, kompetice <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ▪ etnický původ ▪ kulturní diference <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu ▪ tvorba mediálního sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí souvislým projevům učitele ➤ rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci ➤ odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu, odhaduje významy neznámých výrazů ➤ rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky ➤ pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích každodenního života ➤ vyžádá jednoduchou informaci ➤ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích ➤ vyjadřuje vlastní názor ➤ písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace ➤ souvisle pohovoří na známá témata (včetně základních reálií) ➤ používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku ➤ sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ minulý, přítomný a budoucí čas prostý a průběhový ◆ předpřítomný a minulý čas ◆ zájmena zvratná a samostatná ◆ trpný rod ◆ modální slovesa (should, can, might, shall, would) ◆ udávání směru ◆ příslovce času ◆ příkazy a žádosti ◆ části těla ◆ význačné osobnosti z oblasti vědy, umění, historie, politiky, sportu. 	<p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí, kooperace a kompetice <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu ▪ tvorba mediálního sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	ANGLICKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní běžný formulář a dotazník ➤ pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty) ➤ orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických realitách 			

5.1.5. NĚMECKÝ JAZYK

5.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *Německý jazyk* se vyučuje jako samostatný předmět:

ve 3. až 5. ročníku - 3 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *NĚMECKÝ JAZYK* je zaměřeno na:

- ⇒ získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- ⇒ osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v Německém jazyce
- ⇒ získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném Německém jazyce
- ⇒ porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- ⇒ poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- ⇒ pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Německý jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- ⇒ žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- ⇒ žáci propojují získané poznatky do širších celků
- ⇒ žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup:

- ⇒ vedení žáků k ověřování výsledků
- ⇒ zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- ⇒ žáci jsou schopni pochopit problém
- ⇒ žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup:

- ⇒ kladení vhodných otázek
- ⇒ umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- ⇒ žáci komunikují na odpovídající úrovni
- ⇒ žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup:

- ⇒ vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu
- ⇒ vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- ⇒ vedení žáků k aktivitám vykonávaným individuálně, ve dvojicích,...

Kompetence sociální a personální

- ⇒ žáci spolupracují ve skupině
- ⇒ žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ žáci jsou schopni sebekontroly

Postup:

- ⇒ hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ⇒ podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- ⇒ žáci respektují názory ostatních
- ⇒ žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup:

- ⇒ vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ⇒ vedení žáků k diskusi
- ⇒ vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- ⇒ žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup:

- ⇒ napomáhání při cestě ke správnému řešení
- ⇒ zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

5.1.5.2. Učební osnovy Německý jazyk -1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozdraví, rozloučí se, volí vhodný pozdrav podle osob a dané denní doby ➤ Osvojuje si správnou německou výslovnost, čte a vyslovuje foneticky správně, hláskuje své jméno, používá abecední slovník učebnice ➤ Srovnává česká jména s cizími, rozlišuje rozdílnou výslovnost cizojazyčných jmen ➤ Počítá do 10 ➤ Odpoví na otázku týkající se jeho telefonního čísla, zeptá se na telefonní číslo spolužáka ➤ Pojmenuje barvy, vybarví obrázek dle pokynů ➤ Zná dny v týdnu, sestaví jednoduchou větu, ví, který den je dnes a který má / nemá rád ➤ Představí se, zeptá se na jméno, sdělí svou adresu ➤ Pojmenuje členy rodiny, představí je ➤ Poděkuje ➤ Rozezná německy mluvící země, určí jejich hlavní města, ukáže je na mapě, zařadí několik měst do příslušných zemí 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozdravy ◆ Abeceda, jazykolamy, říkanky, práce s abecedním slovníkem učebnice ◆ Německá jména a příjmení ◆ Číslovky 1-10 ◆ Barvy ◆ Dny v týdnu ◆ Slovesa wohnen, heißen, sein ◆ Rodina, zájmena osobní a přivlastňovací - mein, dein ◆ Reálie, práce s mapou ◆ Škola, školní potřeby 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ▪ kulturní diference <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje školní pomůcky, které potřebuje na výuku, a základní nábytek ve třídě, vyhledává neznámá slova ve slovníku ➤ Orientuje se v prostoru, popíše umístění věcí na obrázku ➤ Pojmenuje své hračky ➤ Objasní, komu co patří ➤ Odpoví na otázku Co je to?, vyjádří svůj souhlas a nesouhlas ➤ Vyjádří své mínění o vlastnostech předmětů a lidí ➤ Informuje okolí o svém věku a stáří ostatních ➤ Srovnává názvy českých pohádek s německými, pojmenuje pohádkové bytosti, nacvičí jednoduchou dramaturgii ➤ Pojmenuje základní svátky, uvědomuje si jejich shodné a rozdílné prvky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dvojjazyčný slovník ◆ Příslowce místa ◆ Hračky ◆ Předložka von ◆ Člen určitý, neurčitý, zápor ◆ Přídavná jména v přísudku, protiklady ◆ Číslovky, fráze Wie alt bist du? ◆ Reálie - bratři Grimmové, pohádky, přídavná jména ◆ Vánoce, Velikonoce 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje oblíbené hry, činnosti, sporty ➤ Vypráví o tom, co dělá a co dělají ostatní ve volném čase ➤ Telefonicky se domluví o tom, co bude dělat ➤ Doplní, co kdo má / nemá, maluje, fotografuje... ➤ Reaguje na cizojazyčné pokyny učitele, některé sám aktivně užívá ➤ Napiše jednoduchý dopis, v němž se představí, pomáhá si kresbou ➤ Popřeje k narozeninám, zazpívá písničku ➤ Požádá o to, co si přeje ➤ Pojmenuje měsíce a roční období, dokáže ke každému říci jednoduchou větu ➤ Vytvoří narozeninový kalendář své třídy / rodiny ➤ Rozumí jednoduchému textu, přečte ho plynule a foneticky správně, vyhledá v něm potřebnou informaci a odpoví na otázku 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Volný čas, sport ◆ Časování pravidelných sloves, osobní zájmena, vazba - am Montag, slovosled ◆ Sloveso haben, vazba - Ich habe keine Zeit, Ich kann nicht. ◆ Sloveso haben, 4. pád podstatných jmen, zápor kein ve 4. p. ◆ Rozkazy ◆ Základní pravidla psaní dopisu (oslovení, podpis...), základní frazeologie (Vielen Dank...) ◆ Reálie - oslavy svátků ◆ Vazba - ich möchte, gib mir, 4. pád podstatných jmen se členem určitým ◆ Měsíce, roční období, vazba - im..., slovosled, otázka wann ◆ Oslava narozenin, měsíce, roční období, předložky ◆ Bydlení, měsíce, roční období, charakteristika ročních období formou personifikace, dramati-zace textu 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ komunikace 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Počítá do 30, po desítkách do 100, logicky doplňuje číselnou řadu ➤ informuje okolí o svém věku a stáří ostatních ➤ Vytvoří telefonní seznam třídy, vede jednoduchý telefonní rozhovor (pozdrav, otázka, odpověď, rozloučení) ➤ Spočítá větší množství věcí, vyhledá a přiřadí k nim správný tvar množného čísla, rozlišuje rozdílnou výslovnost jednotného a množného čísla ➤ Pojmenuje některá zvířata ➤ Vyjádří čas (celé hodiny), zeptá se a odpoví na otázku Kolik je hodin ➤ Napíše jednoduchý telegram / SMS, v kolik kdo má přijít, odpoví na telegramy, které dostane ➤ Zapojuje se do jednoduché konverzace, reaguje na otázky ➤ Napíše pozvánku na narozeninovou party ➤ Používá abecedu k vyhledávání ve slovníku, uvědomuje si rozdíly ve výslovnosti určitých hlásek, uvede ke každému písmenu německé výrazy ➤ Vyjmenuje země, v nichž se mluví německy, ukáže je na mapě, najde k nim hlavní města, přiřadí jim vlajky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Číslovky 1-30, desítky, početní znaménka ◆ Číslovky, fráze Wie alt bist du? ◆ Číslovky ◆ Číslovky, tvar množného čísla, práce se slovníkem, fonetika přehlásek ◆ Zvířata ◆ Vazba - Wie spät ist es?, um drei ◆ Krátká sdělení (telegram, SMS) ◆ Otázky - wie, was, wo, wann, rozlišení vazeb - um, am, im ◆ Psaní pozvánek ◆ Abeceda, fonetická cvičení, jazykolamy, práce se slovníkem ◆ Reálie - německy mluvící země, hlavní města, vlajky 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Připraví prezentaci jedné z německy mluvících zemí, doplní obrazovými materiály, představí svou práci ostatním spolužákům ➤ Pohotově reaguje na základní otázky týkající se jeho osoby ➤ Pojmenuje své oblíbené a neoblíbené činnosti, věty napíše ➤ Komunikuje o svém volném čase v různých ročních obdobích ➤ Rozlišuje jednotlivé části dne a používá je ve svém projevu ➤ Chápe smysl souvislého textu, vyhledá v něm potřebné informace ➤ Pojmenuje jednotlivé pokoje a prostory v domě ➤ Dokáže vyjádřit, kde se kdo nebo co nachází ➤ Vypráví o tom, kde byl ➤ Popřeje k důležitým svátkům, zhotoví a napíše vlastní přání 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reálie - německy mluvící země ◆ Otázky - wer, wie, was, wo, wann ◆ Činnostní slovesa, odlučitelné předpony, pravopis sloves se změnou kmenové samohlásky ◆ Činnostní slovesa, slovosled, časování sloves, koničky ◆ Časové výrazy - dopoledne... ◆ Reálie - pohádky bratří Grimmů, barvy, sloveso sein, dramatizace, pohádkové postavy ◆ Byt, bydlení ◆ Předložka in ve 3. p. ◆ Sloveso waren, slovo gestern ◆ Vánoce, Velikonoce, narozeniny 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Představí se, vypráví o své rodině a o svém volném čase ➤ Popíše svůj denní program, odpoví na otázku Kolik je hodin, zeptá se ➤ Odpoví na otázku, kam jde, odpověď upřesní časovým údajem ➤ Vypráví o svých koníčcích v rámci týdenního programu, vyjádří, co umí a neumí, informuje o svých nejoblíbenějších činnostech ➤ Pojmenuje jednotlivé školní předměty, popíše svůj rozvrh hodin ➤ Porovnává rozvrh v ČR a v Německu ➤ Navrhne svůj vysněný rozvrh a prezentuje ho ostatním v jednoduchých větách ➤ Pojmenuje základní jídlo a nápoje ➤ Přiřadí jednotlivé jídlo ke správné části dne, vypráví o tom, co snídá, obědvá a večeří ➤ Zdvořile požádá o jídlo, pití a věci, poděkuje ➤ Nakoupí (pozdraví, požádá o věci, poděkuje, rozloučí se) a rozezná německou měnu ➤ Počítá do 100, po stovkách do tisíce, ➤ vypočítá různé příklady ➤ Spočítá větší množství věcí, přiřadí jim správný tvar množného čísla, který si vyhledá ve slovníku ➤ Pojmenuje důležitá místa ve městě, na vesnici a jejich budovy, vyhledá si slova ve slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Základní fráze, zájmová činnost ◆ Denní program, určování času (celá hodina, půl), digitální čas, činnostní slovesa, otázka Kolik je hodin? ◆ Slovosled, tvorba vět, předložka in se 4. p., otázka - wohin ◆ Dny, záliby, 4. pád, sloveso können, zápor, slovosled ◆ Dny, rozvrh hodin, otázka wie viel ◆ Reálie - německy mluvící země a ČR ◆ Rozvrh, věta jednoduchá ◆ Jídlo a nápoje ◆ Vazba - snídám, obědvám, večeřím, jídlo a pití, sloveso essen ◆ Žádost, poděkování ◆ Základní fráze - nakupování, reálie -měna německy mluvících zemí ◆ Číslovky 1-100, tisíc ◆ Číslovky, množné číslo, práce s dvojjazyčným slovníkem ◆ Město, vesnice, venkov, práce se slovníkem 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje dopravní prostředky ➤ Vyjádří, čím jezdí a nejezdí rád ➤ Srovnává názvy cizích zemí s našimi, pojmenuje je ➤ Jednoduchým způsobem popíše cestu a zeptá se na ni, orientuje se v plánu města ➤ Odpoví na otázku, Odkud pochází ➤ Popíše části lidského těla a obličeje ➤ Vyjádří, co ho bolí ➤ Vysvětlí lékaři, co mu je, a vede s ním jednoduchý rozhovor ➤ Pojmenuje různé druhy počasí ➤ Tvoří jednoduché věty o počasí v jednotlivých měsících a ročních obdobích ➤ Obměňuje rozhovory o počasí ➤ Pojmenuje běžné části oblečení ➤ Informuje o tom, co má na sobě, co nosí / nenosí rád, kdy a při jaké příležitosti ➤ Vyjádří vlastní názor na módu ➤ Uvědomuje si vlastnické vztahy a je schopen je vyjádřit ➤ Popřeje k různým svátkům, přiřadí k nim charakteristické počasí a oblečení ➤ Vybere si jedno roční období a připraví jeho prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dopravní prostředky ◆ Sloveso fahren, předložka mit se 3. p., vazba - womit fährst du? ◆ Reálie - názvy evropských zemí, práce s mapou, předložky nach, in ◆ Základní fráze - popis cesty, předložky von, bis, plán města ◆ Vazba - woher kommst du?, předložka aus ◆ Lidské tělo a obličej ◆ Vazba - was tut dir weh? ◆ Slovesa - können, müssen, slovosled ◆ Počasí, vazba - wie ist das Wetter? ◆ Měsíce, roční období, slovosled, předložky ◆ Rozhovor ◆ Oblečení ◆ Slovesa - tragen, anhaben, otázka - wohin, 4. p. ◆ Vazba - wie findest du ...?, přídavná jména, protiklady ◆ Přivlastňovací zájmena v j. č. ◆ Reálie - svátky, zvyky ◆ Prezentace, tvorba vět, shromažďování materiálu 		

5.1.5.3. Učební osnovy Německý jazyk - 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Představí se, sdělí, odkud je, vypráví o svých koníčcích, rodině, kamarádech ➤ Používá názvy školních předmětů a školních pomůcek ➤ Porovnává školství v ČR a v Německu, popíše svůj rozvrh, vyjádří svůj názor na jednotlivé předměty ➤ Vyjádří své schopnosti, povinnosti a přání Reaguje na cizojazyčné pokyny učitele, některé sám aktivně užívá ➤ Pojmenuje zvířata, roztřídí je podle toho, kde žijí ➤ Vyhledá množná čísla zvířat ve slovníku ➤ Písemně charakterizuje nějaké zvíře ➤ Vytvoří charakteristiku chráněného zvířete, uvede jeho vlastnosti, čím se živí, kde žije, jeho schopnosti ➤ Informuje ostatní o svých zálibách, seřadí je podle vlastní obliby a svých schopností ➤ Orientuje se v programech (např. program kina), vyhledá si svůj oblíbený pořad ➤ Napíše pozvánku na party a vypráví o jejím průběhu ➤ Vypráví o tom, co dělal ve svém volném čase 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Základní fráze ◆ Rozvrh hodin, školní pomůcky ◆ Reálie - školský systém v ČR a v Německu, řadové číslovky, W-Fragen, časové údaje, waren, hatten ◆ Způsobová slovesa - können, müssen, wollen ◆ Rozkazy, tvorba rozkazovací způsobu ◆ Zvířata ◆ Dvojjazyčný slovník ◆ Části zvířecího těla, výkladový slovník, způsobová slovesa, číslovky do 1000 000 ◆ Příroda ◆ Volný čas a zájmová činnost, pojmy - gern, am liebsten, stupňování slova gut ◆ Časové údaje Reálie - svátky, jídlo, pití, program, perfektum, osobní zájmena ◆ Perfektum 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference, lidské vztahy <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba multimediálního sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uvědomuje si, čím co je a zařazuje vlastnické vztahy do svých vět ➤ Vyhledává známé výrazy v autentických materiálech, rozumí hlavní myšlenku textu ➤ Uspořádá a zpracuje školní anketu týkající se volného času ➤ Pojmenuje místnosti v domě, nábytek a části domu ➤ Popíše umístění jednotlivých věcí ➤ Pojmenuje různé typy bydlení, zamýšlí se nad jejich výhodami a nevýhodami, informuje ostatní o tom, kde žije ➤ Zeptá se na cestu ve městě, vysvětlí ostatním, jak se dostanou na dané místo ➤ Navrhne svůj vysněný dům, namaluje ho a popíše 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Přivlastňovací zájmena ◆ Reálie - Alpy, turistika, práce s mapou ◆ Koníčky, práce s údaji ◆ Bydlení, práce se slovníkem ◆ Předložky se 3. a 4. p. ◆ Bydlení ◆ Vazba - Wie komme ich ...?, předložky ◆ Bydlení, předložky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kooperace a kompetice <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje potraviny a nápoje, rozčlení je podle různých kritérií (druhy potravin, snídaně, oběd, večeře, zdravé a nezdravé jídlo...) ➤ Uvědomuje si rozdílné stravovací návyky v ČR a v Německu ➤ Pojmenuje názvy obchodů a sdělí, co v nich lze koupit ➤ Vyhledá si, v kterých zemích se platí eurem, orientuje se v účtenkách, vyhledá v nich potřebné informace, nakoupí ➤ Porovnává vlastnosti věcí a lidí ➤ Objedná si podle své chuti jídlo z jídelního lístku, u nesrozumitelných pokrmů požádá o vysvětlení ➤ Navrhne a zhotoví jídelní lístek zdravého a nezdravého stravování Pracuje s autentickými materiály, vyhledává v nich známá slova a fráze, odvozuje z kontextu význam nových slov ➤ Stručně reprodukuje daný text ➤ Vypráví o svém nejlepším kamarádovi / nejlepší kamarádce (vzhled, vlastnosti, záliby...) ➤ Na základě informací z inzerátu si vybere kamaráda, napíše o sobě inzerát ➤ Pojmenuje různé komunikační prostředky našeho světa ➤ Prostřednictvím techniky sdělí důležitou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Potraviny a nápoje, péče o zdraví, synonyma ◆ Reálie - stravování ◆ Názvy obchodů ◆ Reálie - EU, číslovky, práce s autentickým materiálem ◆ Stupňování přídavných jmen a příslovčí ◆ Jídelní lístek, způsobová slovesa ◆ Jídelní lístek, péče o zdraví ◆ Reálie - bratři Grimmové, pohádkové postavy, préteritum, výslovnost, práce se slovníkem ◆ Dramatizace pohádky ◆ Člověk a společnost, formulář ◆ Inzeráty, volný čas a zájmová činnost ◆ Technika, státy Evropy ◆ Žádost, prosba, psaní SMS, mailů, spojka dass, slovosled 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kooperace a kompetice <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní difference 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vypráví o svém denním programu ➤ Pojmenuje oblečení a jeho doplňky, rozlišuje, které si obleče, nasadí a uváže ➤ Zvolí vhodné oblečení pro různé příležitosti a počasí a svůj výběr zdůvodní ➤ V obchodě se domluví při nákupu zvoleného oblečení (druh, velikost, barva...) ➤ Představí se - uvede své oblíbené a neoblíbené oblečení, zdůvodní svou volbu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Čas ◆ Oblečení ◆ Spojka wenn, weil ◆ Nákupy ◆ Oblečení, vedlejší věty, am besten 	<p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje dopravní prostředky a názvy cizích zemí, vypráví o tom, kde byl a čím jel ➤ Požádá o pomoc, informace, domluví se v případě nouze (ztratí se...) ➤ U pokladny si řekne o lístek (zjistí cenu lístku, dobu odjezdu, přestupy) ➤ Orientuje se v dopravních symbolech, zkratkách, vyhledá spojení v jízdním řádu, uvede klady a zápory různých typů dopravy ➤ Připraví zájezd do ciziny (informace o zemi, jazyku, vyhledá dopravní spojení...) ➤ Pojmenuje různé druhy sportu, uvede, který sport má rád, svoji volbu zdůvodní ➤ Přiřadí základní pravidla určitému sportu ➤ Popíše svůj týdenní program, vypráví o tom, s kým se setká, popřeje k narozeninám ➤ Seznámí se s historií a tradicí OH, vysvětlí symboliku barev, uvědomuje si postavení postižených ve společnosti ➤ Zorganizuje pro spolužáky nějaké sportovní utkání (napíše pozvánku, vysvětlí pravidla, zpracuje výsledky) ➤ Pojmenuje různé druhy počasí, zvířat, zvuků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dopravní prostředky, vazba - Womit fährst du?, Reálie - země EU, zájmeno svůj ◆ Žádost o pomoc, službu, informaci, omluva, slovesné vazby, formulář ◆ Koupě jízdenky ◆ Cestování, číslovky, čas ◆ Reálie - cestování ◆ Sport, vedlejší věty, sloveso tun ◆ Způsobová slovesa, podmět man ◆ Časové údaje, předložky se 4. p., zvrtná slovesa, osobní zájmena ve 4. p. ◆ Práce s autentickým textem, řadové číslovky, letopočty ◆ Sport ◆ Příroda - počasí, roční období, zvířata, stupňování 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity ▪ problémy životního prostředí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů v politickém životě <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace, kompetice <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Multikulturalita ▪ etnický původ ▪ kulturní diference 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vyhledává důležité a zajímavé informace o přírodě v autentických materiálech ➤ Vybere důležité údaje z předpovědi počasí, rozumí daným symbolům ➤ Pojmenuje základní problematiku životního prostředí, uvede její záporny ➤ Připraví si prezentaci o zvoleném druhu znečištění životního prostředí (shromáždí obrazový materiál, zpracuje údaje...) ➤ Pojmenuje části lidského těla ➤ Vysvětlí zásady zdravého životního stylu, obhajuje své názory ➤ Rozlišuje zdravé a nezdravé pokrmy ➤ Podle postupu připraví jednoduchý pokrm ➤ Pojmenuje nemoci, popřeje k brzkému uzdravení ➤ Vybere ze svého jídelníčku nezdravé pokrmy a vysvětlí jejich škodlivé účinky na své zdraví (obrázky, údaje...) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reálie, vedlejší věty vztažné, světové strany ◆ Předpověď počasí, sloveso werden ◆ Životní prostředí, slovosled po souřadících spojkách ◆ Ekologie ◆ Lidské tělo, práce se slovníkem ◆ Péče o zdraví, stravování, spojky ◆ Stravování, jídelníček, místní názvy, zápor ◆ Recept, podmět man, trpný rod ◆ Nemoci, přání ◆ Péče o zdraví 	<p style="text-align: center;">MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu ▪ tvorba mediálního sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje svého kamaráda (vlastnosti, co podnikají, kde a kdy se setkávají ...) ➤ Vyhledá si v autentických materiálech kamaráda na dopisování, napíše mu o sobě ➤ Zajímá se o informace o výměnných pobytech, hledá jejich klady a zápory ➤ Domluví se v běžných každodenních situacích (setkání, přání...) ➤ Připraví program pro svou návštěvu z ciziny (podle uvedených zájmů kamaráda z internetu) ➤ Pojmenuje komunikační prostředky a uvede, k čemu je potřeba, pojmenuje různá vysílání ➤ Vyhledá si svůj oblíbený pořad v programu, diskutuje o vlivu médií na náš život ➤ Telefonicky se domluví (představí se, omluví se, pokud se splete...) ➤ Vyjádří svá přání a prosby ➤ Představí svůj oblíbený film (herci, režisér, děj, místo...) ➤ Pojmenuje části oblečení a lidského těla, přiřadí k nim vhodná adjektiva 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zvratná slovesa, čas, zájmová činnost, adjektiva, antonyma ◆ Infinitiv s zu ◆ Reálie, práce se slovníkem, účelové věty a konstrukce um-zu, člověk a společnost ◆ Fráze, rozhovory, osobní zájmena, předložky ◆ Česká republika, program ◆ Člověk a společnost - technika ◆ Časové údaje, ukazovací zájmena ◆ Předložky s 2. p. ◆ Podmiňovací způsob ◆ Formulář ◆ Oblečení, móda, lidské tělo, adjektiva, zájmena tázací 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí, kooperace a kompetice <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ princip sociálního smíru a solidarity 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková komunikace	NĚMECKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pojmenuje hudební nástroje, informuje o tom, na který sám hraje, vyjádří svůj názor na hudbu ➤ Popíše vzhled člověka ➤ Vyhledává v inzerátech a reklamách důležité údaje, odpoví na zajímavý inzerát ➤ Zhotoví plakát jako pozvánku na koncert své oblíbené skupiny (název, co, kde, kdy, program, hudební nástroje...) ➤ Pojmenuje různá povolání, uvede jejich výhody a nevýhody ➤ Sdělí, čím by chtěl být, přemýšlí o budoucnosti ➤ Vyplní svůj strukturovaný životopis ➤ Zvolí si jedno povolání, představí ho (činnost, mzda, pracovní doba...), zdůvodní svoji volbu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hudba, vazba - Wie findest du..., reálie - hudební skladatelé ◆ ◆ Skloňování adjektiv ◆ Reklama, inzerát ◆ ◆ Společenský program ◆ ◆ Povolání, vazba - Was sind Sie von Beruf?, spojky als, wenn, srovnání (wie, als, von) ◆ Povolání, budoucí čas ◆ ◆ Formulář - životopis ◆ ◆ Práce s informacemi 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu ▪ tvorba mediálního sdělení 	

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE** je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu ***Čísla a početní operace*** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh ***Číslo a proměnná***, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu ***Geometrie v rovině a v prostoru*** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou ***Nestandardní aplikační úlohy a problémy***, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.2.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.3. MATEMATIKA

5.2.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

PŘEDMĚT MATEMATIKA SE VYUČUJE JAKO SAMOSTATNÝ PŘEDMĚT VE VŠECH ROČNÍCÍCH.

v 1. ročníku - 4 hodiny týdně

v 2. až 5. ročníku - 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy :

- **Čísla a početní operace**
  - ◆ osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
  - ◆ dovednost provádět operaci
  - ◆ algoritmické porozumění
  - ◆ významové porozumění
  - ◆ získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná

- **závislosti, vztahy a práce s daty**
  - ◆ rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

- **geometrie v rovině a prostoru**
  - ◆ určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

- **nestandardní aplikační úlohy a problémy**
  - ◆ uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Formy realizace

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- ⇒ učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev,
- ⇒ rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci.

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků;
- ⇒ srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit;
- ⇒ stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu;
- ⇒ vede žáky k ověřování výsledků.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti,
- ⇒ učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.

Učitel

- ⇒ zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků;
- ⇒ klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti;
- ⇒ vede žáky k plánování úkolů a postupů;
- ⇒ zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci;
- ⇒ umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou.
- ⇒ podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení;
- ⇒ dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní

Žák

- ⇒ učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.

Učitel

- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- ⇒ vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

Žák

- ⇒ je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů ke kolegiální radě a pomoci,
- ⇒ učí se pracovat v týmu.

Učitel

- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch;
- ⇒ podněcuje žáky k argumentaci;
- ⇒ hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská

Žák

- ⇒ při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- ⇒ učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních,
- ⇒ jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu,
- ⇒ učí se vnímat složitosti světa.

Učitel

- ⇒ podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

Žák

- ⇒ vytváří si zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě,
- ⇒ učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- ⇒ má k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- ⇒ vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek,
- ⇒ vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

5.2.3.2. Učební osnovy - Matematika - 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná přirozená čísla 0-20, umí je přečíst i napsat ➤ vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ počítá předměty v daném souboru ➤ porovnává čísla a soubory prvků ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací ➤ zná pojmy méně, více, první, poslední, větší, menší, rovno ➤ provádí lineární uspořádání čísel ➤ umí zobrazit čísla 0-20 na číselné ose ➤ zná a používá matematické symboly + - = větší, menší ➤ umí zapsat, přečíst a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ➤ orientuje se v prostoru - nahoře, dole, před, za apod. ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa - krychle, kvádr, koule, válec; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu 	<p><i>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ počítání do dvaceti <p><i>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jednotky 	<p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola, občan ▪ občanská společnost a stát <p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy ▪ sebepoznání a sebepojetí <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku ➤ umí zapsat a přečíst čísla do sta ➤ umí zakreslit čísla do sta na číselnou osu ➤ porovnává čísla do sta, umí je seřadit vzestupně i sestupně ➤ sčítá a odčítá čísla do sta ➤ zná význam závorek ➤ počítá příklady se závorkami ➤ umí provést zápis slovní úlohy ➤ řeší slovní úlohy s výpočty do sta ➤ seznámí se s principem násobilky v oboru do 50 ➤ zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami ➤ zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun ➤ počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) ➤ zná pojem bod, přímka, čára, úsečka ➤ narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky ➤ zná rozdíl mezi přímkou, přímkou a křivou čarou ➤ porovná úsečky podle velikosti ➤ umí změřit úsečku ➤ pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ počítání do dvaceti ◆ počítání do sta ◆ slovní úlohy ◆ násobení do 50 ◆ mince a bankovky ◆ jednotky času <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU:</p>	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygienu ▪ kreativitu ▪ mezilidské vztahy ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná symboly pro násobení a dělení ➤ násobí a dělí v oboru malé násobilky ➤ řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky ➤ umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla z paměti (typ příkladů 34+25, 67-56) ➤ umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla písemně ➤ řeší slovní úlohy v oboru do sta ➤ umí zapsat a přečíst čísla do tisíce ➤ umí porovnávat, setřídít vzestupně a sestupně čísla do tisíce ➤ umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose ➤ umí sčítat a odčítat z paměti i písemně ➤ řeší slovní úlohy v oboru do tisíce, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace ➤ seznámí se se zaokrouhlováním na desítky ➤ zná význam symbolu = ➤ řeší jednoduché rovnice ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel ➤ zná jednotky délky mm, cm, dm, m ➤ jednotky délky používá k měření ➤ umí změřit rozměry geom. útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve vhodných jednotkách 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ malá násobilka ◆ počítání v oboru do sta ◆ počítání v oboru do tisíce ◆ rovnice <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jednotky délky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygienu ▪ kreativitu ▪ mezilidské vztahy ▪ sebepoznání a sebezpojetí ▪ komunikaci ▪ kooperaci a kompetenci ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí narýsovat a označit bod, přímku, ➤ polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec ➤ zná pojem opačná polopřímka ➤ zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem ➤ zná význam pojmu průsečík a umí ho určit ➤ pozná jehlan a kužel ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p style="text-align: center;"><i>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní pojmy 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zapsat a přečíst čísla do 100 000 ➤ sčítá a odčítá z paměti i písemně do 1 000 000 ➤ umí zaokrouhlovat na desítky, stovky, tisíce ➤ orientuje se na číselné ose ➤ ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky ➤ umí násobit písemně jednociferným a dvouciferným činitelem ➤ umí písemně dělit jednociferným dělitelem ➤ umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru ➤ používá kalkulátor ke kontrole ➤ řeší jednoduché a složené slovní úlohy ➤ umí provést zkrácený zápis s neznámou ➤ zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času ➤ umí převádět jednotky hmotnosti a délky ➤ umí pracovat s kružítkem ➤ umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici ➤ umí sestrojít trojúhelník ze tří stran ➤ pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník ➤ umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky ➤ dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině ➤ umí určit souřadnice bodu ve čtvercové síti ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ umí odečítat hodnoty z diagramu 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ počítání do 1 000 000 ◆ násobení a dělení ◆ práce s kalkulátorem ◆ slovní úlohy <p>Geometrie v rovině a v prostoru.</p> ◆ jednotky ◆ základní geometrické dovednosti 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena ▪ kreativita ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000 ➤ orientuje se na číselné ose v oboru do milionu ➤ umí sčítat a odčítat z paměti i písemně do milionu ➤ umí násobit deseti, stem, tisícem ➤ umí zaokrouhlovat na desetitisíce a statisíce ➤ násobí písemně trojčiferným činitelem ➤ dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem ➤ řeší slovní úlohy v oboru do milionu ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy ➤ zná římské číslice I až X, L, C, D, M ➤ umí přečíst číslo kapitoly a letopočet ➤ zná pojem zlomek ➤ pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu ➤ převádí jednotky času a objemu ➤ umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji ➤ umí pracovat s údaji v cenících apod. ➤ zná pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný ➤ umí sestavit obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník 	<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ počítání do 1 000 000 ◆ římské číslice ◆ zlomky GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU: ◆ jednotky ◆ základní geometrické pojmy a návyky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygienu ▪ kreativitu ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí sestavit čtverec, obdélník ➤ umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku ➤ pozná a pojmenuje čtyřúhelníky ➤ umí zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti ➤ umí vypočítat obsah pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ dbá na přesnost a čistotu rýsování 			

5.2.3.3. Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ

PŘEDMĚT MATEMATIKA SE VYUČUJE JAKO SAMOSTATNÝ PŘEDMĚT VE VŠECH ROČNÍCÍCH.

v 6. - 9. ročníku - 4 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *Matematika* je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika - převody jednotek, rovnice, zeměpis - měřítko, výpočty chemie - řešení rovnic, převody jednotek,...)

Formy realizace

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- ⇒ osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- ⇒ vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- ⇒ využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- ⇒ zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- ⇒ vede žáky k plánování postupů a úkolů
- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ⇒ zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- ⇒ vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- ⇒ zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- ⇒ provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- ⇒ učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- ⇒ s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- ⇒ vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- ⇒ zdůvodňují matematické postupy
- ⇒ vytvářejí hypotézy
- ⇒ komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- ⇒ podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- ⇒ spolupracují ve skupině
- ⇒ se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- ⇒ respektují názory ostatních
- ⇒ si formují volní a charakterové rysy
- ⇒ se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- ⇒ se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- ⇒ si zdokonalují grafický projev
- ⇒ jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- ⇒ požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- ⇒ vede žáky k ověřování výsledků

5.2.3.4. Učební osnovy - Matematika - 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá s porozuměním učivo 1. a 2. období ➤ ovládá početní operace s přirozenými čísly a aplikuje je při řešení a tvorbě slovních úloh ➤ porovnává množství a velikosti ➤ provádí lineární uspořádání ➤ zaokrouhluje a provádí odhady výsledků v oboru přirozených čísel ➤ ovládá jednoduché operace s desetinnými čísly na principu peněžního modelu ➤ chápe zlomek jako část celku ➤ poznává a určuje základní geometrické obrazce a prostorové útvary ➤ znalost jednotek délky využívá při praktických měřeních ➤ orientuje se v základech rýsování ➤ pro výpočet obsahu obrazců a odvození jednotek obsahu využívá čtvercovou síť ➤ pro výpočet povrchu kváдру a krychle využívá síť kváдру a krychle ➤ geometrické znalosti aplikuje v praktických slovních úlohách 	<p>ARITMETIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zobrazení přirozených čísel na číselné ose ◆ přirozená čísla a jejich zápis v desítkové soustavě ◆ porovnávání přirozených čísel ◆ zaokrouhlování přirozených čísel ◆ operace s přirozenými čísly (+, -, *, :) ◆ praktické slovní úlohy ◆ zlomek a desetinné číslo ◆ sčítání a odčítání desetinných čísel na peněžním modelu ◆ zlomek jako část celku GEOMETRIE: ◆ rozeznávání rovinných obrazců ◆ úsečka, polopřímka, přímka ◆ měření délky, jednotky délky, obvod obrazce ◆ rovnoběžka a kolmice k dané přímce ◆ určování obsahu obrazce pomocí čtvercové sítě ◆ výpočet obsahu obdélníku a čtverce ◆ jednotky obsahu: mm², cm², dm², m², ha ◆ rozeznávání prostorových útvarů 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ psychohygienu ▪ kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ➤ účelně ve výpočtech používá kalkulátor ➤ řeší modelováním a výpočtem situace reálného života - matematizuje jednoduché reálné situace ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, třídí a zaznamenává data do tabulek ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací 	<p>ARITMETIKA: DESETINNÁ ČÍSLA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ porovnávání a zaokrouhlování des. čísel ◆ sčítání a odčítání desetinných čísel ◆ násobení desetinného čísla 10, 100, 1000 a desetinným číslem. ◆ dělení desetinného čísla přirozeným č. ◆ písemné dělení desetinných čísel ◆ užití kalkulátoru při výpočtech ◆ převody jednotek ◆ výpočet průměrné hodnoty ◆ slovní úlohy ◆ aplikační úlohy z praxe 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá znaky dělitelnosti ➤ ví, co je sudé a liché číslo ➤ rozliší prvočísla a čísla složená (i s užitím tabulky) ➤ složené číslo rozloží na součin prvočísel ➤ určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou čísel ➤ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<p>DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ násobek, dělitel ◆ znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 ◆ prvočísla ◆ rozklad čísla na prvočinitele ◆ společný dělitel, největší společný dělitel. ◆ čísla soudělná a nesoudělná ◆ společný násobek, nejmenší spol. násobek. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ➤ umí narýsovat a popsat úhel a odhadne přibližnou velikost úhlu ➤ zná základní úhly a umí je rýsovat bez úhloměru ➤ narýsuje osu úhlu, zná a využívá její vlastnosti ➤ odvodí velikosti úhlů při průsečíku různoběžných přímk ➤ graficky i početně sčítá, odčítá, násobí i dělí úhly 	<p>GEOMETRIE: ÚHEL A JEHO VELIKOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ úhel, osa úhlu ◆ velikost úhlu, stupně a minuty, úhloměr ◆ přímý, ostrý, pravý, tupý úhel ◆ vedlejší a vrcholové úhly ◆ sčítání a odčítání úhlů ◆ násobení a dělení úhlů dvěma 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti ➤ určí osově souměrný útvar ➤ načrtne osově souměrný útvar ve čtvercové síti ➤ využívá osu úsečky v problémových úlohách 	<p>OSOVÁ SOUMĚRNOST:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shodnost geometrických útvarů ◆ osová souměrnost a osa souměrnosti ◆ osově souměrné obrazce ◆ osa úsečky 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná různé druhy trojúhelníků, charakterizuje je a užívá jejich vlastnosti v úlohách ➤ rozliší vnitřní a vnější úhly trojúhelníka ➤ určí třetí vnitřní úhel trojúhelníka výpočtem ➤ znázorní a správně užívá výšky a těžnice trojúhelníka. ➤ pozná, kdy lze trojúhelník ze zad. Stran sestrojít ➤ využívá poznatků o trojúhelnících v úlohách 	<p>TROJÚHELNÍK:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vnitřní úhly trojúhelníku ◆ druhy trojúhelníků podle úhlů ◆ Vnější úhly trojúhelníku ◆ výšky a těžnice trojúhelníku ◆ trojúhelníková nerovnost ◆ střední příčky trojúhelníku 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - kvádr, krychle a analyzuje vlastnosti ➤ vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle ➤ sestrojí síť kvádrů a krychle a načrtne jejich obraz v rovině 	<p>OBJEM A POVRCH:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ objem a povrch kvádrů a krychle ◆ jednotky objemu ◆ slovní úlohy na objem kvádrů a krychle 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické i aritmetické úlohy využitím osvojeného matematického aparátu ➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary 	<p>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shrnutí základních pojmů a vztahů ze všech tematických celků 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá s porozuměním učivo předchozích ročníků ➤ bezpečně ovládá početní výkony s desetinnými čísly, využívá je ve slovních úlohách ➤ zobecňuje poznatky a využívá je při řešení problémů ➤ vytváří si zásobu matematických nástrojů a využívá vztahy mezi nimi ➤ orientuje se v základních geometrických pojmech ➤ podle popisu ovládá jednoduché geometrické konstrukce 	<p>OPAKOVÁNÍ ARITMETIKY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ desetinná čísla - početní výkony ◆ číselná osa a aplikace desetinných čísel. ◆ dělitelnost přirozených čísel <p>OPAKOVÁNÍ GEOMETRIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ třídění úhlů a trojúhelníků ◆ vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku ◆ velikost úhlů ◆ výšky a těžnice v trojúhelníku ◆ rovinné obrazce 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ psychohygienu ▪ kreativita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ Evropa a svět nás zajímají 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➤ řeší jednoduché problémy a modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát z oboru racionálních čísel ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) ➤ účelně při výpočtech využívá kalkulátor 	<p>ARITMETIKA: Zlomky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zlomek jako část celku ◆ krácení a rozšiřování zlomků ◆ sčítání a odčítání zlomků ◆ číselná osa ◆ násobení a dělení zlomků ◆ převádění zlomků na desetinná čísla a naopak ◆ úsudkové úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem číslo celé, kladné a záporné a uvede příklady ➤ znázorní celé číslo na číselné ose a určí číslo k němu opačné ➤ vysvětlí pojem absolutní hodnota na číselné ose ➤ porovnává celá čísla ➤ provádí početní operace v oboru celých čísel ➤ řeší jednoduché slovní úlohy v oboru celých čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ čísla kladná, záporná ◆ čísla navzájem opačná ◆ absolutní hodnota čísla ◆ uspořádání celých čísel, číselná osa ◆ sčítání a odčítání celých čísel ◆ násobení a dělení celých čísel ◆ aplikace a řešení reálných situací 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe poměr jako zápis dělení (zlomku) a aplikuje stejné úpravy (krácení, rozšiřování) ➤ zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru ➤ zapíše poměr velikostí dvou veličin ➤ dělí celek na části v daném poměru ➤ vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, pracuje s měřítky map a plánů ➤ rozezná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin a rozhodnutí zdůvodní úvahou ➤ řeší slovní úlohy pomocí poměru a trojčlenky ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem 	<p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ poměr, převrácený poměr, krácení a rozšiřování poměru ◆ zvětšování a zmenšování v poměru ◆ postupný poměr ◆ dělení celku na části v poměru ◆ měřítko plánů a map ◆ přímá a nepřímá úměrnost ◆ úměra a trojčlenka ◆ soustava souřadnic 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe souvislost zlomků a procent jako vyjádření části celku ➤ dopočítává počty procent z procentových diagramů ➤ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 	<p>Procenta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ předurčení procenta jako setiny celku ◆ procentové diagramy ◆ výpočet procentové části úsudkem 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ načrtne a sestrojí trojúhelník podle věty (sss, sus, usu) ➤ vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů ➤ objasní věty o shodnosti trojúhelníků ➤ využívá poznatky o trojúhelnících v úlohách ➤ dodržuje zásady správného rýsování ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti 	<p>GEOMETRIE: Shodnost, středová souměrnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shodnost a konstrukce trojúhelníků podle věty sss ◆ trojúhelníky podle věty sus ◆ trojúhelníky podle věty usu ◆ shodná zobrazení - osová souměrnost ◆ trojúhelníky v osové souměrnosti 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí útvary středově nebo osově souměrné, určí střed nebo osu souměrnosti ➤ matematizuje a řeší jednoduché reálné situace s využitím poznatků o shodných zobrazeních ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ útvary osově souměrné ◆ středová souměrnost ◆ trojúhelníky ve středové souměrnosti ◆ útvary středově souměrné 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - trojúhelníky, čtyřúhelníky a mnohoúhelníky, které lze rozdělit na trojúhelníky ➤ načrtne a sestrojí čtyřúhelník daných vlastností ➤ odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů - trojúhelníky, čtyřúhelníky - rovnoběžník, lichoběžník ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - hranoly ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolů ➤ načrtne a sestrojí síť základních hranolů ➤ načrtne a sestrojí obraz hranolů v rovině ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rovnoběžníky: vlastnosti čtverce, obdélníka, kosočtverce, kosoúhelníka ◆ konstrukce rovnoběžníků ◆ lichoběžníky: rozlišování lichoběžníků podle vlastností ◆ konstrukce lichoběžníků ◆ obvody a obsahy trojúhelníků, rovnoběžníků, lichoběžníků ◆ hranoly: vlastnosti a třídění ◆ objem a povrch čtyřbokých hranolů ◆ objemy hranolů s podstavami různých geometrických tvarů ◆ síť hranolů ◆ úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů hranolů - aplikační úlohy ◆ volné rovnoběžné promítání 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické i aritmetické úlohy využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shrnutí základních pojmů a vztahů ze všech tematických celků 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 	<p><i>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shrnutí základních pojmů a vztahů ze všech tematických celků 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládá učivo 7. ročníku jako přípravu <ul style="list-style-type: none"> ▪ pro vyvození nové látky ▪ mocnin, odmocnin ▪ pro řešení výrazů a lineárních rovnic ▪ pro ➤ získání orientace matematických tabulkách <ul style="list-style-type: none"> ▪ při práci s kalkulátorem u výpočtů druhé mocniny racionálního čísla. ➤ rýsuje základní geometrické konstrukce ➤ v úlohách využívá znalosti geometrických výpočtů ➤ matematizuje a řeší jednoduché reálné situace 	<p>GEOMETRIE:</p> <p>opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Obvod, obsah rovinných obrazců ◆ povrch a objem hranolů ◆ eukleidovské konstrukce ◆ vlastnosti čtyřúhelníků <p>ARITMETIKA:</p> <p>opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ matematické operace s čísly desetinnými, zlomky a celými čísly ◆ slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost, poměr, úměru a trojčlenku 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ psychohygienu ▪ kreativita ▪ hodnoty ▪ postoje a praktická etika <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ Evropa a svět nás zajímají 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe a využívá výpočty s procenty v praktických úlohách ➤ využívá různých způsobů řešení úloh ➤ hledá využití procent v běžných situacích ze života - připravuje vlastní úlohy 	<p>PROCENTA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ výpočet procentové části, počtu procent a základu úsudkem i různými jinými způsoby ◆ řešení aplikačních slovních úloh 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvozuje výpočet druhé mocniny racionálního čísla z již známých matematických vztahů pro výpočet obsahu čtverce ➤ vyvozuje význam druhé odmocniny v praktických úlohách z geometrie ➤ využívá odhadu při hledání mocnin a odmocnin v tabulkách i na kalkulátoru ➤ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu 	<p>ALGEBRA:</p> <p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ druhá mocnina v geometrii. ◆ druhá mocnina pomocí tabulek a kalkulátoru ◆ mocniny racionálních čísel ◆ druhá odmocnina pomocí kalkulátoru a tabulek 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zobecní vlastnosti druhé mocniny na mocniny s přirozeným exponentem ➤ chápe rozvinutý zápis čísla pomocí mocnin deseti a využívá jej při převodech fyzikálních jednotek ➤ zvládá provádění základních početních operací při výpočtech číselných výrazů pro další využití ve výrazech s proměnnou. ➤ na geometrických modelech vyvozuje pravidla počítání s mocninami ➤ orientuje se v základních matematických úpravách výrazů s mocninami a využívá je ve výpočtech ➤ využívá pravidla přednosti matematických operací 	<p><i>Mocniny s přirozeným mocnitelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ třetí mocnina a odmocnina ◆ mocniny s přirozeným mocnitelem ◆ rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě ◆ číselné výrazy s mocninami a odmocninami <p><i>Početní výkony s mocninami:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ sčítání a odčítání mocnin ◆ násobení a dělení mocnin ◆ umocňování mocnin 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ➤ na příkladech rozliší výraz s proměnnou, číselný výraz, jednočlen a mnohočlen, člen výrazu ➤ určí hodnotu daného číselného výrazu ➤ zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými 	<p><i>Výrazy s proměnnou:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ číselné výrazy a výrazy s proměnnou ◆ dosazování do výrazu, hodnota výrazu ◆ - zápis slovního textu pomocí výrazů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sčítá a násobí mnohočleny ➤ používá při úpravách výrazů vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců nebo vytýkáním 	<p><i>Mnohočleny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ sčítání a odčítání mnohočlenů ◆ násobení mnohočlenu jednočlenem ◆ vytýkání před závorku ◆ násobení mnohočlenu mnohočlenem ◆ užití vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí pojmům rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice ➤ při řešení lineárních rovnic využívá ekvivalentních úprav a matematicky správně a účelně zapisuje postup řešení ➤ provádí zkoušku řešení dosazením do rovnice ➤ formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic ➤ vyjádří neznámou z jednoduchého vzorce 	<p><i>Lineární rovnice o jedné neznámé:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti rovnosti, rovnost a rovnice ◆ ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška ◆ řešení lineárních rovnic se zlomky, se závorkami ◆ výpočet neznámé ze vzorce ◆ řešení slovních úloh pomocí rovnic ◆ slovní úlohy z geometrie, směsi 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší základní úlohy statistiky - provádí statistická šetření, vyhodnocuje je a výsledky graficky zpracovává (tabulky, diagramy, grafy) ➤ porovnává soubory dat ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 	<p><i>Základy statistiky:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní pojmy, modus, medián ◆ aritmetický průměr, diagramy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popisuje a užívá vlastnosti pravoúhlého trojúhelníka ➤ vypočítá třetí stranu trojúhelníka pomocí Pyth.věty ➤ účelně používá kalkulačku a tabulky k výpočtům ➤ matematizuje a řeší jednoduché reálné situace, zakreslí náčrtek ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 	<p><i>GEOMETRIE:</i></p> <p><i>Pythagorova věta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ historie a důkazy platnosti ◆ výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku ◆ aplikační úlohy, úlohy z praxe 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí ➤ modeluje a určuje základní polohové vztahy mezi kružnicemi, kružnicí a přímkou ➤ narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem, sestrojí tečnu, sečnu, tětivu (dané délky) ➤ vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice ➤ sestrojí kružnici opsanou a vepsanou obrazci ➤ využívá poznatky o kružnici v konstrukčních úlohách 	<p>Kruh, kružnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti a konstrukce kružnice, kruhu ◆ vzájemná poloha přímky a kružnice ◆ vzájemná poloha dvou kružnic ◆ kružnice vepsaná a opsaná obrazci ◆ délka kružnice, kruhového oblouku ◆ obsah kruhu, kruhové výseče ◆ slovní úlohy z praxe, aplikační úlohy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce ➤ načrtne a sestrojí síť válce ➤ kombinuje získané znalosti ve slovních úlohách 	<p>Válec:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti rotačního tělesa ◆ objem válce, povrch válce ◆ slovní úlohy z praxe ◆ jednotky objemu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při řešení konstrukčních úloh provádí rozbor, konstrukci, jednoduchý postup ➤ vysvětlí a využije Thaletovu kružnici ke konstrukcím ➤ užívá základní pravidla správného rýsování s důrazem na přesnost a čistotu projevu ➤ k řešení využívá vztahů mezi geometrickými útvary ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	<p>Konstrukční úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jednoduché konstrukce ◆ značky používané pro zápis konstrukcí ◆ množiny bodů daných vlastností ◆ Thaletova kružnice ◆ konstrukce plošných obrazců 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje základní rovinné a prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické i aritmetické úlohy využitím osvojeného matematického aparátu v oboru celých a racionálních čísel 	<p style="text-align: center;"><i>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shrnutí základních pojmů a vztahů ze všech tematických celků 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá s porozuměním učivo z předchozích ročníků ➤ zobecňuje poznatky a využívá je při řešení problémů ➤ vytváří si zásobu matematických nástrojů, využívá vztahy mezi nimi ➤ aplikuje poznatky z algebry do geometrických úloh ➤ ovládá základy rýsování - přesnost a pečlivost v jednoduchých konstrukcích, 	<p>OPAKOVÁNÍ: ALGEBRA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ výrazy s proměnnou ◆ rozklady na součin ◆ algebraické výrazy <p>OPAKOVÁNÍ: GEOMETRIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ trojúhelníky, Pythagorova věta ◆ obsahy rovinných obrazců ◆ množiny bodů dané vlastnosti 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ psychohygienu ▪ kreativita ▪ hodnoty, postoje a praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní smysl lomeného výrazu a určí jeho definiční obor ➤ krátí a rozšiřuje lomené výrazy ➤ provádí početní operace s jednoduchými lomenými výrazy ➤ provádí zkoušku dosazením hodnot za proměnné 	<p>ALGEBRA:</p> <p>Lomené výrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hodnota lomeného výrazu a jeho smysl ◆ krácení a rozšiřování lomených výrazů ◆ sčítání a odčítání lomených výrazů ◆ násobení a dělení lomených výrazů ◆ využití v různých oborech 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ➤ provádí zkoušku dosazením za proměnnou ➤ matematizuje a řeší jednoduché reálné situace s využitím lineárních rovnic, ➤ umí řešit jednoduché soustavy rovnic se dvěma neznámými metodami numerickými i graficky ➤ matematizuje a řeší jednoduché reálné situace s využitím soustav lineárních rovnic, zdůvodní a ověří postup řešení 	<p>Lineární rovnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ řešení rovnic a slovní úlohy - opakování 8. r. ◆ lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli ◆ výpočet neznámé ze vzorce ◆ nerovnice a jejich řešení ◆ soustava rovnic o dvou neznámých ◆ slovní úlohy o pohybu, o společné práci, počítání směsí 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ znázorňuje body a najde souřadnice bodů v pravouhlé soustavě souřadnic ➤ určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, lineární a kvadratické funkce z tabulek a grafů ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí i grafem ➤ sestaví tabulku a zakreslí graf funkce přímé a nepřímé úměrnosti a základní kvadratické funkce ➤ užívá funkční vztahy při řešení úloh ➤ ze souborů dat sestavuje tabulky a diagramy ➤ porovnává soubory dat ➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti ➤ určí definiční obor a obor hodnot zkoumané funkce ➤ rozlišuje funkce rostoucí, klesající a konstantní ➤ řeší soustavy lineárních rovnic grafickou metodou ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<p><i>Funkce:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ opakování přímé a nepřímé úměrnosti ◆ funkce, závisle a nezávisle proměnná ◆ definiční obor funkce ◆ způsoby vyjadřování funkce, graf funkce ◆ funkce rostoucí, klesající, konstantní ◆ lineární funkce - vlastnosti, graf ◆ grafické řešení soustavy 2 lineárních rovnic ◆ kvadratická funkce ◆ přímá a nepřímá úměrnost 	<p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ Evropa a svět nás zajímají <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché úlohy finanční matematiky ➤ používá získané znalosti a dovednosti při řešení praktických úloh ➤ řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování ➤ umí převádět měny 	<p><i>Základy finanční matematiky:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ úrokový počet, základní pojmy ◆ jednoduché a složené úrokování ◆ valuty, devizy, převody měn 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů a podobnost trojúhelníků, matematicky je vyjádří ➤ rozpozná podobné rovinné útvary ➤ podobnost zapíše pomocí matematické symboliky ➤ určí poměr podobnosti, zvětšuje a zmenšuje útvary v daném měřítku ➤ řeší jednoduché reálné situace pomocí podobnosti 	<p>GEOMETRIE:</p> <p>Podobnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ poměr podobnosti ◆ věty o podobnosti trojúhelníků ◆ podobnost čtyřúhelníků ◆ dělení úseček v daném poměru ◆ užití podobnosti 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje základní tělesa - jehlan, kužel, koule, válec a analyzuje jejich vlastnosti ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch základních těles ➤ načrtne a sestrojí síť těles a vymodeluje z nich tělesa ➤ načrtne a sestrojí obrazy jednoduchých těles v rovině ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy 	<p>Tělesa - jehlan, kužel, koule:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti a rozdělení jehlanů ◆ povrch a objem jehlanu ◆ vlastnosti, objem, povrch kužele ◆ objem a povrch koule 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí hledat hodnoty goniometrických funkcí v tabulkách ➤ užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe (o pravouhlém trojúhelníku) ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy a úlohy z praxe s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ účelně užívá kalkulátor a počítač s vhodným programovým vybavením k zefektivnění výpočtů 	<p>Goniometrické funkce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ tangens ostrého úhlu, graf funkce $\text{tg } \alpha$ ◆ sinus a kosinus ostrých úhlů ◆ grafy funkcí $\sin \alpha$, $\cos \alpha$ ◆ výpočet délek stran pravouhlého trojúhelníka 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Matematika a její aplikace	MATEMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v technických výkresech z různých oborů ➤ zná styl technického písma ➤ dodržuje základní pravidla rýsování jednoduchých těles ➤ používá správné druhy čar a způsoby kótování ➤ načrtne a sestrojí obrazy jednoduchých těles v rovině ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost ➤ narýsuje pohledy na těleso ze tří stran (půdorys, nárys, bokorys) ➤ aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<p>Základy rýsování:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ technické výkresy a technické písmo ◆ základy rýsování, druhy čar, kótování ◆ pravouhlé promítání ◆ sdružené průměty jednoduchých těles ◆ půdorys, nárys, bokorys 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické i aritmetické úlohy využitím osvojeného matematického aparátu ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 	<p>ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ shrnutí základních pojmů a vztahů ze všech tematických celků 		

5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

5.3.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.3. *INFORMATIKA*

5.3.3.1. *Charakteristika vyučovacího předmětu*

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *INFORMATIKA* se vyučuje jako samostatný předmět ve 3. až 9. ročníku
1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Informatika je zaměřeno na:

- pochopení a správné užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- praktické zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací,
- použití všech těchto nástrojů pro zpracování informací,
- zvládnutí vyhledávání na Internetu,
- vzájemnou komunikaci a předávání souborů pomocí elektronické pošty

S předmětem Informatika úzce souvisí volitelný předmět Informatika (7. - 9. ročník), kde žáci mají možnost k prohloubení znalostí a dovedností získaných v povinném předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

- ⇒ zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- ⇒ tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořízovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- ⇒ žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- ⇒ vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- ⇒ žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie - některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- ⇒ při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- ⇒ při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- ⇒ žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- ⇒ žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- ⇒ při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- ⇒ žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- ⇒ žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5.3.3.2. Učební osnovy - Informatika 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nezapojuje přístroj do zástrčky. Nezasahuje dovnitř ani se nedotýká zadní strany skříně počítače a jeho periferií. 	<i>BEZPEČNOST PRÁCE S POČÍTAČEM</i>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace, kreativita ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ práce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poznává tyto části počítače: monitor, skříň počítače, klávesnice, myš, reproduktory, tiskárna a ví, k čemu slouží. ➤ pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače. 	<i>VNITŘNÍ SOUČÁSTI ZÁKLADNÍ JEDNOTKY.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sám správně zapne a vypne počítač a ví, kdy má zapnout a vypnout monitor. 	<i>ZAPNUTÍ A VYPNUTÍ POČÍTAČE A MONITORU.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ S myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem - místní menu. 	<i>OVLÁDÁNÍ POČÍTAČE MYŠÍ.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...) a používá je. 	<i>OVLÁDÁNÍ POČÍTAČE KLÁVESNICÍ.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Najde tlačítko start, najde hodiny a najde hledanou ikonu na ploše. 	<i>ORIENTACE NA PLOŠE POČÍTAČE.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podle návodu učitele spustí a vypne program, zapne program pomocí ikony na ploše. ➤ Pracuje sám s výukovými programy určenými pro jeho ročník. 	<i>PRÁCE S PROGRAMY.</i>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zavírá okno křížkem, zmenšuje a zvětšuje okno 	<i>PRÁCE S OKNEM.</i>	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podle návodu učitele dokáže prohlédnout soubor, složku v průzkumníku ➤ vytvořit novou složku, soubor, ➤ přejmenovat složku, soubor, ➤ vyhodit složku, soubor do koše 	<i>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY.</i> <ul style="list-style-type: none"> ♦ ukládání souborů (obrázky, texty) v editorech.) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí se přihlásit do a odhlásit ze sítě. 	<i>PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ SE ZE SÍTĚ.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nezaměňuje pojmy Internet a web. Ví, co to je Internet, kdy vznikl a zná jeho služby. Spustí program Internet Explorer. 	<i>PŘIPOJENÍ K INTERNETU A POJEM INTERNET.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pod vedením učitele zapíše adresu do správného pole a používá pole Zpět, Vpřed, Přejít, Zastavit, Domů. 	<i>OVLÁDÁNÍ A PROCHÁZENÍ INTERNETEM.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pod vedením učitele navštívuje stránky vhodné pro svou věkovou kategorii. Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu. Z webové stránky dokáže uložit obrázek. 	<i>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, WEB.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chrání si svá osobní data při práci s internetem a zvažuje, kdy je zveřejnit. 	<i>OCHRANA OSOBNÍCH DAT.</i>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	2.	4
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem informatika, informace a uvede příklady informací a zdrojů (klasických a digitálních), z nichž se informace získává ➤ zná základní pravidla bezpečnosti práce s počítačem a aktivně je dodržuje ➤ ví, jak postupovat, či na koho se obrátit v případě závady počítače ➤ popíše počítač, vysvětlí jeho funkci ➤ zapne a správně počítač vypne ➤ rozliší a určí, k čemu se využívají přídavná vstupní a výstupní zařízení ➤ aktivně pracuje s myší ➤ zadá vstupní informace pomocí klávesnice, popíše funkci a význam některých kláves (enter, es, del, shift.) ➤ orientuje se v základním uživatelském prostředí (Windows), tzn., pozná a označí základní prvky ➤ provádí základní operace s ikonou - označení, přesun, zrušení, založení, kopie, přejmenování, otevření ikony do okna, zavření ➤ ovládá práci s okny - zavření, minimalizace, maximalizace ➤ ovládá pohyb v hlavní nabídce, otevře v ní program, pohybuje se po hlavní nabídce, opustí ji 	<p style="text-align: center;">ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ informatika - základní pojmy ◆ bezpečnost práce a rizika, prevence rizik ◆ péče o počítač, závady, poruchy ◆ struktura, funkce a popis počítače ◆ přídavná zařízení - vstupní, výstupní ◆ Klávesnice - funkce kláves, práce s ní ◆ myš, práce s ní ◆ operační systém a jeho funkce - základní pojmy a prvky (ikony, okna, složky, soubory, hlavní nabídka, plocha, hlavní panel.) ◆ principy ovládání - tj. operace s ikonami, s okny, s hlavní nabídkou 	<p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace ▪ kreativita ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p style="text-align: center;">VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	2.	4
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ žák aktivně pracuje s různými typy výukových programů - spustí, ovládá, zavře ➤ otevře jednoduchý grafický program, nakreslí obrázek, uloží a vytiskne jej ➤ nakreslí daný obrázek za použití kreslicích nástrojů a nástrojů pro kreslení geometrických tvarů ➤ napíše jednoduchý text v text.editoru, opraví případné chyby, kterých se v textu dopustí ➤ označí blok textu, blok zformátuje ➤ vloží do dokumentu obrázek ➤ použije ozdobné prvky - ozdobné písmo a grafiku ➤ textový dokument uloží a vytiskne ➤ žák vysvětlí, co je internet a jaký je jeho význam ➤ vysvětlí a uvede příklad, jak informace vzniká, jak ji lze přenášet, zpracovat a dále využít ➤ uvede na příkladech, jak se informace (a její spol. tok) v průběhu historie mění ➤ ovládá práci s internetovým prohlížečem ➤ pohybuje se na stránkách pomocí hypertextu ➤ napíše do adresového políčka danou adresu a stránku otevře ➤ vyhledá požadovanou informaci za pomoci učitele (adresa, kde hledat) ➤ za pomoci učitele založí svou emailovou adresu a napíše e.mail aktivně komunikuje pomocí chatu 	<p style="text-align: center;"><i>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ výukové programy - práce s nimi ◆ malování - grafický editor ◆ textový editor <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy psaní a editace textu ▪ označování bloků ▪ formátování textu ▪ vkládání obrázků ▪ grafické prvky, písmo ▪ tisk a úpravy před tiskem <li style="text-align: center;"><i>VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE</i> ◆ Internet jako zdroj informací ◆ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) ◆ vývojové trendy informačních technologií (historie a budoucnost) ◆ základy práce s internetovým prohlížečem ◆ vyhledávání informací na Internetu ◆ základní způsoby komunikace (E-mail, chat, telefonování) 	<p style="text-align: center;"><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p style="text-align: center;"><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p style="text-align: center;"><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p style="text-align: center;"><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ práce v realizačním týmu 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit se ze sítě. 	<p><i>ZAPNUTÍ A VYPNUTÍ POČÍTAČE, PŘIHLÁŠENÍ DO A ODHLÁŠENÍ ZE SÍTĚ</i></p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace ▪ kreativita ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan ▪ občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ práce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače. 	<p><i>HW - HARWARE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Skříň (základní jednotka) - procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) ♦ Periferie - klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, ... 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlí význam pojmu SOFTWARE. 	<p><i>SW - SOFTWARE</i> = programy</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...) ➤ S myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem - místní menu. 	<p><i>PRÁCE S KLÁVESNICÍ A MYŠÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ části klávesnice ♦ pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ S použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro změny a změněný znovu uložit. 	<p><i>GRAFIKA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ programy na tvorbu obrázků ♦ uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku ♦ základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...) 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zarovnání odstavce (panel nástrojů) ♦ vložení obrázku - WordArt, klipart - formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nezaměňuje pojmy Internet a web. 	<p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ co to je, kdy vznikl, služby Internetu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, smazat zprávu. 	<p>EL. POŠTA = E-MAIL</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ vztah k Internetu ♦ pojem: poštovní programy (příklady: Pegasus Mail, MS Outlook, MS Outlook Express) ♦ spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu. Z webovské stránky dokáže uložit obrázek. 	<p>WWW = WORLD WIDE WEB = WEB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ vztah k Internetu ♦ pohyb po webu: ♦ přes hypertextové odkazy ♦ známá adresa ♦ jednoduché vyhledávání ♦ ukládání z webu: ♦ obrázek 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. ➤ Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit. 	<p>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru 		

5.3.3.3. *Učební osnovy - Informatika 2. stupeň*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<p>PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ ZE SÍŤE.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bezpečnost práce v síti (hesla). 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvoj schopnosti poznávání ◆ komunikace ◆ kooperace a kompetice ◆ kreativita ◆ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozlišuje pojmy hardware a software. ➤ Dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače. ➤ Zná jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti. ➤ Dokáže vysvětlit pojem periferie a zařadit sem nejběžnější zařízení. ➤ Dokáže vysvětlit pojem software, zná základní skupiny software a dokáže vysvětlit, jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží. 	<p>HARDWARE - SOFTWARE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlení pojmů ◆ HW - základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) ◆ jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) ◆ HW - periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory) ◆ SW - operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci. 	<p>OVLÁDÁNÍ OS WINDOWS</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ orientace na klávesnici, důležité klávesy - Enter, Esc, Delete, Backspace, kurzorové šipky, Shift ... ◆ práce s myší - klik, uchopení a tažení, dvojklik, klik pravým tlačítkem ... ◆ práce s okny - zavřít, minimalizovat na lištu, maximalizovat na celou obrazovku, zmenšit do původní velikosti, změna velikosti nemaximalizovaného okna, posun okna za titulkový pruh, rolování obsahem okna (posuvníky), přepínání mezi okny 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě. 	<p>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ postupy vytvoření ◆ přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví, k čemu slouží. ➤ Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. 	<p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. Konference, e-banking, ... příp. telnet, ftp) 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ stavba a tvorba mediálních sdělení ▪ práce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ El. poštu dokáže používat pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů). 	<p>EL. POŠTA = E-MAIL</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) ◆ poštovní programy ◆ spuštění programu Pegasus Mail ◆ napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy ◆ odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy dál (Forward) ◆ připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Web používá jako zdroj informací. ➤ Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. 	<p>WWW = WORLD WIDE WEB = WEB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmy: hypertext, multimediální ◆ pohyb po webu: ◆ přes hypertextové odkazy ◆ známá adresa ◆ vyhledávání ◆ ukládání z webu: ◆ obrázek ◆ celá stránka ◆ vykopírování části textu 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu. ➤ Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) ◆ pojmy: slovo, věta, odstavec - jak je chápe Word, zobrazení netisknutelných znaků ◆ změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát - Písmo) ◆ psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu dArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tl. myši ◆ Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu ◆ pojmy: buňka, řada, sloupec ◆ vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládá práci s tabulkovými procesory a využívá vhodných aplikací. ➤ Orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. ➤ Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji daty a upravit její vzhled. ➤ S daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché početní operace. ➤ Na základě tabulky dokáže vytvořit graf a upravit jeho vzhled. ➤ Graf i tabulku dokáže vložit do Wordu. 	<p>TABULKOVÉ PROCESORY - EXCEL</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ k čemu jsou tabulkové procesory ◆ pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka ◆ pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu ◆ označení řady, sloupce, buněk ◆ zadávání údajů ◆ vzhled tabulky - Formát - Buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování) ◆ vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk ◆ jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení) ◆ pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu ◆ vložení tabulky a grafu do Wordu 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<p>PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ ZE SÍŤE.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bezpečnost práce v síti (hesla). 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice kreativity ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozlišuje pojmy hardware a software. ➤ Dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače. ➤ Zná jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti. ➤ Dokáže vysvětlit pojem periferie a zařadit sem nejběžnější zařízení. ➤ Dokáže vysvětlit pojem software, zná základní skupiny software a dokáže vysvětlit jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží. ➤ Suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci 	<p>HARDWARE - SOFTWARE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlení pojmů ◆ HW - základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) ◆ jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) ◆ HW - periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) ◆ SW - operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě. 	<p>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví k čemu slouží. ➤ Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. 	<p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. konference, e-banking, ... příp. telnet, ftp) 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ El. poštu dokáže používat pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů). 	<p style="text-align: center;"><i>EL. POŠTA = E-MAIL</i></p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ stavba a tvorba mediálních sdělení ▪ páce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Web používá jako zdroj informací. ➤ Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. 	<p style="text-align: center;"><i>WWW = WORLD WIDE WEB = WEB.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmy: hypertext, multimediální ◆ pohyb po webu: ◆ ukládání z webu: ◆ obrázků ◆ celá stránka ◆ vykopírování části textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací. ➤ Dokáže vytvořit vlastní dokument nebo upravit existující a změny uložit. ➤ Umí změnit vlastnosti písma a odstavců. ➤ Do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu. ➤ Dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu. ➤ Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. 	<p style="text-align: center;"><i>TEXTOVÉ EDITORY - WORD</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pojmy: buňka, řada, sloupec ◆ vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládá práci s tabulkovými procesory a využívá vhodných aplikací. ➤ Orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. ➤ Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji daty a upravit její vzhled. 	<p style="text-align: center;"><i>TABULKOVÉ PROCESORY - EXCEL</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vzhled tabulky - Formát - Buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování) ◆ vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ S daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché početní operace. ➤ Na základě tabulky dokáže vytvořit graf a upravit jeho vzhled. ➤ Graf i tabulku dokáže vložit do Wordu ➤ Dokáže vytvořit vlastní obrázek v rastrové i vektorové grafice a uložit. ➤ Umí tvarovat objekty a písmo ve vektorové grafice. ➤ Do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu. ➤ Používá informace z různých informačních zdroj a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ➤ Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení) ◆ pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu ◆ vložení tabulky a grafu do Wordu <li style="text-align: center;">VEKTOROVÝ GRAFICKÝ EDITOR ◆ popis prostředí, kreslicí nástroje, psaní textu ◆ výběr a editace objektu, tvarování objektu ◆ přesné kreslení <li style="text-align: center;">POWERPOINT - PREZENTAČNÍ PROGRAM ◆ Šablona, snímek, textové pole, obrázek ◆ Časování, efekty, přechod mezi snímky 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<p>PŘIHLÁŠENÍ A ODHLÁŠENÍ ZE SÍŤE.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bezpečnost práce v síti (hesla). 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozlišuje pojmy hardware a software. ➤ Dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače. ➤ Zná jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita paměti. ➤ Dokáže vysvětlit pojem periferie a zařadit sem nejběžnější zařízení. ➤ Dokáže vysvětlit pojem software, zná základní skupiny software a dokáže vysvětlit, jaké programy sem zařazujeme a k čemu takové programy slouží. 	<p>HARDWARE - SOFTWARE VYSVĚTLENÍ POJMŮ HW</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) ◆ jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita paměti (B) a jejich násobky (K, M, G, T) ◆ HW - periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) <p>SW</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ operační systémy ◆ aplikace ◆ antivirové programy ◆ komprimační programy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci. 	<p>OVLÁDÁNÍ OS WINDOWS</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ orientace na klávesnici ◆ práce s myší ◆ práce s okny 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě. 	<p>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví, k čemu slouží. 	<p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, ... příp. telnet, ftp) 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ El. poštu dokáže používat pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů). 	<p>EL. POŠTA = E-MAIL</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) ◆ poštovní programy ◆ napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy ◆ odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy dál (Forward) ◆ připojení přílohy k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Web používá jako zdroj informací. 	<p>WWW = WORLD WIDE WEB = WEB: POJMY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hypertext ◆ multimediální ◆ pohyb po webu přes hypertextové odkazy ◆ známá adresa ◆ vyhledávání ◆ ukládání z webu: ◆ obrázek ◆ celá stránka ◆ vykopírování části textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vytvořit vlastní dokument nebo upravit existující a změny uložit. ➤ Umí změnit vlastnosti písma a odstavců. ➤ Do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu. ➤ Dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu. 	<p>TEXTOVÝ EDITOR WORD</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ otevření, uložení změn, uložení na jiné místo, pod jiným jménem ◆ pohyb v dokumentu, označení části textu ◆ změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát - Písmo) ◆ psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) ◆ změna vlastností odstavce (panel nástrojů, menu: Formát - Odstavec) ◆ vložení obrázku, formát objektu, vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu ◆ vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. ➤ Dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji daty a upravit její vzhled. ➤ S daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché početní operace. ➤ Na základě tabulky dokáže vytvořit graf a upravit jeho vzhled. ➤ Graf i tabulku dokáže vložit do Wordu. 	<p>TABULKOVÉ PROCESORY - EXCEL</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ k čemu jsou tabulkové procesory ◆ pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka ◆ pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu ◆ označení řady, sloupce, buněk ◆ zadávání údajů ◆ vzhled tabulky - Formát - Buňky ◆ vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk ◆ jednoduché vzorce a základní funkce ◆ pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu ◆ vložení tabulky a grafu do Wordu 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ stavba a tvorba mediálních sdělení ▪ práce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Žák dokáže vytvořit jednoduchou prezentaci a také ji vhodně předvést 	<p>PREZENTACE - POWERPOINT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ logika programu PowerPoint ◆ zásady tvorby a předvedení prezentace 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě. 	<p>STRUČNÉ ZOPAKOVÁNÍ ZÁKLADNÍ LÁTKY: <i>PRÁCE SE SLOŽKAMI A SOUBORY:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ připomenutí postupů vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ objevujeme Evropu a svět 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Má přehled o vývoji výpočetní techniky. ➤ Dokáže popsat jednotlivé součásti počítače a jejich funkcí z hlediska celkového fungování počítače. ➤ Chápe fungování počítačových sítí. 	<p>TEORIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ opakování - vývoj VT, HW, SW, sítě 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže upravit vzhled dokumentu. 	<p>WORD:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ formát písma a odstavce ◆ styly, generování obsahu ◆ vzhled stránky, číslování, záhlaví a zápatí 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vytvořit tabulku a graf, upravit jejich vzhled, používat základní vzorce a jednoduché funkce. ➤ Vytvořenou tabulku a graf dokáže přenést do textového editoru. 	<p>EXCEL:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vytvoření a úprava vzhledu tabulky, ◆ vzorce, základní funkce, ◆ vytvoření a úprava vzhledu grafu, ◆ spolupráce s textovým editorem 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zná historii vzniku a vývoje Internetu. Zná základní služby Internetu. 	<p>INTERNET:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ co to je, kdy vznikl, služby Internetu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ El. poštu suverénně používá pro komunikaci i pro odesílání příloh. 	<p>EL. POŠTA = E-MAIL</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ připomenutí práce s přílohami 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Web používá jako zdroj informací. 	<p>WWW = WORLD WIDE WEB = WEB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pohyb po webu: <ul style="list-style-type: none"> • přes hypertextové odkazy • známá adresa • vyhledávání (portály, vyhledávače, metavyhledávače) ◆ ukládání z webu: <ul style="list-style-type: none"> • obrázek, celá stránka • vykopírování části textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Žáci utvoří týmy (příp. zůstanou jednotlivě) - možnost učit se spolupracovat, řešit problémy a případné konflikty. 	<p>METODOLOGIE ODBORNÉ PÍSEMNÉ PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ žáci zpracovávají ročníkovou práci a tak si osvojují postup zpracování písemné odborné práce 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Každý tým si zvolí téma vhodného rozsahu, hloubky a také podle toho, jestli mají přístup k dostatečnému množství pramenů informací. 	<p>1. ETAPA: STANOVENÍ TÉMATU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ šířka, hloubka tématu, limity při volbě tématu ◆ zpracování mapy tématu 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ multikulturalita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Žák si dokáže uvědomit širší jemu dostupných zdrojů informací, umí se v nich orientovat a vyhledávat. ➤ O nalezených pramenech dokáže pořádně stručný záznam odpovídající normě ČSN ISO 690. 	<p>2. ETAPA: ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ prameny informací (ústní, zvukové; písemné, vlastní zkušenost) ◆ zdroje informací (knihovny, informační střediska, archivy, databáze, web, e-mail ...) ◆ postup vyhledávání, výběru a získávání informací ◆ záznam o prameni informací 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ stavba a tvorba mediálních sdělení ▪ práce v realizačním týmu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Při čtení dodržuje základní zásady. ➤ Dokáže si vybrat důležité prameny, vytipovat důležité pasáže. ➤ Při studiu pramenů informací dokáže využít možností grafického zpracování kopie textu a také si umí udělat poznámky a výpisky. 	<p>3. ETAPA: STUDIUM INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ čtení (zásady, postup studia odborného pramene informací) ◆ grafické zpracování textu (barevnost, podtrhávání, ztrhávání, ...) ◆ samostatné poznámky a výpisky 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Informační a komunikační technologie	INFORMATIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dodržuje zásady rozlišení do-slovného citátu, parafráze a vlastních myšlenek. U poznámek uvádí pramen informací 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nastudované informace dokáže zpracovat do uceleného dokumentu s logickým postupem výkladu. ➤ Pro zpracování využívá své poznatky a schopnosti v práci s textovými a grafickými editory, příp. tabulkovými procesory. ➤ Respektuje zadané požadavky 	<p>4. ETAPA: ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ struktura písemného projevu (osnova, úrovně, logická struktura) ◆ postup zpracování textu vč. obrazového vybavení ◆ požadavky na rozsah a úpravu dokumentu ◆ informační etika, autorský zákon (citáty, citování použitých pramenů) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Každý tým dokončí výsledný dokument tak, aby splňoval formální i estetické nároky polo odborné písemné práce středního rozsahu 	<p>5. ETAPA: VÝSTUP</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ typy odborných písemných prací (stručná zmínka) ◆ formální náležitosti a grafická úprava výsledné práce 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Týmy prezentují svou ročníkovou práci před ostatními spolužáky ve skupině. 	<p>6. ETAPA: PREZENTACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ústní projev (verbální a neverbální složka) ◆ prezentační technika (SW, technika) ◆ PowerPoint - tvorba jednoduché prezentace 		
	<p>SPOLEČNÉ SHRNUTÍ A ZHODNOCENÍ CELÉHO PROCESU TVORBY ROČNÍKOVÉ PRÁCE.</p>		

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována **pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání**. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech **ČLOVĚKA SPOLEČNOST, ČLOVĚK A PŘÍRODA**. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme*, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

5.4.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objeovávání a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.4.3. *PRVOUKA*

5.4.3.1. *Charakteristika vyučovacího předmětu*

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *PRVOUKA* se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 3.ročníku:

v 1. a 2. ročníku - 2 hodiny týdně

v 3. ročníku - 3 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *Prvouka* je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas

- orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody

- poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví

- základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by uspět.
- ⇒ poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- ⇒ upevňování preventivního chování
- ⇒ orientace ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

Učitel

- ⇒ pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- ⇒ motivuje žáky pro celoživotní učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ upevňuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- ⇒ poznávají a ovlivňují svou jedinečnost

Učitel

- ⇒ pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- ⇒ učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
- ⇒ využívá různých informačních zdrojů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- ⇒ je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- ⇒ pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- ⇒ přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Učitel

- ⇒ podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ pracuje ve skupině.
- ⇒ efektivně spolupracuje na řešení problémů
- ⇒ učí se respektovat názory druhých
- ⇒ přispívá k diskusi

Učitel

- ⇒ učí věcně argumentovat
- ⇒ vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- ⇒ motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- ⇒ vede žáky k respektování pravidel

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ je vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

Učitel

- ⇒ učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- ⇒ zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

5.4.3.2. Učební osnovy - Prvouka

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná cestu do školy a zpět ➤ zná název školy ➤ umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí ➤ zná jméno třídní učitelky a ředitele školy ➤ chová se ukázněně ve škole i mimo školu ➤ dokáže rozlišit nežádoucí formy chování ➤ umí si připravit pomůcky do školy ➤ udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce ➤ umí si uspořádat pracovní místo ➤ rozlišuje čas k práci a odpočinku ➤ dodržuje základní hygienické návyky ➤ zná základy správné životosprávy - výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod. ➤ zná zásady správného chování u lékaře ➤ umí pojmenovat části lidského těla ➤ zná názvy běžných onemocnění ➤ seznamuje se se způsoby ošetření jednoduchých úrazů ➤ orientuje se v čase - rok, měsíc, týden, den, hodina ➤ umí vyjmenovat dny v týdnu ➤ zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat ➤ umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období ➤ umí popsat změny v přírodě podle ročního období 	<p><i>MÍSTO, KDE ŽIJEME:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Domov ◆ Škola ◆ Obec, místní krajina ◆ Osobní bezpečí <p><i>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Péče o zdraví, zdravá výživa ◆ Lidské tělo ◆ Osobní bezpečí <p><i>LIDÉ A ČAS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientace v čase a časový řád ◆ Současnost a minulost v našem životě 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ psychohygienu ▪ poznávání lidí <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropských kultur) 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce ➤ zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice ➤ zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.) ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí - les, pole, potok apod. ➤ zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat 	<p style="text-align: center;">LIDÉ KOLEM NÁS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rodina ◆ Soužití lidí ◆ Chování lidí ◆ Právo a spravedlnost <li style="text-align: center;">ROZMANITOST PŘÍRODY: ◆ Příroda ◆ Živočichové 	<p style="text-align: center;">MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní difference ▪ etnický původ (poznávání etnických skupin) <li style="text-align: center;">EV ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí ▪ základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti ➤ umí slušně požádat o pomoc a poděkovat ➤ zná vztahy rodina - příbuzní (sestřenice, bratranec apod.) ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání ➤ zná zaměstnání rodičů ➤ umí vysvětlit význam některých povolání (lékař, učitel, řidič apod.) ➤ zná běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží ➤ zná význam nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (televize, vysavač, pračka apod.) ➤ váží si práce a jejich výsledků ➤ orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí ➤ je schopen komunikovat s prodávčem ➤ umí zacházet s přidělenými penězi ➤ začlení svou obec do příslušného kraje, popíše a pozoruje změny v nejbližším okolí obci (městě) ➤ zná a dodržuje základní pravidla pro chodce ➤ zná a umí pojmenovat základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty ➤ předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě 	<p>LIDÉ KOLEM NÁS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rodina ◆ Chování lidí ◆ Soužití lidí ◆ Právo a spravedlnost ◆ Vlastnictví <p>MÍSTO, KDE ŽIJEME:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Domov, škola ◆ Obec, místní krajina ◆ Okolní krajina, <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Osobní bezpečí ◆ Chování lidí ◆ Lidské tělo 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ psychohygienu ▪ mezilidské vztahy <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy (harmonické vztahy v rodině) ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola (demokratické vztahy ve třídě) ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ odpovědnost za své činy ▪ seznámení se základními lidskými právy ▪ principy soužití s minoritami 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní hygienické návyky, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle ➤ rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost ➤ orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty ➤ denní režim dětí, práce a odpočinek ➤ seznámí se s významnými rodáky a postavami českých dějin ➤ pozná významné památky v okolí bydliště ➤ pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích ➤ rozlišuje a zná charakteristické znaky: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka ➤ má povědomí o významu kvalitního životního prostředí pro člověka ➤ zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny ➤ chápe potřebu pravidelné péče o pokoj. Rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.) ➤ rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté ➤ zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny ➤ zná a umí pojmenovat domácí čtyřnohá zvířata ➤ zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.) ➤ zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky 	<p>LIDÉ A ČAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientace v čase a časový řád ◆ Současnost a minulost v našem životě ◆ Regionální památky ◆ Báje, mýty, pověsti ◆ Kultura <p>ROZMANITOST PŘÍRODY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Voda, vzduch ◆ Půda ◆ Rostliny, houby, živočichové ◆ Životní podmínky ◆ Rovnováha v přírodě ◆ Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference (vlastní kulturní zakotvení) <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ekosystémy (les, louka, pole, rybník) ▪ vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl) ▪ základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině ➤ začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, popíše a pozoruje změny v nejbližším okolí obci (městě) ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost ➤ zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti ➤ odvodí význam a potřebu různých pracovních povolání ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➤ rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost ➤ zná základní údaje z historie a současnosti obce ➤ zná některé lidové a místní zvyky a tradice ➤ orientuje se v plánu obce ➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ➤ ví, kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod. ➤ určí hlavní a vedlejší světové strany ➤ umí pozorovat, rozlišovat a popsat některé vlastnosti a změny látek - barva, chuť, rozpustnost, hořlavost apod. 	<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Domov ◆ Škola ◆ Obec, místní krajina ◆ Okolní krajina <p>LIDÉ KOLEM NÁS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Člověk ◆ Rodina ◆ Soužití lidí ◆ Chování lidí ◆ Právo a spravedlnost <p>LIDÉ A ČAS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kultura, současnost a minulost v našem životě ◆ Báje, mýty, pověsti ◆ Současnost a minulost v našem životě ◆ Regionální památky <p>ROZMANITOST PŘÍRODY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vlastnosti a změny látek ◆ Voda a vzduch ◆ Nerosty a horniny, půda ◆ Vážení a měření ◆ Živá a neživá příroda ◆ Životní podmínky ◆ Živočichové ◆ Životní podmínky 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebezpoznání a sebezpojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina) ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ princip sociálního smíru a solidarity (základní lid. práva, odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PRVOUKA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, hmotnost, objem, teplotu ➤ rozlišuje přírodniny, lidské výtvo-ry, suroviny ➤ zná základní rozdělení živočichů - savci, ptáci, obojživelníci, ryby, hmyz ➤ umí uvést hlavní rozlišovací zna-ky a popsat stavbu těla ➤ rozlišuje domácí a hospodářská zvířata ➤ zná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společen-stvích (pole, louky, les apod.) ➤ umí vybrané živočichy zařadit do příslušného přírodního společen-ství ➤ umí pojmenovat části rostlin ➤ umí popsat projevy života rostlin ➤ zná vybrané kvetoucí a nekvetoucí rostliny a dřeviny (na za-hradkách, loukách, v lese) ➤ pozná běžně se vyskytující jedlé a jedovaté houby a umí je po-jmenovat ➤ má povědomí o významu život-ního prostředí ➤ uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě ➤ zná základní hygienické návyky, režimové a jiné zdravotně pre-ventivní návyky s využitím ele-mentárních znalostí o lidském tě-le ➤ dodržuje zásady bezpečného chování, tak aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepří-jemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě ➤ zná a dodržuje základní pravidla účastníků silničního provozu ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných udá-lostech 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rostliny ◆ Životní podmínky ◆ Rovnováha v přírodě ◆ Ohleduplné chování k přírodě ◆ Ochrana přírody ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ: ◆ Lidské tělo ◆ Péče o zdraví, zdravá výživa ◆ Osobní bezpečí ◆ Situace hromadného ohrožení 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská spo-lečnost a škola ▪ občan, občan-ská společnost a stát <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání medi-álních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Ev-ropu a svět 	

5.4.4. PŘÍRODOVĚDA

5.4.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **PŘÍRODOVĚDA** se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku: v 4. a 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **PŘÍRODOVĚDA** je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

PŘÍRODOVĚDA je součástí vzdělávacího oboru **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- ◆ okolní krajina (místní oblast, region)
- ◆ zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů,
- ◆ působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- ◆ základy vhodného chování a jednání mezi lidmi,
- ◆ principy demokracie
- ◆ základní globální problémy,
- ◆ problémy konzumní společnosti,
- ◆ globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody,
- rostliny, houby, živočichové, znaky života,
- životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák

- ⇒ získává informace o přírodě,
- ⇒ učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel

- ⇒ zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák

- ⇒ učí se řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích,
- ⇒ učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky k používání správné terminologie

Žák

- ⇒ žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- ⇒ žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- ⇒ zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Žák

- ⇒ pracuje ve skupině,
- ⇒ učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,
- ⇒ respektuje názory a zkušenosti druhých

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Žák

- ⇒ učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi,
- ⇒ učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- ⇒ vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- ⇒ vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák

- ⇒ utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- ⇒ dodržuje vymezená pravidla

5.4.4.2. Učební osnovy - Přírodověda

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PŘÍRODOVĚDA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí charakterizovat některá společenstva - les, louka, voda, u lidských obydlí apod. ➤ zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech ➤ umí popsat stavbu jejich těla ➤ zná jejich způsob života ➤ zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech ➤ umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev ➤ seznámí se se základními pravidly ochrany před povodněmi ➤ ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra ➤ ví, jak se máme v lese chovat ➤ zná běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití ➤ zná běžné druhy zeleniny a ovoce ➤ má základní informace o postavení Země ve vesmíru ➤ uvědomuje si podmínky života na Zemi ➤ ví, jaký je rozdíl mezi planetou a hvězdou ➤ umí vysvětlit význam Slunce pro život na Zemi ➤ umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru ➤ seznámí se s působením magnetické a gravitační síly ➤ zná stavbu lidského těla ➤ ví, co je kostra, umí pojmenovat hlavní části ➤ ví, co je svalstvo a zná jeho význam 	<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla) ◆ životní podmínky ◆ ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy) <p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> ◆ okolní krajina- rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v okolí domu ◆ Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období) <p>LIDÉ A ČAS</p> ◆ orientace v čase - kalendáře, režim dne, roční období <p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> ◆ lidské tělo (základní stavba a funkce) ◆ partnerství, rodičovství ◆ péče o zdraví, zdravá výživa (první pomoc) ◆ situace hromadného ohrožení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebeorganizace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PŘÍRODOVĚDA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí pojmenovat a najít na modelu některé vnitřní orgány ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ➤ zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.) ➤ zná tel. čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie) ➤ zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy ➤ Ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo ➤ Ví, co je terorismus a anonymní oznámení ➤ zná a umí pojmenovat běžně užívané elektrické spotřebiče ➤ zná zásady manipulace s el. spotřebiči ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při zasažení el. proudem ➤ uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení se spolužáky ➤ Rozpozná jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní bezpečí (bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči) ◆ péče o zdraví (první pomoc při zasažení elektrickým proudem) ◆ dopravní výchova LIDÉ KOLEM NÁS ◆ soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firmy ◆ vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné ◆ kultura ◆ základní globální problémy 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy (les, pole, vodní zdroje) ▪ základní podmínky života (voda, půda, ochrana biologických druhů) ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PŘÍRODOVĚDA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná důležité nerosty a horniny ➤ umí vysvětlit proces zvětrávání hornin ➤ zná využití některých nerostů ➤ zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji ➤ umí popsat vznik půdy, zná význam půdy, její využití a princip ochrany ➤ zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zem. Přitažlivost ➤ dokáže pozorovat živočichy a rostliny, zformulovat a zapsat výsledek pozorování ➤ umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biologického systému ➤ umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad ➤ ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení ➤ zná význam zdravého životního prostředí pro člověka, zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. ➤ zná pojem recyklace ➤ zná a umí vysvětlit význam čistíček odpadní vod ➤ zná pravidla chování v CHKO a v přírodě ➤ uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad ➤ zná původ člověka jako druhu ➤ zná způsob rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka ➤ zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí ➤ zná a dovede jednat podle zásad první pomoci 	<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ nerosty a horniny, půda (vznik půdy a její význam, hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání) ◆ Vesmír a Země ◆ rovnováha v přírodě (vzájemné vztahy mezi organismy) ◆ životní podmínky ◆ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ◆ lidské tělo (základy lidské reprodukce, vývoj jedince) ◆ péče o zdraví, zdravá výživa ◆ návykové látky a zdraví 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ psychohygienu ▪ mezilidské vztahy komunikace ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	PŘÍRODOVĚDA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství ➤ předvede v modelových situacích osvojené způsoby odmítání návykových látek ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví ➤ ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti ➤ zná svoje základní práva a povinnosti - týrání, zneužívání, šikana ➤ umí zjistit tel. číslo linky důvěry, krizového centra ➤ zná význam pojmů terorismus, rasismus ➤ je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek apod.) ➤ Rozpozná jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích ➤ zná zásady bezpečného chování v různém prostředí - škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz, a řídí se jimi ➤ poukáže v nejbližší společenské a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města ➤ zná jednoduché stroje a jejich praktické použití ➤ zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými el. přístroji 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy ◆ osobní bezpečí ◆ situace hromadného ohrožení <p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firmy ◆ vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné ◆ právo a spravedlnost (právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva a práva dítěte) ◆ základní globální problémy (významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi) ◆ situace hromadného ohrožení <ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní bezpečí <ul style="list-style-type: none"> ◆ kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura <p>ČLOVĚK A TECHNIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní bezpečí (bezpečné používání elektrických spotřebičů) 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

5.4.5. VLASTIVĚDA

5.4.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *VLASTIVĚDA* se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku: v 4. a 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *VLASTIVĚDA* je zaměřeno na:

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují dva okruhy: *Lidé a čas, Místo, kde žijeme*

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- ⇒ učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje

Učitel

- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- ⇒ srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

Učitel

- ⇒ umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- ⇒ využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učitel

- ⇒ vede žáky k ověřování výsledků
- ⇒ podněcuje žáky k argumentaci

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- ⇒ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Učitel

- ⇒ vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- ⇒ vytváří heterogenní pracovní skupiny

KOMPETENCE OBČANSKÁ

Žák

- ⇒ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- ⇒ projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- ⇒ vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí,
- ⇒ na příkladech porovnává minulost a současnost

Učitel

- ⇒ zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- ⇒ vede žáky k plánování úkolů a postupů
- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

5.4.5.2. Učební osnovy - Vlastivěda

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	VLASTIVĚDA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy ➤ umí vysvětlit význam globu a mapy ➤ umí ukázat na mapě a pojmenovat pohraniční pohoří ➤ umí ukázat na mapě a pojmenovat rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny v ČR ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou ➤ zná jméno prezidenta ČR a premiéra ČR ➤ zná oficiální název ČR a správně ho umí napsat ➤ seznámí se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základní typy map ➤ zná základní geografické značky ➤ zná význam měřítko mapy ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ➤ rozeznává současné a minulé, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ umí popsat charakteristické rysy způsobu života v pravěku a středověku 	<p><i>MÍSTO, KDE ŽIJEME</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ obec (město), místní krajina - části, poloha v krajině, minulost a současnost ◆ okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, půda, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace, světové strany ◆ naše vlast - domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly ◆ mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky <p><i>LIDÉ A ČAS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ orientace v čase ◆ současnost a minulost v našem životě 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ formy participace občanů v politickém životě ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	VLASTIVĚDA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná významná místa a kulturní památky Havířova a okolí ➤ zná a umí vyprávět některé regionální pověsti ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů ➤ zná některé postavy ze Starých pověstí českých ➤ zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost ◆ báje, mýty, pověsti - minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a jeho svět	VLASTIVĚDA	2.	5.
Očekávané výstupy → ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na mapě ➤ rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokouli ➤ umí na mapě ukázat státy EU ➤ umí na mapě určit polohu státu k ČR, najít hlavní město ➤ dokáže stručně charakterizovat stát EU ➤ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ zná významné osobnosti a umí je zařadit do příslušného období ➤ umí popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes ➤ umí popsat charakteristické rysy způsobu života ve středověku a dnes, nejdůležitější události 20. století ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p><i>MÍSTO, KDE ŽIJEME</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování ◆ mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky <p><i>LIDÉ A ČAS</i></p> ◆ současnost a minulost v našem životě - proměny způsoby života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ◆ orientace v čase -dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A SPOLEČNOST** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležítosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **DĚJEPIS A OBČANSKÁ VÝCHOVA**. Ve vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **DĚJEPIS** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **OBČANSKÁ VÝCHOVA** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

5.5.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že

vede žáka k:

- ⇒ rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- ⇒ odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- ⇒ hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- ⇒ utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- ⇒ rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- ⇒ vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- ⇒ rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- ⇒ úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- ⇒ získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- ⇒ utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- ⇒ utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- ⇒ rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- ⇒ uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.3. *DĚJEPIS*

5.5.3.1. *Charakteristika vyučovacího předmětu*

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *DĚJEPIS* se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku v 6. až 9. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *DĚJEPIS* směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- ◆ **zeměpis** - orientace v prostoru, územní rozsah států,
- ◆ **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...
- ◆ **výtvarná výchova** - stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...
- ◆ **hudební výchova** - vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...
- ◆ **jazyky** - významní spisovatelé a jejich tvorba,
- ◆ **člověk a společnost**, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva,
- ◆ **tělesná výchova** - odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel

zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel

zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)
zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- ⇒ zařazuje do výuky diskuzi
- ⇒ vede žáky k věcnému argumentování
- ⇒ vede žáky k práci s různými typy textů
- ⇒ vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

účinně spolupracuje ve skupině
podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
využívá svých znalostí v běžné praxi

5.5.3.2. Učební osnovy - Dějepis

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
ÚVOD DO VYUČOVÁNÍ DĚJEPISU			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu. ➤ Vysvětluje proč, a kde uchováváme historické prameny. ➤ Popisuje práci archeologů v zemi i v regionu. ➤ Uvádí konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. ➤ Uvádí příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Poznávání historie lidstva. ◆ Význam historie, konkrétní příklady ◆ Orientace v historickém čase. ◆ Časová přímka. ◆ Historické prameny. ◆ Muzea, archívy, galerie. ◆ Báje a pověsti. ◆ Archeologie. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ poznávání lidí ▪ kreativita ▪ mezilidské vztahy ▪ kooperace a kompetice <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
PRAVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. ➤ Vysvětluje, proč vznikalo náboženství. ➤ Popisuje, jak ovlivnilo podnebí život našich předků. ➤ Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. ➤ Uvádí příklady archeologických kultur na našem území. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vznik a vývoj lidského rodu. ◆ Starší doba kamenná. ◆ Střední doba kamenná. ◆ Mladší doba kamenná. ◆ Pozdní doba kamenná. ◆ Doba bronzová. ◆ Doba železná. ◆ Stěhování národů. První Slované. ◆ Pravěk v českých zemích, regionu. 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
STAROVĚK - NEJSTARŠÍ STÁTY			
	<p>INDIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přírodní podmínky ◆ státní útvary v Indii ◆ kultura a vzdělanost 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ▪ kulturní diference ▪ etnický původ 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<p>Č/NA:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přírodní podmínky ◆ zemědělství, řemesla, obchod ◆ čínský stát ◆ kultura a vzdělanost 		
STAROVĚK - ŘECKO			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí objasnit význam antiky. ➤ Vysvětluje úlohu náboženství a kultury v životě Řeků. ➤ Srovnává společnost v Aténách a ve Spartě. ➤ Vysvětluje historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského. ➤ Orientuje se na mapě - poloostrovy, místa bojů, ... ➤ Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a Vysvětluje podstatu antické demokracie. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Přírodní podmínky. ◆ Život v Řecku. ◆ Mykénské období. ◆ Homérské období. ◆ Archaické období (Sparta, Atény). ◆ Klasické Řecko. ◆ Nadvláda Makedonie. ◆ Kultura a vzdělanost. 		
STAROVĚK - ŘÍM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Naučí se chápat rozdíl v pojmech. ➤ Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a Uvádí osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem ➤ Charakterizuje okolnosti rozpadu západořímské říše a důležitost existence východořímské říše pro současnost. ➤ Vysvětluje rozdílný vývoj v různých místech Evropy. ➤ S pomocí mapy Popisuje územní rozsah římské říše. ➤ Na konkrétních případech rozliší stavební slohy. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Přírodní podmínky, osídlení. ◆ Etruskové. Počátky Říma. ◆ Život v Římě. ◆ Doba královská. ◆ Raná římská republika. ◆ Ovládnutí západního Středomoří. ◆ Krize a zánik republiky. ◆ Řím za principátu. ◆ Pozdní říše římská. ◆ Kultura, umění a věda v antickém Římě. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
OPAKOVÁNÍ UČIVA			
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pravěk. ◆ Nejstarší státy. ◆ Řecko. ◆ Řím. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
OPAKOVÁNÍ UČIVA 6 ROČNÍKU			
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pravěk. ◆ Řecko. ◆ Řím. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mezilidské vztahy <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diferenciace ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k životnímu prostředí 	
RANÝ STŘEDOVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže charakterizovat první státní úvary v Evropě, způsob jejich řízení, postavení panovníka. ➤ Na příkladech popisuje rozdíly křesťanského náboženství a islámu. ➤ Charakterizuje kulturu a společnost doby velkomoravské ➤ Rozpoznává znaky románského slohu - uvede příklady této kultury v Čechách. ➤ Objasňuje úlohu náboženské víry ve středověku. ➤ Charakterizuje úlohu panovnických dynastií. ➤ Vymezuje úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám. ➤ Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Časové rozdělení středověku. ◆ Zrod nové Evropy. ◆ Francká říše. ◆ Byzantská říše. ◆ Křesťanství v Evropě. ◆ Arabové. ◆ Slované. ◆ Státy východních a jižních Slovanů. ◆ Počátek českých dějin. Sámova říše. ◆ Velká Morava. ◆ Počátky českého státu. ◆ Křesťanství v Čechách. ◆ Vláda Přemyslovců. ◆ Románský sloh. 		
VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje změny ve způsobu života ve městech. ➤ Na konkrétních příkladech charakterizuje gotickou kulturu. ➤ Charakterizuje vládu Karla IV., ➤ Vysvětluje, proč probíhala stoletá válka. ➤ Vysvětluje náboženské problémy, které vyústily v husitské hnutí. ➤ Chápe význam Husovy osobnosti. ➤ Za pomoci mapy dokáže určit nejvýznamnější místa husitských bojů a jejich následky. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Proměna středověké krajiny. ◆ Gotický sloh. ◆ Lucemburkové na českém trůně. ◆ Na prahu husitské revoluce. ◆ Husitské války. ◆ Království dvojího lidu. ◆ Český stát za vlády Jagellonců. ◆ Evropa v pozdním středověku. ◆ Stoletá válka. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe vznik manufaktur. ➤ Popisuje poměry v českých zemích v době vlády Jagellonců. ➤ Porovnává rozlohu našich zemí v jedn. etapách středověku. 			
RANÝ NOVOVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objasňuje podstatu humanismu, ... ➤ Porovnává způsob života středověkého a renesančního člověka. ➤ Uvede nejvýznamnější představitele renesanční kultury. ➤ Ukazuje na mapě cesty zámořských plaveb a objasňuje jejich význam. ➤ Vysvětluje vznik světového trhu. ➤ Charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii. ➤ Popisuje příčiny náboženských válek. ➤ Vysvětluje vliv náboženství na život lidí v této době. ➤ Objasňuje postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. ➤ Objasňuje příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. ➤ Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus. ➤ Rozpoznává základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hospodářské a společenské změny v Evropě 15. a 16. století. ◆ Objevné cesty. ◆ Civilizace Asie, Afriky, Ameriky. ◆ Renesance a humanismus. ◆ Reformace. ◆ Anglie - absolutistická monarchie. ◆ Francie - absolutistická monarchie. ◆ Rusko - absolutismus. ◆ Svatá říše římská. ◆ Vývoj v Polsku. ◆ České země po nástupu Habsburků. ◆ Náboženské poměry v českém státě v době pobělohorské. ◆ České království za Rudolfa II. ◆ Třicetiletá válka. ◆ Baroko. ◆ Habsburská monarchie po třicetileté válce. ◆ Hospodářské postavení českých zemí. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
OPAKOVÁNÍ UČIVA 7. ROČNÍKU		<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů v politickém životě ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diferenciace ▪ etnický původ ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Český stát v 10. -14. století. ◆ Husitství. ◆ Třicetiletá válka. 			
NOVOVĚK - OD 2. POL. 17. STOLETÍ DO KONCE 18. STOLETÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. ➤ Vysvětluje postavení českých zemí po třicetileté válce. ➤ Objasňuje vliv osvícenství na hospodářský, společenský a kulturní rozvoj našich zemí a celé Evropy. ➤ Srovnává způsob života a formy vlády zemí Evropy. ➤ Rozpoznává základní znaky kulturních stylů, uvádí jejich představitele a příklady kulturních památek ➤ Charakterizuje vznik demokracie a kořeny rasismu na příkladu USA. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Osvícenství. ◆ Velká Británie. ◆ Vznik USA. ◆ Baroko ◆ Svatá říše římská. ◆ Habsburská monarchie - reformy Marie Terezie a Josefa II. ◆ České země v polovině 18. století. ◆ Rusko za Kateřiny II. ◆ Dělení Polska. 		
NOVOVĚK - KONEC 18. STOLETÍ - 19. STOLETÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Popisuje situaci ve Francii. ➤ Objasňuje souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé. ➤ Objasňuje vliv osobnosti Napoleona I. na vývoj Evropy. ➤ Porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Konec absolutismu ve Francii. ◆ Konstituční monarchie ve Francii. ◆ Republika. ◆ Císařství Napoleona I. ◆ Postavení lidí v době válečné. <p>PONAPOLEONSKÁ EVROPA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vídeňský kongres. ◆ Průmyslová revoluce. ◆ Zrod kapitalistické společnosti. ◆ Východní Evropa. ◆ Jihovýchodní Evropa. ◆ Habsburská monarchie v době metternichovského absolutismu. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Srovnává vývoj Anglie a ostatních států Evropy. ➤ Popisuje rozvoj průmyslové výroby a její vliv na společnost. ➤ Pomocí mapy, odborné literatury objasňuje kulturní vývoj Evropy. 	<p>REVOLUCE 1848/1849.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Revoluce ve Francii. ◆ Pokus o sjednocení Německa a Itálie. ◆ Habsburská monarchie - jaro 1848. ◆ Habsburská monarchie a české země - porážka revoluce. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích ➤ Na vybraných příkladech demonstrovuje základní politické proudy 	<p>POREVOLUČNÍ EVROPA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Viktoriánská Anglie. ◆ Francie za Napoleona III. ◆ Sjednocení Německa a Itálie. ◆ Habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století. 		
MODERNÍ DOBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje důsledky průmyslové revoluce pro společnost. ➤ Vysvětluje rozpory mezi jednotlivými státy a hlavní důvody, které vedly k vypuknutí první světové války. ➤ Vysvětluje příčiny vzniku válečných ohnisk. ➤ Popisuje příčiny a průběh první světové války. ➤ Charakterizuje život na všech frontách za války. ➤ Objasňuje postavení českých zemí, osobnost T. G. Masaryka. ➤ Vysvětluje příčiny a průběh vzniku ČSR. ➤ Získává zeměpisné znalosti a orientuje se na mapě. ➤ Vysvětluje rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a význam kolonií 	<p>IMPERIÁLNÍ DOBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Imperialismus a kolonialismus. ◆ Vzestup USA. ◆ Rusko za posledních Romanovců. ◆ Japonsko. <p>KAPITALISTICKÁ SPOLEČNOST.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kapitalismus. ◆ Mezilidské vztahy v tomto období. ◆ Měšťanská kultura. ◆ České země před první světovou válkou. <p>PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dohoda proti Trojspolku. ◆ Průběh první světové války. ◆ Ruské revoluce a vítězství Dohody. ◆ Češi za první světové války. ◆ Vztahy mezi lidmi jednotlivých států po první světové válce. ◆ Vznik ČSR. 		
ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
OPAKOVÁNÍ UČIVA 8. ROČNÍKU			
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rakousko - Uhersko. ◆ 1. světová válka. 		
MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje důsledky válečné katastrofy a jejich vliv na poválečný vývoj v Evropě. ➤ Objasňuje vznik ČSR. ➤ Vyhodnocuje postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. ➤ Uvádí klady a zápory mnohonárodnostního státu. ➤ Vysvětluje vliv světové hospodářské krize na rozvoj fašismu, nacismu a komunismu. ➤ Objasňuje pojmy rasismus, antisemitismus, holocaust, koncentrační tábor, pogromy, ...- na konkrétních případech. ➤ Porovnává pojmy fašismus a komunismus. ➤ Rozpoznává klady a nedostatky demokratických systémů 	<p>POVÁLEČNÉ USPOŘADÁNÍ SVĚTA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vznik Československé republiky. ◆ Československá demokracie. ◆ Lidé v neznámém postavení. ◆ Poválečná krize. ◆ Komunismus a fašismus. ◆ Léta krize v ČSR. ◆ Světová hospodářská krize. ◆ Spolupráce lidí a jednotlivých zemí - materiální, morální podpora. ◆ Ohrožení demokracie totalitou. ◆ Vývoj v SSSR. ◆ Nebezpečí nového válečného konfliktu. ◆ Rozpad versailleského systému. ◆ Obrana demokracie a republiky. ◆ Kultura a věda v první republice. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vysvětlit význam Mnichovské dohody v historii. ➤ Objasňuje příčiny vypuknutí války. ➤ Popisuje průběh druhé světové války, válečné operace, používané zbraně, ... (za pomoci atlasu, nástěnné mapy, odborné literatury). ➤ Charakterizuje složitost životních podmínek lidí - jejich utrpení, úspěchy. ➤ Dokáže porovnat průběh 1. a 2. sv. války, jejich výsledky. ➤ Na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. 	<p>VYPUKNUTÍ DRUHÉ SV. VÁLKY.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Západní tažení. ◆ Bitva o Anglii. ◆ Napadení Sovětského svazu. ◆ Obrat ve vývoji války. ◆ Od Mnichova k okupaci. ◆ 14. a 15. březen 1939. ◆ Protektorát. ◆ Obrana národa. ◆ Heydrichiáda. ◆ Zahraněční odboj. ◆ Českoslovenští vojáci na frontách 2. sv. války. ◆ Cesta ke svobodě. ◆ Závěrečné etapy války. ◆ Charakteristické rysy války. ◆ Válka v literatuře a ve filmu. 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ etnický původ <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
EVROPA A SVĚT PO ROCE 1945			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje odlišné představy o poválečném uspořádání světa a Evropy. ➤ Popisuje situaci po válce na našem území - příklady ze života. ➤ Objasňuje postup komunismu - rozdělení světa. ➤ Pokouší se o orientaci v problematice odsunu německého obyvatelstva. ➤ Seznamuje se s potrestáním válečných zločinců - mezinárodní procesy. ➤ Charakterizuje převrat v Československu roku 1948, nástup komunismu a jeho důsledky pro společnost. ➤ Vysvětluje nastolení totalitní moci v Československu, vliv SSSR. ➤ Charakterizuje na příkladech studenou válku. ➤ Vysvětluje příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvádí příklady střetávání obou bloků ➤ Naučí se chápat rozdíly života v západním a východním bloku. ➤ Posoudí postavení rozvojových zemí. ➤ Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpoznává destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ➤ Pochopí na příkladech život v Československu - komunismus, soužití se Slováky, postupné rozdělení. ➤ Charakterizuje význam roku 1989. 	<p style="text-align: center;">DŮSLEDKY 2. SV. VÁLKY.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mír po válce. ◆ Řešení německé otázky. ◆ Po válečné Československo do květnových voleb 1946. ◆ Život po válce - zvládnutí nastalé situace. ◆ Osud národnostních menšin v ČSR. ◆ Evropa na rozcestí. ◆ Prohra československé demokracie. ◆ Kulturní vývoj v Československu 1945 až 1948. ◆ Upevnění sovětského bloku. ◆ Komunistické Československo. ◆ Protikomunistický odboj. ◆ Pouťorový exil a lidé doma. ◆ Změny v Evropě na přelomu 50. a 60. let. ◆ Pád mýtu o socialismu v Československu. ◆ Léta uvolnění. ◆ Československo 1968. ◆ Normalizace v Československu. ◆ Mezinárodní vývoj od 60. let. ◆ Konec nesvobody. ◆ Češi a Slováci na cestě k sametové revoluci. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	DĚJEPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. ➤ Prokáže základní orientaci v problémech současného světa 			
ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ			
	<i>OPAKOVÁNÍ 6. - 9. ROČNÍKU</i>		

5.5.4. OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení
Vyučovací předmět **OBČANSKÁ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9.ročníku - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **OBČANSKÁ VÝCHOVA** je zaměřeno na:

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání

Formy a metody realizace

vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video, beseda, dotazníky - interwiev

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- ⇒ získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry

Učitel

- ⇒ vedení žáků k ověřování důsledků
- ⇒ poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- ⇒ zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- ⇒ umí kriticky myslet a je schopen hájit svá rozhodnutí

Učitel

- ⇒ kladení otevřených otázek
- ⇒ volný přístup k pomůckám

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- ⇒ umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- ⇒ komunikuje na odpovídající úrovni
- ⇒ umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Učitel

- ⇒ má zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- ⇒ vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu podněcování žáků k argumentaci
- ⇒ vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- ⇒ upevňuje dobré mezilidské vztahy
- ⇒ umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Učitel

- ⇒ hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- ⇒ respektuje názory ostatních
- ⇒ formuje si volní a charakterové rysy
- ⇒ zodpovědně se rozhoduje podle dané situace

Učitel

- ⇒ vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- ⇒ dodávání sebedůvěry
- ⇒ napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- ⇒ vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

5.5.4.2. Učební osnovy - Občanská výchova

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si rozdílnost prožívání času a chápe, čím je rozdílnost způsobena ➤ rozlišuje činnosti, při kterých čas utíká rychle a při kterých pomalu ➤ zdůvodňuje potřebu měření času a vzniku hodin ➤ rozlišuje činnosti možné vykonávat kdykoli nezávisle na ročním období anebo jen v určitý čas 	<p>ÚVOD K VÝUCE OBČANSKÉ VÝCHOVY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Občan, občanství, národnost <p>ČLOVĚK V RYTMU ČASU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Čas v praktickém životě člověka, relativnost času, měření času, letní čas, orloj, relativní vnímání času ◆ Člověk jako nedílná součást přírody, rovnodennost a slunovrat, orientace v čase, kalendář 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje základní funkce rodiny ➤ vyjmenovává typy rodiny ➤ popisuje vlastní role, které v životě zastáváme ➤ umí sestavit rodokmen nejbližší rodiny ➤ uvádí, které faktory mohou mít vliv na rozhodování člověka o volbě životního partnera ➤ vysvětluje za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství a které okolnosti jsou důležité pro uzavření manželství ➤ vyjadřuje, co cítí ke své rodině ➤ uvědomuje si, že v pubertě je fyzická proměna doprovázena i změnami rozumovými a citovými ➤ zamýšlí se nad přístupem rodiny k sexuální výchově dětí ➤ rozpoznává projevy nelidského nepřipustného zacházení ke své osobě ➤ zná důležitá telefonní čísla, kam se obrátit v krizové situaci ➤ vyjmenovává, co vše je potřeba pořídit z rodinného rozpočtu ➤ uvádí příklady vyhovující náhradní rodiny 	<p>RODINNÝ ŽIVOT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodiny ◆ Role, rodokmen ◆ Manželství ◆ Rodinné vazby, funkce rodiny ◆ Vytvoření rodiny, vývoj člověka, biologická funkce rodiny ◆ Bezpečnost dětí ◆ Úloha peněz a majetku v životě člověka ◆ Vliv rodiny na výchovu člověka ◆ Náhradní výchova 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBCĀNSKĀ VÝCHOVA	3	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽĀK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje, jaký význam má základní vzdělání pro vlastní vývoj ➤ vysvětluje proč je třeba své chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu a z něj vyplývajícím pravidlům ➤ uvědomuje si možnosti vlastní spoluúčasti na organizaci života ve škole ➤ umí určit, jaký typ učení u něho převažuje ➤ rozpoznává, co odvádí jeho pozornost ve výuce ➤ zkouší si, jak lze trénovat paměť 	<p>ŽIVOT VE ŠKOLE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vzdělávání - celoživotní proces, školní docházka, systém školství ◆ Pravidla školního života ◆ Umění učit se - zadávání metod učení, odpočinek 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si a umí vyjádřit, co pro něho domov znamená ➤ charakterizuje, čím jsou některé stavby a instituce v obci důležité pro obec, čím jsou významné pro občany ➤ rozumí pojmům státní správa a samospráva ➤ uvědomuje s podíl občanů na řízení obce ➤ vysvětluje, čím je pestrý život na vesnici, co nabízí život ve městě ➤ uvědomuje si svou vlastní odpovědnost za stav životního prostředí v obci 	<p>DOMOV</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Domov, vztah k obci ◆ Podíl občana na životě v obci, státní správa, samospráva ◆ Obecní úřad, zastupitelstvo, rada, rozpočet ◆ Životní prostředí člověka 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí, co je typické pro vlastní region, čím je svérázný ➤ vyjmenovává národnostní menšiny na území ČR ➤ zná státní symboly ČR a jejich význam ➤ popisuje základní funkce jednotlivých složek státní moci 	<p>MĀ VLAST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Odlišnost života v regionech ◆ Český jazyk, cizí jazyk, spisovná a nespisovná čeština ◆ Používání státních symbolů ◆ Typy státní moci 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenovává některá zajímavá míst naší vlasti (pravěká naleziště, Říp) ➤ vlastními slovy vypravuje některé pověsti českého národa, uvádí osobnosti a výrobky, které nás proslavily ve světě ➤ vysvětluje kulturní a historický význam Prahy 	<p><i>HISTORIE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Významné události českých dějin ◆ Umělci, vynálezci, sportovci ◆ Prezidenti ◆ Praha 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává některé projevy lidské nesnášenlivosti (rasismus, xenofobie) a uvědomuje si její závažnost ➤ rozpoznává porušování nebo ohrožování práv dětí ➤ vysvětluje příčiny sociální nerovnosti lidí ➤ rozpoznává jednání, které ohrožuje práva druhých lidí (šikana, zastrašování) ➤ ví, kam se obrátit, když jsou práva porušována ➤ porozumí pojmu kompromis 	<p><i>MINIÚVOD LIDSKÝCH PRÁV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Podobnost lidí ◆ Práva a povinnosti ◆ Konflikt a jeho řešení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje záměrné a nezá- měrné působení ➤ rozlišuje, které chování mezi spolužáky není v pořádku a umí zasáhnout ➤ uvědomuje si vlastní spolu- zodpovědnost týkající se prostředí ve škole ➤ rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek ➤ uvědomuje si vliv skupiny na její členy ➤ uvědomuje si, které pro- středky používáme při ko- munikaci ➤ rozpoznává chyby, kterých se při komunikaci dopouští- me ➤ rozumí pojmům hromadné sdělovací prostředky ➤ přemýšlí, podle čeho jaká médiá si vybíráme 	<p style="text-align: center;">ŽIVOT MEZI LIDMI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Socializace, sociální skupina ◆ Sociální skupiny ◆ Komunikace ◆ Hromadné sdělovací pro- středky 	<p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ řešení problé- mů a rozhod- ovací dovednosti ▪ hodnoty, posto- je a praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si důležitost ob- jektivního pohledu na odlišné kultury ➤ rozlišuje druhy umění ➤ uvědomuje si ,že vnímání krávy je subjektivní ➤ porovnává pravidla nábožen- ských systémů ➤ uvědomuje si, jak může víra ovlivnit život lidí ➤ zamýšlí se nad původem ná- boženství ➤ rozpoznává, jaké chování vyžaduje konkrétní situace ➤ má přehled o kulturních in- stitucích ve svém městě 	<p style="text-align: center;">ČLOVĚK A KULTURA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kultura, etnografie, antropo- logie ◆ Umění ◆ Světová náboženství ◆ Nejstarší formy náboženství ◆ Pravidla slušného chování ◆ Kulturní instituce 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si, kolik zajímavých míst se nachází v naší zemi ➤ zná některé organizace a úřady pro ochranu životního prostředí ➤ zamýšlí se nad působením člověka na přírodu, jeho příčinami i následky ➤ uvědomuje si, že se ochrana životního prostředí týká každého z nás 	<p><i>PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ BOHATSTVÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Přírodní a kulturní památky ◆ Architektonické styly ◆ Organizace pro ochranu životního prostředí 	<p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí pojmem potřeby, statky a služby, peníze ➤ rozlišuje potřeby důležité pro plnohodnotný život od potřeb marnotratných ➤ rozlišuje druhy vlastnictví ➤ zamýšlí se nad významem majetku pro život člověka ➤ umí vysvětlit, co ovlivňuje životní úroveň lidí 	<p><i>MAJETEK V NAŠEM ŽIVOTĚ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Potřeby, druhy potřeb, statky a služby ◆ Funkce peněz ◆ Majetek, druhy majetku ◆ Konzumní společnost, životní úroveň 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé formy státu ➤ rozpoznává, které principy jsou demokratické a které jsou v rozporu s demokracií ➤ vysvětluje význam volebního práva ➤ rozlišuje volby obecní, parlamentní, prezidentské, do EU ➤ uvědomuje si, co ovlivňuje úroveň života v obci 	<p><i>ŘÍZENÍ SPOLEČNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Stát, formy státu ◆ Demokracie ◆ Volby ◆ Možnosti zapojení do veřejného života ◆ Státní správa, samospráva 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vysvětlit, proč je spolupráce mezi zeměmi Evropy důležitá ➤ vyhledává základní informace a zajímavosti o členských státech EU ➤ rozumí pojmům tolerance, intolerance, předsudek, rasismus, xenofobie, diskriminace, antisemitismus ➤ uvědomuje si, jak první dojem a negativní zkušenosti mohou poznamenat naše chování ➤ uvádí příklady činnosti některých mezinárodních organizací (OSN, NATO, UNICEF, UNESCO, WHO) ➤ rozumí pojmům živelní pohroma, terorismu, havárie s únikem nebezpečných látek ➤ umí rozpoznat varovné signály ➤ správně používá telefonní linky tísňového volání 	<p>SVĚT KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Evropská unie ◆ Národnostní menšiny, předsudky ◆ OSN, NATO ◆ Mimořádné události, integrovaný záchranný systém 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasňuje důležitost dodržování lidských práv a nutnost jejich ochrany ➤ uvědomuje si, zda nepřistupujeme k ostatním lidem s nějakými předsudky ➤ přistupuje k ostatním jako k sobě rovným ➤ chápe pojmy svoboda, autorita, morálka ➤ chápe autoritu jako nutnost pro svou ochranu a fungování společného života ➤ rozpoznává, co je dobré a morální 	<p>LIDSKÁ PRÁVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidská práva, Všeobecná deklarace lidských práv ◆ Diskriminace, rasismus, xenofobie, svoboda, autorita ◆ Morálka, svědomí 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přijímá biologické, psychické změny ve svém životě jako přirozené a normální ➤ všímá si rozdílů mezi lidmi, ale přijímá je jako přirozené ➤ vysvětluje obsah pojmu osobnost ➤ poznává sebe sama ➤ učí se rozeznávat své záporné stránky ➤ uvědomuje si své klady ➤ diskutuje o jednotlivých etapách života ➤ začíná si uvědomovat, co od života očekává ➤ vyzkouší si metody posilující sebevědomí ➤ přemýšlí v čem spočívá rozdílnost mezi zdravým a přehnaným sebevědomím ➤ jednoduše charakterizuje jednotlivé typy temperamentu ➤ uvědomuje si rozdílnost reakcí lidí s různým temperamentem ➤ uvědomuje si, co ho motivuje ➤ rozlišuje vyšší a nižší potřeby ➤ uvědomuje si, že vlohy je třeba rozvíjet 	<p>OSOBNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozdíly mezi lidmi, změny biologické, psychické ◆ Osobnost, puberta, adolescence, poznání sebe sama ◆ Představy o budoucnosti, dospělost a stáří ◆ Sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, vůle ◆ Temperament, typy, charakter ◆ Motivy, zájmy, potřeby, hodnoty ◆ Vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference, lidské vztahy ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si součinnost smyslových orgánů při získávání informací ➤ ověřuje si existenci smyslových klamů ➤ procvičuje svou všímavost a představitivost ➤ uvědomuje si chybné tendence při vnímání druhých lidí 	<p>PSYCHICKÉ PROCESY A STAVY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Smyslové poznávání skutečnosti ◆ Rozumové poznávání skutečnosti ◆ Paměť, zapomínání, pozornost ◆ Hra, učení, práce, funkce pravé a levé hemisféry ◆ City 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyzkouší si svou schopnost myšlení, hledání nových způsobů řešení problémů ➤ vyzkouší si různé druhy paměti ➤ zamýšlí se nad tím, co nám ulehčuje pozornost a co ji ztěžuje ➤ hledá odlišnosti mezi jednotlivými druhy činností ➤ zamýšlí se nad tím, jakým způsobem nás učení celý život provází ➤ pokouší se určit, která hemisféra je dominantní ➤ uvědomuje si a pojmenovává své emoce 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává nevýhody agresivního a pasivního jednání ➤ zvažuje výhody asertivního chování pro lepší a snadnější jednání s lidmi ➤ používá vhodné formulace při komunikaci ➤ rozlišuje původce stresu ➤ učí se zvládat stresové situace ➤ zamýšlí se nad svými způsoby řešení konfliktů ➤ nacvičuje užívání tzv.. JÁ-výroku ➤ uvědomuje si, že zdraví je jednotou tělesné i duševní pohody ➤ zamýšlí se nad možnými důsledky našich rozhodnutí týkajících se zdraví (např. užívání návykových látek) 	<p>ČLOVĚK V SOCIÁLNÍCH VZTAZÍCH</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Asertivní, pasivní a agresivní jednání ◆ Stres, konflikt, způsoby řešení životních situací ◆ Tělesné a duševní zdraví 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů na politickém životě ▪ občan, občanská společnost a stát <p>principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBCĀNSKĀ VÝCHOVA	3	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽĀK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se vcítit do života v minulosti a zamýšlí se nad jeho přednostmi i negativy ➤ popisuje základní principy dělby práce v rodině a ve společnosti ➤ rozlišuje výrobní a nevýrobní odvětví ➤ zamýšlí se nad způsoby, kterými se prodávající snaží získat své zákazníky ➤ vykládá podstatu fungování trhu na příkladu chování kupujících a prodávajících ➤ jednoduše vysvětluje propojení firem a domácností ➤ přemýšlí nad základními ekonomickými otázkami 	<p>HOSPODAŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dělba práce ◆ Výrobní a nevýrobní odvětví, sjednávání nákupu statků a služeb ◆ Trh, nabídka, poptávka, cena zboží, ekonomika 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy, poznávání lidí ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ hodnoty, postoje a praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětluje rozdíl mezi právními a morálními normami ➤ procvičuje schopnost spolupráce v rámci třídy ➤ přemýšlí nad konkrétními právními vztahy ➤ rozlišuje osoby právnické a fyzické ➤ pokouší se vyhledat potřebné právní normy v konkrétní situaci ➤ vyhledává informace v Ústavě ČR ➤ uvědomuje si důležitost Ústavy jako nejvyššího právního předpisu ➤ chápe rozdíl mezi poměrným a většinovým zastoupením ➤ seznamuje se s průběhem legislativního procesu ➤ chápe význam a úkoly vlády a prezidenta ČR 	<p>PRÁVNÍ MINIMUM</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Morální a právní normy, následky porušování norem ◆ Právní vztah – účastníci, právní způsobilost, právní řád a systém, předpisy, normy, atd. ◆ Ústava ČR ◆ Zákonodárná moc v ČR, volby ◆ Výkonná moc v ČR ◆ Soustava soudů v ČR ◆ Listina základních práv a svobod, ombudsman ◆ Politické spektrum v ČR, politické strany, volební kampaně ◆ Orány EU 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí rozdílu mezi občanskoprávníma trestním řízením ➤ ví, že základní lidská práva jsou zakotvena v Ústavě ➤ zamýšlí se nad významem odpovědnosti ➤ rozlišuje hlavní principy levicových a pravicových stran ➤ zamýšlí se nad prostředky užívanými ve volebních kampaních ➤ porovnává soustavu orgánů EU 			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává možnosti různých obcí ve vztahu k rozdílným potřebám občanů ➤ vyzkouší si postup při rozhodování v obecním zastupitelstvu ➤ umí se informovat na úřadu ➤ používá vhodné formulace při komunikaci s úřady ➤ procvičuje si písemný projev v kontaktu s úřady ➤ umí se vyjadřovat k dění ve společnosti ➤ ví, jakým způsobem nabýváme občanství ➤ uvědomuje si povinnost prokazovat se platným osobním dokladem ➤ uvědomuje si, že jsme součástí Evropy ➤ seznamuje se s dopadem činnosti EU na osobní život jednotlivce 	<p>OBČAN</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Obec, život v naší obci ◆ Účast občanů na správě obce ◆ Právo volební a petiční ◆ Význam komunálních voleb ◆ Povinnosti úředníků ◆ Vyřizování záležitostí na úřadu ◆ Státní občanství, průkazy totožnosti ◆ Ovlivňování věcí veřejných ◆ Postavení cizinců ČR v EU 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ poznávání lidí ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formy participace občanů na politickém životě ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětluje význam práva ➤ zamýšlí se nad tím, co je právní vztah a co z něho vyplývá ➤ uvědomuje si význam způsobilosti k právům a povinnostem k právním úkonům ➤ vysvětluje, která práva vyplývají z vlastnictví ➤ rozlišuje vlastnictví hmotné a nehmotné ➤ seznamuje se s některými případy získání vlastnictví ➤ uvědomuje si potřebu oprávněného omezení vlastnického práva 	<p>OBČAN A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Význam práva, právní řád ČR, zákony, právní předpisy a normy ◆ Fyzická a právnická osoba ◆ Způsobilost ◆ Ústava ČR a Listina základních práv a svobod ◆ Občanský zákoník ◆ Způsoby nabývání vlastnictví ◆ Majetek a bohatství v žebříčku hodnost ◆ Oprávněné a neoprávněné omezení vlastnického práva ◆ Pojištění ◆ Autorská práva 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje oprávněné a neoprávněné omezování vlastnického práva ➤ vysvětluje význam autorských práv ➤ rozlišuje smluvní vztahy uskutečněné činem, ústně, písemně ➤ diskutuje o možných řešeních konkrétních situací reálného života ➤ zdůvodňuje, kdo a proč je zodpovědný za způsobenou škodu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Občanskoprávní smlouvy ◆ Uzavírání smluv ◆ Zakázka, závazky, pohledávky ◆ Zodpovědnost občanů za způsobenou škodu ◆ Právo na odškodnění 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává protiprávní jednání ➤ porovnává úkoly orgánů právní ochrany a uvádí příklady ➤ vysvětluje význam sankcí ➤ uvědomuje si, že s řadou přestupků se setkáváme v běžném životě ➤ podle obrázků popisuje průběh správního řízení ➤ uvádí příklad některých přestupků ➤ rozumí významu slov navrhovatel, odpůrce ➤ podle obrázků popisuje průběh občanského soudního řízení ➤ rozlišuje přestupky a trestné činy ➤ podle obrázků popisuje, jak probíhá trestní řízení ➤ vysvětluje význam trestů ➤ zamýšlí se nad trestnou činností mladistvých, jejími příčinami a následky ➤ diskutuje o výši hranice základní trestní odpovědnosti 	<p>PRÁVNÍ OCHRANA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Orgány právní ochrany ◆ Dodržování zákonů ◆ Protiprávní jednání, sankce ◆ Správní řízení ◆ Správní orgány ◆ Průběh občanského soudního řízení ◆ Úloha soudů a jejich soustava v ČR ◆ Trestní řízení ◆ Zodpovědnost lidí za vlastní chování ◆ Trestní odpovědnost ◆ Trestná činnost mladistvých ◆ Rozdíl mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává své pracovní a studijní předpoklady a podle toho si vybírá další školu ➤ na příkladech uvádí, co je rozhodující pro volbu vhodné profese ➤ umí vyhledat potřebné informace, kde získat brigádu, zaměstnání ➤ umí napsat životopis ➤ vysvětluje, jak by se měl chovat uchazeč o zaměstnání u přijímacího řízení ➤ zná povinné náležitosti smlouvy, výpovědi 	<p>V PRACOVNÍM POMĚRU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Volba povolání, studijní a jiné předpoklady ◆ Sebepoznávání ◆ Plánování ◆ Profesní a personální poradenství ◆ Pracovní činnost, prostředí, prostředky a předměty ◆ Význam zodpovědné volby povolání pro další život ◆ Hledání zaměstnání ◆ Komunikace se zaměstnavatelem ◆ Služby úřadu práce ◆ Pracovní právo (smlouva, výpověď) ◆ Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy ▪ princip sociálního smíru a solidarity ▪ multikulturalita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zamýšlí se nad významem manželství a rodiny ➤ uvádí výhody a nevýhody manželství a partnerství ➤ přemýšlí o tom, jak stát může rodině pomáhat ➤ učí se diskusi, řešení problémů, snaží se vcítit do pozice rodičů ◆ pokouší se vcítit do pocitů rozvádějících se rodičů a jejich dětí 	<p>RODINA A ZÁKONY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rodina z pohledu práva ◆ Manželství nebo partnerství ◆ Formy pomoci státu rodinám ◆ Výchova, rozvod ◆ Náhradní rodinná péče 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popisuje úlohu státu v ekonomice ➤ diskutuje o otázce, zda má stát zasahovat do ekonomiky ➤ uvádí příklady fungování trhu 	<p>HOSPODAŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ekonomika ◆ Fungování trhu ◆ Státní rozpočet ◆ Daně 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a společnost	OBČANSKÁ VÝCHOVA	3	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje, proč stát potřebuje finanční prostředky ➤ zjišťuje, kde stát získává zdroje příjmů ➤ uvažuje, do jaké míry má stát do života občanů zasahovat ➤ porovnává druhy pojištění ➤ uvádí příklady služeb, které nabízejí banky ➤ hledá možnosti, jak y se dalo využít služeb bank s ohledem na životní situaci ➤ uvádí příklady povinností živnostníka ➤ porovnává podnikání se zaměstnáním 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Poplatník a plátce daně ◆ Sociální politika státu ◆ Druhy pojištění ◆ Pomoc potřebným ◆ Peněžní ústavy ◆ Elektronické bankovníctví ◆ Možnost podnikání v ČR ◆ Živnostenský list ◆ Výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přemýšlí o možném řešení globálních problémových situací současného světa ➤ zamýšlí se nad činnostmi a způsobem života lidí, jejich vlivem na přírodu a okolní svět ➤ uvádí možné příčiny a následky populační exploze ➤ přemýšlí o příčinách válek a ozbrojených konfliktů ➤ uvědomuje si nerovnoměrnost rozmístění obyvatel a rozdělení světového bohatství 	<p>GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Odpovědnost člověka za osud planety ◆ Globální problémy ◆ Člověk a příroda ◆ Ekologie ◆ Globalizace ◆ Populační exploze ◆ Války a ozbrojené konflikty ◆ Humanitární pomoc 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává, co nám pomáhá cítit se dobře, což nám dodává energii ➤ vysvětluje, v čem vidíme smysl života a čeho chceme dosáhnout 	<p>ŽIVOTNÍ PERSPEKTIVY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Smysl života, štěstí v životě, seberealizace 		

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A PŘÍRODA** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A PŘÍRODA**, jimiž jsou **FYZIKA, CHEMIE, PŘÍRODOPIS a ZEMĚPIS**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování. Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **ZEMĚPIS**, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A PŘÍRODA** navazuje na vzdělávací oblast **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi **MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE, ČLOVĚK A SPOLEČNOST, ČLOVĚK A ZDRAVÍ A ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

5.6.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- ⇒ zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- ⇒ potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- ⇒ způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- ⇒ posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

- ⇒ zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- ⇒ porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- ⇒ uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- ⇒ utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.3. FYZIKA

5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **FYZIKA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku:
v 6. až 9. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu FYZIKA je zaměřeno na:

- hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vytváření a ověřování hypotéz
- zkoumání příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy realizace

Metody se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury), samostatné pozorování, krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk příroda: (chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie; přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor; zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel vede žáky:

- ⇒ k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ⇒ k používání odborné terminologie
- ⇒ k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- ⇒ k nalézání souvislostí mezi získanými daty

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel zadává

- ⇒ úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel používá

- ⇒ práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- ⇒ vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel využívá

- ⇒ skupinového a inkluzivního vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- ⇒ navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- ⇒ vede žáky k ochotě pomoci

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- ⇒ podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

5.6.3.2. Učební osnovy - Fyzika

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ví, jaký je rozdíl mezi tělesem a látkou ➤ Ví, v jakém skupenství se mohou látky nacházet a jak se může jejich skupenství měnit ➤ Zná, z čeho jsou látky složeny 	<p>OPAKOVÁNÍ VLASTNOSTI LÁTEK A TĚLES</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Co nás obklopuje ◆ Složení těles ◆ Skupenství látek ◆ Atomy a molekuly ◆ Vlastnosti atomů a molekul 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ rozvoj schopnosti poznávání 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí zapsat správně fyzikální veličinu, její označení, číselnou hodnotu a označení jednotky ➤ Zná jednotky délky, hmotnosti, času, objemu, teploty, hustoty a síly 	<p>VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pojem fyzikální veličiny ◆ Rozměry tělesa (délka a její měření) ◆ Přesnost a chyby měření ◆ Poloha tělesa a její určení ◆ Hmotnost tělesa a její měření ◆ Čas a jeho měření ◆ Pohyb tělesa ◆ Charakteristické veličiny pohybu, závislosti mezi nimi a jejich měření ◆ Objem tělesa a jeho měření ◆ Roztažnost těles a látek ◆ Teplota a její měření ◆ Hustota a její měření <p>LABORATORNÍ PRÁCE</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zná vlastnosti zelektronovaných těles ➤ Zná druhy elektrických nábojů ➤ Zná částice atomu a jejich náboj ➤ Ví, co jsou to vodiče a nevodíče ➤ Zná podstatu blesku a ochranu proti němu 	<p>ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Uvádění těles do elektrického stavu ◆ Elektrický náboj ◆ Model atomu 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Elektroskop a elektrometr ◆ Zdroje elektrického náboje ◆ Elektrické vodiče a nevodiče ◆ Elektrické pole ◆ Tělesa v elektrickém poli ◆ Elektrický výboj, blesk a ochrana proti němu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ví, jak látky je možno zmagnetizovat ➤ Ví, jak pracuje kompas 	<p>MAGNETISMUS</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Magnety a jejich vlastnosti ◆ Působení magnetismu na tělesa ◆ Magnetická indukce a magnetování ◆ Magnetické pole a jeho charakteristika ◆ Magnetické pole Země, kompas 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zná podstatu elektrického proudu ➤ Zná elektrické veličiny a jejich jednotky ➤ Zná účinky elektrického proudu, a které spotřebiče a jak je využívají ➤ Umí nakreslit schéma jednoduchého elektrického obvodu ➤ Zná podmínky vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech ➤ Ví, co je zkrat a jaké je ochrana proti němu ➤ Ví, jak využíváme magnetických vlastností elektrického proudu 	<p>ELEKTRICKÝ OBVOD</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Elektrický proud a elektrické napětí ◆ Zdroje elektrického napětí ◆ Účinky elektrického proudu ◆ Elektrické spotřebiče ◆ Elektrický obvod jednoduchý a složený ◆ Elektrický proud v kapalinách a plynech ◆ Bezpečnost při práci s elektřinou ◆ Zkrat ◆ Magnetické vlastnosti elektrického proudu ◆ Elektromagnet a jeho užití <p>LABORATORNÍ PRÁCE</p>	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zná rozdíl mezi trajektorií a dráhou ➤ Rozlišuje posuvný a otáčivý pohyb ➤ Umí vypočítat průměrnou rychlost, dráhu a čas ➤ Ví, kdy je posuvný pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný 	<p><i>OPAKOVÁNÍ</i></p> <p><i>POHYB TĚLESA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Co je pohyb ◆ Posuvný a otáčivý pohyb ◆ Průměrná a okamžitá rychlost ◆ Měření rychlosti ◆ Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb ◆ Grafické vyjádření pohybu ◆ Dráha rovnoměrného pohybu ◆ Dráha nerovnoměrného pohybu ◆ Výpočet doby rovnoměrného pohybu <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ kreativita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ví, kdy síla působí dotykem a kdy na dálku ➤ Umí znázornit sílu ➤ Zná pojem tíhové síly a jejího působíště na těleso ➤ Ví, kdy síla mění rychlost tělesa a kdy zakřivuje trajektorii ➤ Umí uvést příklady akce a reakce ➤ Ví, kdy se snažíme zvýšit a kdy snížit tlakovou sílu. ➤ Zná druhy tření a jejich význam pro pohyb 	<p><i>SÍLY A JEJICH VLASTNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vzájemné působení těles ◆ Síla ◆ Skládání rovnoběžných sil ◆ Skládání různoběžných sil ◆ Tíhová síla a těžiště ◆ Setrvačnost ◆ Princip akce a reakce ◆ Otáčivý účinek síly ◆ Tlak, tlaková síla ◆ Smykové tření ◆ Valivé tření a odpor prostředí <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ví, jak vzniká a jak se projevuje povrchové napětí kapalin ➤ Ví, jak závisí hustota kapaliny na teplotě, zná výjimky této závislosti ➤ Umí vypočítat tlak p v hloubce h kapaliny 	<p><i>KAPALINY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vlastnosti kapalin ◆ Závislost hustoty kapaliny na teplotě ◆ Kapilární jevy 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zná pojem vztahové síly ➤ Zná podmínky plavání těles ➤ Zná využití Pascalova zákona 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hydrostatický tlak ◆ Spojené nádoby ◆ Archimédův zákon ◆ Plavání těles ◆ Pascalův zákon <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlí podmínky létání balonu, letadla a vrtulníku ve vzduchu 	<p><i>PLYNY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vlastnosti plynů ◆ Atmosférický tlak a jeho měření ◆ Atmosféra Země ◆ Základy meteorologie ◆ Archimédův zákon pro plyny ◆ Přetlak, podtlak, vakuum ◆ Proudění vzduchu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí vysvětlit postavení vesmírných těles při zatmění Slunce a Měsíce ➤ Ví, jak vznikají fáze Měsíce ➤ Ví, jaká zrcadla zvětšují a zmenšují ➤ Ví, jaký obraz vzniká na sítnici oka ➤ Objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich odstranění brýlemi ➤ Umí vysvětlit, jak vzniká duha 	<p><i>SVĚTELNÉ JEVY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Šíření světla a rychlost šíření světla ◆ Stín, polostín ◆ Zatmění Slunce a Měsíce ◆ Fáze Měsíce ◆ Odraz světla na rovinném zrcadle ◆ Kulová zrcadla ◆ Čočky ◆ Zobrazení předmětů čočkami ◆ Oko ◆ Optické klamy ◆ Optické přístroje ◆ Rozklad světla optickým hranolem ◆ Spektrum <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí statickému a dynamickému působení síly ➤ Pochopí, že jen při dynamickém působení síly se může konat práce ➤ Uvědomí si vliv času a nutnost zavedení veličiny výkon ➤ Ovládá výpočet výkonu a práce ➤ Pochopí rozdíl mezi prací a energií ➤ Pochopí, že energie může mít různé formy ➤ Poznává smysl zavedení pojmu polohová a pohybová energie a naučí se je počítat ➤ Na příkladech deformace se seznámí s obecnějším pojmem potenciální energie ➤ Pochopí, že energie se nedá vyrobit, ani se neztrácí, dochází jen k její přeměně ➤ Uvědomí si nemožnost existence perpetuum mobile ➤ Uvědomí si, že většina energie využívaná na Zemi má původ v jaderné energii Slunce ➤ Seznámí se s jednoduchými stroji fyzikálními, procvičí si moment síly a podmínky rovnováhy na jednoduchých strojích 	<p style="text-align: center;">OPAKOVÁNÍ PRÁCE A ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce ◆ Výkon ◆ Energie ◆ Polohová a pohybová energie ◆ Přeměna energie ◆ Zákon o zachování energie ◆ Perpetuum mobile ◆ Účinnost ◆ Jednoduché stroje fyzikální <p style="text-align: center;">LABORATORNÍ PRÁCE</p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poznává, že vnitřní energie se skládá z pohybové a potenciální energie atomů a molekul ➤ Seznámí se s další fyzikální veličinou teplem a jejími jednotkami ➤ Pochopí, závislost předaného tepla na hmotnosti tělesa, látce tělesa a rozdílu teplot ➤ Poznává, že teplota látky se zvyšuje také konáním práce (Joulův pokus) ➤ Osvojí si výpočet výsledné teploty pomocí kalorimetrické rovnice ➤ Identifikuje tepelné vodiče a izolanty ➤ Pochopí, jak se teplo šíří v různých látkách ➤ Pochopí princip účinnosti základních tepelných motorů ➤ Pojmenuje amorfní látky ➤ Umí určit skupenské teplo při změně skupenství ➤ Seznámí se s látkami, které přímo přecházejí ze skupenství pevného do plynného a naopak ➤ Dokáže vysvětlit vznik jinovatky, námrazy 	<p style="text-align: center;">TEPELNÉ JEVY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vnitřní energie tělesa ◆ Teplo ◆ Změna vnitřní energie tělesa konáním práce ◆ Kalorimetrická rovnice ◆ Vedení tepla ◆ Šíření tepla prouděním a zářením ◆ Tepelné motory ◆ Skupenské přeměny ◆ Tání a tuhnutí ◆ Vypařování a kapalnění ◆ Var ◆ Sublimace a desublimace <p style="text-align: center;">LABORATORNÍ PRÁCE</p>	<p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ kreativita <p style="text-align: center;">EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p style="text-align: center;">EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Označí pružná a nepružná tělesa ➤ Rozezná periodické a harmonické kmitavé pohyby ➤ Rozezná tlumené a netlumené kmity ➤ Ví, co je to rezonance ➤ Pochopí rozdíl mezi přenosem energie pohybujícími se tělesy a přenosem energie vlněním ➤ Dokáže rozlišit vlnění příčné a podélné ➤ Dokáže určit, kterými prostředími se tato vlnění šíří 	<p style="text-align: center;">ZVUKOVÉ JEVY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vlastnosti pružných těles ◆ Kmitavý pohyb ◆ Kmitání pružných těles ◆ Vlnění příčné a podélné ◆ Zvuk a jeho zdroje ◆ Šíření zvuku ◆ Ultrazvuk a infrazvuk ◆ Vnímání zvuku, hlasitost ◆ Záznam a reprodukce zvuku <p style="text-align: center;">LABORATORNÍ PRÁCE</p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže rozlišit hudební zvuky a nehudební zvuky, výšku a barvu tónu ➤ Rozlišuje rozdíl mezi ultrazvukem a infrazvukem ➤ Pochopí principy záznamu a reprodukce zvuku a digitálního zpracování zvuku 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definuje jednotku elektrického náboje ➤ Poznává, že všechny náboje lze vyjádřit násobkem elementárního náboje ➤ Získá představu o jednotce elektrického proudu: ampér ➤ Seznámí se se základními zdroji elektrického proudu ➤ Seznámí se s tematickou značkou ampérmetru a naučí se přístroj zapojovat do obvodu ➤ Poznává závislost proudu, procházejícího vodičem na napětí (Ohmův zákon) a základní vlastnost vodiče elektrický odpor ➤ Naučí se používat voltmetr ➤ Seznámí se se základní součástí elektrických obvodů s rezistorem ➤ Pochopí závislost odporu na délce, průřezu a materiálu, z něhož je rezistor zhotoven ➤ Pochopí růst odporu kovových vodičů s rostoucí teplotou ➤ Naučí se základní pravidla a vzorce pro určování výsledného odporu při paralelním a sériovém zapojení ➤ Pochopí pojmy výkon a příkon ➤ Seznámí se s částmi tepelné a jaderné elektrárny ➤ Poznává principy základních elektrických spotřebičů 	<p style="text-align: center;"><i>ELEKTRICKÝ PROUD</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Elektrický náboj ◆ Elektrický proud a jeho příčiny ◆ Měření elektrického proudu ◆ Ohmův zákon ◆ Elektrický odpor a jeho závislost na teplotě ◆ Reostaty, potenciometry ◆ Zapojování zdrojů elektrického proudu ◆ Výkon elektrického proudu ◆ Elektrická energie ◆ Výroba elektrické energie ◆ Jak pracují elektrické spotřebiče <p style="text-align: center;"><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>	◆	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prakticky využívá poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku, kterou prochází proud ➤ Prakticky využívá poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí přímého vodiče a cívky na vznik indukovaného napětí ➤ Ověří existenci elektrického pole a dokáže charakterizovat elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso ➤ Rozliší vodič, polovodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností ➤ Objasnit a dodržovat pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními 	<p><i>ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Působení magnetického pole na vodič, kterým prochází elektrický proud ◆ Vzájemné působení vodičů, kterými prochází elektrický proud ◆ Magnetická indukce ◆ Magnetický indukční tok a jeho charakteristika ◆ Elektromagnetická indukce ◆ Vlastnosti střídavého proudu ◆ Generátory elektrického proudu ◆ Transformace a přenos elektrické energie ◆ Vznik třífázového proudu ◆ Elektrické kmity ◆ Proměnné elektromagnetické pole a elektromagnetické vlny ◆ Elektrické motory ◆ Zásady bezpečnosti a postup při úrazech elektrickým proudem <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ kreativita <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obecně charakterizuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic a objasní jeho podstatu u kovů (usměrněný pohyb volných elektronů), kapalin (pohyb iontů), plynů (pohyb volných elektronů a iontů), polovodičů (pohyb volných elektronů a děr) ➤ objasnit podstatu PN přechodu, podstatu stavby a funkce polovodičové diody a zapojit ji v závěrném a propustném směru do obvodu 	<p><i>VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V POLOVODIČÍCH</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Elektronová a děrová vodivost ◆ Vliv příměsí v polovodičích ◆ Přechod PN ◆ Dioda ◆ Tranzistor jako spínač a zesilovač ◆ Integrovaný obvod ◆ Využití polovodičových součástek ◆ Jak pracuje rádio a televize <p><i>LABORATORNÍ PRÁCE</i></p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdůvodní přínos Bohrova modelu pro rozvoj atomistiky ➤ Identifikuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic ➤ charakterizuje jaderné záření a způsoby ochrany před ním 	<p>ATOMY A ZÁŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Historie objevu atomu a jeho struktury ◆ Model atomu ◆ Jádro atomu ◆ Záření z elektronového obalu ◆ Jaderné síly ◆ Radioaktivita ◆ Využití radioaktivity ◆ Bezpečnost při práci radioaktivním materiálem 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje jadernou energii (jako energii nukleonů jádra atomu) ➤ charakterizuje radionuklidy a uvede jejich rozdělení na přirozené a umělé ➤ charakterizuje štěpení jádra atomu jako jeho rozpad na více částí ➤ charakterizuje řetězovou reakci a uvede hlavní části jaderné elektrárny 	<p>JADERNÁ ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Jaderná reakce ◆ Řetězová reakce ◆ Jaderný reaktor ◆ Jaderná elektrárna ◆ Termonukleární reakce 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ kvalifikovaně objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ➤ umí se orientovat v mapě hvězdné oblohy a využívat ji k orientaci na obloze (vyhledat podle ní na obloze význačné nebeské objekty) 	<p>VESMÍR</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Slunce ◆ Kamenné planety ◆ Malá tělesa a Pluto ◆ Kellerovy zákony ◆ Vznik a vývoj hvězd ◆ Zánik hvězd ◆ Galaxie ◆ Sluneční a hvězdný čas ◆ Souhvězdí 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	FYZIKA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí charakterizovat pojem oběžné doby planety a pojmy hvězdného a slunečního dne ➤ umí charakterizovat hvězdy jako vesmírná plynná tělesa, v nichž je vysoký tlak a teplota a která vysílají záření vznikající při slučování jader atomů, jež ve hvězdách probíhá ➤ umí charakterizovat Slunce jako hvězdu 			

5.6.4. CHEMIE

5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět *CHEMIE* se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku:
2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *CHEMIE*:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy realizace

Užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: - frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, práce ve skupinách, demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A PŘÍRODA a z části s MATEMATIKOU**.

Např.:

- *ZEMĚPIS* - surovinové zdroje chemického průmyslu,
- *PŘÍRODOPIS* - význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví,
- *FYZIKA* - vlastnosti látek,
- *MATEMATIKA* - chemické výpočty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel :

- ⇒ vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- ⇒ vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- ⇒ dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel:

- ⇒ předkládá problémové situace související s učivem chemie
- ⇒ dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- ⇒ dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- ⇒ vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- ⇒ vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- ⇒ klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel:

- ⇒ vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- ⇒ podněcuje žáky k argumentaci
- ⇒ zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel:

- ⇒ zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- ⇒ podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- ⇒ vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel:

- ⇒ společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- ⇒ vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel:

- ⇒ vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- ⇒ vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- ⇒ zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

5.6.4.2. Učební osnovy - Chemie

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) ➤ rozliší fyzikální a chemický děj ➤ určí společné a rozdílné vlastnosti látek ➤ zná zásady bezpečné práce ➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost ➤ posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí ➤ dovede poskytnout 1. pomoc ➤ zná tel. číslo záchr. služby, umí přivolat pomoc ➤ rozlišuje a pojmenuje druhy směsí a chemické látky ➤ zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasyčený ➤ zná vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění ➤ zná příklady z praxe ➤ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ➤ zná princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace ➤ prakticky provádí filtraci a destilaci ve školních podmínkách ➤ navrhne vhodný postup k oddělování složek směsí ➤ rozliší různé druhy a význam vod podle užití a znečištění ➤ zná hygienické požadavky na pitnou vodu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje ◆ bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech ◆ směsi různorodé a stejnorodé ◆ roztoky, složení roztoků ◆ oddělování složek směsí ◆ voda ◆ vzduch ◆ atom, molekula, ionty 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetence ▪ řešení problémů a rozhodovací doved ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ jsme Evropané 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti ➤ zná hlavní znečišťovatele pitné vody ➤ zná procentový obsah hlavních složek vzduchu ➤ umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny ➤ zná hlavní znečišťovatele vzduchu ➤ umí vysvětlit vznik a význam inverze a smogu ➤ navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění ➤ používá pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo ➤ zná vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu ➤ s PSP umí nakreslit schéma atomu ➤ umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a molekulou ➤ rozlišuje české názvy a značky chemických prvků (H, Li, Na, K, e, Mg, Ca, a, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar) ➤ orientuje se v PSP ➤ s pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak ➤ zná princip uspořádání prvků v PSP 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ chemické prvky ◆ periodická soustava prvků (PSP) ◆ chemické sloučeniny ◆ chemická vazba ◆ chemické reakce ◆ zákon zachování hmotnosti ◆ jednoduché anorganické sloučeniny ◆ halogenidy 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálního sdělení a reality ▪ fungování vlivu médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zařadit prvek do skupiny a periody PSP ➤ umí vyhledat prvek podle skupiny a periody PSP ➤ rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti ➤ zná znění a význam periodického zákona ➤ zná pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi prvkem a sloučeninou ➤ určí počet atomů ve vzorci ➤ zná pojem elektronegativita ➤ umí vyhledat elektronegativitu prvku v PSP ➤ určí charakter chemické vazby podle elektronegativity ➤ zná význam symbolů v chemické rovnici ➤ umí zapsat slovně popsaný chemický děj chemickou rovnicí ➤ umí zapsat jednoduché rovnice (hoření C, S apod.) ➤ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání ➤ zformuluje a užívá zákon zachování hmotnosti ➤ dokáže opravit špatně vyčíslenou rovnici ➤ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu ➤ dokáže vyčíslit jednoduchou rovnici 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ oxidy ◆ kyselost a zásaditost roztoků, pH ◆ kyseliny ◆ hydroxidy ◆ neutralizace 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ➤ umí vysvětlit pojem halogenid ➤ zná pravidla názvosloví halogenidů ➤ umí vytvořit vzorec z názvu a naopak ➤ zná význam a užití NaCl ➤ umí vysvětlit pojem oxid, zná pravidla názvosloví oxidů, umí vytvořit vzorec z názvu a naopak - zná význam a užití CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, CaO ➤ zná pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid ➤ podle elektronegativity určí kyselinotvorný a zásadotvorný oxid ➤ orientuje se na stupnici pH ➤ zná rozmezí pH kyselin a zásad ➤ zná pojem pH indikátor ➤ změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi ➤ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet ➤ umí vysvětlit pojem kyselina ➤ zná pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých ➤ umí vytvořit vzorec z názvu a naopak ➤ zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ ➤ zná zásady bezpečné práce s kyselinami ➤ zná postup ředění H₂SO₄ konc. ➤ umí poskytnout první pomoc při poleptání 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ soli 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku ➤ rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený ➤ zná obecné vlastnosti uhlovodíků ➤ umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků ➤ C₁ - C₁₀ ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ➤ zná pojmy alkan, alken, alkin, aren ➤ umí napsat molekulové, racionální a strukturální vzorce C₁ -C₁₀ ➤ umí sestavit model uhlovodíků C₁ -C₁₀ ➤ umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb ➤ zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu ➤ zná pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly ➤ zná pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek ➤ umí odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků ➤ umí zařadit derivát podle charakteristické skupiny ➤ zná význam freonů ➤ zná vlastnosti a užití teflonu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ halogenderiváty uhlovodíků ◆ alkoholy, fenoly ◆ karbonylové sloučeniny ◆ karboxylové kyseliny ◆ makromolekulární chemie ◆ přírodní sloučeniny 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálního sdělení a reality ▪ fungování vlivu médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu ➤ zná pojem vícesytný alkohol ➤ umí vysvětlit rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh ➤ zná podstatu alkoholového kvašení ➤ zná princip výroby destilátů ➤ zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka ➤ zná vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu ➤ zná karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu ➤ zná pravidla bezpečné práce ➤ zná vzorec, význam, užití kyseliny mravenčí, kyseliny octové ➤ zná pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny ➤ umí zapsat obecné schéma neutralizace karb. kyseliny a obecné schéma esterifikace ➤ rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny ➤ zná pojmy monomer, polymer, makromolekula ➤ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů ➤ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu ➤ zná rozdělení a vlastnosti sacharidů (mono-, oligo-, poly-) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ sacharidy ◆ tuky ◆ bílkoviny ◆ Enzymy, hormony a vitamíny ◆ plasty a umělá textilní vlákna 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam ➤ zná podstatu diabetes ➤ umí provést důkaz glukózy a škrobu ➤ rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe ➤ rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe ➤ zná schéma rovnice vzniku tuků ➤ zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu ➤ zná princip a význam ztužování tuků ➤ zná princip zmýdelnění ➤ umí vysvětlit rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí ➤ zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam ➤ zná princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu ➤ zná význam DNA, RNA ➤ zná faktory poškozující bílkoviny ➤ umí vyjmenovat některé z funkcí bílkovin ➤ zná význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E ➤ zná zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě ➤ zná zásady zdravé výživy ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí ➤ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ chemie v životě člověka (léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny) 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	CHEMIE	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná rozdělení plastů podle vlastností ➤ zná běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnosti a užití ➤ zná význam recyklace plastů ➤ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka ➤ zná významné chemické závody v ČR ➤ zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. ➤ zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání ➤ zná schéma výroby cukru, papíru, piva, skla, porcelánu a keramiky ➤ zná význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení ➤ zná názvy běžně užívaných hnojiv a stavebních materiálů 			

5.6.5. PŘÍRODOPIS

5.6.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *PŘÍRODOPIS* se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku: 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *PŘÍRODOPIS*:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy realizace

Užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: - frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), přírodovědné vycházky s pozorováním, krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět *PŘÍRODOPIS* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti ČLOVĚKA PŘÍRODA:

- *CHEMIE* : ochrana životního prostředí - chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- *FYZIKA* : fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- *ZEMĚPIS* : rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Učitel vede žáky:

- ⇒ k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ⇒ ke správnému používání odborné terminologie
- ⇒ k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- ⇒ k nalézání souvislostí

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel

- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- ⇒ zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel zadává

- ⇒ práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- ⇒ vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- ⇒ umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel

- ⇒ využívá skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- ⇒ navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Učitel

- ⇒ vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- ⇒ učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

5.6.5.2. UČEBNÍ OSNOVY - PŘÍRODOPIS

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se v názorech na vznik Země i života (stvoření, vývoj). ➤ Rozlišuje vybrané organické a anorganické látky (bílkoviny, cukry, tuky, voda, vzduch, kyslík, dusík, uhlík). ➤ Odlišuje atmosféru, hydrosféru, vysvětluje funkci ozonoféry pro trvání života organismů na Zemi. ➤ Vysvětluje význam Slunce, vody, kyslíku a oxidu uhličitého pro život na Zemi. 	<p>ZEMĚ A ŽIVOT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Různé názory lidí na vznik života. ◆ Vznik atmosféry, hydrosféry. ◆ Slunce - zdroj energie pro život (světlo, teplo). ◆ Vznik prvních buněk a podmínky jejich života. ◆ Fotosyntéza (elementární princip). ◆ Ozonoféra a její význam pro život. ***** ◆ Vyhledávání literatury s popisem vzniku Země a života, diskuse. ◆ Jednoduché pokusy s organickými a anorganickými látkami (např. hoření, rozpustnost). <p>ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Další látky na Zemi 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberealizace a sebeorganizace ▪ kreativita ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zachází s lupou a mikroskopem (připravuje mikroskopické preparáty), kreslí jednoduchá schémata živočišné a rostlinné buňky, popisuje a vysvětluje jejich různé způsoby výživy. ➤ Vysvětluje základní projevy života (v jednobuněčných organismech) a dokládá je příklady. 	<p>JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Bakterie, stavba těla a význam ◆ Tlení, hnití jako následky činností bakterií a hub. ◆ Půdní, hnilobné bakterie jako příklady reducentů, soužití bakterií ve střevech savců a kořenech rostlin (bobovité), choroboplodné bakterie - příklad cizopasníků. ◆ Význam hygieny. ◆ Rostlinné části planktonu jako zdroje potravy jiných organismů. ◆ Krásnoočko (fotosyntéza, dýchání, dělení); princip výživy (s fotosyntézou i bez ní). ◆ Pojem producent. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Popisuje stavbu těla a život zrněny, (včetně principu fotosyntézy), trepky, krásnoočka zeleného, bakterií (půdní, hnilobné, cizopasně), kvasinky (v pečivu, víně). ➤ Objasňuje pojmy prvok, jednobuněčný organismus, společenstvo, reducent, producent, konzument, cizopasník, biologie 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kolonie - možný přechod k mnohobuněčným živočichům (např. váleč). ◆ Poznávání přírody (lupa, mikroskop). ◆ Zrněnka jako příklad rostlinné buňky (stavba), základní projevy života a jejich realizace v buňce (přijímání potravy a její přeměna, dýchání, rozmnožování). ◆ Nálevníci, jejich srovnávání s rostlinnou buňkou. ◆ Trepka (pohyb, rozmnožování). ◆ Pojem konzument. ◆ Měňavka, živočišná část planktonu. ◆ Potravní pyramidy. ◆ Kvasinky a jejich význam ◆ Pozorování řas a rostlinných buněk (lupou, mikroskopem). ◆ Pozorování nálevníků, srovnání s buňkou rostlin. ◆ Pokusy s fotosyntézou. ◆ Pozorování kynutí těsta, množení kvasinek (pod mikroskopem.) <p>Rozšiřující učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozsivky, sinice, viry. ◆ Biosféra. ◆ Možnosti přeměny soužití v cizopasnictví při zhoršených životních podmínkách (u bakterií). 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystém ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozoruje projevy života členovců. ➤ Provádí záznam pozorování a schematické znázornění pozorovaného objektu. ➤ Vysvětluje otázku "škodlivosti a užitečnosti" organismů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Různost způsobů výživy členovců, (přizpůsobení pohybu, přijímání potravy); dýchací soustava, rozmnožování, orientace v prostředí, obranné mechanismy. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Škůdci a otázka "škodlivosti a užitečnosti"; biologická rovnováha, biologické postupy proti škůdcům. ◆ Životní prostředí hmyzu (přizpůsobivost a obrovská rozmnožovací schopnost). ◆ Užitečné a chráněné druhy hmyzu. ◆ Necitlivé zásahy člověka do přírody a jejich vliv na hmyz. ***** ◆ Pozorování řas, hub, kroužkovců (výběr). ◆ Určování jednotlivých druhů korýšů, pavouků, sledování trvalých mikroskopických preparátů (výběr). ◆ Pozorování stavby těla a reakcí různých druhů hmyzu, mikroskopování částí jejich těl (výběr). ◆ Zhotovování mikroskopických preparátů částí těl členovců, pozorování trvalých preparátů. ◆ Ekologické hry. ◆ Vypěstování plísně hlavičkové nebo jiné plísně, její pozorování. ◆ Určování hub. <p><i>Rozšiřující učivo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hnědé a červené řasy. ◆ Měkkýši v dávných dobách. ◆ Ploštěnci, hlísti, buchanky, perlůčky, mořští korýši. ◆ Stavby těla členovců ve srovnání s korýši a kroužkovci; entomologie. ◆ Zařazování organismů do systému. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozoruje lupou a mikroskopem mechy a jejich části (např. náznaky cévních svazků). ➤ Rozlišuje základní orgány vyšších rostlin - mechů (lodyžka s lístky), kapradin (kořen, podzemní stonek, list), rozlišuje dřevní a lýkovou část jejich cévních svazků. ➤ Objasňuje pojem vyšší rostliny (v porovnání s nižšími rostlinami). ➤ Vysvětluje význam prvohorních ekosystémů pro vývoj dalšího života i pro dnešní dobu (černé uhlí, zkameněliny). 	<p style="text-align: center;">VYŠŠÍ ROSTLINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Přejít na rostlin na souš. ◆ Stavba těl mechů (lodyžka s lístky, přichytná vlákna) a jejich funkce (získávání živin a vody, dýchání). ◆ Rozmnožování a význam mechů (výtrusy, zadržování vody, obrana před erozí půdy, zvlhčování vzduchu). ◆ Praveké kapradiny (prvohorní lesy, ekosystém). Dnešní kapradiny (stavba těla, výtrusnice, výtrusy) ◆ Pletiva, orgány, dřevní a lýková část cévních svazků. ◆ Plavuně (stavba těla); chráněné rostliny. <p style="text-align: center;">*****</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Poznávání mechů, mikroskopování částí jejich těl. ◆ Pozorování výtrusnic a výtrusů kapradin (mikroskopování, práce s lupou). ◆ Příprava preparátu s příčným řezem řápkem listu kapradiny (pozorování cévních svazků). ◆ Určování některých léčivých a chráněných rostlin rostoucích v regionu. ◆ Jednoduché schematické kresby částí rostlin. <p style="text-align: center;">ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Plavuně, přesličky a kapradiny v prvohorách. ◆ Různé druhy kapradin, léčivých rostlin a chráněných rostlin, jejich význam. 	<p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberealizace a sebeorganizace ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p style="text-align: center;">EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ jsme Evropané <p style="text-align: center;">EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje rozdíl mezi strunatci (struna hřbetní), a obratlovci (obratle). ➤ Kreslí jednoduché náčrty těla ryby, popisuje stavbu a funkci vnitřních orgánových soustav a srovnává je s bezobratlými; vysvětluje přizpůsobení ryb prostředí. ➤ Určuje vybrané ryby (např. pstruh obecný, lipan podhorní, lín obecný, ouklej obecná, sumec velký, okoun říční, sled obecný, sardinka obecná, makrela obecná, treska velká). ➤ Srovnává diakritické znaky různých druhů ryb, zjišťuje jejich odlišnosti ve srovnání s obojživelníky, hodnotí význam obojživelníků v přírodě, určuje vybrané zástupce a vysvětluje důvody jejich ochrany. ➤ Porovnává obojživelníky s plazy (vnější a vnitřní stavba). ➤ Určuje vybrané druhy našich i jinde žijících plazů (např. želva bahenní, krokodýl nilský, aligátor severoamerický, ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka obojková, zmije obecná, kobra indická, hroznýš královský). ➤ Poskytuje první pomoc při uštknutí hadem. 	<p>PRVNÍ SKUPINY STRUNATCŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Původ názvu strunatci, obratlovci. ◆ Stavba těla ryb (kostra, tkáň, orgán, orgánová soustava) a jejich přizpůsobení prostředí; život, ryb, jejich vývin, rozmnožování. ◆ Naše nejběžnější ryby. ◆ Čistota vod. ◆ Přizpůsobení obojživelníků prostředí, stavba jejich těla, ochrana. ◆ Stavba těla a třídění plazů, jejich přizpůsobení prostředí. ◆ První pomoc při uštknutí hadem. ◆ Pozorování částí těl ryb (ploutve, šupiny, kosti, kůže, plynový měchýř). ◆ Mikroskopování tkání ryb, obojživelníků, plazů. ◆ Pozorování života ryb, obojživelníků, plazů. ◆ Ekologické hry (např. předvádění pohybu, vzájemné vztahy organismů, určování, kvízy, soutěže). <p>◆</p> <p>ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pravěké ryby, lalokoploutvé ryby, dvojdyšné ryby (možnost obojího dýchání). První obojživelníci. ◆ Dávní plazi. ◆ Další druhy ryb, obojživelníků, plazů (při použití klíče k určování nebo atlasů). ◆ Určování ryb, obojživelníků, plazů podle diakritických znaků (druhy). ◆ Naše rybníkářství. ◆ Cizokrajní plazi. 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Určuje vybrané druhy jehličnanů (např. jalovec obecný, zerav západní, modřín opadavý, jedle bělokorá, borovice černá). ➤ Vysvětluje význam lesa pro přírodu i pro lidstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Nahosemenné rostliny ◆ Příprava sbírek vzorků dřev. ◆ Určování běžných druhů nahosemenných rostlin. ◆ Kreslení nebo fotografování částí lesa nebo samostatně rostoucích jehličnatých stromů. <p><i>ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Cykasy. ◆ Třetihorní nahosemenné rostliny, jejich vznik a význam. ◆ Užití různých dřev (např. smrk, jedle, modřín). ◆ Rozlišování semen jehličnanů a jejich stavby (s uvedením příkladů). ◆ Určování dalších nahosemenných rostlin (např. zeravec východní, tis červený, borovice vejmutovka). 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Určuje běžné ptáky, zejména žijící v regionu. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozoruje, kreslí a popisuje ptačí pera, skořápky vajec, popisuje stavbu těl ptáků (vnější a vnitřní), porovnává je s dalšími obratlovci, rozlišuje zdroje potravy ptáků (potravní řetězce, potravní pyramidy). 	<p><i>PTÁCI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ První ptáci (Archeopteryx) - ilustrace. ◆ Stavba ptačích těl, život ptáků, (potrava, výchova mláďat, přizpůsobení prostředí). ◆ Škodlivé látky. ◆ Chování ptáků jako příklad etologie (orientace v prostředí, potravní chování, komunikace, sociální chování, ptačí tahy). ◆ Biologická rovnováha. ◆ Život a význam některých druhů ptáků (např. labuť velká, racek chechtavý, čáp bílý, skřivan polní, havran polní, konipas luční, výr velký, jestřáb lesní, strakapoud velký, kavka obecná, vrabec domácí, holub) 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje nebezpečí škodlivých látek pro ptáky, objasňuje principy biologické rovnováhy a cesty jejího narušování. ➤ Charakterizuje výrazné etologické rysy ptáků (komunikace, sociální chování; ptačí tahy). ➤ Vysvětluje pojmy ekologie a etologie, biologická rovnováha 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozorování ptačího peří, kostí, vajíček (vnitřní složení, zkouška na uhličitán vápenatý). ◆ Pozorování života ptáků v přírodě (např. přilet stěhovavých ptáků, stavba hnízd, výchova mláďat). ◆ Mikroskopování tkání ptáků (trvalé preparáty). ◆ Ekologické hry. <p><i>ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vývojové mezičlánky mezi plazy a ptáky. ◆ Denní aktivita ptáků. ◆ Ptačí let, hnízdění ptáků, ochrana před dravci (přízpusobení). ◆ Řády ptáků (diakritické znaky) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Popisuje květ (okvětí, kalich, koruna, tyčinky, pestík). ➤ Rozlišuje některá květenství (např. klas, úbor, okolík). ➤ Vysvětluje pojmy nahosemenné, krytosemenné, jednoděložné, dvouděložné, jednodomé a dvoudomé rostliny (uvádí charakteristické příklady). ➤ Určuje běžné druhy bylin a dřevin krytosemenných rostlin ze svého okolí. ➤ Pracuje s atlasy k určování rostlin (případně s klíči k určování). ➤ Uvádí základní údaje o významu a pěstování hospodářsky významných rostlin (zejména obilniny, lilek brambor, druhy zeleniny, ovocné dřeviny). ➤ Rozlišuje druhy stonků (stéblo, stvol, lodyha, kmen), popisuje a kreslí jejich stavbu. 	<p><i>KRYTOSEMENNÉ ROSTLINY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Základní orgány rostlin. ◆ Kořen, jeho tvary a druhy. ◆ Stonek (rozlišení, oddenek, odlišná stavba stonků, růst). ◆ List - stavba, tvary, funkce; fotosyntéza, dýchání. ◆ Rozmnožování rostlin, semena a plody. ◆ Květy jako přeměněné listy (stavba květů s okvětím, kališními a korunními lístky). ◆ Pojem krytosemenná rostlina. ◆ Opylení, oplození, semeno, plod. ◆ Rostliny jednoděložné, dvouděložné, jednodomé, dvoudomé (rozdíly). ◆ Rostliny v dosud známých ekosystémech a jejich přízpusobení prostředí. ◆ Třídění rostlin, doplnění pojmu "čeled". 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Připravuje mikroskopické preparáty příčného řezu stonkem jednoděložných a dvouděložných bylin. ➤ Kreslí a popisuje list. ➤ Vysvětluje, které látky rostlina přijímá a které vznikají při fotosyntéze a dýchání. ➤ Rozlišuje některá semena a plody nahosemenných rostlin a popisuje jejich složení (případně kreslí). ➤ Vysvětluje funkci zoologických a botanických zahrad. ➤ Zdůvodňuje nutnost ochrany přírody. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Příklady některých čeledí, v nich vybraných druhů rostlin. (např. pryskyřníkovité, hvězdčovitité, růžovité, brukvovité, miříkovité, lilkovité, bobovité, vrbovité, břizovité, lipnicovité, amarylkovité). ◆ Hospodářsky důležité rostliny (např. obilniny, lilek brambor, řepka olejka, ovocné dřeviny). ◆ Ochrana přírody, botanické a zoologické zahrady. ◆ Přírodní parky a další chráněná území v České republice. ***** ◆ Rozbory květů. ◆ Určování rostlin (atlasy, případně i klíče). ◆ Příprava herbářů. ◆ Pozorování částí květů lupou i pod mikroskopem. ◆ Pozorování přírody (např. hustota výskytu druhů, zastoupení druhů, vztahy rostlin apod.) ◆ Soutěže v určování rostlin, hry, kvízy. ◆ Sledování přizpůsobení rostlin v daném ekosystému např. travní společenstva. ◆ Pěstování vybrané rostliny, srovnávací pokusy. <i>Rozšiřující učivo</i> ◆ Přeměny stonku (úponky, trny). ◆ Rostliny cizích zemí (např. bambus, cukrovník lékařský). ◆ Další hospodářsky důležité rostliny (regionální přístup). 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí základní skupiny obratlovců a příklady jejich představitelů ➤ vysvětluje význam jednotlivých orgánových soustav a jejich vzájemných souvislostí ➤ vysvětluje utváření orgánových soustav z vývojového hlediska a z hlediska vztahů k prostředí a ke způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé způsoby rozmnožování obratlovců ➤ uvědomuje si různou složitost chování obratlovců ➤ ví o hospodářském významu obratlovců, o ohrožení mnoha druhů a o jejich ochraně 	<p style="text-align: center;">STAVBA A FUNKCE TĚL OBRATLOVCŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přehled jednotlivých tříd obratlovců a výběr typových organismů: ryby (kapr obecný), obojživelníci (skokan zelený), plazi (ještěrka obecná), ptáci (kur domácí), savci (králík domácí) ◆ srovnání orgánových soustav obratlovců ◆ jejich stavby a funkce ◆ řízení činnosti obratlovců a jejich vztahů k prostředí ◆ rozmnožování a vývin jedince, péče o potomstvo ◆ průběh života obratlovců - základy etologie ◆ ohrožení a ochrana obratlovců <p style="text-align: center;">ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zajímavosti o vnitřní stavbě těl obratlovců ◆ zajímavosti z etologie obratlovců ◆ příklady ohrožených druhů obratlovců a informace o jejich způsobu života a ochraně 	<p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy, komunikace ▪ kooperace a kompetice <p style="text-align: center;">EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ jsme Evropané <p style="text-align: center;">EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p style="text-align: center;">MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p style="text-align: center;">MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ 	
	<p style="text-align: center;">BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ postavení člověka v přírodě, jednotný základ lidstva, rozšíření lidské populace ◆ orgánové soustavy člověka - jejich stavba a funkce: soustava opěrná a pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kůže, smyslové orgány, řídicí orgány - nervová a smyslová soustava 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vzájemné vztahy jednotlivých orgánů, vlivy prostředí na jejich funkci ➤ ochrana zdraví, nebezpečí poškození jednotlivých částí lidského organismu ➤ zásady první pomoci ➤ styk člověka s prostředím, zpětná vazba ➤ vyšší nervová činnost: myšlení, paměť, řeč, ➤ aktivní vztahy člověka k prostředí, hierarchie životních hodnot ➤ hygiena, vlivy kouření, alkoholu drog, zneužívání léků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ zdraví a nemoc: vnější a vnitřní faktory ovlivňující lidský život (prostředí a dědičnost) ◆ rozmnožování, vývin jedince, rodičovství, funkce rodiny ◆ nebezpečí pohlavních chorob a AIDS ◆ hlavní období lidského života 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ hodnotí význam zdraví a potřebu jeho ochrany, vědět o imunitním systému a jeho podpoře, o nebezpečí drog ➤ uvědomuje si své vztahy k prostředí, chápe nezbytnost komplexní péče o životní prostředí a vlastní odpovědnosti v tomto směru 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ druhotné pohlavní znaky ◆ vztahy člověka k životnímu prostředí <p style="text-align: center;"><i>Rozšiřující učivo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ další informace o zdraví, nemocích a jejich příčinách, o zneužívání drog ◆ další informace potřebné z hlediska sexuální výchovy 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe postupnost poznávání a relativnost poznání ➤ rozlišuje pojmy teorie a hypotézy ➤ zná principy založení správného pokusu ◆ 	<p>ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vývoj lidského poznání přírody - na příkladu přírodní vědy a jejich třídění - metody zkoumání přírody: domněnka, teorie, praxe <p>ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ zajímavosti o vědeckých osobnostech spjatých s biologií ◆ otevřenost lidského poznání 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ kooperace a kompetice 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětluje význam podmínek na Zemi pro život ➤ chápe význam slunečního záření jako zdroje energie pro život ➤ chápe vztahy jednotlivých zemských sfér k životu ➤ Ví o ohrožování podmínek života globálními změnami 	<p>PODMÍNKY ŽIVOTA NA ZEMI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ postavení Země ve vesmíru - význam pro život ◆ Slunce jako zdroj energie ◆ stavba Země - litosféra (nerosty, horniny, jejich vlastnosti a přeměny), hydrosféra, atmosféra - význam pro život) ◆ vývoj zemské kůry - geologický cyklus ◆ půda, vznik půdy, její vlastnosti, význam pro život lidí <p>ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ aktuální problémy ovzduší, vody, půdy ◆ využívání slunečního záření 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ví o různých názorech na vznik a vývoj života ➤ má představu o současném vědeckém názoru na vznik a vývoj života a člověka ➤ chápe souvislosti mezi formami života a podmínkami prostředí v průběhu geologických ér 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vědecký názor na vznik a vývoj života ◆ různé názory na vznik a vývoj života ◆ vývoj života v jednotlivých geologických érách ◆ proměny biosféry, zpětný vliv života na ostatní zemské sféry ◆ vývoj člověka ◆ důkazy vývojové teorie, další možnosti poznání 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ etnický původ ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<p><i>ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ sledování přenosu genetických informací podle Mendelových zákonů ◆ význam a nebezpečí genetického výzkumu ◆ vlivy prostředí na dědičnost 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a chápe zákon ekologické přizpůsobivosti ➤ ví o vztazích v přírodě na úrovni jedinců, populací i společenstev ➤ obecně objasňuje vztahy mezi podmínkami prostředí a životem ➤ ví o ohrožování podmínek života ➤ aktivně se účastní ochrany přírody 	<p><i>SOUČASNÁ BIOSFÉRA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ organismy a jejich prostředí, princip ekologické přizpůsobivosti ◆ populace, společenstva, ekosystémy, dynamická rovnováha v přírodě ◆ přehled základních oblastí biosféry ◆ globální cykly (uhlík, dusík) a zásahy člověka do globálních dějů ◆ nebezpečí ekologických katastrof (skleníkový efekt, snižování koncentrace ozónu, znečišťování složek prostředí, šíření pouští, likvidace tropických pralesů atd.) ◆ odpovědnost lidí <p><i>ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ příklady vztahů v určitých společenstvech ◆ příklady porušování přírodní rovnováhy ◆ ekologické problémy: místní, regionální, globální 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	PŘÍRODOPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si velkou rozmanitost podmínek života v naší republice ➤ uvědomuje si rozmanitost přírody v okolí ➤ ví o ochraně přírody a její nezbytnosti 	<p><i>NAŠE PŘÍRODA A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozmanitost podmínek v naší republice: geologický podklad území republiky, klimatické podmínky ◆ vývoj a rozmanitost naší přírody ◆ charakteristika hlavních typů ekosystémů u nás ◆ příroda nejbližšího okolí, samostatná pozor ◆ nejbližší chráněné území, ochrana okolní krajiny, ◆ příklady regionálního charakteru <p><i>ROZŠÍŘUJÍCÍ UČIVO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ další informace o chráněných územích ◆ další informace o ochraně přírodnin ◆ aktivity v ochraně a zlepšování prostředí ◆ exkurze, vycházky, besedy 		

5.6.6. ZEMĚPIS

5.6.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **ZEMĚPIS** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku:

v 6. až 8. ročníku - 2 hodiny týdně

v 9. ročníku - 1 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu ZEMĚPIS směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy realizace

Metody práce se volí podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: - frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem, skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu), zeměpisné vycházky s pozorováním, projekty

Předmět ZEMĚPIS úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti ČLOVĚKA PŘÍRODA:

- **CHEMIE**: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- **FYZIKA**: sluneční soustava, vesmír, ...
- **PŘÍRODOPIS**: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky,

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- **MATEMATIKA**: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy
- **ICT**: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- **DĚJEPIS**: kultura národů, historie států

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení,
- ⇒ propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- ⇒ získané poznatky kriticky posuzuje, porovnává a formuluje závěry
- ⇒ poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- ⇒ k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- ⇒ k používání odborné terminologie
- ⇒ k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- ⇒ k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu,
- ⇒ vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- ⇒ učí se naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje

Učitel vede žáky:

- ⇒ ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- ⇒ k naslouchání a respektování názorů druhých
- ⇒ k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ je schopen pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- ⇒ učí se myslet kriticky, je schopen hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- ⇒ k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- ⇒ k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- ⇒ k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- ⇒ k odpovědím na otevřené otázky
- ⇒ k práci s chybou

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel,
- ⇒ upevňují dobré mezilidské vztahy,
- ⇒ pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat,
- ⇒ učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- ⇒ k využívání skupinového a inklusivního vyučování
- ⇒ k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- ⇒ k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- ⇒ k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- ⇒ k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- ⇒ k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- ⇒ rozhoduje zodpovědně podle dané situace
- ⇒ chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- ⇒ k dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- ⇒ k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ je seznámen s pravidly bezpečného chování v terénu
- ⇒ je veden k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- ⇒ k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- ⇒ k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

5.6.6.2. Učební osnovy - Zeměpis

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu (hvězdná podstata Slunce, velikost Slunce, postavení Slunce ve vesmíru a ve sluneční soustavě, pohyby Slunce, planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci), ➤ Pracuje s pojmy: planetky, družice planet (měsíce planet), meteorická tělesa, komety, Galaxie, Mléčná dráha, cizí galaxie, ➤ Charakterizuje polohu, povrch a pohyb Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce, zdůvodňují rozdíl <i>OST TEPLIT NA PŘIVRÁCENÉ A ODVRÁCENÉ</i> straně Měsíce, ➤ Posuzuje postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země, ➤ Objasňuje důsledky pohybů Země kolem zemské osy a kolem Slunce pro život na Zemi, pro střídání dne a noci a střídání ročních období. ➤ v činnostech prokazuje porozumění pojmem: glóbus, měřítko, poledníky, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, rovník, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, letní slunovrat, zimní slunovrat, jarní rovnodennost, podzimní rovnodennost, polární den, polární noc, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka, zeměpisná šířka, časová pásma, smluvený čas, datová mez, ➤ vysvětluje délku dnů a nocí na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a pravidelné střídání ročních období v mírných podnebných páslech, 	<p>PLANETA ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vesmír. Vznik vesmíru. ◆ Vývoj a poznávání vesmíru. ◆ Slunce a sluneční soustava. ◆ Měsíc. ◆ Země jako vesmírné těleso. Tvar a rozměry Země. Pohyby Země. ◆ Informativní seznámení se školním globusem a s kosmickým snímkem Země a Měsíce. ◆ Činnost s mapami ve ŠKOLNÍM ATLASU světa. Hvězdná obloha. Planeta Země. Sluneční soustava <p>GLOBUS A MAPA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Glóbus. Měřítko globusu. ◆ Poledníky a rovnoběžky. ◆ Zeměpisná síť ◆ Trvání dne a noci. ◆ Roční období. ◆ Určování zeměpisné polohy. ◆ Zeměpisné souřadnice, ◆ Zeměpisná délka a šířka ◆ Časová pásma na Zemi. ◆ Mapy, podstata a měřítko map. - Plány a jejich měřítko. ◆ Obsah map. 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ kreativita ▪ poznávání lidí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a zeměpisné délky, ➤ vysvětluje příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi. ➤ Rozeznává druhy map podle měřítka a obsahu, vyjadřují způsob znázornění výškopisu a polohopisu na mapách, charakterizují vysvětlivky ➤ s porozuměním pracuje s pojmy: výškopis, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška, hloubnice, polohopis, smluvené značky, ➤ aplikuje Pracovní činnosti s mapami: určování světových stran na mapách, orientace mapy podle světových stran, čtení obsahu map, měření na mapách, ➤ orientuje se v zeměpisných atlasech (různé druhy atlasů, jejich funkce, použití rejstříku apod.). ➤ orientuje se v jevech a procesech atmosféry a pracují s pojmy: počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, tlak vzduchu, proudění vzduchu, podnebí, podnebné pásy na Zemi, vítr, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší, ➤ vyhledává na mapách podnebné pásy na Zemi, ➤ objasňuje elementárním způsobem planetární oběh vzduchu v atmosféře. ➤ Orientuje se v jevech a procesech hydrosféry 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách. ◆ Druhy map. ◆ Zeměpisné atlasy. ◆ Demonstrace poledníků a rovnoběžek ◆ na školním globusu. ◆ Určování zeměpisné polohy na globusu a na mapách. ◆ Určování času a časových pásem na Zemi s pomocí školního atlasu světa. ◆ Pracovní činnosti s mapami a plány: orientace mapy, výpočty skutečných vzdáleností podle měřítka map a plánů, obsah map, značkový klíč. ◆ Jednoduché náčrtky a plánky <p>PŘÍRODNÍ SLOŽKY A OBLASTI ZEMĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Geografická (krajinná) sféra. ◆ Přírodní sféra a její složky. ◆ Litosféra. ◆ Atmosféra. 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s porozuměním s pojmy: oceány a moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, prameny, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže, ➤ Vyhledává na mapách světové oceány, nejvýznamnější moře, řeky, jezera a přehradní nádrže, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtoké oblasti, ➤ orientuje se v jevech a procesech v pedosféře, používají s porozuměním pojmy: složení půdy, půdní profil, humus, matečná hornina, typy a struktura půd, eroze a úbytek půd, význam a ochrana půd, ➤ lokalizuje na mapách rozsah nejvýznamnějších půdních typů a charakterizují jejich využití, ➤ orientuje se v objektech, jevech, procesech a v rozložení biosféry na Zemi, určuje, lokalizuje a charakterizuje tato pásma na mapách (tropické lesy, savany, pouště a polopouště, stepi, lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra), 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Hydrosféra. ◆ Pedosféra. ◆ Biosféra. ◆ Přírodní oblasti Země. ◆ Praktické demonstrace učiva podle vybraného obrazového materiálu, audiovizuálních ◆ Praktické demonstrace učiva podle vybraného obrazového materiálu, audiovizuálních pořadů a na mapách <p><i>OKAMŽITÉ POZOROVÁNÍ POČASÍ V MÍSTĚ ŠKOLY A BYDLIŠTĚ, VÝPOČET DENNÍ PRŮMĚRNÉ TEPLoty</i></p>	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasňuje uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech Země a vlivy člověka na přírodní prostředí. ➤ Charakterizuje obec, stát, světadíl. ➤ Objasňuje, jak se lidé odlišují a kde žijí. 	<p><i>JAK ŽIJÍ LIDÉ NA ZEMI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Domov, obec, stát, světadíl. ◆ Lidé na Zemi. ◆ Nerostné suroviny, průmysl a zemědělství. ◆ Doprava a služby. ◆ Země podle vyspělosti (rozvojové a vyspělé země). 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dovede zdůvodnit význam zemědělství, průmyslu, dopravy a nerostného bohatství. ➤ Určuje a vyhledává v atlase nerostné bohatství, průmyslová centra, plodiny a chov zvířat 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže najít na mapách v atlase nejvýznamnější evropské země a ČR. Umí je charakterizovat. ➤ Zná hlavní světové organizace a dokáže vysvětlit jejich význam. ➤ S pomocí map, lokalizuje a čte nejvýznamnější státy světa. 	<p>SVĚT SE PROPOJUJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mezinárodní spolupráce. ◆ Žijeme v Evropě. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vyhledávají na mapách pevniny a oceány. ➤ Charakterizují státy a určují jejich hranice. ➤ Vyhledávají na mapách pobřežní členitost a povrch. ➤ Určují, vyhledávají na mapách přírodní podmínky. ➤ Dokáže na mapách najít státy afrických oblastí a charakterizovat jejich nerostné bohatství, zemědělství a průmysl. 	<p>JAK JE SVĚT ROZDĚLEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pevniny a oceány. ◆ Státy a jejich hranice. ◆ Rozdíly mezi státními hranicemi. <p>AFRIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Členitost Afriky. ◆ Přírodní podmínky. ◆ Historie a kolonizace Afriky. ◆ Oblasti Afriky. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ formy participace občanů v politickém životě ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí vyhledat oceány a seřadit je podle rozlohy a vymezit jejich polohu mezi kontinenty. ➤ Vyhledávají s pomocí map mořské proudy, oceánské hřbety, hlubokomořské příkopy, oceánské pánve, ostrovy. ➤ Objasňují a hodnotí význam oceánů. ➤ Vyjmenovávají původní obyvatelstvo a zná státy, které kolonizovaly Ameriku. ➤ Objasňují, jak se dostali do Ameriky černoši. ➤ Vyjmenovávají a vyhledávají na mapách nejvýznamnější státy a charakterizují jejich hospodářství. ➤ Určují a vyhledávají nejvýznamnější soustředění obyvatelstva a průmyslu. ➤ Hodnotí stav životního prostředí a změny způsobené člověkem. ➤ Popisují zeměpisnou polohu, určují členitost, povrch a přírodní podmínky. ➤ Hodnotí zemědělství a průmysl. ➤ Objasňují význam Austrálie, její historii a současnost. 	<p>ZEMĚPIS OCEÁNŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Atlantický oceán. ◆ Tichý oceán. ◆ Indický oceán. ◆ Severní ledový oceán. ◆ <p>AMERIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Objev Ameriky a původní obyvatelstvo. ◆ Přírodní podmínky Ameriky. ◆ Americké regiony. ◆ USA - světová velmoc. ◆ Kanada <p>AUSTRÁLIE A OCEÁNIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Svět ostrovů v oceánu. ◆ Nejmenší světadíl. ◆ Odlišnosti australské přírody. ◆ Hospodářství Austrálie 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Popisují zeměpisnou polohu a rozlohu Asie. ➤ Určují a vyhledávají na mapách pobřežní členitost a povrch. ➤ Vyjmenovávají a vyhledávají na mapách oblasti a nejvýznamnější státy. ➤ charakterizují podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva. ➤ Hodnotí stav nerostného bohatství Asie i jednotlivých států. ➤ Vyhodnocují životní prostředí. ➤ Určují a vyhledávají na mapách nejvýznamnější hospodářské oblasti. ➤ Vyhledávají státy s největším počtem obyvatelstva, ekonomicky nejsilnější země i jejich hlavní a nejdůležitější města. ➤ Popisují s pomocí map polohu Evropy. ➤ Vyjmenovávají s pomocí map její nejvýznamnější státy. ➤ Hodnotí polohu České republiky. ➤ Umí určit zeměpisnou polohu na mapě Evropy a ČR. ➤ Umí vypočítat vzdálenost s pomocí měřítko na mapě Evropy a ČR. 	<p style="text-align: center;">ASIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Poloha a vymezení Asie. ◆ Přírodní poměry. ◆ Obyvatelstvo. ◆ Asijské regiony. <p style="text-align: center;">VRACÍME SE DO EVROPY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Poloha Evropy a základní údaje. ◆ Poloha České republiky. 	<p style="text-align: center;">MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference ▪ etnický původ ▪ multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity <p style="text-align: center;">MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p style="text-align: center;">EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se v rozmístění a počtu lidí na Zemi, v údajích o růstu počtu obyvatel světa, o stěhování obyvatelstva, o existenci a rozmístění národů ras a jazyků, náboženstvích, o charakteru, funkci a rozmístění lidských sídel velkých, měst a městských aglomerací světa, ➤ Charakterizuje úlohu a hlavní odvětví světového hospodářství, určují a vyhledávají na mapách hlavní oblasti hospodářství, ➤ zhodnotí funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství, ➤ konkretizují význam, charakter a rozmístění světového průmyslu podle odvětví, lokalizují nejvýznamnější průmyslové oblasti světa, ➤ charakterizuje význam a postavení dopravy ve světě, určí hlavní světové dopravní cesty a dopravní uzly, druhy dopravy, ➤ posuzuje význam sektoru služeb v dnešním světě, určí činitele ovlivňující rozmístění rekreace a cestovního ruchu ve světě, vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě a mimo Evropu, ➤ zhodnotí význam a hlavní směry světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství, ➤ používá s porozuměním pojem ekologie, vysvětlují svými slovy vzájemný vztah ekologie a zeměpisu (geografie) při spolupráci na výzkumu ekologie krajiny, 	<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ SLOŽKY KRAJINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidé na Zemi. ◆ Světové hospodářství. ◆ Světové zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství. ◆ Světový průmysl. ◆ Rozmístění dopravy a spojů. ◆ Služby obyvatelstvu. ◆ Cestovní ruch. <p>Světový trh a mezinárodní OBCHOD.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ekologie a zeměpis. ◆ Krajina, základní složky, základní pojmy. ◆ Krajina a činnost lidské společnosti. ◆ Světové (globální) ekologické problémy. ◆ Orientace na atlasových a nástěnných mapách obyvatelstva a hospodářství světa. ◆ Činnosti se statistickými materiály a podklady, srovnávání absolutních a relativních údajů o obyvatelstvu a světovém hospodářství. ◆ Činnosti s vybranými obrazovými a audiovizuálními pořady. ◆ Konkretizace složek krajiny a pojmů z krajinné ekologie: ekologie, krajina, životní prostředí. ◆ Zjišťování převažující funkce a typu místní krajiny a oblasti. 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference ▪ etnický původ ▪ Multikulturalita ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávacích ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ kreativita ▪ poznávání lidí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát ▪ formy participace občanů v politickém životě ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá s porozuměním pojmy: geografická (krajinná) sféra, fyzickogeografická sféra, krajina společenská, přírodní, hospodářská, kulturní, prostředí, životní prostředí, 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozorování a zjišťování vlivu společenských a hospodářských aktivit na krajinu a životní prostředí na příkladě místní krajiny. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Určí a pojmenuje jednotlivé složky životního prostředí krajiny: neživé (abiotické) a živé (biotické) složky přírodního prostředí, přírodní, společenské a hospodářské prvky v obytném, pracovním a rekreačním prostředí, ➤ použije s porozuměním a uvede konkrétní příklady pojmů: populace, společenstvo (biocenóza), ekotop, ekosystém, ➤ slovně vyjádří, že ekosystém je základní stavební a funkční jednotka přírody, ➤ pojmenuje hlavní krajínovorné činitele a procesy, ➤ určí a charakterizuje typy současných krajin na Zemi: přírodní krajiny, kulturní krajiny, ➤ určí a uvede konkrétní příklady typů kulturních krajin podle stupně přeměny lidskou činností, ➤ Pojmenuje a charakterizuje kulturní krajiny z hlediska převažující funkce jejich využití, ➤ posoudí, jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě na krajinu a životní prostředí, ➤ uvede kladné a záporné konkrétní příklady, zejména v místní krajině a v místní oblasti, 	<p style="text-align: center;">SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ SLOŽKY KRAJINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Činnosti se statistickými materiály, grafickými a mapovými podklady zobrazujícími aktuální stav životního prostředí 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ tvorba mediálního sdělení <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní důsledky těžby nerostných surovin na krajinu a životní prostředí, uvádějí konkrétní příklady z vlastní zkušenosti, ➤ určí a charakterizuje působení průmyslových aktivit na krajinu a životní prostředí, ➤ zhodnotí vlivy a dopady zemědělské výroby a lesnictví na krajinu a životní prostředí, uvádějí konkrétní příklady, ➤ objasní vlivy a dopady urbanizace, dopravy, cestovního ruchu a rekreačních aktivit na krajinu a životní prostředí, uvádějí konkrétní příklady z vlastních zkušeností a zpráv ze sdělovacích prostředků, 			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodní, že poškozování krajiny a životního prostředí vzniká působením hospodářských aktivit a násobením všech těchto činitelů, uvede konkrétní příklady poškozování ovzduší, vod a půd, ➤ pojmenuje a objasní hlavní současné civilizační rizika a světové ekologické problémy, ➤ naznačí hlavní ekologické přístupy k řešení problematiky životního prostředí ➤ vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti, ➤ vyjádří svými slovy hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí, ➤ zná chráněná území přírody v místní krajině a nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody v ČR (národní parky a příklady CHKO) a příklady významných přírodních národních parků ve světě, 	<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ SLOŽKY KRAJINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Soustavná aktualizace globálních ekologických problémů. ◆ Referáty. 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede orientačně aktuální počet států současného světa, ➤ uvede příklady vzájemné odlišnosti a podobnosti současných států světa, ➤ rozezná státy světa podle hlediska svrchovanosti: nezávislé státy, závislá území, ➤ rozliší státy světa podle zeměpisné polohy: přímořské státy, ostrovní a souostrovní státy, vnitrozemské státy, ➤ rozezná orientačně největší a nejmenší státy světa podle územní rozlohy, ➤ rozliší státy světa podle počtu obyvatel, ➤ uvede nejlidnatější a málo zalidněné státy světa, ➤ posoudí státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic: přírodní státní hranice, umělé hranice, přímočaré, umělé hranice, ➤ rozezná státy světa podle správního členění: jednotné (unitární) státy, federativní (spolkové) státy, 	<p>POLITICKÁ MAPA DNEŠNÍHO SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Státy na Zemi, společné a odlišné znaky. ◆ Státy světa podle svrchovanosti. ◆ Státy světa podle polohy a územní rozlohy. ◆ Státy světa podle počtu a původu obyvatel. ◆ Státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic. ◆ Státy světa podle správního členění. ◆ Státy světa podle státního zřízení a formy vlády. ◆ Státy světa podle politického systému a podle politické moci. ◆ Politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN. ◆ Státy světa podle stupně rozvoje. ◆ Současná ohniska politický národnostních a náboženský konfliktů. ◆ Nové státy na mapě světa. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší státy světa podle státního zřízení a formy vlády: republiky, monarchie, ➤ pracuje s porozuměním s pojmy: ústava, prezidentský typ vlády, parlamentní typ vlády, monarchie, monarchistický typ vlády, absolutistická monarchie, ústavní (konstituční) monarchie a uved konkrétní příklady k těmto pojmům, ➤ jmenuje konkrétní územní příklady států s demokratickým politickým systémem, států s parlamentní demokracií, států s totalitním politickým systémem, s diktaturou, s vládou jedné politické strany 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Orientace na fyzickogeografických, politických a hospodářských mapách světa. ◆ Čtení map: konkrétní příklady států světa podle uvedených kritérií odlišnosti a podobnosti. ◆ Činnosti se zeměpisnými pracovními sešity. ◆ Činnosti s aktuálními vybranými materiály ze sdělovacích prostředků a pořadů. ◆ Samostatné referáty žáků k tematické. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede, vyhledá na mapách a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje: nejvyspělejší státy světa s tržním hospodářstvím, středně rozvinuté státy, málo rozvinuté - rozvojové státy, ➤ uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení a sdružení států světa, charakterizuje v elementární podobě cíle, zásady a činnost Organizace spojených národů (OSN), Evropské unie a Severoatlantického paktu (NATO), ➤ objasní pojem neutrální (ne-stranná) státní politika, uvede územní příklady neutrálních států, ➤ lokalizuje na politické mapě světa aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě, ➤ určí a vyhledává na politické mapě světa nově vzniklé státy a oblasti, o kterých se aktuálně hovoří v souvislostech s politickými, hospodářskými, kulturními a jinými významnými událostmi ve světě. 	<p><i>POŘIZOVÁNÍ JEDNODUCHÝCH SROVNÁVACÍCH NÁČRTKŮ PRO ÚZEMNÍ KRITÉRIA PODOBNOSTI A ODLIŠNOSTI STÁTŮ SVĚTA.</i></p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizuje zeměpisnou polohu a rozlohu území České republiky v kontextu Evropy a Střední Evropy, určují sousední státy České republiky, ➤ orientuje se v přírodních podmínkách ČR, popisují povrch a jeho členění, vznik a vývoj reliéfu, určují a vyhledávají na mapách hlavní horopisné celky, charakterizují podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva, ➤ posoudí aktuální otázky životního prostředí na území celé České republiky, ➤ uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídel v České republice, ➤ zhodnotí údaje o rozmístění hlavních hospodářských aktivit v České republice: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod, ➤ pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé geografické oblasti popř. vyšší územně samosprávné celky v České republice a charakterizuje jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, zvláštnosti a kulturní zajímavosti, ➤ určí a vyhledá na mapách nejvýznamnější sídelní střediska jednotlivých oblastí České republiky, ➤ posoudí současnou funkci jednotlivých oblastí v ČR, ➤ charakterizuje hlavní přírodní a kulturní předpoklady jednotlivých oblastí České republiky pro domácí i zahraniční cestovní ruch a rekreaci, 	<p>ZEMĚPIS ČESKÉ REPUBLIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Česká republika na mapě Evropy. ◆ Přírodní podmínky České republiky. ◆ Obyvatelstvo a sídla. ◆ Hospodářství. ◆ Oblasti České republiky. ◆ Můj domov. ◆ Orientace na atlasových a nástěnných mapách České republiky. ◆ Činnosti s vybranými obrazovými materiály, diapozitivy, filmy a videopořady, se statistickými podklady. ◆ Činnosti s pracovními sešity. ◆ Zeměpisná cvičení a pozorování v místní krajině <p>PRAKTICKÝ ZEMĚPIS. NÁMĚTY PRO ZEMĚPISNÁ POZOROVÁNÍ A CVIČENÍ V TERÉNU A PRO ZEMĚPISNÉ EXKURZE VE VŠECH ROČNÍCÍCH POVINNÉ VÝUKY ZEMĚPISU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Praktická topografie při pohybu v terénu. ◆ Praxe s mapami a atlasy. ◆ Druhy map. ◆ Obsah map. ◆ Klíč smluvených značek. ◆ Druhy atlasů. ◆ Orientace v geografických atlasech ◆ Železniční a autobusový jízdní řád. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ kreativita ▪ poznávání lidí <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ občan, občanská společnost a stát ◆ formy participace občanů v politickém životě ◆ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ▪ tvorba mediálního sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a příroda	ZEMĚPIS	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ◆ vymezí a konkretizuje území místní krajiny a regionu místní oblasti a charakterizuje přírodní, sídelní, hospodářské, kulturní a ekologické poměry těchto území. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zásady pohybu a pobytu v přírodě. ◆ Azimut - pochodový úhel. ◆ Situační náčrtky a plánky v krajině. ◆ Výstroj, výzbroj, dorozumívací technika při pobytu v přírodě. ◆ Stany, přírodní úkryty a přístřešky. ◆ Ohně a vaření ve volné přírodě. ◆ Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě. ◆ Určování světových stran pomocí kompasu, busoly i jinými způsoby. ◆ Orientace podle význačných objektů v krajině. ◆ Určování a odhad vzdáleností. ◆ Čtení pochodových a turistických značek. ◆ Orientace mapy. ◆ Určování objektů v terénu podle mapy, určování vlastního stanoviště. ◆ Činnosti s turistickými mapami. ◆ Měření na mapách. ◆ Práce s rejstříkem v atlasech. ◆ Určování pásmového času. ◆ Činnosti s jízdami řady. ◆ Určování azimutu v terénu, azimutové hry. ◆ Pracovní činnosti a ukázky chování při pohybu a pobytu ve volné přírodě, nácvik modelových situací a zásad bezpečnosti. 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti 	

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast **UMĚNÍ A KULTURA** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast **UMĚNÍ A KULTURA** zastoupena vzdělávacími obory **HUDEBNÍ VÝCHOVA A VÝTVARNÁ VÝCHOVA**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

HUDEBNÍ VÝCHOVA vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji

- ⇒ jeho hudebnosti
- ⇒ jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi
- ⇒ jeho sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové

hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejetému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

5.7.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- ⇒ pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- ⇒ chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- ⇒ spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- ⇒ uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- ⇒ zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.3. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět *HUDEBNÍ VÝCHOVA* se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

v 1. až 5. ročníku - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *HUDEBNÍ VÝCHOVA* se realizuje ve vzdělávacím oboru

Umění a kultura a vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- vokální činnost -
- práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnost -
- hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- hudebně pohybová činnost -
- ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechová činnost -
- aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Formy realizace

Žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase

Učitel

- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- ⇒ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Učitel

- ⇒ sleduje při hodině pokrok všech žáků
- ⇒ vede žáky k vzájemnému naslouchání

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- ⇒ reaguje pohybem na znějící hudbu,
- ⇒ pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Učitel

- ⇒ zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- ⇒ vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Učitel

- ⇒ vede žáky k vzájemnému naslouchání
- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

KOMPETENCE OBČANSKÁ

Žák

- ⇒ nad obsahy hudebních děl

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře,
- ⇒ tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu

Učitel

- ⇒ sleduje při hodině pokrok všech žáků
- ⇒ vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- ⇒ vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

5.7.3.2. *Učební osnovy - Hudební výchova - 1. stupeň*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dbá na správné dýchání a držení těla ➤ provádí hlasová a dechová cvičení ➤ zřetelně vyslovuje ➤ zná význam not ➤ rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní ➤ umí vytleskat rytmus podle vzoru ➤ rozlišuje krátké a dlouhé tóny ➤ učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu ➤ pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangl, hůlky, bubínek, ➤ provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) ➤ pozná a naučí se vybrané vánoční koledy ➤ pozná vybrané hudební nástroje (viz hudební nástroje) podle zvuku ➤ seznámí se s varhanní hudbou ➤ pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) ◆ dvojhlas (lidový dvojhlas) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) ◆ rytmizace, hudební hry (ozvěna) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) ◆ pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ kvality tónů ◆ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj ◆ hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá (poznávání evropské hudby) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ (hudba etnických skupin) <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky života ▪ vztah člověka k prostředí (hudba - rámus) <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímání autora mediálních sdělení 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování ➤ umí vytleskat rytmus podle říkadla a písní ➤ zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč ➤ rozlišuje noty, pomlky, takty ➤ umí doplnit zpěv hrou na jednoduché hud. nástroje ➤ umí zazpívat vybrané vánoční koledy ➤ pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku - klavír, trubka, housle, pikola ➤ umí užívat dětské hudební nástroje ➤ umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat ➤ umí pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem ➤ rozlišuje umělou a lidovou píseň ➤ seznámí se s vybranými skladbami klasiků 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) ◆ dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) ◆ rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) ◆ pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) ◆ hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) ◆ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj ◆ hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní difference <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena, mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané ▪ objevujeme Evropu a svět <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt ➤ umí pojmenovat notovou osnovu ➤ rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční, ➤ rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrtovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii ➤ seznámí se s hymnou ČR ➤ naučí se zpívat vybrané písně ➤ dbá na správné dýchání ➤ rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad ➤ umí doprovázet na rytmické nástroje ➤ rozliší rytmus valčíku a polky ➤ umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) ➤ umí pohybově vyjádřit hudbu ➤ pozná B. Smetanu a A. Dvořáka ➤ zná některá díla B. Smetany a A. Dvořáka ➤ poslechem rozezná hudební nástroje ➤ poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) ◆ dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) ◆ rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) ◆ pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) ◆ hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) ◆ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj ◆ hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ kritické vnímání hudby <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní difference <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy ▪ Komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se další písně ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná pojmy repetice, houslový klíč ➤ umí napsat houslový klíč ➤ rozlišuje délky not a umí je zapsat ➤ pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písních použít ➤ zná stupnici C dur (názvy not) ➤ rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí ➤ doprovodí písně na rytmických nástrojích ➤ rytmižace říkadel ➤ umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok ➤ pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi ➤ zná jména oper B. Smetany ➤ zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast ➤ seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka ➤ poslouchá vybrané skladby ➤ pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu ➤ pozná opakující se téma v poslouchané skladbě 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) ◆ dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) ◆ rozvíjení činností z 1. období) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) ◆ dvojhlas a vícehlas (prodle-va, dvojhlasé písně) ◆ intonace a vokální improvi-zace (durové a mollové tóni-ny) ◆ grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmic-kého schématu písně, orien-tace v notovém záznamu) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra na hudební nástroje (re-produkce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) ◆ rytmižace, melodizace a sty-lizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovo-du, hudební hry) ◆ grafický záznam melodie (rytmické schéma jednodu-ché skladby) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ taktování, pohybový dopro-vod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vnímání autora mediálních sdě-lení ▪ kritické vnímání hudby <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diferen-ce ▪ etnický původ <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schop-ností poznávání, psychohygiena ▪ mezilidské vzta-hy ▪ Komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) ◆ orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ kvality tónů ◆ vztahy mezi tóny ◆ hudební výrazové prostředky a hudební prvky ◆ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj ◆ (rozvíjení činností z 1. období) ◆ hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) ◆ hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) ◆ interpretace hudby 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná smyčcové nástroje - housle, violoncello, kontrabas ➤ dechové nástroje - trubka, pozoun, lesní roh ➤ seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru ➤ zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení ➤ pozná basový klíč ➤ čte noty v rozsahu c1 - g2 v houslovém klíči ➤ umí provést rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie ➤ seznámí se s krajovými lidovými tanci ➤ umí taktovat čtyřčtvrteční takt ➤ zná původ státní hymny ➤ umí pohybově vyjádřit nálady ➤ seznámí se s relaxací ➤ umí jednoduché dvojhlasé písně ➤ naučí se vybrané písně J. Uhlíře a k. Šípa ➤ dbá na správné dýchání ➤ doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) ◆ dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) ◆ (rozvíjení činností z 1. období) ◆ hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) ◆ dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) ◆ intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) ◆ grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) ◆ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) ◆ grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poslouchá vybrané skladby ➤ poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje ➤ pozná varhanní hudbu ➤ pozná vánoční hudbu a vánoční koledy ➤ pozná trampské písně 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) ◆ orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ kvality tónů ◆ vztahy mezi tóny ◆ hudební výrazové prostředky a hudební prvky ◆ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj ◆ (rozvíjení činností z 1. období) ◆ hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) ◆ hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) ◆ interpretace hudby (slovní vyjádření) 		

5.7.3.3. Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **HUDEBNÍ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku:

1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **HUDEBNÍ VÝCHOVA** směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Formy realizace

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledává a třídí informace
- ⇒ používá obecně užívané hudební termíny
- ⇒ získané znalosti propojuje do souvislostí

Učitel

- ⇒ používání odborné terminologie
- ⇒ k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- ⇒ k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- ⇒ vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- ⇒ k dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žák

- ⇒ na základě individuální hudební vyspělosti postihuje z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnává je, slovně charakterizuje,
- ⇒ hledá spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- ⇒ samostatně a kriticky přemýšlí
- ⇒ je mu předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- ⇒ při zadání úkolu rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- ⇒ vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- ⇒ s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu e správnému řešení

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- ⇒ zajímá se o náměty a názory žáků

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných
- ⇒ učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- ⇒ učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje názor druhých
- ⇒ chrání a oceňuje naše kulturní tradice
- ⇒ aktivně se zapojuje do kulturního dění

Učitel

- ⇒ vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ při samostatné práci je veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržuje vymezená pravidla
- ⇒ vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

5.7.3.4. Učební osnovy - Hudební výchova - 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá písně v jednohlasu dle svých dispozic intonačně čistě ➤ reprodukuje rytmus písně podle notového zápisu ➤ zazpívá s využitím svých individuálních pěveckých schopností píseň lidovou, umělou nebo populární ➤ reprodukuje melodie ➤ používá nástrojů Orffova instrumentáře při doprovodu lidové písně ➤ rozlišuje hudbu s nepravidelnými takty (jazz) a hudbu s pravidelnými takty (valčík, polka) 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Opakování: nasazení tónu, dýchání, vokalizace, frázování ◆ Upevňování vokálních dovedností osvojených z nižších ročníků ◆ Hlasová hygiena ◆ Jednohlasý a vícehlasý zpěv ◆ Kánon ◆ Partitura ◆ Stupnice moll ◆ Sólo, duo, trio, kvartet <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hudební nástroje v hudbě lidové <p>HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kontrast v hudbě ◆ Hudební výrazové prostředky (melodie, rytmus, tempo, harmonie, barva, dynamika) <p>POSLECHOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Opera, opereta, balet, muzikál ◆ Hudba na jevišti a filmovém plátně ◆ Písňová hudební forma ◆ Variace jako skladebný útvar 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ multikulturalita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ objevujeme Evropu a svět <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá své získané pěvecké dovednosti a návyky hlasové, rytmické, intonační ➤ zpívá dle svých pěveckých schopností ➤ respektuje dynamiku zapsanou v písni ➤ přesně taktuje společný zpěv ➤ vyjádří své elementární citění hudebního výrazu ➤ reaguje na výrazové změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období ➤ rozlišuje podobu hudby vážné a populární ➤ formuluje své hodnotící soudy o hudbě ➤ chápe význam autorů stěžejních děl, se kterými se seznámí v hudebním umění ➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění ➤ zařadí na základě získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hlasová hygiena v době mutace ◆ Zneužívání hudby ◆ Dynamika v písni ◆ Tempo v hudbě ◆ Rozšiřování hlasového rozsahu <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mollová stupnice harmonická ◆ Polyfonní hudba, fuga, kánon ◆ Hudební technika ◆ Smyčcové hudební nástroje ◆ Stupnice dur, moll, odvozené ◆ Seznámení s intervaly ◆ Akordy - jejich obraty <p>HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Tanec lidový, pantomima ◆ Balet, výrazový tanec ◆ Společenské tance ◆ Muzikál ◆ Dirigent, taktování, sbormistr ◆ Interpret a skladatel <p>POSLECHOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Autor a dílo ◆ Kantáta a oratorium ◆ Duchovní a světská hudba ◆ Symfonie, symfonická báseň ◆ Sonáta, sonátová forma ◆ Koncert a orchestr ◆ Lidová píseň ◆ Etnika a etnografie v hudbě ◆ Hudební nosiče, vznik hudebních nahrávek 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ kulturní diference ▪ multikulturalita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ převádí melodii z nezpěvné do zpěvné polohy ➤ dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ orientuje se v názvech moderních hudebních nástrojů ➤ orientuje se v zápisu písní a skladeb různých stylů a žánrů ➤ porovnává slyšenou hudbu z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ➤ chápe funkci stylů a žánrů vzhledem ke společnosti ➤ vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě slovně charakterizuje (zařazení stylové a slohové) hudební dílo 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Upevňování vokálních dovedností z nižších ročníků ◆ Práce s populární písní ◆ Hlasová hygiena ◆ Techniky vokálního projevu ◆ Zpěv jednotlivce ◆ Reflexe vokálního projevu <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Stupnice, tónina, (modální a staré stupnice) ◆ Kytarové značky ◆ Klávesové hudební nástroje ◆ Bicí hudební nástroje ◆ Moderní hudební nástroje <p>HUDEBNĚ POHYBOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Moderní tance ◆ Počátky jazzové hudby ◆ Rock ◆ Taktování, dirigování <p>POSLECHOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hudba minulosti gotika, renesance ◆ Evropská barokní hudba (fuga, kantáta, oratorium) ◆ Hudba evropského klasicismu ◆ Evropský hudební romantismus ◆ Hudba 20. století - aleatorní hudba ◆ Hudební divadlo a film 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ kulturní diference ▪ multikulturalita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ mezilidské vztahy, komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	HUDEBNÍ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané návyky při zpěvu i při mluvním projevu ➤ dle svých pěveckých schopností zpívá v jednohlasu, dvojhlasu ➤ interpretuje i složitější písně ➤ pohybově reaguje na změny v proudu znějící hudby (rytmické, dynamické, melodické) ➤ charakterizuje hudební dílo, vytváří vlastní soudy ➤ chápe proměnlivost estetických norem v umění v nejelementárnější míře ➤ má přehled ve zvukové podobě jednotlivých uměleckých epoch a uměleckých směrů 20. století 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hlasová hygiena ◆ Upevňování již osvojených pěveckých dovedností hlasových, rytmických a intonačních ◆ Počátky trojhlasu ◆ Techniky vokálního projevu (scat, falzet, brumendo) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Technika a hudba - nahrávací technika ◆ Rytmus, metrum, tempo v hudbě ◆ Opakování hudební teorie - akordy, stupnice, intervaly ◆ Vlastnosti tónu - výška, barva, síla, délka <p>POHYBOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Swingová hudba 30. a 40. let ◆ Vzájemné podněty a vztahy v hudbě (mezi lidovou a vážnou, jazzem a vážnou hudbou) ◆ Rock, metal, rock and roll ◆ Techno, hip hop hudba <p>POSLECHOVÁ ČINNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Divadla malých forem 50. a 60. let ◆ Osvobozené divadlo ◆ Člověk a hudební dílo ◆ 60. léta - big beat ◆ World music ◆ Počátky hudebních dějin u nás ◆ Renesance, baroko, klasicismus, romantismus a hudba 20. stol. v Čechách <p>PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Artificiální a nonartificiální hudební kultura zemí Evropské unie a USA 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ vnímání autora mediálních sdělení ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ kulturní difference ▪ multikulturalita <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ objevujeme Evropu a svět <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ mezilidské vztahy, komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ kreativita <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

5.7.4. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **VÝTVARNÁ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět

v 1. až 5. ročníku:

v 1. až 3. ročníku - 1 hodina týdně

v 4. a 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky
- pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ je veden k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- ⇒ využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- ⇒ zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Učitel

- ⇒ vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- ⇒ přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- ⇒ využívá získaná poznání

Učitel

- ⇒ vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů při vlastní tvorbě

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ zapojuje se do diskuse
- ⇒ respektuje názory jiných
- ⇒ pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnává je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Učitel

- ⇒ vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ umí tvořivě pracovat ve skupině
- ⇒ respektuje různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Učitel

- ⇒ vede žáky ke kolegiální pomoci

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- ⇒ dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla

Učitel

- ⇒ vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel

- ⇒ pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

5.7.4.2. Učební osnovy - Výtvarná výchova - 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne techniku malby vodo- vými barvami, temperami, su- chým pastelem, voskovkami ➤ umí míchat barvy ➤ dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně ob- razného vyjádření (barvy, objek- ty, tvary) ➤ zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev ➤ rozliší teplé a studené barvy ➤ zvládne kresbu měkkým mate- riálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem ➤ modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“ ➤ tvaruje papír ➤ zvládne koláž, frotáž ➤ umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. ➤ pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. ➤ děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatov- ých, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ ➤ komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace za- pojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vy- tvořil 	<p>MALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti ◆ teorie barvy - barvy základ- ní a doplňkové, teplé a stu- dené barvy a jejich výrazo- vé vlastnosti, kombinace barev ◆ Goethův kruh <p>KRESBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti ◆ výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše ◆ uspořádání objektu do celků ◆ vnímání velikosti <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJÁDŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybo- vé podněty ◆ další výtvarné techniky ◆ motivace založené na fanta- zii a smyslového vnímání ◆ ilustrátoři dětské knihy ◆ utvářet osobní postoj v ko- munikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod. ◆ vysvětlování výsledků tvor- by, záměr tvorby 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská spo- lečnost a škola <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diferen- ce <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediál- ních sdělení a jejich autorů (kri- tický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné in- formovanosti a orientaci ve vý- tvárném umění) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schop- ností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ psychohygienu, kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami ➤ umí míchat barvy ➤ dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) ➤ zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev ➤ rozliší teplé a studené barvy ➤ zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem ➤ modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“ ➤ tvaruje papír ➤ zvládne koláž, frotáž ➤ umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. ➤ pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. ➤ děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ ➤ komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil 	<p>MALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti ◆ teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti ◆ kombinace barev ◆ Goethův kruh <p>KRESBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše ◆ uspořádání objektu do celků ◆ vnímání velikosti <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJÁDŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty <p>DALŠÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ motivace založené na fantazii a smyslového vnímání ◆ ilustrátoři dětské knihy ◆ utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference, lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů (kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ psychohygienu ▪ kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami ➤ umí míchat barvy ➤ dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) ➤ zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev ➤ rozliší teplé a studené barvy ➤ zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem ➤ modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“ ➤ tvaruje papír ➤ zvládne koláž, frotáž ➤ umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. ➤ pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. ➤ děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ ➤ komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil 	<p>MALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti ◆ teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev ◆ Goethův kruh <p>KRESBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozvíjení smyslové citlivosti ◆ výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše ◆ uspořádání objektu do celků ◆ vnímání velikosti <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJÁDŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty <p>DALŠÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ motivace založené na fantazii a smyslového vnímání ◆ ilustrátoři dětské knihy ◆ utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ▪ lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů (kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ komunikace ▪ psychohygiiena ▪ kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období ➤ zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik ➤ umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy ➤ komunikuje o obsahu svých děl ➤ prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období ➤ dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu ➤ zvládne obtížnější práce s linií ➤ užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků ➤ zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci ➤ rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti ➤ hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků ➤ prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem ➤ umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. 	<p>MALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra s barvou ◆ emocionální malba ◆ míchání barev ◆ Goethův barevný kruh <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní postoj v komunikaci ◆ proměny komunikačního obsahu ◆ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl <p>KRESBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ výrazové vlastnosti linie ◆ kompozice v ploše ◆ kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti ◆ kresba v pleněru. <p>GRAFICKÉ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJADŘOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů <p>DALŠÍ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ koláž, frotáž, základy ikebany 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy (empatie) ▪ etnický původ <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba mediálních sdělení ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ základní podmínky života <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ komunikace ▪ psychohygienu ▪ kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další ➤ žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě ➤ porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<i>ILUSTRÁTOŘI DĚTSKÉ KNIHY</i>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období ➤ zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik ➤ umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy ➤ komunikuje o obsahu svých děl ➤ prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období ➤ dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu ➤ zvládne obtížnější práce s linií ➤ užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků ➤ zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci ➤ rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti ➤ hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků ➤ prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem ➤ umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. 	<p>MALBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ hra s barvou ◆ emocionální malba ◆ míchání barev ◆ Goethův barevný kruh <p>OVEŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ osobní postoj v komunikaci ◆ proměny komunikačního obsahu ◆ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl <p>KRESBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ výrazové vlastnosti linie ◆ kompozice v ploše ◆ kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. <p>GRAFICKÉ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO VYJADŘOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů <p>DALŠÍ TECHNIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ koláž, frotáž, základy ikebany 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy (empatie) ▪ etnický původ <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba mediálních sdělení ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a jejich autorů <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ základní podmínky života <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ komunikace ▪ psychohygiiena ▪ kreativita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, R. Pilaře a další ➤ žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě ➤ porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<i>ILUSTRÁTOŘI DĚTSKÉ KNIHY</i>		

5.7.4.3. Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **VÝTVARNÁ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku:

v 6. a 9. ročníku - 2 hodiny týdně

v 7. a 8. ročníku - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **VÝTVARNÁ VÝCHOVA :**

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy, (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Formy realizace

Metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, aby je mohl dále využívat pro své vlastní učení
- ⇒ při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s realizací

Učitel

- ⇒ zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- ⇒ využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ je mu předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- ⇒ při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel

- ⇒ klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky,...)
- ⇒ dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů,...)

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel

- ⇒ dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- ⇒ v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ při propagaci školních akcí vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentuje školu
- ⇒ respektuje názor druhých
- ⇒ prezentuje výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Učitel

- ⇒ podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ při samostatné práci je veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržuje vymezená pravidla
- ⇒ vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- ⇒ při práci s výtvarným materiálem dodržuje hygienická pravidla

Učitel

- ⇒ vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- ⇒ požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

5.7.4.4. Učební osnovy - Výtvarná výchova - 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. ➤ Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. 	<p>KRESEBNÉ STUDIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. <p>JEDNODUCHÉ PLOŠNÉ KOMPOZICE Z GEOMETRICKÝCH TVARŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ spirály, elipsy ◆ řazení, rytmus ◆ prolínání, množení, vyvažování ◆ přímka, křivka. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ komunikace <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. <p>PLASTICKÁ TVORBA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ papír, hlína, drát, sádra. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. 	<p>MALBA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Teorie barev ◆ Goethův barevný kruh ◆ teplé a studené barvy ◆ barvy příbuzné 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů. 	<p>PLASTICKÁ A PROSTOROVÁ TVORBA.</p> <p>SPOLEČNÁ PRÁCE NA JEDNOM OBJEKTU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ koordinace, komunikace. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření. 	<p><i>NAUKA O PERSPEKTIVĚ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů. 	<p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ K tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace. ➤ Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Třetí prostor budovaný liniemi. ◆ Práce s www stránkami. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky. ◆ Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. ◆ Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidská figura - tvarová stylizace - Řecko, Řím ◆ Tvarová a barevná kompozice např. Babylonská věž - Mezopotámie 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické citění. 	<p>DEKORAČNÍ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. <p>PÍSMO A UŽITÁ GRAFIKA.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis 	<p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí, komunikace 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>TEMATICKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vánoce, Velikonoce ◆ dekorativní předměty ◆ vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Subjektivní výtvarné vyjádření reality. ◆ Vnímání okolních jevů. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. ➤ Uplatňuje osobitý přístup k realitě. ➤ Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Prvky, viz obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. ◆ Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky. ◆ Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ kreativita ▪ poznávání lidí <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá ▪ jsme Evropané 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. ◆ Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. ➤ Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Barevné vyjádření. ◆ Byzantské, arabské umění. ◆ Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru). 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Užité grafika. Písmo - styly a druhy písma. ◆ Tematické práce - Vánoce, velikonice, pálení čarodějnic. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vlastní prožívání. Interakce s realitou. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představa a fantazie. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Např. fantazijní variace na základní tvary písmen. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vizuálně obrazného vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Koláž. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace. ➤ Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz obr. vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Architektura. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. ➤ Uplatňuje osobitý přístup k realitě. ➤ Užívá vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. ◆ Různé typy zobrazení, (podhledy, rovnoběžné promítání). ◆ Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů, (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímá <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kooperace a kompetice 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se v grafických technikách. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Linoryt, tisk z koláže, papírorýt . 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce s uměleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. ◆ Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury, (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozvíjí se v estetickém citění - využívá dekorativních postupů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích. ◆ Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce s netradičními materiály. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá perspektivních postupů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace ◆ Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. ◆ Krajinářské školy 19. stol. ◆ Technika akvarelu, pastel. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. ➤ Uplatňuje osobitý přístup k realitě. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Techniky kresby - tužka, perko, uhlí, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. ◆ Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty). 	<p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Komplementární barvy - textura. ◆ Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. ◆ Kontrast (barevný, světelný). 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tisk z výšky, plochy, hloubky. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozlišuje obsah vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění. ➤ Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus. ◆ Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění - akční tvar malby a kresby, land-art, happening). ◆ Při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření, (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.). 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Umění a kultura	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Společná práce - komunikace. ◆ Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn. 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy <p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ práce v realizačním týmu <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. ◆ Uplatňování subjektivity ve vyjádření. ◆ Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Animovaný film - spolupráce, komunikace. ◆ Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Užívá vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. ➤ Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. ◆ Prostorová tvorba - modelování. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce v plenéru. Krajinomalba, frotáž. 		

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A ZDRAVÍ** přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A ZDRAVÍ** je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **RODINNÁ VÝCHOVA** a **TĚLESNÁ VÝCHOVA**, do níž je zahrnuta i **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA**. Vzdělávací obsah oblasti **ČLOVĚK A ZDRAVÍ** prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **RODINNÁ VÝCHOVA** je vyučovací předmět, jehož integrované pojetí vytváří prostor pro široké formativní působení na dospívající žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

- Nejdůležitějšími obsahovými prvky předmětu jsou zdraví a rodina jako základní předpoklad utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů. Komplexní charakter předmětu dává možnost zabývat se jednotlivými tématy z různých pohledů a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Rodinná výchova sleduje především aspekt zdravotně preventivní s návody pro každodenní život. Tím připravuje podmínky pro praktickou aplikaci poznatků a zkušeností v tělesné výchově, praktických činnostech nebo denním režimu školy.
- **RODINNÁ VÝCHOVA** ve svém výrazně činnostním pojetí umožňuje učitelům navazovat potřebný kontakt se žáky, vnést do školy více vzájemného lidského pochopení, přispět k tolik potřebnému přiblížení školy a rodiny a zároveň vypěstovat nezbytné dovednosti, návyky a potřebné životní postoje.

Vzdělávací obor **TĚLESNÁ VÝCHOVA** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravit a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

5.8.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.3. RODINNÁ VÝCHOVA

5.8.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět *Rodinná výchova* se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku: 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *RODINNÁ VÝCHOVA* je zaměřeno na :

- problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, rodičovství, osobního bezpečí a umění zaujímat vlastní postoje k uplatňování zdravého způsobu života,
- odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s aktivním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a rodičovstvím, a aby jejich vstup do dospělosti byl provázen odpovědným přístupem ke zdraví a založení vlastní rodiny,
- orientaci v konfliktních a krizových situacích, souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím,
- problematiku zdravého způsobu života, ekologických a klimatických vlivů na zdraví preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ je veden k efektivnímu učení
- ⇒ vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení
- ⇒ vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- ⇒ plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Učitel

- ⇒ zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- ⇒ zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- ⇒ zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům řešením sami žáci
- ⇒ sleduje při hodině pokrok všech žáků

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ vnímá nejružnější problémové situace - mimořádné situace, krizové situace a plánuje způsob řešení problémů
- ⇒ vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- ⇒ kriticky myslí
- ⇒ je schopen obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- ⇒ klade otevřené otázky
- ⇒ ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- ⇒ podněcuje žáky k argumentaci

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ komunikuje na odpovídající úrovni
- ⇒ osvojí si kultivovaný ústní projev
- ⇒ účinně se zapojuje do diskuze
- ⇒ uplatňuje bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Učitel

- ⇒ vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- ⇒ vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- ⇒ vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ spolupracuje ve skupině
- ⇒ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje názory ostatních
- ⇒ formuje si volní a charakterové rysy
- ⇒ zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- ⇒ chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- ⇒ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel

- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- ⇒ se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ zdokonaluje si grafický projev
- ⇒ je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- ⇒ využívá ICT pro hledání informací
- ⇒ využívá znalostí v běžné praxi
- ⇒ ovládá základní postupy první pomoci

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,...
- ⇒ vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- ⇒ vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

5.8.3.2. Učební osnovy - Rodinná výchova 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seznámení s učivem 	<p><i>ÚVOD K VÝUCE RODINNÉ VÝCHOVY V 6. ROČNÍKU</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe rozdíly mezi rodinami, mezi rolemi v rodině ➤ Analyzuje a srovnává úplné a neúplné rodiny ve vztahu k výchově dítěte ➤ Umí zdůraznit zajímavosti a odlišnosti rodin jiných kultur ➤ Učí se jednat a vytvářet podmínky k vzájemnému pochopení vztahů rodičů a dětí ➤ Umí zdůraznit pozitiva a negativa výchovných stylů ➤ Umí zdůraznit pozitiva a negativa v komunikaci, postoje k naslouchání druhému člověku - „sluchem“, „zrakem“, „srdcem“ ➤ Toleruje sdělování různých názorů, postojů, informací ➤ Zaujímá správný postoj k negativní komunikaci ➤ Odbourává negativní projevy komunikace (ponižování, zesměšňování, kárání, vulgarismy, apod.) ➤ Umí pojmenovat vlastnosti dobrého kamaráda ➤ Je tolerantní k různým projevům lásky, kamarádství a přátelství 	<p><i>RODINA A ŠIRŠÍ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rodina - postavení a role ženy a muže ◆ Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte ◆ Komunikace ◆ Komunikace v rodině ◆ Komunikace mezi vrstevníky a ve společnosti dospělých ◆ Modelové situace zaměřené na osvojení ◆ komunikačních dovedností ◆ Kamarádství, přátelství, láska 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí zdůraznit pozitiva i negativa kvótního stylu lidí pro zachování zdraví ➤ Využívá důvěry a spolupráce v řešení konfliktní situace 	<p><i>ROZVOJ OSOBNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Duševní a tělesné zdraví ◆ Vyrovnávání se s problémem (únik) - úvod 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže řešit krizové situace s co nejmenším dopadem na osobnost ➤ Na konkrétném případě ze svého okolí umí odhalit možné příčiny šikanování ➤ dokáže vyhledat kontaktní adresy a telefony na zařízení pro pomoc v krizi ve svém okolí 	<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Způsoby chování v krizových situacích - šikanování, deviantní osoby ◆ Způsoby chování při pobytu v různých prostředích ◆ Dětská krizová centra, linky důvěry ◆ Zdokonalování nácviku komunikace s linkou důvěry a jinými specializovanými službami ◆ Beseda s policistou <p>MŮŽEME SE Z KRIZOVÝCH SITUACÍ POUČIT?</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ psychohygienu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže naplánovat správný režim dne ➤ zdůvodňuje na konkrétním případě možnosti strávení volného času s přihlédnutím k aktivnímu odpočinku ➤ zdůvodňuje nezastupitelné místo pohybových aktivit v péči o zdraví člověka 	<p>PÉČE O ZDRAVÍ, OSOBNÍ HYGIENA, REŽIM</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Osobní hygiena, intimní hygiena chlapců a dívek ◆ Odívání - různé příležitosti a činnosti ◆ Režim dne - vedení záznamu o čase stráveném u televize, videa a počítače a jeho srovnání s časem věnovaným pohybu ◆ Volný čas - diskuse 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vybrat správné poživatiny prospěšné lidskému organismu ➤ zdůvodňuje škodlivost poživatin na zdravotní stav lidí (vznik chorob- např. nádory tlustého střeva, vysoký cholesterol) ➤ zhodnocuje nezastupitelné místo zdravé výživy v péči o zdraví člověka ➤ zdůvodňuje důležitost vitamínů, minerálů pro zdraví člověka ➤ vyhledává a třídí získané informace z odborné literatury ➤ zdůvodňuje škodlivost nesprávné přípravy jídel na zdravotní stav lidí ➤ dokáže poskytnout první pomoc při drobných řezných ráanách a popálení, které vznikly v kuchyni 	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vliv výživy na zdravotní stav lidí ◆ Výživová hodnota potravy, energetická potřeba organismu ◆ Způsoby technologie zpracování jednotlivých druhů potravin ve vztahu ke zdravé výživě ◆ Sestavování jídelníčku ◆ Hodnocení jídelníčku v rodině a ve školní jídelně z hlediska zásad zdravé výživy ◆ Recept na přípravu jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdůvodňuje škodlivost vlivu kouření na lidský organismus ➤ Zhodnocuje možné důsledky kouření na vznik nemoci člověka ➤ Vyhledává, třídí a využívá informace z odborné literatury ➤ Zdůvodňuje škodlivost vlivu alkoholu na lidský organismus ➤ Zhodnocuje možné důsledky alkoholu na vznik nemocí člověka 	<p>ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozitivní životní cíle a hodnoty ◆ Alkoholismus ◆ Kouření ◆ Propagace tabákových výrobků a alkoholu ◆ formou reklamy ◆ Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání ◆ Centra odborné pomoci 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference ▪ etnický původ, multikulturalita ▪ princip sociálního smíru a solidarity 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe rozdíly mezi přátelstvím, láskou mateřskou a partnerskou ➤ Chápe důvody změn v hodnotové orientaci dospívajících 	<p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Proměny člověka v období dospívání ◆ Vztahy mezi chlapci a děvčaty ◆ Sexuální zneužívání - pedofilie (viz. Osobní bezpečí) ◆ Putování krajinou dospívání <p>NA CESTĚ ZA LÁSKOU A ZA POROZUMĚNÍM SOBĚ A DRUHÝM</p>		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seznamuje se s novou učebnicí ➤ Připomíná si probrané učivo 6. ročníku 	<p><i>ÚVOD K VÝUCE RODINNÉ VÝCHOVY V 7. ROČNÍKU</i></p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace kompetice ▪ hodnoty ▪ postoje praktická etika ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá stanovisko k různým názorům týkajících se práv a povinností lidí nejen v rodině ➤ Umí vyjádřit své pocity spojené s životem v rodině ➤ Hledá kompromis ve vztazích a zaujímá stanovisko k nevhodným postojům lidí ➤ Vyjadřuje nesouhlas s nedodržováním pravidel v životních situacích ➤ Zamýšlí se nad estetikou bydlení a stolováním, respektuje potřeby své i druhých ➤ Uvědomuje si ekonomické stránky života 	<p>RODINA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Práva a povinnosti členů rodiny ◆ Kdo si hraje, nezlobí ◆ Rodina a domov ◆ Komunikace v rodině ◆ Rodina a bydlení ◆ O zařízení a stolování ◆ Ekonomika domácnosti ◆ Jak sestavit domácí rozpočet 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá stanovisko k různým názorům týkajících se postižených mezi námi ➤ Snaží se pochopit pocity a potřeby lidí postižených ➤ Snaží se vyjádřit své pocity spojené s životem ve zdraví i v nemoci ➤ Hledá kompromisy ve vztazích a zaujímá stanovisko k nevhodným postojům lidí, včetně proměny životního stylu v důsledku civilizace ➤ Rozvíjí etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým ➤ Vyjadřuje nesouhlas s nedodržováním pravidel v životních situacích (prevence úrazů a vlivů podílejících se na vzniku onemocnění) ➤ Uvědomuje si odpovědnost za zdraví vlastní a ostatních 	<p>KLÍČE KE ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Člověk ve zdraví a nemoci aneb ◆ Klíče ke zdraví ◆ Infekční choroby ◆ Postižení mezi námi ◆ Klíče ke zdraví 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá stanovisko k různým názorům na výživové hodnoty potravy a zdravou výživu ➤ Snaží se vyjádřit své pocity spojené s poruchami výživy a nevhodnými stravovacími návyky ➤ Toleruje odlišnosti stravování různých národů a kultur, hledá přednosti a nedostatky ve výživě 	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zdravá výživa ◆ Látky tvořící naše tělo ◆ Alternativní výživa a poruchy výživy ◆ Abeceda zdravé výživy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace kompetice ▪ hodnoty ▪ postoje praktická etika ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ psychohygiena ▪ mezilidské vztahy, komunikace ▪ kooperace 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá odmítavé stanovisko k různým názorům týkajících se propagace návykových látek ➤ Snaží se pochopit pocity lidí drogově závislých, umí jim pomoci ➤ Snaží se vyjádřit své pocity spojené se záludností drog a jejich vlivu na zdraví člověka ➤ Poznává sám sebe a hledá cestu k druhým lidem v otázkách prevence závislosti ➤ Snaží se hledat kompromis ve vztazích a zaujímá stanovisko k nevhodným postojům lidí, včetně proměny životního stylu v důsledku civilizace ➤ Vyjadřuje nesouhlas s nedodržováním pravidel v určitých situacích - otázky dopingů, konflikty se zákonem v situacích souvisejících s návykovými látkami (prodej a šíření drog) ➤ Uvědomuje si odpovědnost za zdraví vlastní a ostatních 	<p>ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Drogy- zrádný přítel, zloděj tvého „Já“ ◆ Nejčastěji užívané drogy ◆ Drogy a jejich účinky ◆ Doping ◆ Záludnosti drog ◆ Drogy a legislativa ◆ Vznik závislosti ◆ Drogy aneb Ztráty a nálezy 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá stanovisko k různým názorům na nevhodné způsoby chování jedinců narušující osobní bezpečí a bezpečí druhých ➤ Snaží se vyjádřit své pocity spojené násilím nejen fyzickým, ale i psychickým, včetně sexuálního zneužívání 	<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Nebezpečné situace ◆ Skupina vrstevníků a násilí ◆ Agresoři a oběti ◆ Každý chce dosáhnout úspěchu 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odmítá takové způsoby chování, které poškozují zdraví nebo život jedince a uvědomuje si možnou prevenci těchto způsobů chování ➤ Zdůvodňuje možné způsoby první pomoci v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Bezpečné sportování ◆ Bezpečnosti silničního provozu ◆ Násilí v sexualitě ◆ Nacvičujeme první pomoc 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zaujímá stanovisko k různým názorům dospívajících - oblast tělesné krásy, oblast psychických změn ➤ Snaží se vyjádřit své pocity spojené s dospíváním ➤ Poznává sám sebe a hledá cestu k druhým lidem ➤ Snaží se hledat kompromis ve vztazích s dospělými a vyjadřuje se ke vztahům mezi dospívajícími a dospělými 	<p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidský život v proměnách času ◆ Odlišnosti mají svůj význam ◆ Pohlavní orgány muže a ženy ◆ Stáváme se mužem a ženou ◆ Rozmnožování 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seznamuje se s novou učebnicí ➤ Připomíná si probrané učivo 7. ročníku 	<p style="text-align: center;"><i>ÚVOD K VÝUCE RODINNÉ VÝCHOVY V 8. ROČNÍK</i></p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace kompetice ▪ hodnoty ▪ postoje praktická etika ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí vývoji a struktuře rodiny ➤ Objasňuje a rozlišuje předpoklady dobrého soužití v rodině ➤ Specifikuje kvality partnerského vztahu ➤ Porovnává různá kritéria při výběru partnera (ky) ➤ Analyzuje negativní prvky v jednání a chování lidí, které ohrožují stabilitu rodiny ➤ Navrhuje možnosti řešení a prevence konfliktů v rodině 	<p>RODINA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Faktory ovlivňující stabilitu rodiny ◆ Hledání ideálu aneb Jak najít toho pravého, tu pravou ◆ Sňatek ano, či ne ◆ Neshody v manželství 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí procesu vzniku nemoci a jejího vlivu na naše chování a jednání ➤ Objasňuje a rozlišuje stádia v chování nemocného člověka ➤ Aplikuje postupy a využívá různých přístupů v péči o nemocného ➤ Analyzuje pozitivní a negativní prvky v jednání a chování pečujících o nemocného člověka ➤ Rozlišuje podstatné a nepodstatné prvky léčebného režimu se zaměřením na stravování a podávání léků u nemocných ➤ Vymezuje stanoviska k alternativním způsobům léčení a k prevenci civilizačních chorob 	<p>ČLOVĚK VE ZDRAVÍ A NEMOCI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Člověk ve zdraví a nemoci ◆ Rozumět a pomáhat nemocným aneb Jak o ně pečovat ◆ Stravování nemocných ◆ Podávání léků ◆ Sami sobě lékařem aneb Prevence léčení přírodními prostředky ◆ Hrozba civilizačních chorob, aneb hledá se zdravý člověk 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí a vysvětluje význam zdravé výživy pro zdravý vývoj lidského těla ➤ Objasňuje energetické hodnoty stravy a rozlišuje množství a poměr výživových složek pro růst a množství energie v těle ➤ Aplikuje poznatky o výživě na jednotlivá vývojová období a na zátěž člověka danou jeho kondicí a činností ➤ Rozlišuje nežádoucí způsoby výživy, zejména podvýživu, nebo naopak nadměrný příjem potravin a jejich nebezpečí ➤ Hledá souvislosti mezi různými typy alternativního stravování a uvědomuje si množná rizika ➤ Vymezuje stanoviska k současným způsobům stravování, reklamě a hygieně potravin 	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zdravá výživa, aneb to mám ale hlad! ◆ Vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka ◆ Jak tělo zpracovává a využívá potraviny? ◆ Nežádoucí způsoby výživy - dnešní svět je plný protikladů ◆ Zdravé či nezdravé? - Alternativní strava ◆ Zdravé či nezdravé? - Reklama a hygiena potravin ◆ Shrnutí zásad při výběru a přípravě pokrmů 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hodnoty, postoje ▪ praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ princip sociálního smíru a solidarity <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí problematice a vysvětluje rizika zneužívání návykových látek a jejich účinků na lidský organismus ➤ Objasňuje mechanismy vzniku závislostí na návykových látkách ➤ Rozlišuje nežádoucí taktiky reklamních agentur propagujících tabákové výrobky a alkoholické nápoje, zajímá k nim odmítavé stanovisko ➤ Hledá souvislosti mezi injekční aplikací návykových látek a možností nákazy virem HIV ➤ Dokáže argumentovat vůči braní drog, přesvědčivě odmítá návykové látky ➤ Orientuje se v nabídce specializované pomoci (krizová centra, linky důvěry, aj.), umí pomoci kamarádovi či jiné osobě při problémech s návykovými látkami 	<p>PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Drogy kolem nás... ◆ Závislost je nebezpečnější než samotné drogy ◆ Jak se ubránit, jak pomoci? 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formuluje hlavní východiska agrese a posuzuje jeho nebezpečí pro osobní bezpečí jedince i skupiny ➤ Objasňuje mechanismy vzniku domácího násilí, možnosti prevence pomoci ➤ Rozlišuje nežádoucí chování ve škole a v rodině, které vede k násilí a šikaně, hledá účinné preventivní programy ➤ Navrhuje postupy řešení při mimořádných událostech (přírodních katastrofách, dopravních neštěstích apod.), možnosti pomoci a prevence ➤ Dokáže argumentovat proti násilnému řešení konfliktů v rodině i ve škole ➤ Orientuje se v první pomoci v případech poranění zvířetem, pobodání hmyzem, poranění při sportech apod. ➤ Aplikuje možné formy transportu při převozu poraněného do místa ošetření či poskytnutí pomoci ➤ Navrhuje různé formy preventivních opatření proti úrazům, násilí a jinému poškozování osobního bezpečí člověka či skupiny lidí 	<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Agresivita patří k životu... ? ◆ Nebezpečí kolem nás aneb Hledám bezpečí ◆ Žijeme v bezpečí ◆ Nebezpečí číhá všude 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porozumí tělesným i duševním změnám v období dospívání ➤ Objasňuje a rozlišuje různé podoby lásky, včetně rozlišování pojmů sex a sexualita 	<p>LIDSKÁ SEXUALITA ANEB CO JE TO LÁSKA?</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidská sexualita aneb Co je to láska? ◆ Láska ◆ Odlišnosti v lásce aneb Co je a není normální ◆ Reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Specifikuje odlišnosti v lásce, vysvětluje rozdíly mezi heterosexuálitou, homosexualitou, bisexualitou a transsexualitou, včetně zaujímání postojů k uvedeným odlišnostem ➤ Analyzuje možná ohrožení v oblasti reprodukčního zdraví, zejména otázek spojených s rizikem těhotenství u dětí a mladistvých a s riziky prostituce ➤ Odmítá postoj ke konzumnímu vztahu k sexu a prevence přenosu pohlavních chorob ➤ Odlišuje sexuální deviace od zdravého sexuálního života, hledá možné obrany před sexuálními devianty ➤ Analyzuje možnosti plánovaného rodičovství a metod zabránění početí, antikoncepční minimum, postoj k zodpovědnému sexuálnímu životu a k rodičovství 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Co k lásce patří a co ne? ◆ Plánované rodičovství aneb Prevence akutního onemocnění láskou 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ princip sociálního smíru a solidarity 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seznamuje se s novou učebnicí ➤ Připomíná si učivo z 8. ročníku 	<p><i>ÚVOD K VÝUCE RODINNÉ VÝCHOVY V 9. ROČNÍKU</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si shody a rozdíly mezi funkční a dysfunkční rodinou ➤ vyjmenovává a vysvětluje role členů rodiny a hodnoty důležité pro rodinné soužití ➤ posuzuje vztahy mezi rodiči a dětmi, včetně otázek lásky a porozumění ➤ analyzuje hlavní rysy rodiny v minulosti a vyvozuje odlišnosti od současného pojetí rodiny (integruje znalosti z Rv a D, Vv) ➤ posuzuje možné příčiny krizí v rodině, včetně rozvodu a hledá vhodná řešení ➤ odsuzuje domácí násilí a na příkladech uvádí možnosti prevence tohoto násilí ➤ vyhodnocuje současnou ekonomickou zatíženost rodiny a posuzuje možná opatření, včetně správného zacházení a hospodaření s penězi rodiny ➤ uvědomuje si a posuzuje kvality rodičů a jejich předpoklady pro výchovu dětí 	<p>RODINA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rodina a její význam v současnosti ◆ Rodina dříve a dnes aneb Bylo to dříve snadnější? ◆ Detektivem rodinných vztahů aneb Hledá se ideální rodina... ◆ Rodinné krize aneb Je možné je zvládat? ◆ Problémy současné rodiny ◆ Rodičovské předpoklady aneb Jak být dobrým tátou a dobrou mámou? ◆ Rozpad rodiny aneb Co bude dál...? 		
		<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebezpoznání a sebezpojetí, sebeorganizace, psychohygienu, kreativity <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje na příkladech souvislosti mezi fyzickým, duševním a sociálním zdravím, posuzuje vztah mezi uspokojováním potřeb člověka a hodnotu člověka ➤ Analyzuje rizika ohrožující zdraví (např. stres, civilizační choroby, zneužívání návykových látek, nebezpečí na ulicích, ve škole apod.) a navrhuje účinná opatření, popř. sestavuje účinný plán ochrany zdraví ➤ Využívá různé relaxační techniky k překonávání únavy, stresu, apod. k zachování zdraví a generace organismu ➤ Dodržuje hygienu duše i těla jako prevenci onemocnění ➤ Aplikuje hry na sebepoznání a využívá je nejen k relaxaci a poznání sebe, ale i druhých ➤ Uvědomuje si a pojmenovává příčiny civilizačních onemocnění a dokáže navrhnout účinnou prevenci ➤ Optimálně využívá tělesnou aktivitu k udržení zdraví a volí vhodné aktivity pro osoby s postižením ➤ Dokáže pomoci lidem s postižením a poradí jim možnosti sportovního vyžití ➤ Zhodnocuje význam preventivních prohlídek pro zachování zdraví a prevenci onemocnění ➤ Aktivně se podílí na programech podpory zdraví 	<p style="text-align: center;">PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Péče o zdraví obohacuje náš život ◆ Péče o duševní zdraví aneb Ve zdravém těle zdravý duch... ◆ Hygienou ke zdraví člověka aneb Jak čistit svou duši ◆ Hygiena všedního života aneb Čistota - půl zdraví... ◆ Plán prevence civilizačních chorob aneb Jak se ubránit moderní době ◆ Preventivní lékařské prohlídky aneb umění přijít včas ◆ Pohybem k tělesnému i duševnímu zdraví 	<p style="text-align: center;">MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p style="text-align: center;">OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace, kooperace kompetice ▪ hodnoty ▪ postoje praktická etika ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti <p style="text-align: center;">EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětluje a respektuje pravidla zdravého způsobu stravování ➤ Uvědomuje se a posuzuje vliv životního prostředí na výživu a zdraví 	<p style="text-align: center;">ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Význam zdravé výživy pro aktivní život ◆ Malý človíček má hlad aneb Výživa kojence 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozpoznává poruchy příjmu potravy, odhaduje možné příčiny a navrhuje prevenci ➤ Posuzuje rozdíly mezi zdravou a nezdravou výživou a hledá souvislosti se vznikem některých civilizačních chorob ➤ Zhodnocuje pozitiva negativa alternativní výživy ➤ Navrhuje jídelníček pro vybranou skupinu lidí podle zátěže, věk, pohlaví, popř. v nemoci a posuzuje jeho kvalitu ➤ Analyzuje odlišnosti jídelníčků různých národů, dokáže porovnat jejich kvalitu se zdravou výživou ➤ Vyhledává a porozumí informacím o cizorodých látkách v potravinovém řetězci, hledá souvislosti se zdravou výživou ➤ Uplatňuje zdravé stravovací návyky jako prevenci vzniku ➤ Civilizačních onemocnění ➤ Chápe a vysvětluje nevhodné působení reklamy na zdravý životní styl a výživu 	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Výživa dětí - sportovců ◆ Výživa a zdravotní stav člověka aneb V nemoci je všechno jinak... ◆ Zdravá výživa trochu jinak aneb Zajímavosti z cizích kuchyní... ◆ Zdravá výživa je půlkou našeho zdraví, ale...Pozor na cizorodé látky v potravním řetězci ◆ Jak se nestát obětí reklamy ve výživě 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe souvislosti mezi důvody vzniku závislosti a chováním člověka ➤ Posuzuje zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek ➤ Dokáže se bránit vzniku závislosti kvalitním trávením volného času, rozvíjením vlastních zájmů ➤ Analyzuje společenská rizika užívání drog a navrhuje jejich možnou prevenci ➤ Dokáže vysvětlit uplatňovat argumenty proti užívání drog ➤ Umí poradit sobě i druhým, kde hledat případnou odbornou pomoc při různých závislostech 	<p>PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Prevence zneužívání návykových látek a společenská nebezpečnost ◆ Důvody vzniku závislostí aneb Stojí za to se zamyslet, kde děláme chyby ◆ Drogy aneb Jak se nestát závislým ◆ Proč nebrat drogy? ◆ Kdo nám může pomoci od závislosti aneb Kde hledat a najít pomoc 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na základě předchozího pochopení aplikuje na konkrétních příkladech vše, co může přispět k prevenci závislostí, vyhodnocuje zejména pozitivní znaky zdravého rodinného soužití v prevenci závislostí ➤ Na základě předchozího pochopení aplikuje na konkrétních příkladech vše, co může přispět k prevenci závislostí, vyhodnocuje zejména pozitivní znaky zdravého rodinného soužití v prevenci závislostí 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Drogy a sport aneb Být první za každou cenu... ◆ Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog? Aneb První pomoc při otravě návykovými látkami ◆ Hra nebo závislost? Aneb patologické hráčství, jeho rizika a možnosti léčby 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebezpoznání a sebebepojetí, sebeorganizace, psychohygiena, kreativity <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Přispívá k utváření kvalitních mezilidských vztahů ➤ Svým chováním a jednáním respektuje ostatních potřebu jistoty a bezpečí, bojuje účinnými prostředky proti násilí ve škole, v rodině, společnosti lidí ➤ Analyzuje příčiny trestné činnosti mladistvých a dokáže navrhnout možnosti ochrany ➤ Varuje před různými podobami násilí a není lhostejný k týrání a zneužívání nejen dětí, ale i starších lidí ➤ Vyhodnocuje různé situace vyvolávající násilí, uplatňuje obrannou komunikaci proti manipulaci a agresi ➤ Vyhledává a zhodnocuje informace v legislativě ČR i EU, které ukládají povinnost dbát o bezpečí dítěte a starat se o své rodiče ➤ Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví nebo život, poskytuje možnou pomoc, včetně první pomoci ve stavech ohrožující život člověka 	<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lidská společnost a násilí ◆ Osobní bezpečí aneb Co s chuligány, vandaly a zloději? ◆ Bezpečnost silničního provozu ◆ Poskytování první pomoci aneb děláme všechno, co můžeme 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže rozeznat různé podoby vandalismu, posuzuje rozdíly mezi uměním a poškozování majetku sprejery ➤ Hledá souvislosti mezi současným životním stylem a kriminalitou mládeže, navrhuje možnou prevenci ➤ Odmítá projevy rasismu, xenofobie a jakéhokoliv druhu nenávisti k lidem ➤ Rozlišuje katastrofy a hromadná neštěstí, dokáže posoudit význam integrovaného záchranného týmu civilní obrany apod. ➤ Navrhuje účinná opatření ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu, dodržuje pravidla silničního provozu a dbá o bezpečí své i ostatních ➤ Posuzuje priority první pomoci, volí způsob poskytnutí první pomoci a nezapomíná na ochranu a nezapomíná na ochranu svou, raněného, životního prostředí apod. 		<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ hodnoty, postoje a praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podporuje pozitivní vztahy, jako jsou přátelství, různé podoby lásky, partnerské vztahy, vztahy manželské a rodičovské ➤ Respektuje sebe i druhé, je tolerantní vůči ostatním a rozvíjí aktivní naslouchání ➤ Chápe etické normy v oblasti sexuálního chování ➤ Dokáže posoudit a vyhodnotit pravidla soužití v určité skupině ➤ Rozpoznává změny v dospívání a reaguje na ně, dokáže respektovat a tolerovat odlišnosti druhé pohlaví 	<p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Partnerské vztahy aneb Milovat a být milován ◆ Máme se rádi, chceme lásku, na děti máme čas... 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	RODINNÁ VÝCHOVA	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Posuzuje vlastní předpoklady pro partnerské vztahy ➤ Porozumí sexuálnímu dospívání a reprodukčnímu zdraví, chápe rizika předčasného zahájení pohlavního života a uvědomuje si všechny důsledky ➤ Analyzuje možné příčiny rodičovství mladistvých a navrhuje účinnou prevenci ➤ Posuzuje vhodné druhy antikoncepce a vysvětluje její význam při plánovaném rodičovství ➤ Vyjadřuje vlastní názor na odlišnosti v sexualitě (poruchu pohlavní identity, homosexualitu, sexuální deviace apod.) ➤ Porozumí technice pohlavního styku a možným rizikům při nechráněném pohlavní styku (nechtěné těhotenství s následnou interrupcí, pohlavně přenosné choroby apod.) ➤ Posuzuje a odmítá sexuální násilí, kuplířství, prostituci, pornografii jako praktiky komerčního sexu, které snižují lidskou důstojnost ➤ Pochopí bio-psycho-sociální aspekty těhotenství, porodu a péče o dítě ➤ Analyzuje různé možnosti vedení porodu (např. přednosti a rizika alternativních porodů) ➤ Zhodnocuje význam důkladné připravenosti na manželství a rodičovství 	<p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Plánované rodičovství aneb Jak prožít akt lásky bez komplikací ◆ Následky klopýtnutí v lásce... ◆ Kuplířství, prostituce, pornografie aneb Lásky nebo trestný čin? ◆ Těhotenství, porod, péče o dítě aneb Stal se zázrak, vzniká nový život ◆ Od malého štěstí k velké radosti aneb Jak človíček roste... 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepečení, sebeorganizace, psychohygiena, kreativita 	
	ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ A SHRNUTÍ UČIVA		

5.8.4. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **TĚLESNÁ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku:

v 1. až 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Formy realizace

- Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.
- V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování.
- Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi.
- Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví,
- ⇒ učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení,
- ⇒ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími,
- ⇒ orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,
- ⇒ řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel

- ⇒ dodává žákům sebedůvěru,
- ⇒ podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- ⇒ učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává,
- ⇒ zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel

- ⇒ vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,
- ⇒ vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ je veden k jednání v duchu fair-play - dodržuje pravidla, označí přestupky,
- ⇒ respektuje opačné pohlaví,
- ⇒ zvládá pohybové činnosti ve skupině.

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

KOMPETENCE OBČANSKÁ

Žák

- ⇒ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,
- ⇒ spojuje svou pohybovou činnost se zdravím,
- ⇒ zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení,
- ⇒ je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,
- ⇒ učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel

- ⇒ umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- ⇒ učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Učitel

- ⇒ vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

5.8.4.2. Učební osnovy - Tělesná výchova - 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní ➤ zná pojmy z pravidel sportů a soutěží ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě ➤ zná a reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ učí se respektovat zdravotní handicap ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost ➤ se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná kompenzační a relaxační cviky ➤ zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tělocvičné pojmy - komunikace v TV ◆ bezpečnost při sportování ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair-play ◆ příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti ◆ cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu ◆ základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ principy demokracie jako způsobu rozhodování <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ ▪ multikulturalita 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích ➤ jedná v duchu fair-play ➤ zvládne přihrávku jednoruč, obouřuč ➤ zná a dodržuje základní pravidla her ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo ➤ zná techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná nízký start ➤ zná princip štafetového běhu ➤ nacvičí skok do dálky ➤ účastní se atletických závodů ➤ zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. ➤ jednoduchá cvičení na žebřinách ➤ umí skákat přes švihadlo ➤ dokáže podbíhat dlouhé lano ➤ provádí cvičení na lavičkách ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám ➤ uvědomuje si, že plavání je jedná z nejzdravějších pohybových činností ➤ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly ◆ turistika a pohyb v přírodě ◆ plavání - základní plavecká výuka ZDRAVOTNÍ TV (nabízeno žákům III., II. zdravotní skupiny) ◆ zdravotní oslabení, základy speciálního cvičení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní ➤ zná pojmy z pravidel sportů a soutěží ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě ➤ zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvalu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ učí se respektovat zdravotní handicap ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost ➤ se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná kompenzační a relaxační cviky ➤ zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tělocvičné pojmy-komunikace v TV ◆ bezpečnost při sportování ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair-play ◆ příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu ◆ zdravotně zaměřené činnosti ◆ cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy ◆ estetického pohybu ◆ základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry ◆ pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení ◆ organizace při T ◆ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží ◆ zásady jednání a chování 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru) <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ jedná v duchu fair-play ➤ zvládne přihrávku jednoruč, obou- ruč ➤ zná a dodržuje základní pravidla her ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo ➤ zná techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná nízký start ➤ zná princip štafetového běhu ➤ nacvičí skok do dálky ➤ účastní se atletických závodů ➤ zvládne kotoul vpřed, stoj na lo- patkách apod. ➤ jednoduchá cvičení na žebřinách ➤ umí skákat přes švihadlo ➤ dokáže podbíhat dlouhé lano ➤ provádí cvičení na lavičkách ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším po- hybovým aktivitám ➤ uvědomuje si, že plavání je jedná z nejzdravějších pohybových čin- ností ➤ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ➤ zvládá zásady hygieny a bezpeč- nosti při plavání a dovede je za pomocí učitele a rodičů uplatňovat ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracov- ních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj růz- ných forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající ve- likosti a hmotnosti, průpravná cvi- čení a úpoly ◆ turistika a pohyb v přírodě ◆ plavání - základní plavecká výuka ZDRAVOTNÍ TV (nabízeno žákům III.,II. zdravotní skupiny) ◆ zdravotní oslabení, základy speci- álního cvičení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní ➤ zná pojmy z pravidel sportů a soutěží ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě ➤ zná a reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ učí se respektovat zdravotní handicap ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost ➤ se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná kompenzační a relaxační cviky ➤ zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tělocvičné pojmy-komunikace v TV ◆ bezpečnost při sportování ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair-play ◆ příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti ◆ cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky ◆ základy estetického pohybu ◆ základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích ➤ jedná v duchu fair-play ➤ zvládne přihrávku jednoruč, obouřuč ➤ zná a dodržuje základní pravidla her ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo ➤ zná techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná nízký start ➤ zná princip štafetového běhu ➤ nacvičí skok do dálky ➤ účastní se atletických závodů ➤ zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. ➤ jednoduchá cvičení na žebřinách ➤ umí skákat přes švihadlo ➤ dokáže podbíhat dlouhé lano ➤ provádí cvičení na lavičkách ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám ➤ uvědomuje si, že plavání je jedná z nejzdravějších pohybových činností ➤ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ➤ uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly ◆ turistika a pohyb v přírodě ◆ plavání - základní plavecká výuka ZDRAVOTNÍ TV (nabízeno žákům III., II. zdravotní skupiny) ◆ zdravotní oslabení, základy speciálního cvičení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní ➤ zná pojmy z pravidel sportů a soutěží ➤ rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ➤ zná a reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ jedná v duchu fair-play ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ➤ zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou ➤ dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná kompenzační a relaxační cviky ➤ uplatňuje zásady pohybové hygieny 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tělocvičné pojmy-komunikace v TV ◆ bezpečnost při sportování ◆ příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti ◆ cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - tanečky, základy ◆ estetického pohybu ◆ základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská. společnost. a stát - respekt k identitám ▪ zdroje konfliktů <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužák a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblí ➤ rozlišují míč na basketbal a volejbal. ➤ učí se ovládat hru s basketbalovým míčem ➤ nacvičuje střelbu na koš ➤ nacvičuje přehazovanou ➤ zná pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi ➤ zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo ➤ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ zná techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná princip štafetového běhu ➤ uběhne 300 m ➤ zná taktiku při běhu - k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ➤ umí skákat do dálky ➤ účastní se atletických závodů ➤ umí šplhat na tyči ➤ zvládne cvičení na žíněnce - napojované kotouly, stoj na hlavě apod. ➤ provádí přitahování do výše čela na hrazdě 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky -cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair play ◆ základní plavecká výuka-základní plavecká dovednosti, 2 plavecké styly, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu ➤ provádí cvičení na švédské bedně ➤ zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ respektuje zdravotní handicap ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště ➤ dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky ➤ zvládne techniku 2 plaveckých stylů - prsa a kraul, osvojí si techniku dalšího plaveckého stylu ➤ provádí skoky do vody ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ➤ zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti, zná jednoduchá pravidla silničního provozu ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám ➤ zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení ➤ upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ výchova cyklisty-dopravní hřiště ◆ turistika a pohyb v přírodě ZDRAVOTNÍ TV (nabízeno žákům III., II. zdravotní skupiny) ◆ zdravotní oslabení, základy speciálního cvičení 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní tělocvičné pojmy - názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní ➤ zná pojmy z pravidel sportů a soutěží ➤ rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ➤ zná a reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ jedná v duchu fair- play ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ➤ zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou ➤ dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ dbá na správné dýchání ➤ zná kompenzační a relaxační cviky ➤ uplatňuje zásady pohybové hygieny 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ tělocvičné pojmy-komunikace v TV ◆ bezpečnost při sportování ◆ příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti ◆ cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - tanečky, základy ◆ estetického pohybu ◆ základy sportovních her- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát - respekt k identitám ▪ zdroje konfliktů <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužák a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblíng ➤ rozlišují míč na basketbal a volejbal. ➤ učí se ovládat hru s basketbalovým míčem ➤ nacvičuje střelbu na koš ➤ nacvičuje přehazovanou ➤ zná pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi ➤ zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo ➤ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ zná techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná princip štafetového běhu ➤ uběhne 300 m ➤ zná taktiku při běhu - k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ➤ umí skákat do dálky ➤ účastní se atletických závodů ➤ umí šplhat na tyči ➤ zvládne cvičení na žíněnce - napojované kotouly, stoj na hlavě apod. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky -cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair-play 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu ➤ provádí cvičení na švédské bedně ➤ zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ respektuje zdravotní handicap ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště ➤ dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky ➤ zvládne techniku 2 plaveckých stylů - prsa a kraul, osvojí si techniku dalšího plaveckého stylu ➤ provádí skoky do vody ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám ➤ zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení ➤ upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu ◆ základy gymnastiky -cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly ◆ vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair-play ◆ základní plavecká výuka-základní plavecká dovednosti, 2 plavecké styly, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí ◆ turistika a pobyt v přírodě ZDRAVOTNÍ TV (nabízeno žákům III., II. zdravotní skupiny) ◆ zdravotní oslabení, základy speciálního cvičení 		

5.8.4.3. Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět **TĚLESNÁ VÝCHOVA** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku:

2 hodiny týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **TĚLESNÁ VÝCHOVA** je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Formy realizace

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.

V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování.

Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi.

Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ poznává smysl a cíl svých aktivit
- ⇒ plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- ⇒ užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu,
- ⇒ různým způsobem zpracuje informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- ⇒ hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- ⇒ dodává žákům sebedůvěru
- ⇒ sleduje pokrok všech žáků

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ vnímá nejrůznější problémové situace a plánuje způsob řešení problémů
- ⇒ vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- ⇒ kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- ⇒ uvědomuje si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
- ⇒ je schopen obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- ⇒ s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- ⇒ vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ komunikuje na odpovídající úrovni
- ⇒ osvojí si kultivovaný ústní projev
- ⇒ účinně se zapojuje do diskuze

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- ⇒ zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ spolupracuje ve skupině
- ⇒ podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- ⇒ v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ⇒ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- ⇒ zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- ⇒ podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- ⇒ požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje názory ostatních
- ⇒ formuje volní a charakterové rysy
- ⇒ zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- ⇒ aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- ⇒ rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- ⇒ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,...)

Učitel

- ⇒ vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- ⇒ spoluorganizuje svůj pohybový režim
- ⇒ využívá znalostí a dovedností v běžné praxi
- ⇒ ovládá základní postupy první pomoci

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

5.8.4.4. Učební osnovy – Tělesná výchova – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	3.	6.- 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uvědomuje si zdravotní a rozvojový význam plavání ➤ Zvládá 3 plavecké styly, startovní skok a obrátku ➤ Zvládá záchranu tonoucího ➤ Dodržuje zásady bezpečnosti pobytu v prostorách bazénu ➤ Plave dle individuálních schopností ➤ Potopí se a vyloví předmět ➤ Podle svých individuálních schopností uplave a vydrží pod hladinou ➤ Seznámí se a uplatňuje atletickou abecedu při rozcvičování všech disciplín LA. ➤ Používá startovací povely a respektuje pravidla běhu v drahách. ➤ Volí si vlastní tempo s ohledem na vytrvalostní disciplínu. ➤ Dodržuje zásady techniky skoku do výšky a dálky. ➤ Dodržuje zásady techniky hodů míčkem nebo granátem, vrhu koulí a dbá bezpečnosti při dané činnosti. ➤ Provádí vlastní rozbor osvojované pohybové činnosti a za pomoci učitele dokáže rozpoznat nedostatky a jejich možné příčiny a snaží se je regulovat a případně odstranit. ➤ Provádí jednotlivé gymnastické prvky dle individuálních fyzických schopností. ➤ Provádí cvičení na nářadích dle individuálních schopností 	<p>PLAVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ plavecký styl kraul, prsa znak, del-fín ◆ startovní skok ◆ obrátka u jednotlivých stylů ◆ potápění, plavání pod hladinou, lovení předmětů ◆ pravidla plaveckých závodů ◆ vodní hry: pólo, ragby, honičky ◆ záchrana tonoucího <p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rychlý běh ◆ vytrvalý běh na dráze a v terénu ◆ skok do dálky ◆ skok do výšky ◆ hod míčkem, granátem ◆ vrh koulí <p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ průpravná cvičení ◆ akrobacie ◆ hrazda, koza, malá trampolína, velká trampolína <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ volejbal, florbal, fotbal, ◆ košíková, vybíjená, softball ◆ herní kombinace ◆ herní systémy, pravidla 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance ▪ angažovaný přístup k druhým - projevat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a zdraví	TĚLESNÁ VÝCHOVA	3.	6.- 9.
Očekávané výstupy → ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví ➤ chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je ➤ zná zásady přivolání pomoci ➤ zvládá základní dovednosti na sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v středně náročném terénu ➤ zvládá jízdu na vleku vzhledem ke své zdatnosti zvládá jízdu v paralelních obloucích 	<p>MIMO ŠKOLNÍ ČINNOSTI LYŽAŘSKÝ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ KURZ</p> <p>ZÁSADY BEZPEČNOSTI PŘI LYŽOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní dovednosti (nošení lyží, připínání držení holí...) ◆ výstupy a obraty ◆ jízda v pluhu ◆ oblouky v pluhu ◆ brzdění ◆ jízda na vleku ◆ paralelní oblouk ◆ řezané karvikgové oblouky 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vztah člověka k prostředí 	

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Oblast **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

1. Práce s drobným materiálem,
2. Konstrukční činnosti,
3. Pěstitelské práce,
4. Příprava pokrmů,

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů

1. Práce s technickými materiály,
2. Design a konstruování,
3. Pěstitelské práce a chovatelství,
4. Provoz a údržba domácnosti,
5. Příprava pokrmů,
6. Práce s laboratorní technikou,
7. Využití digitálních technologií,
8. Svět práce.

Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh ***Svět práce*** je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

5.9.2. CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- ⇒ pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- ⇒ osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- ⇒ vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při Pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- ⇒ poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- ⇒ autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- ⇒ chápání práce a Pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- ⇒ orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.3. PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.9.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Z tohoto důvodu byl pro 1. stupeň zvolen název předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku: v 1. a 5. ročníku - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti je zaměřeno na:

- dovednosti v práci s různými materiály
- osvojení si základních pracovních dovedností a návyků
- plánování
- organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- ◆ vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- ◆ funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- ◆ jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- ◆ lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- ◆ práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- ◆ sestavování modelů
- ◆ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- ◆ základní podmínky pro pěstování rostlin
- ◆ péče o nenáročné rostliny
- ◆ pěstování rostlin ze semen
- ◆ pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- ◆ pravidla správného stolování
- ◆ příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,
- ⇒ učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Učitel

- ⇒ umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- ⇒ pozoruje pokrok u všech žáků

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Učitel

- ⇒ zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ⇒ snaží se rozvíjet u žáků tvořivost,
- ⇒ vede je k uplatňování vlastních nápadů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ rozšiřuje si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek,
- ⇒ učí se popsat postup práce

Učitel

- ⇒ vede žáky k užívání správné terminologie

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ pracuje ve skupině, vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých,
- ⇒ společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Učitel

vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel

- ⇒ vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- ⇒ umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- ⇒ umožňuje každému žákovi zažít úspěch

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Učitel

- ⇒ vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- ⇒ vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- ⇒ zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

5.9.3.2. Učební osnovy - Pracovní činnosti - 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	1.	1.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír, ➤ vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru ➤ dovede navlékat, aranžovat, třídít při sběru přírodní materiál ➤ pracuje podle slovního návodu nebo předlohy ➤ umí stříhat textil a nalepit textilií ➤ dovede sestavovat stavebnicové prvky ➤ umí montovat a demontovat stavebnici ➤ zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání ➤ zná základy správného stolování a společenského chování 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ papír ◆ práce s drobným materiálem - přírodniny ◆ práce s drobným materiálem - textil <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI:</p> <p>PĚSTITELSKÉ ČINNOSTI:</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita, ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	1.	2.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír ➤ umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru ➤ dovede navlékat, aranžovat, dovtvářet, opracovávat a třídít při sběru přírodní materiál ➤ pracuje podle slovního návodu nebo předlohy ➤ umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil ➤ naučí se zadní steh ➤ umí přišít knoflíky ➤ umí slepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek ➤ dovede sestavovat stavebnicové prvky ➤ umí montovat a demontovat stavebnici ➤ zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, ➤ umí zasít semena ➤ provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování ➤ chová se vhodně při stolování ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ připraví jednoduchý pokrm (studentá kuchyně) 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ papír, karton ◆ práce s drobným materiálem - přírodniny ◆ práce s drobným materiálem - textil <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI:</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE:</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí, základní podmínky života 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	1.	3.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír ➤ umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru ➤ dovede navlékat, aranžovat, dovtvářet, opracovávat a třídít při sběru přírodní materiál ➤ pracuje podle slovního návodu nebo předlohy ➤ umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil ➤ naučí se zadní steh ➤ umí přišít knoflíky ➤ umí slepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek ➤ dovede sestavovat stavebnicové prvky ➤ umí montovat a demontovat stavebnici ➤ zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, ➤ umí zasít semena ➤ provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ chová se vhodně při stolování ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ připraví jednoduchý pokrm (studentá kuchyně) ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. ◆ papír a karton ◆ přírodniny ◆ textil <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ práce se stavebnicemi. <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových) ◆ pěstování ze semen v místnosti. <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní vybavení kuchyně ◆ výběr a nákup potravin ◆ jednoduchá úprava stolu ◆ pravidla správného stolování. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ komunikace, kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat ➤ vytváří prostorové konstrukce ➤ seznámí se se základy aranžování a využití samorostů ➤ seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic ➤ udržuje pořádek na pracovním místě ➤ zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný ➤ udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze ➤ montuje a demontuje stavebnici ➤ dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky, pracuje podle slovního návodu, předlohy ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze ➤ zná základy péče o pokojové květiny ➤ zná rozdíl mezi setím a sázením ➤ zná množení rostlin odnožemi a řízkováním ➤ umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků ◆ papír a karton ◆ přírodniny ◆ textil <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými ◆ práce s návodem <p>PĚSTITELSKÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí, <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	2.	4.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny, ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, ➤ poskytne první pomoc při úraze ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně ➤ zná pravidla správného stolování a společenského chování ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch 	<p><i>PRÍPRAVA POKRMŮ:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat ➤ vytváří prostorové konstrukce ➤ seznámí se se základy aranžování a využití samorostů ➤ seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic ➤ zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný ➤ seznámí se s látáním a tkaním ➤ zná rozdíl mezi osnovou a útkem ➤ umí háčkovat ➤ udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze ➤ montuje a demontuje stavebnici ➤ dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky ➤ umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze 	<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků ◆ práce s papírem a kartonem ◆ práce s přírodninami ◆ práce s textilem <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ práce se stavebnicí ◆ (plošnými, konstrukčními, prostorovými) ◆ práce s návodem ◆ práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ mezilidské vztahy <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí, <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	2.	5.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně ➤ zná pravidla správného stolování a společenského chování ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch ➤ zná základy péče o pokojové květiny ➤ zná rozdíl mezi setím a sázením ➤ zná množení rostlin odnožemi a řízkováním ➤ seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergiemi ➤ vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze 	<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování <p>PĚSTITELSKÉ ČINNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti 		

5.9.3.3. Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Z tohoto důvodu byl pro 2. stupeň zvolen název předmětu: **PRACOVNÍ ČINNOSTI**

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět **PRACOVNÍ ČINNOSTI** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku: 1 hodina týdně

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tematické okruhy *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů*. Na 2. stupni je závazný tematický okruh „Svět práce“ realizován v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *PRACOVNÍ ČINNOSTI* směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu, v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ poznává smysl a cíl učení
- ⇒ má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- ⇒ umí posoudit vlastní pokrok
- ⇒ kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- ⇒ vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- ⇒ pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- ⇒ při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- ⇒ poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- ⇒ zajímá se o náměty žáků
- ⇒ klade otevřené otázky

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ učí se správnému technologickému postupu při práci
- ⇒ při komunikaci používá správné technické názvosloví
- ⇒ využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- ⇒ vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žák

- ⇒ pracuje ve skupinách
- ⇒ spolupracuje při řešení problémů
- ⇒ přispívá k diskusi a respektuje názory jiných
- ⇒ učí se věcně argumentovat

Učitel

- ⇒ podle potřeby pomáhá žákům
- ⇒ každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- ⇒ dodává žákům sebedůvěru

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje pravidla při práci
- ⇒ dokáže přivolat pomoc při zranění
- ⇒ chápe základní ekologické souvislosti,
- ⇒ chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví
- ⇒ projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- ⇒ vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- ⇒ dodává žákům sebedůvěru

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- ⇒ používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- ⇒ dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- ⇒ dbá na ochranu životního prostředí
- ⇒ své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- ⇒ vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- ⇒ pozoruje pokrok při práci v hodině
- ⇒ jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- ⇒ hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

5.9.3.4. Učební osnovy – Pracovní činnosti – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p><u>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ orientuje se v základním vybavení ➤ má představu o zdravé výživě člověka ➤ získává poznatky o úpravě pokrmů ➤ umí použít vhodné pomůcky a náčiní ➤ umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ➤ umí jednoduché činnosti při přípravě pokrmů ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ➤ zná základní dovednosti a návyky ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p><i>SEZNÁMENÍ S UČIVEM, VYBAVENÍ KUCHYNĚ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zásady hygieny potravy ◆ Recepty a návody, kuchařské knihy ◆ Seznámení s el. Spotřebiči ◆ Bezpečnost při vaření ◆ Úprava stolu - stolování ◆ Druhy koření, skladování potravin ◆ Bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny ◆ Zdravá výživa člověka ◆ Studená kuchyně, teplá kuchyně ◆ Úprava pokrmů 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p><i>VDO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	6.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ➤ je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ➤ je schopen načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku ➤ zvládá základní postupy při opracování dřeva ➤ měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání ➤ zvolí a umí použít vhodné pracovní nástroje a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ organizace a bezpečnost práce ◆ vlastnosti materiálu, užití v praxi ◆ Dřevo, plast, kov ◆ úloha techniky v životě člověka, zneužití ◆ techniky, technika a životní prostředí ◆ technické náčrty a výkresy, technické ◆ informace ◆ pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva a z plastu ◆ jednoduché pracovní postupy a operace ◆ pracovní pomůcky nářadí a nástroje pro ◆ ruční opracování 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
Konkretizované výstupy	OBSAH UČIVA	Vazby a přesahy	
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy <p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Bezpečnost a hygiena provozu ◆ Základní vybavení kuchyně ◆ Recepty a návody, kuchařské knihy ◆ Seznámení se základními elektrickými spotřebiči <p>ÚPRAVA STOLU – STOLOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jednoduché prostírání ◆ obsluha a chování ◆ slavnostní stolování <p>POTRAVINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Výběr, nákup, skladování ◆ Druhy koření ◆ Zdravá výživa ◆ Studená kuchyně ◆ Teplá kuchyně ◆ Úprava pokrmů ◆ Příprava pokrmů <p>FINANCE, PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk ◆ ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí ◆ odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti <p>ELEKTROTECHNIKA V DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika ◆ sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana ◆ údržba, bezpečnost a ekonomika provozu ◆ nebezpečí úrazu elektrickým proudem 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ kritické vnímání mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ etnický původ 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku a orientovat se v něm ➤ má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů, polotovary hutní ➤ druhovýroby ➤ zvládá základní postupy při opracování železa a oceli ➤ zná princip výroby a zpracování plastických hmot včetně jejich vlastností ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, zná zásady poskytnutí 1. pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ jednoduché pracovní operace a postupy ◆ technické kreslení - rovnoběžné pravoúhlé ◆ promítání ◆ výroba železa, výroba oceli, těžba a zpracování barevných kovů ◆ pracovní postupy - zhotovení výrobků ◆ ze dřeva, ze železa a z plastu ◆ umělé hmoty - výroba a vlastnosti ◆ pracovní postupy - tvarování plastů ◆ další užití plastů a jejich recyklace ◆ péče o čistotu a pořádek v okolí školy, ◆ trávníky a školní hřiště 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občanská společnost a škola <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět, <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace kooperace a kompetice. 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá pracovní postupy ➤ má znalosti o výživě člověka, potravě ➤ ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu ➤ má představu o předpisech a hygienických pravidlech ➤ umí využít profesní informace ➤ má představu o základních činnostech přípravy pokrmů ➤ volí správnou odpovídající technologii ➤ organizuje a plánuje pracovní činnost ➤ dodržuje zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě ➤ získává informace o ekonomice v rodině 	<p>HYGIENA VÝŽIVY - VÝŽIVA ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zásady správné výživy - výživová hodnota ◆ Úprava stolu a bytu, podávání základních druhů pokrmů a nápojů <p>SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Kuchařské knihy, vhodná sestava jídel ◆ Polévky, omáčky, saláty, pečivo, úpravy masa, ryb a drůbeže ◆ Úpravy tepelné, za studena ◆ Režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelníčku ◆ Stolování, inventář, aranžování květin,... ◆ Nákup a skladování potravin, správné využití 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ základní podmínky života <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ kritické vnímání mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže porozumět technickému výkresu a vyrobit podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku ➤ dokáže vyrobit jednotlivé části výrobku a z jednotlivých částí je schopen sestavit hotový výrobek ➤ ovládá postupy opracování pozinkovaného plechu - orýsování dle šablony, stříhání, ohýbání, nýtování, pájení ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím, poskytne I. pomoc při úrazu <p>SVĚT PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě ➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ technické kreslení - nárys, půdorys, ◆ bokorys, řez a detail ◆ jednoduché pracovní operace a postupy ◆ pracovní postupy - výrobek ◆ z pozinkovaného plechu - montáž celého ◆ výrobku z jednotlivých částí <p>TRH PRÁCE povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní</p> <p>VOLBA PROFESNÍ ORIENTACE ◆ osobní zájmy, tělesný a duševní stav, sebehodnocení, využívání poradenských služeb</p> <p>MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ ◆ náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p> <p>ZAMĚSTNÁNÍ ◆ pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p> <p>PODNIKÁNÍ ◆ druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ kritické vnímání mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů <p>SVĚT PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí ➤ posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace ➤ využije profesní orientace pro výběr vhodného vzdělávání ➤ zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů ➤ prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce 	<p>FINANCE, PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti <p>ZÁKLADNÍ LIDSKÁ PRÁVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Puberta - dospívání, antikoncepce ◆ Početí, těhotenství ◆ Vztahy mezi partnery, příprava na rodičovství ◆ Vývoj jedince, správné prostředí ◆ Novorozenec, kojeneček, batole ◆ Výživa a hygiena kojence ◆ Růst a vývoj v prvním roce života ◆ Batole - psychický a fyzický vývoj dítěte ◆ Výchovná péče a předškolní věk ◆ Výchova hrou, odměny, tresty, potřeby a výživa dítěte ◆ Bezpečnost a nástrahy dítěte školního věku ◆ Péče o nemocné dítě ◆ Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby. ◆ Zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání. ◆ Problémy nezaměstnanosti, úřady práce. ◆ Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ základní podmínky života <p>MDV-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ kritické vnímání mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference, lidské vztahy 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Člověk a svět práce	PRACOVNÍ ČINNOSTI	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ➤ navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. ➤ provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ➤ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu <p>SVĚT PRÁCE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí ➤ posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace ➤ využije profesní informace pro výběr vhodného vzdělávání ➤ zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů ➤ prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ návod, předloha, náčrt, plán, schéma a jednoduchý program ◆ Montáž a demontáž jízdního kola, přední a zadní kolo, plášť a duše, ◆ seřízení brzd, řídítek, nastavení sedla, ◆ převodníku, údržba pedálů, nábojů kol ◆ montáž a demontáž lyžařského vázání ◆ na běžeckých a sjezdových lyžích, ◆ nastavení bezpečnostních prvků a jejich ◆ údržba ◆ sestavení modelu dopravního prostředku/letadlo, loď/ <ul style="list-style-type: none"> ◆ možnosti vzdělávání - náplň učebních a ◆ studijních oborů, informace a poradenské ◆ služby ◆ zaměstnání a způsoby hledání, informační ◆ základna pro volbu povolání <ul style="list-style-type: none"> ◆ problémy nezaměstnanosti, úřady práce, ◆ psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kreativita ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice ▪ hodnoty, postoje a praktická etika <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ občan, občanská společnost a stát <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv médií ve společnosti ▪ kritické vnímání mediálních sdělení <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ lidské vztahy 	

5.10. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

5.10.1. SPORTOVNÍ HRY

5.10.1.1. Charakteristika volitelného předmětu

Sportovní hry jsou zařazeny do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jako volitelný předmět. Cílem je rozvoj žáka po stránce sportovní, zdravotní, sociální a výchovné. Žák má pochopit důležitost pohybu jako součást zdravého životního stylu. Snahou je umožnit dětem širokou nabídku sportovního vyžití
Obsahové zaměření : basketbal, volejbal, kopaná, florbal, atletika a nové či netradiční sporty dle zájmu dětí a podmínek školy
Předmětem se prolínají průřezová témata : OSV - kooperace a kompetice 6.- 9. ročník - mezilidské vztahy 6.- 9. ročník. Časová dotace: 1 hodina týdně v 6.-9. ročníku (dle zájmu dětí) Metody a formy výuky : výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v terénu, žáci se účastní školních soutěží či soutěží s mimoškolními organizacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie : viz předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.10.1.2. Učební osnovy - Sportovní hry

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SPORTOVNÍ HRY	3.	6.-9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí základním pravidlům ovládá základy rozhodování při hře ➤ chápe role v družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ zvládá základní údržbu náčiní a upravuhřiště před utkáním a po utkání ➤ zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře ➤ umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji (za pomoci spoluhráčů, učitele) ➤ zvládá základy aerobního cvičení s hudbou ➤ zvládá základní terminologii aerobiku, pokusí se o samostatné pohybové skladby (s pomocí učitele) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ volejbal-utkání na zmenšeném hřišti -2 prot i2 ◆ 3 proti 3 atd., základy herních systémů, herní kombinace, herní činnosti jednotlivce ◆ basketbal-základy herních systémů, herní kombinace, herní činnosti jednotlivce ◆ fotbal-utkání, základy herních systémů, herní kombinace, herní činnosti jednotlivce ◆ nové a netradiční sporty (florbal, badmington, ringo aj.) ◆ aerobic-všechny formy dle možností školy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopnosti poznávání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské vztahy ▪ kulturní diference <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí 	

5.10.2. NĚMECKÝ JAZYK

5.10.2.1. Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný předmět **NĚMECKÝ JAZYK** se vyučuje jako samostatný předmět v 7. až 9. ročníku - 2 hodiny týdně

Vzdělávání ve volitelném předmětu NĚMECKÝ JAZYK

- přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice
- prohlubuje mezinárodní porozumění

Formy realizace

- Vyučovací hodina
- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba,
- reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák

- ⇒ vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- ⇒ propojuje získané poznatky do širších celků
- ⇒ poznává smysl a cíl učení

Učitel

- ⇒ vede žáky k ověřování výsledků
- ⇒ zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák

- ⇒ je schopen pochopit problém
- ⇒ umí vyhledat vhodné informace

Učitel

- ⇒ klade vhodných otázek
- ⇒ umožní volný přístup k informačním zdrojům

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák

- ⇒ komunikuje na odpovídající úrovni
- ⇒ umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Učitel

- ⇒ vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- ⇒ vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- ⇒ vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,...

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák

- ⇒ spolupracuje ve skupině
- ⇒ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ⇒ je schopen sebekontroly

Učitel

- ⇒ hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- ⇒ vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- ⇒ podněcuje žáky k argumentaci

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák

- ⇒ respektuje názory ostatních
- ⇒ umí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Učitel

- ⇒ vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- ⇒ vede žáky k diskuzi
- ⇒ vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák

- ⇒ je schopen efektivně organizovat svou práci

Učitel

- ⇒ napomáhá při cestě ke správnému řešení
- ⇒ zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

5.10.2.2. Učební osnovy – NĚMECKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	NĚMECKÝ JAZYK.	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumí známým slovům a větám zaměřeným na osvojovaná témata 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Čtení a porozumění textu, pravidla slovosledu v německé větě, oznamovací a tázací věta 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální rozvoj <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ◆ etnický původ <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe obsah textů (učebnice, časopisy, obrazové materiály) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Slovní zásoba z tematických celků, čtení a porozumění textu, poslech a porozumění textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Čte nahlas a plynule texty s osvojenou slovní zásobou 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Správná výslovnost, čtení textu z různých materiálů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sestaví gramaticky správné písemné sdělení, napíše zprávu, dokáže se vyjádřit k danému tématu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pozdrav, dopis, popis dané situace, užití podstatných jmen ve 3. a 4. pádě, přivlastňovací zájmena MEIN, DEIN, základní číslovky 1-20 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obměňuje texty se zachováním smyslu textu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Časování pravidelných sloves, užití imperativu, zápor u sloves 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dramatizace, scénky, hry 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktivní konverzace na dané téma, dokáže pozdravit, představit se, zahájit a ukončit rozhovor, vyjádří blahopřání k narozeninám, poskytne informaci o své rodině 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Řešení jednoduchých každodenních situací ◆ Témata: já a moje rodina, narozeniny, škola, můj týden, telefonování 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	NĚMECKÝ JAZYK.	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumí v souvislosti osvojovanými tématy známým slovům a kratším textům 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Čtení a porozumění přiměřeného textu, volný překlad 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální rozvoj <p><i>EGS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p><i>MKV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ◆ etnický původ <p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p><i>MDV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tvorba mediálního sdělení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumí obsahu a smyslu krátkých materiálů, dokáže odpovídat na otázky k textu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Slovní zásoba z tematických textů, čtení a porozumění textu, poslech kratšího textu a chápání kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Čte plynule a foneticky správně krátké texty se známou slovní zásobou 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Správná výslovnost, čtení textů z různých zdrojů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vyhledá v krátkém textu potřebnou informaci, dokáže odpovědět na otázky k danému textu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Získávání informací z četby a poslechu, pochopení hlavní myšlenky textu, odvození slov z kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Používá dvojjazyčný slovník 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Práce se slovníkem, vyhledávání neznámých slov 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sestaví gramaticky a formálně správně krátké písemné sdělení a odpověď na sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Krátké sdělení-blahopřání, dopis, pohlednice 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dramatizace příběhu, reprodukce, hry 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktivně se zapojí do konverzace, poskytne požadovanou informaci, stručně vyjádří svůj názor ➤ Seznámeni se životem a školním rokem německého školáka, průmysl a kultura v Německu a v německy mluvících zemích, televizní pořady, němečtí spisovatelé pro děti 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reakce na běžné každodenní situace, krátký a samostatný rozhovor na dané téma 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	NĚMECKÝ JAZYK.	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozumí známým slovům, větám a frázím týkajícím se osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Čtení a porozumění při-měřených různorodých textů, receptivní osvojování další slovní zásoby v souvislosti se čteným textem 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální rozvoj <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ objevujeme Evropu a svět <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ◆ etnický původ <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Chápe obsah a smysl autentických materiálů, čte nahlas i tiše i neadaptované texty (prospekty, návody, inzeráty), využívá je při své práci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Slovní zásoba z tematických textů, poslech a chápání kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Čte nahlas a plynule foneticky správně delší texty obsahující známou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Správná výslovnost, upevňování výslovnostních návyků, čtení různorodých textů z různých zdrojů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vyhledá v delším textu informaci a dokáže odpovědět na otázky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Získávat informace ze čteného i souvislého poslechového textu, pochopení hlavní myšlenky daného textu, odvození významu neznámého slova z kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Využívá dvojjazyčný slovník a další příručky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Četba delších textů z různých zdrojů, vyhledávání neznámých slov se slovníkem, orientace v neznámém textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sestaví gramaticky i formálně správně delší písemné sdělení, odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů, vyjádří ústně i písemně svůj vlastní názor 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Delší dopis, pozvání, vyplnění formuláře a dotazníku 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reprodukuje ústně i písemně obsah čteného i slyšeného textu, využívá toho k získávání nových poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reprodukce delšího vyslechnutého nebo přečteného textu, dokončení započatého souvislého vyprávění 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	NĚMECKÝ JAZYK.	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obměňuje delší texty 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Využívání anonym a synonym 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapojí se aktivně do úměrně složitě konverzace, reaguje na dialogické situace, umí vést samostatné dialog, souvisle konverzuje na známá témata 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Reakce na běžné každodenní situace s dospělým i kamarádem, vyjádření překvapení, pochybnosti, doporučení, zvládnutí telefonování, složitějších nákupů, receptivní osvojení další slovní zásoby 		

5.10.3. RUSKÝ JAZYK

5.10.3.1. Charakteristika volitelného předmětu

Hlavním cílem předmětu je získání základních znalostí ruského jazyka, zvládnutí psané a čtené azbuky, vytváření pozitivního vztahu k jazyku a motivace k dalšímu studiu. Předmět poskytuje žákům rozšířenou slovní zásobu, běžné konverzační fráze, přehled základních reálií Ruska a rusky mluvících zemí. Je kladen důraz na dobrou fonetickou výslovnost, na gramaticky správné vyjadřování a schopnost dorozumět se s cizincem v běžných každodenních situacích. Žáci získají schopnost samostatně pohovořit na osvojovaná témata, zareagovat přiměřeně svému věku na běžné životní situace. Pomocí textů se budou získávat, rozšiřovat a prohlubovat čtenářské a poslechové dovednosti a písemné schopnosti.

Časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět se vyučuje od 7. do 9. ročníku, časová dotace volitelného předmětu Ruský jazyk je v 7. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Výuka je realizována ve skupinách s maximálním počtem 15 žáků. Probíhá především ve specializované jazykové učebně, popř. v kmenových třídách, v učebně s interaktivní tabulí a v počítačové učebně. Výuka je tematicky propojena s dalšími předměty (zeměpis, dějepis, rodinná výchova, občanská nauka a samozřejmě jazyk český).

Obsahové vymezení předmětu

Hlavním cílem předmětu Ruský jazyk je vytvoření pozitivního vztahu k tomuto jazyku, k občanům východních rusky mluvících zemí, vzbudit zájem o jazyk. Žákům je poskytnuta základní slovní zásoba, běžné konverzační fráze a je kladen důraz na schopnost dohovorit se s cizincem v běžných životních situacích a umět zareagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Žákům bude dána možnost získat kamarády k dopisování, popř. navázání přátelských kontaktů v součinnosti s Ruskou školou při velvyslanectví RSFSR v Praze.

Průřezová témata

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských souvislostech
- Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení.

Žák:

- ⇒ poznává smysl a cíl výuky jazyka pro komunikaci
- ⇒ umí posoudit vlastní pokrok, kriticky hodnotí své výsledky
- ⇒ má pozitivní vztah k jazyku a k jeho dalšímu učení
- ⇒ získanou slovní zásobu a vědomosti umí uplatnit v praxi

Kompetence k řešení problémů:

Žák:

- ⇒ vyhledává informace vhodné k uplatnění v běžné konverzaci s cizincem
- ⇒ samostatně se domluví
- ⇒ prakticky si ověřuje získané znalosti (internet, dopisování, rozhovory s dětmi z ruské školy)
- ⇒ nemá obavy z konverzace s cizincem
- ⇒ umí si poradit v jednoduché problémové situaci

Kompetence komunikativní:

Žák:

- ⇒ dokáže formulovat myšlenky a názory v ruském jazyce přiměřeně k věku
- ⇒ rozumí a naslouchá mluvě rusky mluvících lidí
- ⇒ aktivně se zapojuje do diskuze
- ⇒ rozumí různým typům textů
- ⇒ komunikaci využívá při setkání s cizinci

Kompetence sociální a personální:

Žák:

- ⇒ spolupracuje ve skupině, je schopen diskuze
- ⇒ je schopen týmové práce v rusky hovořící skupině (s ohledem na svůj věk)
- ⇒ ve složitějších situacích umí poskytnout a vyžádat si pomoc a radu
- ⇒ zná zásady slušného chování v rusky mluvících zemích
- ⇒ na základě svých jazykových schopností si rozvíjí sebedůvěru

Kompetence občanské:

Žák:

- ⇒ získává představu o zvycích a tradicích v rusky mluvících zemích
- ⇒ porovnává je s našimi zvyky a tradicemi
- ⇒ umí se vcítit do situací cizinců, respektuje přesvědčení druhých lidí

Kompetence pracovní:

Žák:

- ⇒ umí samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- ⇒ využívá ruského jazyka k získávání informací z různých zdrojů (časopisy, výkladový slovník, internet)

5.10.2.3. Učební osnovy – RUSKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	RUSKÝ JAZYK	3.	7.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
➤ rozumí známým slovům a větám zaměřeným na osvojovaná témata	◆ čtení a porozumění textu pravidla sestavení ruské věty, intonace oznamovací a tázací věty		
➤ chápe obsah textů z učebnice	◆ slovní zásoba z tematických celků, čtení a porozumění textu, poslech s porozuměním		
➤ zvládne tiskací azbuku, čte nahlas a plynule texty s osvojenou slovní zásobou	◆ správná výslovnost, čtení textů z učebnice		
➤ zvládne tiskací azbuku, čte nahlas a plynule texty s osvojenou slovní zásobou ➤ zvládne psací azbuku, sestaví gramaticky správně sdělení	◆ opis textu, pozdrav, sdělení o sobě a své rodině v rámci dané slovní zásoby		
➤ obměňuje texty se zachováním smyslu textu	◆ časování základních sloves, zápor u sloves i u podst. jm., číslovky 1-10, časování slovesa хотеть v sg.		
➤ reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	◆ dramatizace, scénky, hry, fonetické říkanky		
➤ aktivní konverzace na dané téma, dokáže pozdravit, představit se zahájit a ukončit rozhovor, poskytne informace o své rodině	◆ řešení jednoduchých každodenních situací		

EGS

- Evropa a svět nás zajímá
- objevujeme Evropu a svět
- jsme Evropané

MKV

- multikulturalita
- ◆ etnický původ

EV

- vztah člověka k prostředí

MDV

- tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	RUSKÝ JAZYK	3.	8.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
➤ rozumí v souvislosti s osvojovanými tématy známým slovům a kratším textům	◆ čtení a porozumění přiměřeného textu, volný překlad	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ◆ etnický původ <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení 	
➤ rozumí obsahu a smyslu krátkých materiálů, dokáže odpovídat na otázky k textu	◆ slovní zásoba z tematických textů, čtení a porozumění textu, poslech s porozuměním		
➤ čte plynule a foneticky správně krátké texty se známou slovní zásobou	◆ správná výslovnost, čtení textů z různých zdrojů		
➤ vyhledá v krátkém textu potřebnou informaci, dokáže odpovědět na otázku k danému textu	◆ získávání informací z četby a poslechu, pochopení hlavní myšlenky textu, odvození slov z kontextu		
➤ používá dvojjazyčný slovník	◆ práce se slovníkem, vyhledávání neznámých slov		
➤ sestaví gramaticky a formálně správně krátké písemné sdělení a odpověď na sdělení	◆ krátké sdělení-blahopřání, dopis, pohlednice		
➤ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace	◆ dramatizace příběhu, reprodukce, hry		
➤ aktivně se zapojí do konverzace, poskytne požadovanou informaci, stručně vyjádří svůj vlastní názor	◆ reakce na běžné každodenní situace, krátce a samostatně pohovořit na dané téma		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	RUSKÝ JAZYK	3.	9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí známým slovům, větám a frázím týkající se osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ čtení a porozumění přiměřených různorodých textů, receptivní osvojování další slovní zásoby v souvislosti se čteným textem 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ multikulturalita ◆ etnický původ <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba mediálního sdělení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe obsah a smysl autentických materiálů, čte nahlas i potichu adaptované texty (prospekty, návody) využívá je při své práci 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ slovní zásoba z tematických textů, poslech a chápání kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte nahlas plynule a foneticky správně delší texty obsahující známou slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ správná výslovnost, upevňování výslovnostních návyků, čtení různorodých textů z různých zdrojů 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá v delším textu informaci a dokáže odpovědět na otázky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ získávat informace ze čteného i souvislého poslechového textu, pochopení hlavní myšlenky daného textu, odvození významu neznámého slova z kontextu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá dvojjazyčný slovník a další příručky 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ četba delších textů z různých zdrojů vyhledávání neznámých slov se slovníkem, orientace v neznámém textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví gramaticky a formálně správně písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dokáže napsat dopis a delší sdělení na dané téma 		

5.10.4. SEMINÁŘ A PRAKTIKA Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ

5.10.4.1. Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

SEMINÁŘ A PRAKTIKA Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ se vyučují jako samostatný předmět v 7. až 9. ročníku 1 hodinu týdně. Dle možností školy a zájmů žáků nabídne škola praktika v následujícím zaměření : „Seminář z fyziky“, „Seminář z chemie“, „Seminář z biologie“, „Seminář ze zeměpisu“

Vzdělávání ve volitelném předmětu **SEMINÁŘ A PRAKTIKA Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ** je zaměřeno na:

- komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru **ČLOVĚK A PŘÍRODA**
- aktivní rozvíjení samostatné tvůrčí činnosti žáků.
- Výuka je cílevědomě řízena tak, aby u žáků postupně
  - rozvíjela dovednosti spojené se záměrným pozorováním, a prováděním i složitějších a časově náročnějších měření a pokusů včetně vyhodnocování jejich výsledků a vyvozování závěrů;
  - rozvíjela logické a tvůrčí myšlení řešením problémových úloh (včetně úloh s interdisciplinárním zaměřením) a využíváním myšlenkových pokusů;
  - vytvářela schopnost obhajovat výsledky své práce a využívat je k orientaci v běžném životě.

Formy realizace

- přírodovědné vycházky
- badatelská činnost
- krátkodobé projekty
- skupinová práce

Předmět **SEMINÁŘ A PRAKTIKA Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ** úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru **ČLOVĚK A PŘÍRODA**.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- ⇒ učitel volí takové strategie, které umožňují rozvoj všech klíčových kompetencí
- ⇒ žákům je umožněno samostatně či v týmech pozorovat, experimentovat
- ⇒ učitel předkládá dostatek učebních textů, odborných článků, umožňuje žákům pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi, internetem
- ⇒ učitel zařazuje metody, při kterých jsou žáci vedeni k samostatným řešením problémů
- ⇒ žáci jsou vedeni k plánování postupů a úkolů
- ⇒ učitel zadává komplexní úkoly, které zahrnují informace a poznatky z celého vzdělávacího oboru **ČLOVĚK A PŘÍRODA**
- ⇒ učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- ⇒ učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného a ohleduplného chování v přírodě
- ⇒ učitel dává žákům příležitost přírodu si vlastnoručně „osahat“

5.10.4.2. Učební osnovy - Seminář z fyziky

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z FYZIKY	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Přesně změří dané fyzikální veličiny 	<p>MĚŘENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Měření délek posuvným, popř. mikrometrickým měřidlem, diskuse o přesnosti měření při použití těchto měřidel. ◆ Použití různých metod měření obsahu, objemu a hmotnosti těles, diskuse o přesnosti měření. ◆ Experimentální určování hustoty látek různými metodami, praktické použití hustoměru pro měření hustoty kapalin. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností a poznání ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ kreativita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Řeší problémy pohybových úloh 	<p>TĚLESA V POHYBU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Okamžitá rychlost tělesa a její určování. Zrychlení tělesa, příklady zrychlení různých druhů těles (dopravních prostředků, živočichů ap.). Řešení úloh s praktickými náměty. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Řeší problémové úloh na skládání a rozklad sil. ➤ Užije jednoduché fyzikální stroje v technické praxi 	<p>SÍLY A JEJICH MOMENTY. MOMENT SETRVAČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pokusné skládání rovnoběžných i různoběžných sil, rozklad síly na složky. ◆ Experimentální určování těžiště stejnorodých i nesterorodých těles. Sledování souvislosti polohy těžiště tělesa a stability tělesa, využití v praxi. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z FYZIKY	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Praktická a technická využití páky, kladky, šroubu, nakloněné roviny a převodů. Řešení problémových úloh, hlavně konstrukčně technického typu. ◆ Moment setrvačnosti, setrvačnický a jejich využití v praxi (gyroskopy, gyrokompany ap.). 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Řeší problémové úlohy, hlavně praktického zaměření. 	<p>ENERGIE A JEJÍ PŘEMĚNY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zákon zachování energie, účinnost stroje. ◆ Tepelné motory (spalovací motory pístové, tryskové, raketové, parní turbína), a jejich praktické využití. Zpracování referátu, např. na téma nepříznivého vlivu tepelných motorů na životní prostředí a možnosti zmenšování těchto vlivů. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvětlí korpuskulární složení kapalin a plynů ➤ Zdůvodní význam odporů technické praxi 	<p>PROUDĚNÍ TEKUTIN</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Proudění tekutin. Laminární a turbulentní proudění tekutin. Rychlost proudění tekutin. ◆ Experimentální ověření souvislosti mezi rychlostí proudění tekutiny a tlakem v ní. ◆ Podtlak a přetlak v proudící kapalině a jejich měření. ◆ Technická využití proudění tekutin (vodní vývěva, rozprašovač ap.). ◆ Obtékání těles tekutinou. ◆ Odpor prostředí a odporová síla. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z FYZIKY	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Pokusné ověření souvislosti odporové síly a tvaru obtékaného tělesa. ◆ Aerodynamický tvar a jeho praktické využití. ◆ Princip letu letadla. ◆ Zpracování referátu na téma významu letecké dopravy a jejich předností či nedostatků 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objasní principy výroby a přenosu elektrické energie ➤ Vysvětlí význam polovodičů pro technickou praxi 	<p style="text-align: center;"><i>ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Trojfázový střídavý proud, trojfázový generátor a jejich praktické využití. ◆ Elektrická síť v domě. ◆ Experimentální studium vedení elektrického proudu v kapalinách, galvanické články a akumulátory. ◆ Elektrický obvod v autě a jeho hlavní součásti. ◆ Experimentální studium vlastností různých polovodičových součástek (polovodičové diody, termistoru, fotorezistoru, fotodiody, tranzistoru) při jejich zapojení do elektrického obvodu a jejich praktické využití. ◆ Integrované obvody. ◆ Počítače. ◆ Zpracování referátu o využívání počítačů ve vědě, technologii i v běžném životě. 	<p style="text-align: center;"><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z FYZIKY	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně užívá mikroskopu a dalekohledu v praxi. ➤ Zná základní pravidla správné techniky fotografování. ➤ Zná základní pravidla přenosu zvuku a obrazu 	<p><i>NĚKTERÉ PROSTŘEDKY UŽÍVANÉ PRO VZNIK, PŘENOS, ZÁZNAM ČI REPRODUKCI OBRAZU A ZVUKU</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestavení modelů mikroskopu a dalekohledu (Keplerova a Galileova), zobrazení předmětu těmito modely a zkoumání vlastností obrazů, jež v nich vznikají. Princip diaprojektoru a zpětného projektoru, uživatelské zacházení s nimi. ◆ Princip fotografického přístroje a vzniku i záznamu obrazu v něm, uživatelské zacházení s fotografickým přístrojem. Princip vzniku negativu a pozitivu. ◆ Princip elektroakustických měničů, mikrofon a reproduktor. Telefon a jeho praktické použití. ◆ Princip rádiového vysílače a přijímače. Princip televizního vysílání a televizního přijímače. ◆ Princip magnetického záznamu zvuku a jeho reprodukce. Magnetofon a jeho praktické použití. Princip magnetického záznamu obrazu i zvuku a jejich reprodukce. Videomagnetofon a jeho praktické použití. ◆ Princip záznamu zvuku na gramofonovou desku či kompaktní disk a jeho reprodukce z nich. ◆ Zpracování referátu o významu některých z výše uvedených prostředků. 	<p><i>MV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fungování a vliv medií ve společnosti ▪ práce v realizačním týmu 	

5.10.4.3. Učební osnovy - Seminář z chemie

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z CHEMIE	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
➤	<p>ÚVOD</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Organizace předmětu. ◆ Vlastnosti vybraných látek. ◆ Měření teploty varu, teploty tání a hustoty vybraných látek. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
➤ rozlišuje směsi a chemické látky	<p>SMĚSI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Nácvik různých technik oddělování směsí. ◆ Experimentální zjišťování rozpustnosti látek. ◆ Náročnější výpočtové úlohy na složení roztoků. ◆ Řešení problémových úloh. ◆ Diskuse (popř. i zpracování referátů) na téma jak lze předcházet znečišťování vody a vzduchu. 		
➤ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	<p>CHEMICKÉ PRVKY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Příprava a zjišťování vlastností prvků. ◆ Zpracování referátu na téma využití prvků v průmyslu a v praktickém životě. 		
➤ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Experimentální ověřování vlivu teploty, koncentrace a katalyzátorů na rychlost chemických reakcí. ◆ Záписы složitějších chemických rovnic a řešení výpočtových úloh. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z CHEMIE	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů, halogenidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 	<p>OXIDY A HALOGENIDY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Experimentální práce s halogenidy a oxidy, zápisy jejich reakcí chemickými rovnicemi. Řešení problémových úloh. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí vznik koroze a uvede opatření, kterými jim lze předcházet 	<p>REDOXNÍ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Praktické provedení elektrolýzy a galvanického pokovování. Experimentální zjišťování některých faktorů na rychlost koroze a diskuse o způsobech ochrany ocelových předmětů. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<p>UHLOVODÍKY A JEJICH DERIVÁTY</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Důkazy prvků vázaných v organických látkách. ◆ Práce s modely organických látek. ◆ Příprava esteru. ◆ Vlastnosti a důkaz sacharidů, tuků a bílkovin. ◆ Řešení problémových úloh a diskuse na téma automobilismus a životní prostředí, využívání různých paliv a životní prostředí, biotechnologie a jejich současný význam. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>CHEMIE VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Důkazy plastů a syntetických vláken a zjišťování jejich vlastností. ◆ Zkoumání účinnosti pracích prostředků a odstraňování skvrn z oděvů. ◆ Diskuse na téma složení potravy, konzervace potravin, užívání drog, správné používání hnojiv, pesticidů, léčiv a dalších látek v běžném životě. 		

5.10.4.4. Učební osnovy - Seminář z biologie 1. varianta Člověk a příroda

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z BIOLOGIE 1. varianta: Člověk a příroda	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p>	<p>ORGANISMY A PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Společenství, ekosystém, vztahy organismů navzájem i k prostředím. Abiotické a biotické faktory prostředí, biotop, nika (v regionu). ◆ Tolerance, valence, ekologické optimum, mezní faktory prostředí, biogeochemické cykly (uhlík, kyslík, vodík, dusík, fosfor). ◆ Důkazy látek v organismech. ◆ Biomasa, populace a její zákonitosti (množivost, stěhování, sociální struktura, rozmístění jedinců). ◆ Etologie živočichů. ◆ Praktické zjišťování jednotlivých skutečností v přírodě (v terénu). 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ Vztah člověka k prostředí 	
<p>➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>ČLOVĚK A PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Růst populace i technické vyspělosti lidí a s tím spojené zhoršování životního prostředí. ◆ Přírodní rovnováha a její narušování se zvláštním zřetelem na region. ◆ Vliv člověka na potlačování a zánik mnohých druhů organismů. Konkrétní zjišťování v okolí školy a v regionu. 		
<p>➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>OHROŽENÉ A VZÁCNÉ DRUHY ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Červená kniha ochrana genofondu. ◆ Seznámení s vybranými druhy chráněných druhů rostlin a živočichů v regionu. ◆ Celosvětová ochrana přírody. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z BIOLOGIE 1. varianta: Člověk a příroda	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>➤ objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zdravotní stav ve spojení s životním prostředím u obyvatel, srovnání České republiky s okolními státy. ◆ Bioenergie, biotronika, homeopatie, důležitost změny životního stylu. ◆ Léčivé rostliny a jejich význam. ◆ Sběr léčivých rostlin, příprava bylinných směsí. 		

5.10.4.5. *Učební osnovy - Seminář z biologie 2. varianta Využívání přírody člověkem*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ Z BIOLOGIE 2. varianta: Využívání přírody člověkem	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ◆ 	<p><i>PŮDA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Základní fyzikální, biologické a chemické vlastnosti půdy. ◆ Zásady udržování a zvyšování úrodnosti půdy. ◆ Zpracování půdy. 	<p><i>EV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně ◆ 	<p><i>PĚSTOVÁNÍ UŽITKOVÝCH, OVOCNÝCH A OKRASNÝCH ROSTLIN</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pěstování vybraných druhů kulturních rostlin (zelenin, ovocných a okrasných rostlin, květin a polních plodin, léčivých rostlin). ◆ Aranžování a vazba rostlin. ◆ Hydroponické pěstování okrasných, případně i jiných rostlin. ◆ Hodnocení kvality produktů. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p><i>CHOV DROBNÝCH HOSPODÁŘSKÝCH A CIZOKRAJNÝCH ŽIVOČICHŮ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Základní chovatelská zařízení. ◆ Zásady chovu vybraných druhů živočichů. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému 	<p><i>ZPŮSOBY ZEMĚDĚLSKÉHO HOSPODAŘENÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Moderní metody a formy zemědělství. ◆ Základní formy zemědělského podnikání. ◆ Ekologické zemědělství, biopotraviny. 		

5.10.4.6. Učební osnovy - Seminář ze zeměpisu

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ◆ vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatel na Zemi ➤ rozumí pojmu demografická revoluce ➤ zná důvody rozdílného přírůstku obyvatelstva v zaostalých a vyspělých státech světa a z toho plynoucí rizika ➤ vysvětlí možné dopady přelidnění pro budoucnost planety, hledá řešení ➤ vysvětlí, která odvětví hospodářství nejvíce zatěžují životní prostředí ➤ uvědomuje si blízkou vyčerpatelnost neobnovitelných zdrojů a vzrůstající důležitost alternativních zdrojů ➤ umí vyjmenovat a porovnat základní alternativní zdroje a možnosti využití ve světě a v České republice ➤ umí diskutovat o důsledcích rozvoje světového hospodářství na světové klima 	<p><i>LIDÉ NA ZEMI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ počet, rozmístění, růst světového obyvatelstva ◆ problémy přelidnění, antipopulační a propopulační opatření, ◆ vliv člověka na životní prostředí <p><i>SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ A GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ využívání přírodních zdrojů (vyčerpatelných, neobnovitelných), alternativní zdroje, možnosti, omezení ◆ vliv hospodářství na životní prostředí ◆ důsledky rozvoje světového hospodářství, skleníkový efekt, globální oteplování - hrozby ◆ trvale udržitelný rozvoj - možnosti, perspektiva 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kooperace a kompetice ▪ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti ▪ Rozvoj schopností poznávání <p><i>ENV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ Vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusí se svými slovy zhodnotit význam a aktuálnost tohoto problému, možné důvody, uvede příklad v Eurasii, navrhne možná řešení ➤ vysvětlí pojem terorismus, důvody vedoucí k teroristickým útokům, uvede příklady oblastí nejčastějších útoků ➤ umí vést diskusi na téma ohrožení České republiky terorismem 	<p><i>HROZBA SVĚTOVÉHO TERORISMU</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ cíle, motivy a příčiny vzniku terorismu ◆ možná obrana proti němu 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ nakreslí a popíše skleníkový efekt ➤ vysvětlí vliv člověka na globální oteplování, umí popsat některé jeho důsledky, hledá řešení ➤ umí stručně vysvětlit pojem trvale udržitelný rozvoj ➤ umí vysvětlit základní příčiny vzniku konfliktu ➤ s pomocí atlasu ukáže místa konfliktů, pokusí se vysvětlit důvody a navrhnout řešení 	<p>GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ohniska napětí ve světě, ozbrojené konflikty, příčiny vzniku, možná řešení <p>STŘET KULTUR</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ důvody střetu, rizika, možná místa vzniku. možná prevence a řešení 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidské vztahy ▪ Etnický původ <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Objevujeme Evropu a svět 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyjmenovat základní náboženství a jejich rozšíření ➤ svými slovy vysvětlí pojmy náboženství, víra, náboženský fundamentalismus ➤ vede diskusi na téma náboženství - jeho vliv na jedince , národy 	<p>SVĚTOVÁ NÁBOŽENSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ jejich vliv na život člověka a světová dění 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vysvětlit faktory, které pozitivně ovlivňují rozvoj cestovního ruchu ➤ vybere středisko cestovního ruchu a připraví formou seminární práce či projektu tématického zájezdu 	<p>ZEMĚPIS CESTOVNÍHO RUCHU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ přírodní a společenské předpoklady cestovního ruchu ◆ evropské a mimoevropské oblasti cestovního ruchu ◆ centra cestovního ruchu v České republice 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na mapě pomocí mapových značek, vrstevnic, výškových kót 	<p>Praktický zeměpis</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ základy topografie ◆ obsah map, mapové značky, práce s mapou 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vysvětlit co je to pochodový úhel - azimut ➤ dokáže s pomocí buzoly zorientovat mapu ➤ dokáže změřit azimut na mapě ➤ umí přenést pochodový úhel z mapy do terénu ➤ dokáže určit vlastní stanoviště podle tří známých orientačních bodů ➤ umí jít v terénu k cíli podle pochodového úhlu ➤ sestrojí na čtverečkovaném papíře profil cesty ➤ seznámí se se značením turistických cest 	<p>Azimut</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ pochodový úhel ◆ určování azimutu ◆ orientace mapy pomocí buzoly ◆ určování stanoviště ◆ profil cesty ◆ pohyb v terénu pomocí mapy a buzoly ◆ určování světových stran ◆ turistické značky 		

5.10.5. SEMINÁŘ A PRAKTIKA ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ

5.10.5.1. Charakteristika volitelného předmětu

- Seminář ze společenskovedních předmětů je volitelný předmět vytvářený pro žáky se specifickým zájmem o historii i současnost různých oblastí lidského života a kultury, o problémy života v současném světě, o praktické otázky života a vztahů mezi lidmi, o hlubší poznání problémů souvisejících s utvářením a rozvojem osobnosti mladého člověka apod.
- Staví na zkušenostech a poznatcích žáků, které získali v průběhu školního vzdělávání (zejména ve společenskovedních předmětech), ale i z vlastní četby a studia dostupných dokumentů a materiálů, ze sledování kultur společenského a politického dění i ze života v rodině, mezi vrstevníky a v jiných sociálních skupinách.

5.10.5.2. Cíle volitelného předmětu

- propojit a utřídit poznatky a dovednosti získané ve společenskovedních předmětech, při různých činnostech i v životě mimo školu,
- upevňovat a rozvíjet specifické odborné i praktické zájmy žáků v dané oblasti, rozvíjet jejich schopnosti a praktické dovednosti (např. schopnosti a dovednosti pracovat s různými informačními zdroje, kriticky posuzovat získané informace, hledat a formulovat zajímavé problémy, diskutovat o nich, klást vhodné otázky, které vedou k pochopení těchto problémů a k jejich možnému řešení atd.),
- upevnit některé základní životní orientace a postoje žáků potřebné pro kulturně bohatý, občansky bezúhonný a mravně i citově nepokřivený život v současné moderní společnosti.

5.10.5.3. Přístupy k obsahu a organizaci výuky

- Obsah semináře tvoří vybrané tematické okruhy, které mají podobu doporučení. Vyučující z nich může vybírat, může je různě řadit, zařadit témata další, případně některé téma vyřadit. Obsah témat je možno vhodně doplňovat s přihlédnutím k zájmu žáků i místním podmínkám a rozvíjet je podle časových dispozic (zařazení předmětu pouze v jednom nebo více ročních), dostupných materiálů, regionálních památek atd. Šíří, hloubku a způsob prezentace obsahu rovněž určuje vyučující.
- Základní myšlenkou výběru a dotváření obsahových námětů je, aby byly pro žáky dostatečně přitažlivé, aby při práci v semináři byly pro žáky dostatečně přitažlivé, aby při práci v semináři byly maximálně využity zájem a aktivita žáků a aby každé téma směřovalo k poznání dané problematiky i adekvátních způsobů jejího řešení v konkrétních podmínkách jednotlivce, rodiny, školy, regionu, celé naší společnosti, případně jiných kulturních společenství, a ústilo do praktických způsobů myšlení žáků, jejich jednání, sebepoznávání apod.
- Určitá výběrovost předmětu a snaha využít zájem žáků navozuje i organizační formy výuky a didaktické práce učitele. Mělo by jít o práci skupinovou i individuální, ve třídě i v jiném vhodném prostředí (muzea, galerie, knihovny, společenské instituce apod.). Mezi základní metody měly patřit řízený rozhovor, diskuse, besedy, situační a modelové hry, práce s dokumenty, informacemi i s názory konkrétních osob (lidí z blízkého okolí, vrstevníků, politiků aj.).

5.10.5.4. *Učební osnovy - Seminář a praktika ze společenskovedních předmětů*

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE SPOLEČNSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ.	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků ◆ 	<p>1. DĚJINY A SOUČASNOSTI LIDSTVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Významné události světových a národních dějin. ◆ Myšlenkový odkaz významných osobností politického, vědeckého a uměleckého života v dějinách národů. ◆ Současné politické problémy ve světě a u nás, jejich historické kořeny, historické analogie a současná řešení. ◆ Prognózy vývoje lidstva ve 21. století. 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ mezilidské vztahy ▪ etnický původ ▪ multikulturalita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<p>2. KAPITOLY Z DĚJIN A SOUČASNOSTI REGIONU</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Významné události a osobnosti vybraných období dějin regionu a jeho současného života. ◆ Současné společenské, kulturní, politické aj. problémy regionu - jejich řešení. ◆ Perspektivy regionu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek ➤ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<p>3. KULTURA V MINULOSTI A SOUČASNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Odlišnosti a společenské znaky vybraných kultur, jejich specifický přínos pro rozvoj lidstva a civilizace. ◆ Vliv vědy, techniky a umění na vývoj způsobu života lidských společenství ve vybraných obdobích. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ.	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Věda, technika a umění v podmínkách života moderní společnosti. ◆ Působení vědy, techniky a umění na vývoj morálky, práva a politiky 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evropa a svět nás zajímají ▪ objevujeme Evropu a svět ▪ jsme Evropané 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států 	<p>4. NÁBOŽENSTVÍ A FILOZOFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Hlavní náboženské a myšlenkové směry v minulosti a současnosti. ◆ Úloha náboženství v životě jednotlivce a společnosti. ◆ Náboženství u nás, jejich hlavní myšlenky a způsoby působení ve společnosti a na jedince. ◆ Náboženské sekty, jejich působení ve společnosti, možná nebezpečí jejich vlivu na osobnost mladého člověka. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 	<p>5. ETICKÉ PROBLÉMY SOUČASNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Uplatňování etických zásad v osobním životě (vybrané otázky sexuální etiky). ◆ Morálka a mravnost ve veřejném životě společnosti. ◆ Morální stav soudobé společnosti (etika sdělovacích prostředků, životní prostředí, profesní etika aj.). ◆ Etika v kritických fázích života: lékařská etika. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ.	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>6. SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉ PROBLÉMY VZTAHŮ MEZI LIDMI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Konkrétní projevy osobních vlastností v přátelských, partnerských a mezigeneračních vztazích. ◆ Vztahy nadřízenosti, podřízenosti, nerovnosti, závislosti aj. v pracovních vztazích a profesních rolích. ◆ Projevy kladných a záporných sociálních postojů ve vztazích mezi sociálními skupinami, národnostmi a národy. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<p>7. VYBRANÉ OTÁZKY PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Podmínky reálného hodnocení a způsoby zjišťování osobních vlastností, dovedností, schopností a předpokladů. ◆ Osobní předpoklady pro výběr vhodného partnera. ◆ Osobní předpoklady pro volbu vhodného povolání a pro výkon vybraných profesí. ◆ Otázky sebevýchovy a celoživotního vzdělávání a sebevzdělávání. 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	SEMINÁŘ ZE SPOLEČENSKOVĚDNÍCH PŘEDMĚTŮ.	3.	7. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prokáže základní orientaci v problémech současného světa ➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>8. ORIENTACE V SOUČASNÉM SVĚTĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Proměny světa na konci 20. století, jejich příčiny a důsledky. ◆ Konflikty současného světa (národnostní, náboženské, sociální, hospodářské aj.). ◆ Globální problémy současnosti (přelidnění, negramotnost, civilizační choroby aj.) a způsoby jejich řešení. ◆ Spolupráce mezi národy: integrační procesy. ◆ Interkulturní porozumění a snášlivost. 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Občan, občanská společnost a stát ▪ formy participace občanů v praktickém životě 	

5.10.6 TECHNICKÉ ČINNOSTI

5.10.6.1. Charakteristika volitelného předmětu

- Předmět má žákům poskytnout široký prostor pro rozvinutí již získaných manuálních a praktických dovedností a uplatnění jejich vlastních zkušeností, vědomostí i poznatků v samostatné tvořivé činnosti.
- Předmět má umožnit žákům rozvíjet jejich představivost, technické a tvořivé myšlení a umožnit jim řešit jednoduché technické úkoly, problémy, zhotovovat funkční výrobky, makety, modely, vytvářet a realizovat jednoduché projekty a konstrukce.
- Žáci se seznamují s novými materiály, nářadím, nástroji a pomůckami, moderními pracovními a technologickými postupy: zdokonalují si své návyky organizovat a plánovat Pracovní činnosti, dbát o bezpečnost práce a ochranu zdraví.
- Předmět má ve své komplexnosti přispět k další životní a profesní orientaci žákům.

5.10.6.2. Doporučené tematické celky

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	TECHNICKÉ ČINNOSTI.	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže vyrobit jednoduchý výrobek a opravit poškozený předmět 	<p>ZPRACOVÁNÍ DŘEVA, KOVŮ, PLASTŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Samostatné zhotovování výrobků podle technické dokumentace, práce s ručním nářadím a pomůckami. ◆ Nové pracovní postupy a technologie zpracování. ◆ Zhotovování drobných předmětů denní potřeby, bytových doplňků, školních pomůcek, drobné údržbářské práce. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj schopností a poznání ▪ sebepoznání a sebepojetí ▪ seberegulace a sebeorganizace ▪ psychohygienu ▪ kreativita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zhotoví jednoduchý model ➤ Zvládne práci s lepidly a modelovací hmotou 	<p>MODELÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Modelářský materiál, nářadí a nástroje, technický výkres, technologický postup. ◆ Práce s lepidly, práce s ručním nářadím a pomůckami. ◆ Práce na modelech 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	TECHNICKÉ ČINNOSTI.	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže sestavit a zprovoznit stavebnicový model 	<p><i>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ. ELEKTROTECHNICKÉ PRÁCE. STAVEBNICE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Sestavování funkčních modelů, strojů a zařízení ◆ Stavebnice s konstrukčními prvky, říditelné a ovladatelné modely, počítačově řízené modely (např. Stavebnice Lego a Lego Dacta). ◆ Využití poznatků z fyziky, elektroniky a elektrotechniky. Prvky automatizace a robotizace <p><i>NOVÉ PRACOVNÍ POSTUPY A TECHNOLOGIE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Lepení, tmelení, barvení, lakování, laminování. ◆ Tapetování, obkládání, připevňování předmětů, paspartován apod. ◆ Dovednosti pro domácí údržbu a jednoduché stavební činnosti 	<p><i>OSV</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvládne lepení, tmelení, broušení a natírání předmětů 	<p><i>NOVÉ PRACOVNÍ POSTUPY A TECHNOLOGIE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Materiál, nářadí, nástroje a pomůcky, pracovní postup. ◆ Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci, první pomoc. 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správně udržuje nářadí a nástroje a bezpečnost a hygienu práce 			

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	TECHNICKÉ ČINNOSTI.	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>➤ Orientuje se v technických oborech a umí je správně zařadit</p>	<p>TECHNIKA A SPOLEČNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Objevy a vynálezy, dějiny techniky (výběrem). ◆ Vliv techniky na rozvoj některých oblastí: <ul style="list-style-type: none"> • těžba surovin, • energetika, • strojírenství, • elektrotechnika, • stavebnictví, • technická chemie, • doprava, • zemědělství. ◆ Technické informace a jejich uplatnění ve společnosti. ◆ Úloha materiálu v moderní technice, technologie a výrobní proces. 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ▪ Interpretace mediálních sdělení ▪ fungování a vliv medií ve společnosti ▪ tvorba mediálního sdělení 	

5.10.7. *DOMÁCNOST*

5.10.7.1. *Charakteristika volitelného předmětu*

Bez ohledu na další vzdělávací cestu jednotlivých žáků má předmět:

- ⇒ shrnout a uřídit doposud získané poznatky a upevnit základní dovednosti i návyky žáků z této oblasti,
- ⇒ poskytnout jim prostor pro získání dalších praktických a uživatelských dovedností, spojených s vedením a provozem domácnosti a s osvojením si pracovních postupů při různých činnostech v domácnosti.

- Předmět ve své komplexnosti má výrazným způsobem formovat přípravu žáků na rodinný život a životní role, podílet se na vytváření žádoucích postojů ke zdravému způsobu života, pozitivně ovlivnit jejich vztah k praktickým činnostem a k práci a vytvářet podmínky pro cílenou životní a profesní orientaci žáků.

5.10.7.2. *Přístupy k obsahu a organizaci výuky*

- Tematické celky postihují široké spektrum námětů a okruhů pro činnosti žáků a jejich poznávání dalších oblastí lidské činnosti, kterému by se žáci mohli ve školním prostředí zbývat a které jsou významné pro jejich běžný praktický život.
- Bude zcela na vyučujícím a jeho pedagogických záměrech, na podmínkách a vybavení školy, ale i zájmu žáků, jaké tematické celky a hesla se budou realizovat.
- Žádný z tematických celků, ani jejich obsah, není závazný.
- Vyučující může modifikovat jednotlivá témata, zařadit vlastní, určit jakým způsobem, v jaké šíři a časové dotaci je bude zařazovat do vyučování.
- Veškeré dovednosti a pracovní návyky žáci získávají v přímých praktických činnostech.
- Tematické celky a obsah učiva nejsou určeny výhradně dívkám, ale předmět je svým komplexním pohledem na otázky života v rodině otevřen všem žákům.

5.10.7.3. Doporučené tematické celky

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	DOMÁCNOST	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sestaví rozpočet ➤ Navrhne optimální vybavení domácnosti ➤ Vyzná se v systému domácích prací 	<p>VEDENÍ DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ekonomický provoz, financování, rozpočet, dokumentace. ◆ Optimální způsob řízení domácnosti. ◆ Materiální vybavení, hygiena, bezpečnost a hospodárnost provozu. ◆ Systém domácích prací, jednoduchá údržba a opravy. ◆ Dělbá práce v rodině. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí nakoupit základní potraviny ➤ Sestaví zdravý jídelníček ➤ Umí správně uskladnit a konzervovat potraviny ➤ Připraví jednoduchá jídla ➤ Připraví stůl pro různé příležitosti ➤ Umí správně obsloužit stolující ➤ V přírodě připraví jednoduchý pokrm 	<p>VÝŽIVA V RODINĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Výživa jako součást zdravého životního stylu. ◆ Výběr, nákup a skladování poživatin. ◆ Konzervování a zavařování... zpracování jednotlivých druhů potravin. ◆ Používání pochutin. ◆ Základní postupy při přípravě pokrmů. ◆ Racionální výživa a moderní technologie. ◆ Využití moderní techniky. Kultura stolování. ◆ Úprava stolu pro různé příležitosti. ◆ Obsluha u stolu. ◆ Příprava pokrmů v přírodě 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	DOMÁCNOST	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
	<p>KULTURA BYDLENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Historie a vývoj bydlení. ◆ Domov a bydlení. ◆ Typy bytů - dispoziční a provozní řešení. ◆ Zařízení bytu. ◆ Funkčnost a estetičnost bydlení. ◆ Bytové doplňky, dekorativní předměty - květina v bytě, aranžování květin. ◆ Péče o životní prostředí v okolí bytu, domu. ◆ Rekreační objekty a jejich specifikum. 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní diference ▪ mezilidské vztahy ▪ etnický původ ▪ multikulturalita 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Umí se správně obléci pro různé roční doby a počasí ➤ Vhodně a esteticky se dokáže obléci k různým společenským událostem ➤ Umí ošetřit a správně uskladnit děv i obuv 	<p>KULTURA A ODÍVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Historie a vývoj odívání. ◆ Oděv z hlediska účelnosti, zdraví, estetiky a ekonomiky, základní šatník. ◆ Volba oděvu vzhledem k typu člověka, věku, roční době, společenské příležitosti, zaměstnání apod. ◆ Vkus a móda. ◆ Oděvní doplňky. ◆ Udržování a ošetřování oděvů, prádla a obuvi 		

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	DOMÁCNOST	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže provádět drobné opravy oděvů, hlavně přišívání knoflíků ➤ Zvládne jednoduché šití na šicím stroji 	<p>RUČNÍ PRÁCE A ŠITÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Oděvní materiály - druhy a vlastnosti textilií, jejich rozeznávání. ◆ Oděvní příprava. ◆ Ruční šití - technika ručního šití. ◆ Drobné oprava a úpravy oděvů a prádla. ◆ Zhotovení jednoduchého výrobku. ◆ Strojové šití - obsluha a údržba šicího stroje, zásady bezpečnosti práce. ◆ Nácvik strojového šití. Práce se stříhem. ◆ Zhotovení výrobků různé náročnosti. ◆ Háčkování, pletení - základní pracovní pomůcky, materiál, základy techniky pletení a háčkování. ◆ Zhotovení výrobků různé náročnosti. ◆ Další textilní techniky, např. vyšívání, drhání, paličkování, batikování, jiné materiály, pomůcky, základní postupy (volba podle zájmu žáků, regionálních zvyků apod.). 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poznávání lidí ▪ mezilidské vztahy ▪ komunikace ▪ kooperace a kompetice 	

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Období	Ročník
Volitelný předmět	DOMÁCNOST	3.	6. - 9.
Očekávané výstupy ⇒ ŽÁK	Učivo - obsah	Průřezová témata	
<p>⇒ Zvládne základní hygienické požadavky péče o novorozeně, batole a malé dítě</p>	<p>DÍTĚ A JEHO VÝCHOVA V RODINĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Narození dítěte. ◆ Duševní vývoj a výchova dítěte v prvním roce života. ◆ Batole a dítě předškolního věku. ◆ Fyzický, duševní a sociální rozvoj dítěte. ◆ Základní péče o dítě - hygiena, výživa, oblékání, denní režim. ◆ Základní výchovné návyky. ◆ Zaměstnání dítěte - hry a hračky. ◆ Péče o nemocné dítě, dětská onemocnění a úrazy - prevence. ◆ Zdravotně postižené dítě v rodině. ◆ Dítě a jeho výchova v rodině. ◆ Pochvala, odměna, trest. ◆ Důslednost a tolerance. ◆ Osobnost dítěte. ◆ Jednotná výchova v rodině. ◆ Neúplná rodina. 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problémů a rozhodovacích dovedností ▪ hodnoty, postoje, praktická etika 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dokáže podat zraněnému první pomoc, přivolat pohotovost nebo lékaře ➤ Dokáže postarat se o nemocného člena rodiny ➤ Umí podat léky ➤ Dodržuje denní osobní hygienu 	<p>ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ První pomoc - laická první pomoc při poranění menšího rozsahu, chování při závažných stavech a poranění, při volání odborné pomoci. ◆ Obvazová technika. ◆ Péče o nemocné a staré lidi v rodině. ◆ Základy domácího léčitelství. ◆ Léčivé byliny v domácnosti. ◆ Alternativní medicína a její výhody i možná nebezpečí. ◆ Základy kosmetické péče. ◆ Péče o pleť, vlasy, ruce a nohy - denní hygiena, přípravky a pomůcky. ◆ Zdravotní kosmetika. Kosmetika v životě ženy i muže 		

6. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata tvoří *povinnou součást základního vzdělávání*. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

6.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV

6.1.1. CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Průřezové téma **OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **JAZYKA JAZYKOVÁ KOMUNIKACE** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví - psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A PŘÍRODA** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **UMĚNÍ A KULTURA** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického - jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa.

V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplnující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu.

Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **ČLOVĚKA SVĚT PRÁCE**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

6.1.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

vede k porozumění sobě samému a druhým

- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. : konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

6.1.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

ROZVOJ SCHOPNOSTÍ POZNÁVÁNÍ- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE- cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

PSYCHOHYGIENA - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

SOCIÁLNÍ ROZVOJ

POZNÁVÁNÍ LIDÍ - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

MEZILIDSKÉ VZTAHY - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

KOMUNIKACE - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

KOOPERACE A KOMPETICE - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

MORÁLNÍ ROZVOJ

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A ROZHODOVACÍ DOVEDNOSTI - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Základní škola Havířov – Podlesí F. Hrubína 5/1537 okres Karviná
Školní vzdělávací program

6.1.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ OSV DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
<i>ROZVOJ SCHOPNOSTÍ POZNÁVÁNÍ</i>	Prv, M, Vv, Hv	Vv, M, Hv	Vv, M, Hv	Inf, Pří, Vv, VI, M, Hv	Inf, Pří, Vv, VI, M, Hv	Z, M, Hv, Př, Vv, Inf, F,	Z, M, Hv, Př, Vv, Nj Inf, F,	Z, M, Hv, Vv, F, Nj	Z, M, Nj
<i>SEBEPOZNÁNÍ A SEBE- POJETÍ</i>	Tv, M, Čj, Vv, Hv	Tv, Prv, Vv, M	Tv, Prv, Vv, M	Tv, Vv	Tv, Vv	Tv, Př, Vv, F, Pč, OV,	Vv, F, OV, Tv	Tv, OV, Čj, Vv, Pč	Tv, Vv, Čj, OV
<i>SEBEREGULACE A SE- BEORGANIZACE</i>	Tv, Čj, M	Tv, M	Tv, M, Prv	Tv, Pří, VI,	Tv, Pří, Čj	Tv, Z, Př, M,	Tv, M, Př,	Tv, Z, M, Ch, OV,	Tv, Z, M, Čj, Ch, OV
<i>PSYCHOHYGIENA</i>	Hv, Vv, Prv, M	Hv, Vv, Prv, M	Hv, Vv, Čj, M	Hv, Vv	Pří, Vv, M, Hv	M	M	M, Př	M
<i>KREATIVITA</i>	Vv, Hv, Pč	Vv, Hv, Pč, M, Čj	Vv, Hv, Pč, M	Inf, M, Vv, Hv, Pč	Inf, M, Vv, Hv, Pč	Z, M, D, F, Př, Vv, Hv, Pč, Inf	M, Vv, Inf, F, Pč, Hv	Z, M, F, Pč, Vv, Hv	Z, M, Pč, Vv
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
<i>POZNÁVÁNÍ LIDÍ</i>	Prv		Aj	Aj	Aj	Z, M, Čj, Aj, OV,	M, Čj, Nj, Vv, OV,	Z, M, Čj, Nj, Hv, OV,	Z, M, Nj, Aj
<i>MEZILIDSKÉ VZTAHY</i>	M, Hv, Pč	M, Hv, Pč, Prv	Aj, Hv, M, Prv	Pří, M, VI, Pč, Hv	Pří, M, VI, Pč, Hv	Z, Čj, Hv, D, Aj, M, , OV	Z, Hv, Př, M, Čj, OV	Z, Př, Ch, D, M, OV,	Z, M, D, Př, OV
<i>KOMUNIKACE</i>	Tv, Hv, Pč	Čj, M, Tv, Hv, Pč	Čj, M, Tv, Hv, Pč, Vv	Aj, Čj, Tv, M, Hv, VI, Př, Pč, Inf	Aj, Čj, Tv, M, Hv, VI, Př, Pč, Inf	Tv, Z, M, OV Př, Vv, Inf, Pč, Čj, Hv	Tv, Z, M, OV Př, Inf, Pč, Čj, Hv	Z, M, Čj, Př, Ch, Vv, D, Hv, Pč	Z, M, Čj, Př, Ch, Vv, Pč OV
<i>KOOPERACE A KOMPE- TICE</i>	Tv, Hv, Pč	Tv, M, Hv, Pč	Tv, M, Hv, Pč	Čj, Tv, M, Hv, Pč	Tv, M, Hv, Pč	Z, M, D, Pč OV, Hv, Př, Inf	Z, M Pč, Př Aj, Hv, Pč, In,	Z, D, M, OV Vv, Hv, Pč Př, Ch	Z, M, OV Aj, Nj, Pč, Př, Ch

Základní škola Havířov – Podlesí F. Hrubína 5/1537 okres Karviná
Školní vzdělávací program

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
MORÁLNÍ ROZVOJ									
<i>ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A ROZHODOVACÍ DOVEDNOSTI</i>		M	M	Inf, Př, VI, M	Inf, Př, VI, M	Z, M, Př, Inf, OV	Z, M, Inf, OV,	Z, M, Ch, Vv, OV	Z, OV M, Ch
<i>HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA</i>				VI, Vv	VI	OV	Př, OV,	M, Ch, OV,	Z, M,OV D, Ch, Vv, Pč

6.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - VDO

CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Průřezové téma VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyžaduje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

6.2.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku

- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

6.2.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ - demokracie jako protiva diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.2.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ VDO DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA</i>	Čj, M, Prv, Vv, Pč	Prv, Tv, Pč, M, Vv	Prv, Aj	VI, Čj	Čj	Aj, Pč, OV	Nj, Pč, OV	Nj,	Nj,
<i>OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT</i>	M	M, Prv	Prv, Tv	VI, Inf, Tv	Pří, Inf, Čj, VI, Tv	D, Inf, OV	Z, D, Aj, Inf, OV	Z, D, Čj, Pč, OV	Z, , OV
<i>FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ</i>				VI			Z	Z, D, Aj, OV	Z, Pří, Čj, OV
<i>PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ</i>	Tv			VI	Pří, VI	Z, D, Vv	Z, Čj, OV	Z, D, Pří, Ch, OV	Z, Aj, Ch, D, OV

6.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - EGS

6.3.1. CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovými historickými a politickými událostmi, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

6.3.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, sebe-realizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

6.3.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

JSME EVROPANÉ - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

6.3.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ EGS DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ</i>	Čj, Hv, Prv, Vv, Aj	Čj, Aj, Vv	Aj, Vv, Pč, Hv	Pč, Čj, Inf, Hv, Vv	VI, Hv, Inf, Aj, Pč, Vv	M, Hv, Čj, Aj, Př, Inf	Z, Inf, Hv, Nj, Čj, Aj, Př, Vv, OV, M	M, Hv, Př, Ch, Vv, Nj, Čj, OV	M, Ch, Čj, Nj
<i>OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT</i>		Hv	M, Prv	Inf, M	VI, Inf, Čj	Z, Inf, M, Hv, Pč	Z, Inf, M, Hv, D, Pč	M, Hv, Aj, Nj, F, Pč	Z, OV M, Nj, Př, Pč
<i>JSME EVROPANÉ</i>		Hv		VI	VI	M, D, F, Vv	M, D, Př, Vv, F, OV	Z, M, D, OV Ch, Vv Př, Pč,	Z, M, D, Aj, Ch, Vv Pč, OV

6.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MKV

6.4.1. CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která ze zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

6.4.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

6.4.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

KULTURNÍ DIFERENCE - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

LIDSKÉ VZTAHY - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

ETNICKÝ PŮVOD - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku

MULTIKULTURALITA - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Základní škola Havířov – Podlesí F. Hrubína 5/1537 okres Karviná
Školní vzdělávací program

PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

6.4.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ MKV DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>KULTURNÍ DIFEREN- CE</i>	Hv, Prv, Čj, Vv	Hv, Prv, Čj, Vv	Čj, Hv, Aj	Hv, Čj, Vv	VI, Čj, Vv, Aj	Čj, Aj, D, Pč OV,	Z, D,OV Aj, Nj, Hv, Pč	Z, OV D, Hv, Aj, Nj, Pč	Z, Pč, OV,
<i>LIDSKÉ VZTAHY</i>	Hv, Tv	Prv, Hv, Tv, Čj, Vv	Tv, Čj, Prv, Hv, Vv, Pč	Aj, Hv, Čj, Pč, Vv, Tv Inf	Aj, Pří VI, Pč, Hv, Čj Vv, Tv Inf	Z, Inf, Aj, Hv OV,	Pč,H v, Čj, Aj, Nj, Inf D,OV , Z	Z, Hv, Př, Vv, Nj, Pč, OV	Z, Př, OV
<i>ETNICKÝ PŮVOD</i>	Prv, Hv, Tv		Pč	Čj, Vv, Hv, Pč	VI, Pří, Hv, Aj, Vv	D, OV,	Z, , Pč	Z, Čj, D, Př, Aj	Z, D, Nj, Př,
<i>MULTIKULTURALITA</i>	Aj, Tv	Aj	Aj, Vv	Čj	Tv, Čj, Inf	D, Čj, Hv,	Z, Hv, Vv, Čj,	Z, Hv, Aj, Nj	Z, Nj, Čj, OV,
<i>PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY</i>		Prv	Prv		VI, Pří		Z, Čj,	Z, D, OV	Z, Aj, Čj, OV,

6.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - EV

6.5.1. CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A PŘÍRODA** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimo-produkční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **ČLOVĚK A SPOLEČNOST** téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možnostmi navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **UMĚNÍ A KULTURA** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

6.5.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

6.5.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

EKOSYSTÉMY- les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam

pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ- zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, drahocenné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘEDÍ- naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6.5.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ EV DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>EKOSYSTÉMY</i>	Vv	Prv	Prv, Aj	Aj, Pří, Vv	Aj, Pří, Vv	Z, Aj, Př, Vv	Z, Př	Z	Př, Vv, Z
<i>ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA</i>	Prv, Hv	Prv, Pč	Prv	Pří, Vv	Pří, Vv	Z, Př	Př, Aj	Př, Ch, F, Pč	Př, Ch, Pč
<i>LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ</i>	Čj, Prv		Prv, Pč	M, Pří, Vv, Inf	M, Pří, Vv, Inf	Z, OV M, Čj, Př, Vv, Inf, Pč	Z, Př, M, Vv, Inf	Z, M, Čj, Ch, Aj Nj, Vv OV	Z, OV M, Ch, F, Pč
<i>VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘEDÍ</i>	Prv, Čj, M, Hv, Pč, Vv	Tv, M, Hv, Vv, Pč	Prv, Čj, Hv, Pč, Vv	M, Pří, Vv, Čj Tv, Hv Pč	M, Pří, Vv, Čj Tv, Hv Pč	Z, OV D, Hv, Př F, Inf	Z, M, Hv, Čj, D, Vv, Př F, Inf	Z, M, Hv, D, Vv, F, Hv, Ch	Čj, Př, D, Vv, Ch, Aj F, Nj, M, Z

6.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MDV

6.6.1. CHARAKTERISTIKA PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupů od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

6.6.2. PŘÍNOS PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

6.6.3. TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

INTERPRETACE VZTAHU MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ A REALITY - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

STAVBA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

FUNGOVÁNÍ A VLIV MÉDIÍ VE SPOLEČNOSTI - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

TVORBA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

PRÁCE V REALIZAČNÍM TÝMU - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

6.6.4. ZAČLENĚNÍ TEMATICKÝCH OKRUHŮ MDV DO JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTŮ

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</i>	Aj, Čj, Vv	Aj, Čj, Vv	Čj, Prv, Hv, Vv	Čj, M, Vv, Hv, Inf	Hv, M, Inf, Vv	Z, OV, Př, Čj, M, Inf, Hv	Z, Inf, Př, Čj, Pč, M, Hv	Z, Př, Ch, M, OV, Aj, Nj, Pč, Hv	Z, Př, Ch, M, OV, Aj, Nj, Pč, Čj
<i>INTERPRETACE VZTAHU MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ A REALITY</i>	Čj				M	Z, Př, M, OV	Z, Př, M	Z, Př, Ch, M, OV	Z, D, M, OV, Př, Ch
<i>STAVBA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</i>				Vv	Vv	Inf, Čj	Inf, Čj	Čj	
<i>VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</i>	Hv, Vv	Hv, Čj, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Vv
<i>FUNGOVÁNÍ A VLIV MÉDIÍ VE SPOLEČNOSTI</i>			Čj	Tv, Inf, Pří	Čj, Tv, Inf	Př, Vv, Inf, Pč	Čj, Inf, Př, Pč, Hv,	Čj, D, Ch, Vv, Pč, Př, OV, Hv	D, Ch, Pč, OV
<i>TVORBA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ</i>				Inf	Aj, Čj, Inf	Čj, Aj, Vv, Inf	Aj, Nj, Vv, Inf	Z, Nj, Aj	Čj, Nj, Aj
<i>PRÁCE V REALIZAČNÍM TÝMU</i>				Inf	Čj, Inf	Z, Inf	Z, Inf	Z, Aj	Z, Aj, Vv, Čj, Nj

7. HODNOCENÍ

7.1. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou zpracována v Klasifikačním řádu školy, který byl vydán po projednání v pedagogické radě školy a který je v souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a na základě vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Obecné zásady a způsoby hodnocení

- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále.
- Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující.
- Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém.
- Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).
- Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci známkou
- U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků.
- Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.
- Obecná pravidla pro hodnocení jsou součástí ŠVP, podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou součástí školního řádu se kterým jsou seznámeni žáci v úvodních třídnických hodinách a rodiče na třídních schůzkách. Školní řád je uveřejněn na webových stránkách školy

Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- vědomostní a dovednostní testy Kalibro pro 5. a 9. Ročníky, testy CERMAT

Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

- Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni: 1 - výborný, 2 - chvalitebný, 3 - dobrý, 4 - dostatečný, 5 - nedostatečný
- Znamka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka.
- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
- Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Hodnocení se řídí Vyhláškou č. 73/2005 Sb.
- Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným nebo s vývojovými poruchami učení a chování.
- Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální.
- Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok.
- Žáci integrovaní na základě doporučení PPP nebo SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu

7.1.1. ZÁVAZNÉ FORMY HODNOCENÍ

7.1.1.1. Průběžné hodnocení žáka

Alespoň 2 x v průběhu každého pololetí je žák hodnocen ze všech povinných vzdělávacích předmětů. V tomto období učitel intenzivněji spolupracuje s rodiči - jinak rodiče mají právo na poskytování informací kdykoli během pololetí.

7.1.1.2. Vysvědčení resp. výpis z vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň, které dosáhl žák v daném pololetí školního roku ve všech vyučovacích předmětech.

7.1.1.3. Výstupní hodnocení

Výstupní hodnocení vydáváme žákům v závěru klasifikačního období 1. pololetí posledního ročníku školní docházky, popř. v 5. a 7. třídě, kdy žáci odcházejí na výběrové školy. Obsahuje vyjádření o možnostech a nadání žáků, předpokladech pro další vzdělávací dráhu, o chování v průběhu povinné školní docházky, o osvojování klíčových kompetencí, případně další významné skutečnosti ovlivňující vzdělávání žáků.

7.2. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Hlavním cílem je zhodnocení stavu - tj. zjištění, jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí právě ke zkvalitnění procesu výuky a školního vzdělávacího programu.

7.2.1. Oblasti autoevaluace

- materiální, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a ostatními subjekty
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagog. pracovníků
- soulad realizovaného ŠVP s RVP pro základní vzdělávání

7.2.2. Cíle a kritéria autoevaluace

- Cílem je zajistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.
- Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok a (v plánu práce pro každý školní rok).

7.2.3.. Nástoje autoevaluace

- a) velká pozornost je věnována klimatu školy; pro vyhodnocení tohoto bodu platí především tato kritéria:
- Identifikují se žáci a personál se školou, jsou na ni hrdí?
  - Je přijímání rodičů a návštěvníků vstřícné?
  - Hraje vedení školy pozitivní úlohu při budování dobré atmosféry ve škole?
  - Charakterizuje práci školy na obou stupních smysl pro férovost a spravedlivost?
  - Je morálka žáků a personálů vysoká?
  - Jsou dobré vztahy mezi pracovníky, mezi pracovníky a žáky a mezi žáky navzájem?
  - Jsou požadavky pracovníků na kázeň žáků (ale i vlastní) vysoké, ale přiměřené?
  - Je prostředí školy příjemné a bezpečné?
- b) rozbor dokumentace školy
- c) rozhovory s učiteli, rodiči (zákonnými zástupci)
- d) dotazníky pro rodiče, žáky, učitele, schránka důvěry
- e) srovnávací prověrky, dovednostní testy
- prověrky jsou zadávány z důvodu porovnání úrovně žáků v paralelních ročnících, zpracovávají je a porovnávají je učitelé jednotlivých vzdělávacích oblastí
  - dovednostní testy (Cermat) zadáváme v 5. a 9. ročnících; v nichž děti nejvíce základní školu opouštějí. Testy zpracovávají nezávislí odborníci a vyhodnocují je v porovnání s republikovými výsledky
  - takto zajišťujeme zpětné vazby, korigování nesprávností, popř. úprav v koncepci školy.

f) hodnocení práce pedagogů.

- Výuková oblast
  - ◆ hospitace (metody práce, nápaditost, hlavní cíle...)
  - ◆ klasifikace a hodnocení žáků
  - ◆ úroveň žákovských prací (sešity, výkresy, výrobky...)
  - ◆ srovnávací prověrky, testy

- Výchovná oblast
  - ◆ přístup k dětem, obětavost, autorita
  - ◆ respektování poruch učení
  - ◆ dbaní na vnitřní řád (mj. i dozory)
  - ◆ prostředí (pořádek, výzdoba)

- Administrativa
  - ◆ úroveň dokumentace (přesnost, včasnost)
  - ◆ včasnost a přesnost plnění úko

- Organizace školy
  - ◆ vedoucí metodických orgánů
  - ◆ kabinety a funkce

- Jednání s rodič

- Třídní učitel
  - ◆ vztahy v kolektivu třídy, ovlivňování, prevence problémů
  - ◆ fungování vnitřního řádu školy
  - ◆ vzhled třídy
  - ◆ úroveň čtvrtletního a pololetního hodnocení třídy (popř. výstupního)
  - ◆ sledování vývojových poruch
  - ◆ oficiální dokumentace třídního učitele

- Vztahy na pracovišti

- Další hlediska
  - ◆ sebevzdělávání, rozšiřování kvalifikace
  - ◆ granty, projekty, pedagogická tvořivost
  - ◆ ochota, obětavost, nápady, iniciativa (mj. akce mimo výuku a školu, soutěže...)
  - ◆ reprezentace školy (soutěže, akce mimo školu)

7.2.4. Časové rozvržení autoevaluační činnosti

- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku) sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za uplynulý školní rok (začátek šk. roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedag. radou - plán práce (§ 9 vyhlášky č. 15/2005 Sb.) (do konce září)
- dovednostní testy žáků - Cermat (únor), jejich hodnocení (duben...)
- mapa školy (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně po celý školní rok)
- dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)
- rozhovory s učiteli, rodiči a žáky, výstupy z jednání školské rady (průběžně)
- vnímání školy okolím a prezentace školy (průběžně)